

GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY

CENTRAL STATISTICAL OFFICE

**WOLONTARIAT W ORGANIZACJACH
I INNE FORMY PRACY NIEZAROBKOWEJ
POZA GOSPODARSTWEM DOMOWYM - 2011**

***VOLUNTEERING THROUGH ORGANIZATIONS
AND OTHER TYPES OF UNPAID WORK
OUTSIDE OWN HOUSEHOLD - 2011***

STUDIA I ANALIZY STATYSTYCZNE

Statistical analyses and studies

WARSZAWA 2012

OPRACOWANIE PUBLIKACJI*Preparation of the publication*GUS, Departament Badań Społecznych i Warunków Życia
Urząd Statystyczny w Gdańsku**REDAKCJA***Editors*Sławomir Nałęcz
Karolina Goś-Wójcicka**ZESPÓŁ AUTORSKI***Contributing authors***Departament Badań Społecznych
i Warunków Życia GUS***Social Surveys and Living Conditions
Department CSO*Paweł Ciecieląg
Karolina Goś-Wójcicka
Anna Knapp
Sławomir Nałęcz**Urząd Statystyczny w Gdańsku***Statistical Office in Gdańsk*Wiesława Bryłowska
Anna Buchowiecka
Magdalena Kazimierowska
Anna Mistrzак
Dorota Żeromska-Mielniczuk**Tłumaczenie***Translation*

Małgorzata Kruszewska

Opracowanie tablic wynikowych*Preparation of tables*Magdalena Kazimierowska
Anna Knapp
Dorota Żeromska-Mielniczuk**Współpraca***Cooperation*Michał Chojnowski
Marta Dyrkacz
Dominika Skorupka
Paweł Słowik
Magdalena Sulima
Szymon Talaga**Projekt okładki***Cover design*

Judyta Sarapuk

Skład komputerowy*Typesetting*Miroslawa Lindenberg
Dorota Żeromska-Mielniczuk

ISBN 978-83-7027-513-6

Publikacja dostępna na <http://www.stat.gov.pl>
Publication available on <http://www.stat.gov.pl>

PRZEDMOWA

Niniejsza publikacja „*Wolontariat w organizacjach i inne formy pracy niezarobkowej poza gospodarstwem domowym - 2011*” prezentuje wyniki pierwszego w polskiej statystyce publicznej badania, mającego na celu pomiar społecznego oraz ekonomicznego znaczenia pracy dobrowolnie i niezarobkowo świadczonej poza własnym gospodarstwem domowym. Reprezentacyjne badanie ludności „Praca niezarobkowa poza gospodarstwem domowym” (PNZ) zostało zrealizowane w pierwszym kwartale 2011 r. jako dodatkowy moduł Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności i objęło ponad 13 tysięcy osób w wieku 15 lat i więcej.

Oddawana w Państwa ręce publikacja składa się z części analitycznej poprzedzonej rozdziałem charakteryzującym metodologię badania oraz części tabelarycznej. W rozdziale metodologicznym omówiono koncepcję, zastosowane narzędzia oraz realizację badania, a także sposób uogólniania jego wyników. Uwzględniono kwestię zgodności badania PNZ z założeniami międzynarodowej metodologii opracowanej pod auspicjami Międzynarodowej Organizacji Pracy. Główny Urząd Statystyczny, nie tylko uczestniczył w pracach grupy ekspertów opracowujących tę metodologię, ale też był jedną z pierwszych narodowych instytucji statystyki publicznej, która wdrożyła jej założenia.

Rozdział drugi prezentuje dane na temat zaangażowania obywateli w różnego typu sieci społeczne zarówno formalne (np. organizacje pozarządowe, wspólnoty religijne) jak i nieformalne (np. krewni, znajomi). Z lektury tego rozdziału czytelnik dowie się:

- ilu dorosłych Polaków angażuje się w wolontariat w różnego typu strukturach organizacyjnych oraz ile osób poświęca swój wolny czas na pomaganie innym bez pośrednictwa organizacji,
- jaki jest profil demograficzno-społeczny osób poświęcających swój wolny czas na różne formy dobrowolnej pracy niezarobkowej poza własnym gospodarstwem domowym,
- jakiego rodzaju prace wykonywano nieodpłatnie,
- na rzecz kogo lub w jakich organizacjach/instytucjach była świadczona praca niezarobkowa,
- czym wyróżnia się wolontariat w różnych typach organizacji lub instytucji.

W rozdziale trzecim dane z badania PNZ zestawione zostały ze wskaźnikami makroekonomicznymi dotyczącymi zatrudnienia i produkcji. Dane te po ukazują:

- jaki jest godzinowy wymiar dobrowolnej pracy niezarobkowej wykonywanej przez polskie społeczeństwo oraz ilu pełnym etatom odpowiada ta praca,
- jaka była szacunkowa wartość pracy niezarobkowej.

Badanie PNZ zostało włączone do Krajowego Planu Działania dla Europejskiego Roku Wolontariatu 2011 w Polsce, stanowiąc istotny element promocji polskiej statystyki publicznej w okresie przewodnictwa Polski w Radzie Unii Europejskiej. Ze względu na to, że zaprojektowano je jako badanie cykliczne (co 4 lata) wskazane zostało w Planie jako trwały rezultat ERW 2011 w Polsce.

Na zakończenie chcemy złożyć serdeczne podziękowania wszystkim, którzy przyczynili się do zebrania i opracowania zaprezentowanych w książce danych, a w szczególności naszym respondentom - za czas i wysiłek związany z udzielaniem odpowiedzi na pytania ankietatorów. Ponadto bardzo dziękujemy osobom, które na różnych etapach wsparły przygotowanie tej publikacji swoją nieodpłatną pracą w ramach praktyk studenckich.

Dyrektor
Urzędu Statystycznego w Gdańsku

dr hab. Jerzy Auksztol

Zastępca Dyrektora Departamentu
Badań Społecznych i Warunków Życia GUS

dr Sławomir Nałęcz

PREFACE

The publication “Volunteering through organizations and other types of unpaid work outside own household - 2011” presents results of the first survey on social and economic role of the volunteer work carried out by Polish public statistics. The survey entitled “Volunteer work outside own household (PNZ)” on over 13 thousand people random sample covered population of Poland aged 15+ and was carried out in the first quarter of 2011, as an extra module added to the Labour Force Survey.

The publication consists of an analytical part preceded by a chapter describing the research methodology and is followed by a tabular section. The methodological chapter discusses the concepts, applied tools and implementation of the survey as well as generalization of the results. Integrity of the survey with the international research methodology developed by the International Labour Office was also considered. The Central Statistical Office of Poland, not only participated in the work of the expert group developing this methodology, but also implemented it as the first national statistical institution in Europe and the second one – globally.

The second chapter presents data on the involvement of citizens in different social networks, both formal (e.g. non-governmental organizations, religious groups) and informal (e.g. relatives, friends). In this chapter the reader will find out:

- how many adult Poles engage themselves in volunteering through various organizational structures and also how many - devote their time to direct volunteer work,*
- what is the demographic and social profile of people spending their free time on various forms of volunteer work outside their own household,*
- what activities are typical forms of volunteer work,*
- what kind of people or organizations/institutions benefited from the volunteer work,*
- what are the differences between patterns of volunteering through diverse organizations or institutions.*

In the third chapter, the data from the PNZ survey is presented in comparison with the macroeconomic indicators on employment and production. This data shows:

- working hours of volunteer work carried out by the Polish society, and how many full time jobs (FTE) translates to this work,*
- the estimated value of volunteer work.*

The PNZ survey was incorporated into the National Action Plan for the European Year of Volunteering 2011 in Poland, and represented an significant part of the promotion of Polish public statistics during the Polish Presidency of the Council of the European Union. Due to the fact that the survey is to be conducted every 4 years, it was presented in the Plan as a lasting legacy of European Volunteering Year 2011 in Poland.

In conclusion, we want to thank all those people who have contributed to collection and analysis of the data presented in the book, in particular, our respondents - for the effort they put into providing answers to the interviewers' questions.

Moreover, we would like to thank our interns who have supported the preparation of this publication at various stages.

**Director of
Statistical Office in Gdansk**

Jerzy Auksztol, Ph. D.

**Deputy Director of
Social Surveys and Living Conditions Department
Central Statistical Office of Poland**

Sławomir Nałęcz, Ph. D.

SPIS TREŚCI

	Str. Page
PRZEDMOWA	PREFACE 3; 4
Spis treści	Contents 5
1. Metodologia badania	Survey methodology 13
<i>Sławomir Nałęcz, Dorota Żeromska-Mielniczuk, Anna Mistrzak</i>	<i>Sławomir Nalecz, Dorota Zeromska-Mielniczuk, Anna Mistrzak</i>
1.1. Cele badania	Objectives of the survey 13
1.2. Spójność badania ze standardem Międzynarodowej Organizacji Pracy	Consistency of the survey methodology with the International Labour Organization standard 13
1.3. Definicja pracy niezarobkowej poza gospodarstwem domowym i jej zakres	Definition of the volunteer work performed outside household 14
1.4. Podstawowe zmienne i wskaźniki	Basic variables and indicators 14
1.5. Określenie wartości pracy niezarobkowej	Estimation of the value of volunteer work 16
1.6. Organizacja badania	Implementation of the survey 17
1.7. Okres realizacji i okres referencyjny badania	Timing of the fieldwork and the reference period 18
1.8. Formularz PNZ i inne materiały zastosowane w badaniu	PNZ questionnaire of survey and other materials used in the survey 19
1.9. Badana populacja i próba	Population and the survey sample 22
1.10. Uogólnianie wyników	Generalization of the survey results 23
CZĘŚĆ ANALITYCZNA	ANALYTICAL PART
2. Społeczny wymiar pracy niezarobkowej	Social aspect of volunteer work 25
2.1. Wolontariat w ramach organizacji i instytucji	Volunteer work through organizations and institutions <i>Magdalena Kazimierowska, Anna Knapp, Paweł Ciecieląg</i> 25
2.2. Praca niezarobkowa świadczona bezpośrednio	Direct volunteer work 45 <i>Anna Buchowiecka, Wiesława Bryłowska</i>
3. Ekonomiczny wymiar pracy niezarobkowej	Economic aspects of volunteer work 57
3.1. Praca niezarobkowa jako część krajowych zasobów pracy	Volunteer work as a part of a national employment 57 <i>Karolina Goś-Wójcicka</i>
3.2. Wartość pracy niezarobkowej	Value of volunteer work 69 <i>Sławomir Nałęcz</i>
4. Podsumowanie	Summary 77; 85
<i>Karolina Goś-Wójcicka, Sławomir Nałęcz</i>	<i>Karolina Gos-Wojcicka, Sławomir Nalecz</i>
4.1. Skala społecznego zaangażowania w pracę niezarobkową na rzecz innych	The overall scale of volunteer work 77; 85
4.2. Portret statystyczny osób pracujących niezarobkowo	The statistical portrait of persons performing volunteer work 77; 85
4.3. Średni czas pracy niezarobkowej	Average number of hours volunteered 78; 86
4.4. Wolumen czasu pracy niezarobkowej	The volume of time spent on volunteer work 79; 87
4.5. Rodzaje prac niezarobkowych	Types of volunteer work activities 80; 87
4.6. Średnia wartość godziny pracy niezarobkowej	Average hourly value of volunteer work 80; 88
4.7. Zagregowana wartość pracy niezarobkowej na tle gospodarki narodowej	Total value of volunteer work in comparison to the national economy 81; 88
4.8. Wnioski	Conclusions 82; 89

CONTENTS

CZĘŚĆ TABELARYCZNA

TABULAR PART

	Tabl. Table	Str. Page
5. Tablice	x	x
Osoby świadczące indywidualnie pracę niezarobkową w ciągu 4 tygodni poprzedzających badanie według wieku	5.1.1.1.	95
Osoby świadczące indywidualnie pracę niezarobkową w ciągu 4 tygodni poprzedzających badanie według stanu cywilnego	5.1.1.2.	98
Osoby świadczące indywidualnie pracę niezarobkową w ciągu 4 tygodni poprzedzających badanie według stopnia niepełnosprawności	5.1.1.3.	99
Osoby świadczące indywidualnie pracę niezarobkową w ciągu 4 tygodni poprzedzających badanie według zamieszkiwania w gospodarstwie domowym z dzieckiem w wieku poniżej 15 roku życia	5.1.1.4.	101
Osoby świadczące indywidualnie pracę niezarobkową w ciągu 4 tygodni poprzedzających badanie według miejsca zamieszkania	5.1.1.5.	102
Osoby świadczące indywidualnie pracę niezarobkową w ciągu 4 tygodni poprzedzających badanie według regionów	5.1.1.6.	103
Osoby świadczące indywidualnie pracę niezarobkową w ciągu 4 tygodni poprzedzających badanie według poziomu wykształcenia	5.1.1.7.	104
Osoby świadczące indywidualnie pracę niezarobkową w ciągu 4 tygodni poprzedzających badanie, które kontynuują naukę, według szkoły, do której uczęszczają	5.1.1.8.	107
Osoby świadczące indywidualnie pracę niezarobkową w ciągu 4 tygodni poprzedzających badanie, które ukończyły edukację szkolną, według najwyższego osiągniętego poziomu wykształcenia ...	5.1.1.9.	109
Osoby świadczące indywidualnie pracę niezarobkową w ciągu 4 tygodni poprzedzających badanie według aktywności ekonomicznej	5.1.1.10.	112
Osoby świadczące indywidualnie pracę niezarobkową w ciągu 4 tygodni poprzedzających badanie wśród pracujących zarobkowo według wymiaru czasu pracy zarobkowej	5.1.1.11.	117
Osoby świadczące indywidualnie pracę niezarobkową w ciągu 4 tygodni poprzedzających badanie według wybranych zawodów wykonywanych w ramach pracy zarobkowej	5.1.1.12.	118
Osoby świadczące indywidualnie pracę niezarobkową w ciągu 4 tygodni poprzedzających badanie według głównego źródła utrzymania	5.1.1.13.	119
Osoby świadczące pracę niezarobkową w ramach organizacji lub instytucji w ciągu 4 tygodni poprzedzających badanie według wieku	5.1.2.1.	122
Osoby świadczące pracę niezarobkową w ramach organizacji lub instytucji w ciągu 4 tygodni poprzedzających badanie według stanu cywilnego ...	5.1.2.2.	125
Osoby świadczące pracę niezarobkową w ramach organizacji lub instytucji w ciągu 4 tygodni poprzedzających badanie według stopnia niepełnosprawności	5.1.2.3.	127

	Tabl. Table	Str. Page
Osoby świadczące pracę niezarobkową w ramach organizacji lub instytucji w ciągu 4 tygodni poprzedzających badanie według zamieszkiwania w gospodarstwie domowym z dzieckiem w wieku poniżej 15 roku życia	5.1.2.4.	129
Osoby świadczące pracę niezarobkową w ramach organizacji lub instytucji w ciągu 4 tygodni poprzedzających badanie według miejsca zamieszkania	5.1.2.5.	130
Osoby świadczące pracę niezarobkową w ramach organizacji lub instytucji w ciągu 4 tygodni poprzedzających badanie według regionów	5.1.2.6.	131
Osoby świadczące pracę niezarobkową w ramach organizacji lub instytucji w ciągu 4 tygodni poprzedzających badanie według poziomu wykształcenia	5.1.2.7.	132
Osoby świadczące pracę niezarobkową w ramach organizacji lub instytucji w ciągu 4 tygodni poprzedzających badanie, które kontynuują naukę, według szkoły, do której uczęszczają	5.1.2.8.	135
Osoby świadczące pracę niezarobkową w ramach organizacji lub instytucji w ciągu 4 tygodni poprzedzających badanie, które ukończyły edukację szkolną, według najwyższego osiągniętego poziomu wykształcenia	5.1.2.9.	137
Osoby świadczące pracę niezarobkową w ramach organizacji lub instytucji w ciągu 4 tygodni poprzedzających badanie według aktywności ekonomicznej	5.1.2.10.	140
Osoby świadczące pracę niezarobkową w ramach organizacji lub instytucji w ciągu 4 tygodni poprzedzających badanie wśród pracujących zarobkowo według wymiaru czasu pracy zarobkowej	5.1.2.11.	145
Osoby świadczące pracę niezarobkową w ramach organizacji lub instytucji w ciągu 4 tygodni poprzedzających badanie według wybranych zawodów wykonywanych w ramach pracy zarobkowej	5.1.2.12.	146
Osoby świadczące pracę niezarobkową w ramach organizacji lub instytucji w ciągu 4 tygodni poprzedzających badanie według głównego źródła utrzymania	5.1.2.13.	147
Osoby świadczące pracę niezarobkową w ramach organizacji lub instytucji w ciągu 4 tygodni poprzedzających badanie według przynależności do organizacji lub instytucji	5.1.2.14.	150
Osoby świadczące pracę niezarobkową w 2010 r. według rodzaju tej pracy	5.2.	155
Średnie, mediany, dominanty czasu pracy niezarobkowej świadczonej w ciągu 4 tygodni poprzedzających badanie według wieku	5.3.1.	160
Średnie, mediany, dominanty czasu pracy niezarobkowej świadczonej w ciągu 4 tygodni poprzedzających badanie według stanu cywilnego	5.3.2.	165
Średnie, mediany, dominanty czasu pracy niezarobkowej świadczonej w ciągu 4 tygodni poprzedzających badanie według zamieszkiwania w gospodarstwie domowym z dzieckiem poniżej 15 roku życia	5.3.3.	168

	Tabl. Table	Str. Page
Średnie, mediany, dominanty czasu pracy niezarobkowej świadczonej w ciągu 4 tygodni poprzedzających badanie według miejsca zamieszkania	Averages, medians, modes of time of volunteer work performed during 4 weeks preceding the survey, by place of residence	5.3.4. 169
Średnie, mediany, dominanty czasu pracy niezarobkowej świadczonej w ciągu 4 tygodni poprzedzających badanie według poziomu wykształcenia	Averages, medians, modes of time of volunteer work performed during 4 weeks preceding the survey, by level of education	5.3.5. 170
Średnie, mediany, dominanty czasu pracy niezarobkowej świadczonej w ciągu 4 tygodni poprzedzających badanie według aktywności ekonomicznej	Averages, medians, modes of time of volunteer work performed during 4 weeks preceding the survey by employment status	5.3.6. 173
Średnie, mediany, dominanty czasu pracy niezarobkowej świadczonej w ciągu 4 tygodni poprzedzających badanie według głównego źródła utrzymania	Averages, medians, modes of time of volunteer work performed during 4 weeks preceding the survey, by main source of income	5.3.7. 176
Średnie, mediany, dominanty czasu pracy niezarobkowej świadczonej w ciągu 4 tygodni poprzedzających badanie według rodzaju tej pracy	Averages, medians, modes of time of volunteer work performed during 4 weeks preceding the survey, by type of the work	5.3.8. 178
Średnie, mediany, dominanty wartości pracy niezarobkowej świadczonej w ciągu 4 tygodni poprzedzających badanie według wieku	Averages, medians, modes of value of volunteer work performed during 4 weeks preceding the survey, by age	5.4.1. 180
Średnie, mediany, dominanty wartości pracy niezarobkowej świadczonej w ciągu 4 tygodni poprzedzających badanie według stanu cywilnego ...	Averages, medians, modes of value of volunteer work performed during 4 weeks preceding the survey, by marital status	5.4.2. 185
Średnie, mediany, dominanty wartości pracy niezarobkowej świadczonej w ciągu 4 tygodni poprzedzających badanie według zamieszkiwania w gospodarstwie domowym z dzieckiem poniżej 15 roku życia	Averages, medians, modes of value of volunteer work performed during 4 weeks preceding the survey, by living in a household with a child under 15 years of age	5.4.3. 188
Średnie, mediany, dominanty wartości pracy niezarobkowej świadczonej w ciągu 4 tygodni poprzedzających badanie według miejsca zamieszkania	Averages, medians, modes of value of volunteer work performed during 4 weeks preceding the survey, by place of residence	5.4.4. 189
Średnie, mediany, dominanty wartości pracy niezarobkowej świadczonej w ciągu 4 tygodni poprzedzających badanie według poziomu wykształcenia	Averages, medians, modes of value of volunteer work performed during 4 weeks preceding the survey, by level of education	5.4.5. 190
Średnie, mediany, dominanty wartości pracy niezarobkowej świadczonej w ciągu 4 tygodni poprzedzających badanie według aktywności ekonomicznej	Averages, medians, modes of value of volunteer work performed during 4 weeks preceding the survey, by employment status	5.4.6. 193
Średnie, mediany, dominanty wartości pracy niezarobkowej świadczonej w ciągu 4 tygodni poprzedzających badanie według głównego źródła utrzymania	Averages, medians, modes of value of volunteer work performed during 4 weeks preceding the survey, by main source of income	5.4.7. 196
Średnie, mediany, dominanty wartości pracy niezarobkowej świadczonej w ciągu 4 tygodni poprzedzających badanie według rodzaju tej pracy	Averages, medians, modes of value of volunteer work performed during 4 weeks preceding the survey, by type of the work	5.4.8. 198
Struktura czasu pracy niezarobkowej świadczonej w 2010 r. według wieku	Distribution of time spent on volunteer work in 2010, by age	5.5.1. 200
Struktura czasu pracy niezarobkowej świadczonej w 2010 r. według stanu cywilnego	Distribution of time spent on volunteer work in 2010, by marital status	5.5.2. 202
Struktura czasu pracy niezarobkowej świadczonej w 2010 r. według zamieszkiwania w gospodarstwie domowym z dzieckiem poniżej 15 roku życia	Distribution of time spent on volunteer work in 2010, by living in a household with a child under 15 years of age	5.5.3. 203

		Tabl. Table	Str. Page
Struktura czasu pracy niezarobkowej świadczonej w 2010 r. według miejsca zamieszkania	Distribution of time spent on volunteer work in 2010, by place of residence	5.5.4.	204
Struktura czasu pracy niezarobkowej świadczonej w 2010 r. według poziomu wykształcenia	Distribution of time spent on volunteer work in 2010, by level of education	5.5.5.	204
Struktura czasu pracy niezarobkowej świadczonej w 2010 r. według aktywności ekonomicznej	Distribution of time spent on volunteer work in 2010, by employment status	5.5.6.	205
Struktura czasu pracy niezarobkowej świadczonej w 2010 r. według głównego źródła utrzymania	Distribution of time spent on volunteer work in 2010, by main source of income	5.5.7.	206
Struktura czasu pracy niezarobkowej świadczonej w 2010 r. według rodzaju tej pracy	Distribution of time spent on volunteer work in 2010, by type of the work	5.5.8.	207
Struktura czasu pracy niezarobkowej świadczonej w ramach organizacji lub instytucji w 2010 r. według głównej dziedziny działalności jednostki	Distribution of time spent on volunteering through organizations or institutions in 2010, by main field of entities` activity	5.5.9.	209
Struktura czasu pracy niezarobkowej świadczonej w ramach organizacji lub instytucji w 2010 r. według PKD jednostki, w ramach której praca była świadczona	Distribution of time spent on volunteering through organizations or institutions in 2010 by NACE (ISIC) of the benefiting entity	5.5.10.	210
Struktura wartości pracy niezarobkowej świadczonej w 2010 r. według wieku	Distribution of volunteer work value in 2010, by age	5.6.1.	211
Struktura wartości pracy niezarobkowej świadczonej w 2010 r. według stanu cywilnego	Distribution of volunteer work value in 2010, by marital status	5.6.2.	213
Struktura wartości pracy niezarobkowej świadczonej w 2010 r. według zamieszkiwania w gospodarstwie domowym z dzieckiem poniżej 15 roku życia	Distribution of volunteer work value in 2010, by living in a household with a child under 15 years of age	5.6.3.	214
Struktura wartości pracy niezarobkowej świadczonej w 2010 r. według miejsca zamieszkania	Distribution of volunteer work value in 2010, by place of residence	5.6.4.	215
Struktura wartości pracy niezarobkowej świadczonej w 2010 r. według poziomu wykształcenia	Distribution of volunteer work value in 2010, by level of education	5.6.5.	215
Struktura wartości pracy niezarobkowej świadczonej w 2010 r. według aktywności ekonomicznej	Distribution of volunteer work value in 2010, by employment status	5.6.6.	216
Struktura wartości pracy niezarobkowej świadczonej w 2010 r. według głównego źródła utrzymania	Distribution of volunteer work value in 2010, by main source of income	5.6.7.	217
Struktura wartości pracy niezarobkowej świadczonej w 2010 r. według rodzaju tej pracy	Distribution of volunteer work value in 2010, by type of the work	5.6.8.	218
Struktura wartości pracy niezarobkowej świadczonej w ramach organizacji lub instytucji w 2010 r. według głównej dziedziny działalności jednostki	Distribution of monetary value of organization-based volunteering in 2010, by main field of entities` activity	5.6.9.	220
Struktura wartości pracy niezarobkowej świadczonej w ramach organizacji lub instytucji w 2010 r. według PKD jednostki, w ramach której praca była świadczona	Distribution of monetary value of organization-based volunteering in 2010, by NACE (ISIC) of the benefiting entities	5.6.10.	221

ANEKS

6.1. Zastosowana w badaniu PNZ lista form organizacyjno-prawnych podmiotów, w których świadczono pracę niezarobkową
6.2. Zastosowana w badaniu PNZ lista dziedzin i pól działalności organizacji lub instytucji
6.3. Kategorie rodzajów pracy niezarobkowej zastosowane w publikacji a duże grupy zawodów (specjalności) KZiS 2010
6.4. Definicje pojęć stosowanych w publikacji

ANNEXE

	Str. Page
List of types of entities through which the volunteer work was performed	225
List of types of main activities of organizations or institutions through which the volunteer work was performed	226
Categories of types of volunteer activities used in the publication and their links to big groups of occupations	228
Definitions of terms used in the publication	229

WYKRESY

CHARTS

	Wykres Chart	Str. Page
Odsetek osób pracujących społecznie w ramach organizacji lub instytucji w ciągu 4 tygodni poprzedzających badanie według płci i miejsca zamieszkania	Percentage of persons volunteering through organizations or institutions during 4 weeks preceding the survey, by sex and place of residence	2.1 26
Odsetek osób pracujących społecznie w ramach organizacji lub instytucji w ciągu 4 tygodni poprzedzających badanie według wieku	Percentage of persons volunteering through organizations or institutions during 4 weeks preceding the survey, by age	2.2 28
Odsetek osób pracujących społecznie w ramach organizacji lub instytucji w ciągu 4 tygodni poprzedzających badanie według poziomu wykształcenia i wieku	Percentage of persons volunteering through organizations or institutions during 4 weeks preceding the survey, by level of education and age	2.3 29
Odsetek osób pracujących społecznie w ramach organizacji lub instytucji w ciągu 4 tygodni poprzedzających badanie według stanu cywilnego	Percentage of persons volunteering through organizations or institutions during 4 weeks preceding the survey, by marital status	2.4 30
Odsetek osób pracujących społecznie w ramach organizacji lub instytucji w ciągu 4 tygodni poprzedzających badanie według wybranych zawodów wykonywanych w ramach pracy zarobkowej	Percentage of persons volunteering through organizations or institutions during 4 weeks preceding the survey, by their (selected) paid occupations	2.5 31
Odsetek osób pracujących społecznie w stowarzyszeniach, podobnych organizacjach społecznych, fundacjach oraz grupach nieformalnych w ciągu 4 tygodni poprzedzających badanie według płci i wieku	Percentage of persons volunteering through associations, similar social organizations, foundations and informal groups during 4 weeks preceding the survey, by sex and age	2.6 34
Odsetek osób pracujących społecznie w stowarzyszeniach, podobnych organizacjach społecznych, fundacjach oraz grupach nieformalnych w 2010 r. według głównej dziedziny działalności tych organizacji	Percentage of persons volunteering through associations, similar social organizations, foundations and informal groups in 2010, by main field of the entities' activity	2.7 36
Odsetek osób pracujących społecznie w stowarzyszeniach, podobnych organizacjach społecznych, fundacjach oraz grupach nieformalnych w 2010 r. według rodzajów wykonywanych prac	Percentage of persons volunteering through associations, similar social organizations, foundations and informal groups in 2010, by types of performed volunteer activities	2.8 36
Odsetek osób pracujących społecznie w podmiotach wyznaniowych w 2010 r. według rodzajów wykonywanych prac	Percentage of persons volunteering through religious entities in 2010, by types of performed volunteer activities	2.9 37
Odsetek osób pracujących społecznie w podmiotach wyznaniowych w 2010 r. według płci i miejsca zamieszkania	Percentage of persons volunteering through religious entities in 2010, by sex and place of residence	2.10 38
Odsetek osób pracujących społecznie w podmiotach wyznaniowych w ciągu 4 tygodni poprzedzających badanie według płci i wieku	Percentage of persons volunteering through religious entities during 4 weeks preceding the survey, by sex and age	2.11 39
Odsetek osób pracujących społecznie w podmiotach wyznaniowych w ciągu 4 tygodni poprzedzających badanie według płci i stanu cywilnego	Percentage of persons volunteering through religious entities during 4 weeks preceding the survey, by sex and marital status	2.12 40
Odsetek osób świadczących indywidualnie pracę niezarobkową w ciągu 4 tygodni poprzedzających badanie według rodzaju odbiorców tej pracy	Percentage of persons who performed direct volunteer work during 4 weeks preceding the survey, by type of recipients	2.13 45
Średnie, mediany i dominanty czasu pracy niezarobkowej świadczonej indywidualnie w ciągu 4 tygodni poprzedzających badanie według rodzaju odbiorców tej pracy	Averages, medians, modes of value of volunteer work performed during 4 weeks preceding the survey, by type of recipients	2.14 46
Odsetek osób świadczących indywidualnie pracę niezarobkową w ciągu 4 tygodni poprzedzających badanie według rodzajów wykonywanych prac	Percentage of persons who performed direct volunteer work during 4 weeks preceding the survey, by types of the work	2.15 46

	Wykres Chart	Str. Page
Odsetek osób świadczących indywidualnie pracę niezarobkową w ciągu 4 tygodni poprzedzających badanie według płci i wieku	Percentage of persons who performed direct volunteer work during 4 weeks preceding the survey, by sex and age	2.16 48
Odsetek osób świadczących indywidualnie pracę niezarobkową w ciągu 4 tygodni poprzedzających badanie według orzeczenia o niepełnosprawności	Percentage of persons who performed direct volunteer work during 4 weeks preceding the survey, by having certificate of disability	2.17 49
Odsetek osób świadczących indywidualnie pracę niezarobkową w ciągu 4 tygodni poprzedzających badanie według zamieszkiwania z dzieckiem w jednym gospodarstwie domowym	Percentage of persons who performed direct volunteer work during 4 weeks preceding the survey, by living in a household with a child	2.18 50
Odsetek osób świadczących indywidualnie pracę niezarobkową w ciągu 4 tygodni poprzedzających badanie według aktywności ekonomicznej	Percentage of persons who performed direct volunteer work during 4 weeks preceding the survey, by employment status	2.19 51
Odsetek osób świadczących indywidualnie pracę niezarobkową w ciągu 4 tygodni poprzedzających badanie wśród pracujących zarobkowo według wymiaru czasu pracy zarobkowej	Percentage of persons who performed direct volunteer work during 4 weeks preceding the survey, by the number of hours worked within paid job	2.20 52
Odsetek osób świadczących indywidualnie pracę niezarobkową w ciągu 4 tygodni poprzedzających badanie według PKD głównego miejsca pracy zarobkowej	Percentage of persons who performed direct volunteer work during 4 weeks preceding the survey, by NACE (ISIC) of principal paid job workplace	2.21 52
Odsetek osób świadczących indywidualnie pracę niezarobkową w ciągu 4 tygodni poprzedzających badanie według głównego źródła utrzymania	Percentage of persons who performed direct volunteer work during 4 weeks preceding the survey, by main source of income	2.22 53
Odsetek osób świadczących indywidualnie pracę niezarobkową w ciągu 4 tygodni poprzedzających badanie według najwyższego osiągniętego poziomu wykształcenia	Percentage of persons who performed direct volunteer work during 4 weeks preceding the survey, by the highest level of completed education	2.23 54
Wolumen pracy niezarobkowej poza gospodarstwem domowym w 2010 r. (w mln etatów przeliczeniowych)	The volume of time spent on volunteer work in 2010 (full-time equivalent in bn)	3.1 57
Struktura wolumenu pracy niezarobkowej świadczonej poza gospodarstwem domowym w 2010 r. według rodzaju odbiorców tej pracy	Distribution of time spent on volunteer work in 2010, by type of recipients	3.2 58
Struktura wolumenu pracy niezarobkowej świadczonej poza gospodarstwem domowym w 2010 r. według płci osób świadczących tę pracę ...	Distribution of time spent on volunteer work in 2010, by sex	3.3 59
Struktura wolumenu pracy niezarobkowej świadczonej poza gospodarstwem domowym w 2010 r. według wieku osób świadczących tę pracę	Distribution of time spent on volunteer work in 2010, by age	3.4 60
Struktura wolumenu pracy niezarobkowej świadczonej poza gospodarstwem domowym w 2010 r. według miejsca zamieszkania osób świadczących tę pracę.....	Distribution of time spent on volunteer work in 2010, by place of residence	3.5 61
Struktura wolumenu pracy niezarobkowej świadczonej poza gospodarstwem domowym w 2010 r. według poziomu wykształcenia osób ją świadczących	Distribution of time spent on volunteer work in 2010, by level of education	3.6 62
Struktura wolumenu pracy niezarobkowej świadczonej poza gospodarstwem domowym w 2010 r. według statusu społeczno- -ekonomicznego osób ją świadczących	Distribution of time spent on volunteer work in 2010, by employment status	3.7 62
Struktura wolumenu pracy niezarobkowej świadczonej poza gospodarstwem domowym w 2010 r. według rodzaju tej pracy	Distribution of time spent on volunteer work in 2010, by type of the work	3.8 63

	Wykres Chart	Str. Page
Struktura wolumenu pracy niezarobkowej świadczonej poza gospodarstwem domowym w 2010 r. według rodzaju tej pracy i płci osób ją świadczących.....	Distribution of time spent on volunteer work in 2010, by type of the work and sex	3.9 64
Struktura wolumenu pracy niezarobkowej w sektorze non-profit w 2010 r. według rodzaju podmiotów	Distribution of time spent on volunteer work through entities of the non-profit sector in 2010, by type of entities	3.10 65
Struktura wolumenu pracy niezarobkowej świadczonej w ramach struktur organizacyjnych w 2010 r. według głównej dziedziny działalności podmiotów, w których była świadczona	Distribution of time spent on organization-based volunteering in 2010, by main field of entities` activity	3.11 66
Struktura wolumenu niezarobkowej pracy opiekuńczej świadczonej poza gospodarstwem domowym w 2010 r. według rodzaju tej pracy	Distribution of time spent on volunteer work of caring in 2010, by type of the work.....	3.12 67
Struktura wolumenu niezarobkowej pracy opiekuńczej świadczonej poza gospodarstwem domowym w 2010 r. według wieku osób ją świadczących	Distribution of time spent on volunteer work of caring in 2010, by age	3.13 67
Wartość godziny pracy niezarobkowej świadczonej poza gospodarstwem domowym w 2010 r. na tle godzinowych kosztów zatrudnienia w sektorach gospodarki narodowej i sekcjach PKD	Average hourly value of volunteer work in 2010, compared to cost of employment in national economy sectors and sections of NACE (ISIC)	3.14 70
Struktura wartości oraz struktura wolumenu pracy niezarobkowej świadczonej poza gospodarstwem domowym według rodzaju odbiorców tej pracy	Distribution of monetary value and distribution of time-volume of volunteer work, by type of recipients	3.15 72
Struktura wartości oraz struktura wolumenu wolontariatu według głównej dziedziny działalności organizacji, w których świadczono pracę niezarobkową	Distribution of monetary value and distribution of time-volume of volunteer work, by main field of activity of entities in which the work was performed	3.16 73
Struktura wartości oraz struktura wolumenu pracy niezarobkowej świadczonej poza gospodarstwem domowym według płci osób ją świadczących	Distribution of monetary value and distribution of time-volume of volunteer work, by sex	3.17 74
Struktura wartości oraz struktura wolumenu pracy niezarobkowej świadczonej poza gospodarstwem domowym według poziomu wykształcenia osób ją świadczących	Distribution of monetary value and distribution of time-volume of volunteer work, by level of education	3.18 75
Struktura wartości oraz struktura wolumenu pracy niezarobkowej świadczonej poza gospodarstwem domowym według aktywności ekonomicznej osób ją świadczących	Distribution of monetary value and distribution of time-volume of volunteer work, by employment status	3.19 75
Struktura wartości oraz struktura wolumenu pracy niezarobkowej świadczonej poza gospodarstwem domowym według miejsca zamieszkania osób ją świadczących	Distribution of monetary value and distribution of time-volume of volunteer work, by place of residence	3.20 76

MAPY

Odsetek osób pracujących społecznie w ramach organizacji lub instytucji w ciągu 4 tygodni poprzedzających badanie według regionów	Percentage of persons volunteering through religious entities during 4 weeks preceding the survey, by regions	2.1. 33
Odsetek osób indywidualnie świadczących pracę niezarobkową w ciągu 4 tygodni poprzedzających badanie według regionów	Percentage of persons performing direct volunteer work during 4 weeks preceding the survey, by regions	2.2. 56

MAPS

	Mapa Map	Str. Page
Odsetek osób pracujących społecznie w ramach organizacji lub instytucji w ciągu 4 tygodni poprzedzających badanie według regionów	Percentage of persons volunteering through religious entities during 4 weeks preceding the survey, by regions	2.1. 33
Odsetek osób indywidualnie świadczących pracę niezarobkową w ciągu 4 tygodni poprzedzających badanie według regionów	Percentage of persons performing direct volunteer work during 4 weeks preceding the survey, by regions	2.2. 56

Rozdział 1

Metodologia badania

1.1. Cele badania

Celem badania *Praca niezarobkowa poza gospodarstwem domowym* (PNZ) był pomiar ekonomicznego i społecznego wymiaru dobrowolnej i bezpłatnej pracy świadczonej przez mieszkańców Polski, którzy ukończyli 15-ty rok życia. Zakresem przedmiotowym objęto pracę świadczoną na rzecz osób spoza własnego gospodarstwa domowego, a także na rzecz środowiska, społeczności, organizacji lub instytucji.

Badanie miało doprowadzić do zebrania danych o całości wyżej wymienionej pracy, nazywanej dalej pracą niezarobkową poza gospodarstwem domowym, świadczonej w różnych formach i we wszelkich dziedzinach życia. Pozyskując dane na temat poświęcania czasu na rzecz innych zamierzano oszacować wielkość, wartość i społeczną bazę tej pracy, przede wszystkim w odniesieniu do pracy niezarobkowej wykonywanej ochotniczo w organizacjach, wspólnotach religijnych oraz instytucjach publicznych. Zbadanie pracy niezarobkowej świadczonej w różnych strukturach organizacyjnych jest szczególnie ważne, gdyż pozwala określić społeczne zasoby, jakie organizacje i instytucje mobilizują do wsparcia swojej działalności. W szczególności dotyczy to podmiotów z sektora non-profit, w których wolontariat jest jednym z kluczowych zasobów umożliwiających prowadzenie ich działalności.

Oprócz pracy społecznej mającej miejsce w różnego typu jednostkach organizacyjnych, badaniem objęto także prace wykonywane bezpłatnie poza jakimikolwiek strukturami organizacyjnymi. Były one wykonywane na rzecz krewnych i znajomych spoza własnego gospodarstwa domowego, na rzecz nieznajomych, a także środowiska, miejscowości czy społeczeństwa. Ten ważny element zaangażowania w pomoc na rzecz innych rzadko podlega badaniom i dlatego jego włączenie do badania PNZ dostarcza interesujących danych przedstawiających wkład pracy niezarobkowej w jakość życia jednostek i rodzin, szczególnie w zakresie wychowywania dzieci oraz opieki nad osobami niesamodzielnymi z powodu wieku lub choroby.

1.2. Spójność badania ze standardem Międzynarodowej Organizacji Pracy

Badanie *Praca niezarobkowa poza gospodarstwem domowym* jest zbieżne z głównymi założeniami metodologicznymi zawartymi w podręczniku *Manual on the Measurement of Volunteer Work (MMVW)* przygotowanym pod auspicjami Międzynarodowej Organizacji Pracy¹. Wspólny z międzynarodowym standardem jest zakres tematyczny, zakres badanej populacji oraz definicje zjawisk objętych badaniem PNZ. Zgodnie z zaleceniami podręcznika, dane były zbierane w formie wywiadu kwestionariuszowego stanowiąc moduł dodatkowy do Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL). Zakres tematyczny i sposób określania badanych zjawisk w kwestionariuszu PNZ jest spójny z postulowanym w MMVW ramowym formularzem, jednak forma i układ pytań zostały dostosowane do polskiego kontekstu kulturowego. Zakres tematyczny badania został nieco poszerzony o pytanie dotyczące członkostwa w różnego typu organizacjach. Prócz tego – w odniesieniu do pytań o wolontariat w organizacjach – zastosowano

¹ *Manual on the Measurement of Volunteer Work*, ILO, Genewa 2011.

dotatkowy, roczny okres referencyjny. Przy opracowywaniu wyników zastosowano wskazane w podręczniku metody wyliczania podstawowych wskaźników, w tym w zakresie obliczania wartości pracy niezarobkowej².

1.3. Definicja pracy niezarobkowej poza gospodarstwem domowym i jej zakres

Zgodnie z zaleceniami międzynarodowej metodologii, przedmiot badania został w kwestionariuszu zdefiniowany w sposób opisowy. Nawiązując do kontekstu pracy zarobkowej będącej przedmiotem Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL), ankieterzy czytali każdej osobie objętej badaniem PNZ następujące wprowadzenie:

Dotychczas zadawałem(-łam) Panu/Pani pytania dotyczące pracy płatnej. Teraz chciałbym/chciałabym porozmawiać o różnych działaniach, aktywnościach i pracach podejmowanych nie dla pieniędzy, lecz w celu pomocy różnym osobom, grupom, organizacjom, instytucjom lub np. dla ochrony środowiska naturalnego. Istnieje wiele rodzajów takich prac, które ludzie wykonują w czasie wolnym, dobrowolnie i bez wynagrodzenia.

Po tym wstępie zadawane były pytania o konkretne rodzaje pracy niezarobkowej. Przy każdym z pytań znajdowały się także przykłady konkretnych form poświęcania swojego czasu na rzecz innych. Były one odczytywane, gdy respondent nie udzielał odpowiedzi potwierdzającej wykonywanie pracy niezarobkowej.

W rezultacie respondentowi przekazywany był następujący zestaw cech wyznaczających zakres znaczeniowy *pracy niezarobkowej poza gospodarstwem domowym*:

- 1) były to działania, aktywności, prace,
- 2) podejmowane w czasie wolnym (nie w czasie opłaconym przez pracodawcę),
- 3) świadczone dobrowolnie (bez przymusu),
- 4) miały charakter niezarobkowy (bez wynagrodzenia),
- 5) stanowiły pomoc dla osób, środowiska lub społeczności lub też było to wsparcie działalności organizacji, grup, instytucji,
- 6) nie były adresowane do własnego gospodarstwa domowego, ani jego członków.

Przedstawiony powyżej zakres zastosowanego w badaniu PNZ pojęcia *praca niezarobkowa poza gospodarstwem domowym* był więc bardzo szeroki. Z punktu widzenia powszechnie stosowanych w literaturze anglojęzycznej kategorii badania objęło:

- 1) *wolontariat formalny* (ang. *formal volunteering*), zwany także *wolontariatem pośrednim* – świadczony na rzecz lub w ramach różnych struktur organizacyjnych,
- 2) *wolontariat nieformalny* (ang. *informal volunteering*), zwany także *wolontariatem bezpośrednim* – świadczony samodzielnie (indywidualnie), tj. poza jakimikolwiek strukturami organizacyjnymi; ten rodzaj aktywności kierowany był na ogół do konkretnych osób (krewnych, znajomych lub nieznajomych) albo na rzecz środowiska lub społeczności (w zakresie, w jakim była to aktywność podejmowana indywidualnie).

² Przy opracowywaniu wyników skorzystano dodatkowo z danych wynikowych Badania Spójności Społecznej zrealizowanego w tym samym czasie co badanie PNZ.

1.4. Podstawowe zmienne i wskaźniki

W badaniu PNZ pozyskano dane dotyczące zjawiska pracy niezarobkowej w zakresie następujących podstawowych zmiennych:

- 1) **liczba osób wykonujących pracę niezarobkową** – uwzględniono osoby w wieku 15 lat i więcej, które w badanym okresie wykonywały jakąkolwiek pracę niezarobkową poza własnym gospodarstwem domowym;
- 2) **liczba godzin świadczonej pracy niezarobkowej** – uwzględniono prace niezarobkowe, na które respondenci poświęcili łącznie przynajmniej $\frac{1}{4}$ godziny swojego wolnego czasu; czynności zaliczane do pracy niezarobkowej miały charakter pracy, to znaczy za ich wykonanie można byłoby uzyskać zapłatę (wynagrodzenie), ale badani wykonując te prace nie oczekiwali za nie wynagrodzenia i nie otrzymywali go;
- 3) **rodzaje prac niezarobkowych** – wykonywane przez respondentów prace ankieterzy zakodowali przy użyciu Klasyfikacji Zawodów i Specjalności³ stosując czteroznakowy poziom dokładności⁴;
- 4) **typy odbiorców pracy niezarobkowej** – określono, czy odbiorcami pracy niezarobkowej w badaniu są:
 - osoby z rodziny respondenta, nie mające z nim wspólnego gospodarstwa domowego,
 - przyjaciele, znajomi, sąsiedzi respondenta,
 - osoby nieznanne (np. osoby spotkane przypadkowo na ulicy),
 - środowisko naturalne, miejscowość, z którą respondent jest związany, społeczność lokalna lub społeczeństwo w ogóle,
 - organizacje, instytucje i inne jednostki organizacyjne;
- 5) **rodzaj organizacji, instytucji lub innej jednostki organizacyjnej, w ramach której świadczone pracę niezarobkową określony poprzez dwie cechy:**
 - formę organizacyjno-prawną - np. instytucja publiczna, stowarzyszenie, fundacja, jednostka kościelna, spółdzielnia (patrz Aneks 6.1.);
 - określenie najważniejszego pola działalności tych podmiotów zgodnie z klasyfikacją spójną z ICNPO - Międzynarodową Klasyfikacją Organizacji Non-Profit (patrz Aneks 6.2.).

Oprócz powyższych zmiennych określających bezpośrednio pracę niezarobkową, do opracowania danych wykorzystano także zmienne charakteryzujące osoby deklarujące świadczenie tej pracy. Były to zmienne określające: płeć, wiek, wykształcenie, stan cywilny, status na rynku pracy, indywidualne źródło dochodów, miejsce zamieszkania, zawód, sektor zatrudnienia i wymiar czasu pracy zawodowej respondenta, obecność dziecka lub dzieci w wieku poniżej 15 lat w składzie badanego gospodarstwa domowego, a także przynależność do różnego rodzaju organizacji świeckich, jednostek kościelnych/wyznaniowych lub innych struktur organizacyjnych.

Zebrane dane pozwalają na wyliczenie wskaźników dostarczających kwantyfikowalnych informacji na temat rozmiaru i struktury zbiorowości osób angażujących się w pracę niezarobkową poza gospodarstwem domowym, a także oszacowań wolumenu i wartości tej pracy.

³ Klasyfikacji Zawodów i Specjalności wprowadzona rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 kwietnia 2010 r.

⁴ W trakcie opracowywania danych rodzaje prac niezarobkowych zagregowane zostały na drugim poziomie KZiS (43 kategorie), a następnie w oparciu o nie stworzono własne, szersze kategorie, które łączą ze sobą występujące grupy zawodów o podobnym charakterze – w sumie 15 kategorii. W części analitycznej i tabelarycznej publikacji rodzaje pracy niezarobkowej będą więc prezentowane według tych kategorii. Klucze powiązań między dużymi grupami KZiS a stosowanymi kategoriami rodzajów prac niezarobkowych stanowią Aneks 6.3.

W szczególności są to:

- 1) odsetek osób, które wykonały przynajmniej jedną pracę niezarobkową trwającą ponad 15 minut poza własnym gospodarstwem domowym w zbiorowości mieszkańców Polski w wieku 15 lat i więcej, zamieszkujących w indywidualnych gospodarstwach domowych,
- 2) suma godzin poświęconych na prace niezarobkowe – przeliczana następnie na pełne etaty (przy uwzględnieniu czasu pracy faktycznie przepracowanego w 2010 r.⁵),
- 3) odsetek, jaki stanowiły wyżej wymienione etaty przeliczeniowe w hipotetycznej sumie wolumenu pracy niezarobkowej i pracy płatnej⁶,
- 4) wartość pracy niezarobkowej oparta na wycenie średniego w gospodarce narodowej kosztu godziny pracy osób wykonujących tę samą czynność w ramach normalnej pracy zarobkowej,
- 5) odsetek, jaki stanowi ww. wartość pracy niezarobkowej w stosunku do hipotecznych: produktu krajowego brutto, wartości dodanej brutto i kosztów uwzględniających zatrudnienie w gospodarce narodowej, osiągniętych po zsumowaniu realnych wskaźników⁷ z oszacowaną wartością pracy niezarobkowej.

1.5. Określenie wartości pracy niezarobkowej

Określenie wartości pracy – nawet tej wykonanej jako praca zarobkowa - nie jest zadaniem łatwym i w zasadzie w każdym wypadku jest wynikiem specyficznych dla danej sytuacji ustaleń między pracownikiem a pracodawcą. Jednak dzięki wykształconym przez wieki zwyczajom oraz standaryzującym je przepisom prawnym, a także danym statystycznym na temat podobnych transakcji mających miejsce w nieodległej przeszłości potrafimy na ogół dość łatwo oszacować przeciętną monetarną wartość danej pracy wykonywanej dla zarobku.

Problem takiej wyceny jest o wiele bardziej złożony w przypadku określania wartości czasu i wysiłku włożonego w bezpłatną pomoc na rzecz organizacji czy konkretnych osób. Nie tylko bowiem nie ma danych statystycznych dotyczących ceny takiej pracy, ale nawet nie ma zwyczaju myślenia o niej w kategoriach finansowych. Co więcej, dla osób świadczących pracę niezarobkową poza własnym gospodarstwem domowym, a także dla osób z niej korzystających, wartość takiej pracy jest niejednokrotnie wyższa niż kwota, za którą można byłoby wynająć pracownika do wykonania tej samej czynności. Fakt dobrowolnego poświęcenia wolnego czasu by komuś pomóc jest bowiem - niezależnie od użyteczności wykonanej czynności - świadectwem niemożliwej do wycenienia osobistej relacji między pomagającym a odbiorcą. Skutkiem pracy niezarobkowej jest wskazywane czasem w literaturze przedmiotu podniesienie poziomu satysfakcji czy poczucia własnej wartości zarówno przez osobę, na rzecz której praca niezarobkowa jest świadczona, jak i przez osobę, która pracę tę wykonuje⁸. Z drugiej strony niektórzy autorzy koncentrując się jedynie na materialnym wymiarze pracy niezarobkowej wskazują, że efektywność przeznaczanego na nią czasu jest niższa niż w przypadku pracowników płatnych, gdyż najczęściej osoby

⁵ Czas przepracowany na 1 zatrudnionego w 2010 r. za: *Zatrudnienie i wynagrodzenia w gospodarce narodowej w 2010 r.*, GUS, Warszawa 2011, tabl. 7, s. 27.

⁶ Praca płatna została ujęta jako liczba osób pracujących zarobkowo w ramach gospodarki narodowej wyrażona w pełnych etatach (tzw. etatach przeliczeniowych), za: *Rocznik statystyczny RP 2011*, tabl. 7 (151), s. 225.

⁷ Wartość PKB, dane dot. wartości dodanej brutto i kosztów związanych z zatrudnieniem przyjęto za: *Rocznik statystyczny RP*, tabl. 9 (561), s. 682 i tabl. 14 (566), s. 698.

⁸ Por. James Andreoni 1990. *Impure Altruism and Donations to Public Goods: A Theory of Warm Glow Giving*, *Economic Journal*, No. 100, ss. 464-477.

podejmujące się wykonać dane prace bezpłatnie, nie wykonują ich w sposób profesjonalny, czy też profesjonalnie zorganizowany⁹.

Pamiętając o powyższych rozbieżnościach interpretacyjnych w niniejszym badaniu przyjęta została rekomendowana w podręczniku Międzynarodowej Organizacji Pracy metoda wyceniania pracy niezarobkowej poprzez odwołanie się do kosztu zastąpienia danej czynności pracą osób wykonujących funkcjonalnie te same czynności, jako swoją pracę zarobkową (*replacement cost*). Monetarna wartość pracy niezarobkowej jest więc wynikiem mnożenia przepracowanego nieodpłatnie czasu przez średni w gospodarce narodowej koszt, jaki ponosił w 2010 r. pracodawca zatrudniający do analogicznej pracy płatnego pracownika (metoda stawek rynkowych). Stawki godzinowe przyjęto jako iloczyn rozliczonych na godzinę pracy wynagrodzeń brutto¹⁰ i mnożnika określającego relację całości kosztów ponoszonych przez pracodawcę do tychże wynagrodzeń brutto¹¹.

1.6. Organizacja badania

Badanie *Praca niezarobkowa poza gospodarstwem domowym* było badaniem reprezentacyjnym ludności Polski w wieku 15 lat i więcej zamieszkującej w indywidualnych gospodarstwach domowych. Zrealizowane zostało jako moduł dodatkowy do *Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności*¹². Prowadzone było metodą wywiadu bezpośredniego w oparciu o zestandaryzowany kwestionariusz zawierający pytania do respondentów oraz możliwe do wybrania odpowiedzi. Ankieta PNZ była więc przeprowadzana z osobami zamieszkującymi w gospodarstwach domowych, które stanowiły 1/4 kwartalnej próby badania BAEL. Były

⁹ Por. Katherine G. Abraham, Christopher Mackie (red.) 2005. *Beyond the market: Designing nonmarket accounts for the United States*, Waszyngton: National Academies Press, s. 70.

¹⁰ Wynagrodzenia brutto dla poszczególnych grup zawodowych przyjęto na podstawie danych zawartych w publikacji GUS *Struktura wynagrodzeń według zawodów w październiku 2010 r.* (tabl. 6, s. 92), przy czym zastosowano wskaźniki korygujące tę wartość w związku z uwzględnieniem wszystkich pracujących w gospodarce narodowej (Badanie struktury wynagrodzeń obejmowało wyłącznie podmioty zatrudniające powyżej 9 osób), jak również dynamikę wynagrodzeń w całym 2010 r.

¹¹ Relację pełnych kosztów zatrudnienia ponoszonych przez pracodawcę do wynagrodzenia brutto określono na podstawie danych zawartych w publikacji GUS *Rocznik Statystyczny Pracy 2010*, s. 330.

¹² BAEL to jedno z najważniejszych reprezentacyjnych badań ludności prowadzonych przez GUS. Stanowi ono podstawowe źródło informacji w zakresie rynku pracy. Zbierane dane dotyczą aktywności ekonomicznej wszystkich osób mających ukończone 15 lat mieszkających w indywidualnych gospodarstwach domowych na terenie Polski. Badanie jest realizowane przez ankierów GUS w formie wywiadu bezpośredniego w gospodarstwach domowych wylosowanych przy zastosowaniu schematu losowania dwustopniowego, warstwowego, z różnymi prawdopodobieństwami wyboru jednostek pierwszego stopnia. Jednostkami losowania pierwszego stopnia są rejony statystyczne w miastach oraz obwody spisowe na terenach wiejskich. W drugim stopniu losowane są mieszkania, zaś jednostkami badania są gospodarstwa domowe i osoby w wieku 15 lat i więcej. Losowanie jednostek pierwszego stopnia oraz mieszkań przeprowadza się na podstawie Krajowego Rejestru Podziału Terytorialnego Kraju, zawierającego m.in. wykaz terytorialny jednostek statystycznych oraz wykaz adresowy mieszkań w układzie poszczególnych rejonów i obwodów spisowych.

Badanie prowadzone jest w sposób ciągły, we wszystkich kwartałach i równomiernie w każdym z 13 tygodni w kwartale (w pierwszym kwartale 2011 r. było to 4208 mieszkań tygodniowo). Każda próba kwartalna składa się z 4 prób elementarnych. Co kwartał dokonuje się częściowej wymiany prób elementarnych. Badanie ma charakter panelowy - każda próba elementarna objęta jest ankietyzacją 4 razy w okresie półtora roku według zasady: 2 razy w ciągu dwóch następujących po sobie kwartałów, dwa kwartały przerwy i ponownie 2 razy w ciągu dwóch ostatnich kwartałów. Udział w badaniu BAEL jest dobrowolny. Wizytę ankiera poprzedza list Prezesa GUS informujący o wylosowaniu do badania, o celu badania i o zachowaniu tajemnicy statystycznej. Więcej informacji na temat metodologii BAEL można znaleźć w publikacjach GUS z serii *Aktywność Ekonomiczna Ludności Polski*.

to te gospodarstwa domowe, w których w okresie kolejnych 13 tygodni pierwszego kwartału 2011 r. prowadzono czwartą falę ankietyzacji stanowiącą zakończenie cyklu panelowego *Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności*.

Ankieter będący pracownikiem urzędu statystycznego informował respondentów, że badanie objęte jest tajemnicą statystyczną oraz prosił o udzielenie odpowiedzi na pytania zawarte w dwóch kwestionariuszach BAEL (Kartoteka gospodarstwa domowego ZG, Ankieta indywidualna ZD), a następnie w kwestionariuszu PNZ.

Badanie *Praca niezarobkowa poza gospodarstwem domowym* było nieco bardziej skomplikowane niż większość badań modułowych realizowanych przy *Badaniu Aktywności Ekonomicznej Ludności*. Wobec braku powszechnie zrozumiałej terminologii w zakresie, którego dotyczyło badanie – konieczne było odpowiednie wprowadzenie do wywiadu i interakcyjne zadawanie pytań pozwalające weryfikować, czy respondenci właściwie rozumieją materię badania. W celu odpowiedniej realizacji badania przeprowadzono szkolenia dla koordynatorów regionalnych badania, którzy następnie przeszkolili ankieterów w poszczególnych województwach.

Kwestionariusz badania PNZ był relatywnie obszerny. Zawierał 61 zmiennych podczas gdy inne moduły badania BAEL zawierają od 29 do 48 zmiennych, a samo *Badanie Aktywności Ekonomicznej Ludności* – 143 zmienne. Dlatego też realizacja wywiadu PNZ wymagała od ankieterów większego niż zwykle zaangażowania. Wypełnienie kwestionariusza badania *Praca niezarobkowa poza gospodarstwem domowym* trwało średnio nieco ponad 9 minut, podczas gdy wypełnienie kwestionariusza indywidualnego w BAEL - 11 minut; w przypadku innych badań modułowych czas realizacji wywiadu wynosi od 5 do 7 minut.

Zarówno w badaniu BAEL, jak i PNZ osoby objęte badaniem były pytane o zgodę na przeprowadzenie wywiadu. Różnica między sposobem realizacji obu badań polegała na tym, że w badaniu *Praca niezarobkowa poza gospodarstwem domowym* nie były prowadzone tzw. wywiady zastępcze, czyli jeśli któryś mieszkaniec nie był obecny podczas wizyty ankietera, nie wypełniano dla niego kwestionariusza PNZ na podstawie informacji od obecnych członków gospodarstwa domowego¹³.

W rezultacie przeprowadzonego w terenie badania uzyskano wypełnione przez ankieterów kwestionariusze, z których dane – przy pomocy odpowiedniego systemu informatycznego - zostały wpisane do zbioru danych. Zbiór ten został następnie poddany weryfikacji zakresowej i logicznej oraz dołączono do niego zmienne zawierające wagi umożliwiające uogólnienie wyników na badaną populację (patrz punkt 1.10).

1.7. Okres realizacji i okres referencyjny badania

Badanie PNZ było realizowane równomiernie we wszystkich 13 tygodniach pierwszego kwartału 2011 r. Ze względu na ujęcie tygodniowe – wspomniany kwartał różnił się od kwartału kalendarzowego o tyle, że obejmował okres od 3.01.2011 r. do 3.04.2011 r.

¹³ Decyzję o rezygnacji z pozyskiwania danych do kwestionariusza PNZ o osobach nieobecnych w trakcie wizyty ankietera podjęto na podstawie analizy wyników badania pilotażowego. Uzyskane w badaniu pilotażowym wyniki dostarczały bowiem dowodów, że odsetki osób podejmujących różne rodzaje pracy niezarobkowej były o wiele niższe wśród osób, o których informacje pozyskano w wywiadach zastępczych niż w grupach respondentów, od których ankieterzy pozyskali informacje bezpośrednio. W przypadku pytań o pomoc rodzinie odsetki różniły się o ponad połowę, a w wypadku pytań o wolontariat w organizacjach lub instytucjach były ponad dwukrotnie wyższe. Największe różnice dotyczyły pracy niezarobkowej na rzecz środowiska czy społeczności oraz pomocy osobom nieznanym. Ogólnie w ankietach dotyczących osób nieobecnych w trakcie realizacji badania (tj. wypełnionych przy pomocy domowników) deklaracje poświęcania czasu na pomoc innym zdarzały się o wiele rzadziej niż w ankietach zgrupowanych według jakichkolwiek innych cech respondentów (np. wykształcenie, status społeczno-ekonomiczny, wiek czy miejsce zamieszkania).

- Okres referencyjny, tj. okres którego dotyczyły pytania kwestionariusza przedstawiał się następująco:
- pytania dotyczące pracy niezarobkowej podejmowanej indywidualnie i bezpośrednio na rzecz osób z rodziny, znajomych i nieznajomych oraz na rzecz środowiska lub społeczności – odnosiły się do okresu 4 tygodni poprzedzających badanie;
 - pytania dotyczące pracy niezarobkowej podejmowanej w ramach różnego rodzaju struktur organizacyjnych – odnosiły się do okresu 4 tygodni poprzedzających badanie oraz – oddzielnie – do poprzedniego roku kalendarzowego (2010)¹⁴;
 - pytanie dotyczące przynależności do różnego rodzaju organizacji i grup – odnosiło się do momentu realizacji badania.

1.8. Formularz PNZ i inne materiały zastosowane w badaniu

W badaniu *Praca niezarobkowa poza gospodarstwem domowym* wykorzystano następujące narzędzia badawcze:

- ✓ kwestionariusz PNZ,
- ✓ dodatkowe karty do wykorzystania przez ankierów i respondentów w trakcie wypełniania kwestionariusza PNZ:
 - karta A – lista pól działalności organizacji i instytucji, w których świadczone prace niezarobkowe,
 - karta B – lista form organizacyjno-prawnych podmiotów, w których świadczone prace niezarobkowe,
 - karta C – lista form organizacji członkowskich.
- ✓ instrukcja dla ankiera dotycząca wypełniania ankiety PNZ.

W pierwszej części kwestionariusza PNZ znajdowały się pytania dotyczące pracy niezarobkowej świadczonej indywidualnie w okresie 4 tygodni poprzedzających badanie. Były to pytania o prace wykonywane na rzecz członków rodziny spoza własnego gospodarstwa domowego (pyt. 1.), dla przyjaciół, znajomych, sąsiadów (pyt. 2.), dla osób nieznajomych (pyt. 3.) oraz działania na rzecz społeczeństwa, środowiska naturalnego, miejscowości (pyt. 4.).

W ramach tych pytań wyróżniono poszczególne rodzaje prac (symbolizacja według Klasyfikacji Zawodów i Specjalności¹⁵) oraz określono łączny czas poświęcony na ich wykonanie w badanym okresie¹⁶.

¹⁴ Dodatkowe pytanie z rocznym okresem referencyjnym zostało wprowadzone ze względu na zróżnicowanie częstości występowania zjawiska wolontariatu w różnych okresach roku kalendarzowego. W literaturze przedmiotu wskazuje się, że niezarobkowe angażowanie się w działania organizacji wykazuje cykliczność związaną z dużymi świętami (np. Bożego Narodzenia), rokiem szkolnym, porami roku, a pewnych środowiskach także związaną np. ze zniwami (*Manual on the Measurement of Volunteer Work*, ILO, ss. 43-44). Celem tego pytania było więc umożliwienie zebrania danych mniej zależnych od sezonowych fluktuacji nasilenia wolontariatu w różnych miesiącach roku.

¹⁵ Przypisanie kodu zawodu do danej pracy niezarobkowej miało na celu m.in. późniejsze określenie wartości tej pracy. Przypisany kod określał zawód osoby, która miałaby odpowiednie kompetencje do wykonania danej pracy, gdyby praca ta miała zostać wykonana przez właściwego dla danej czynności pracownika płatnego.

W przypadku, gdy wykonanie pracy wymagało dojazdu na miejsce jej świadczenia, czas dojazdu nie był wliczany do czasu pracy niezarobkowej. Wyjątek stanowił czas dojazdu liczony jako składnik czasu pracy w przypadku prac specjalistycznych, do których – także za pieniądze - nie można byłoby znaleźć wykonawców w miejscu zamieszkania respondenta, tj. wykonawców, którzy gotowi byłiby wykonać tę pracę bez pokrycia im kosztów dojazdu.

¹⁶ Nie zapisywano prac trwających łącznie mniej niż 15 minut w ciągu okresu referencyjnego.

W dalszej części ankiety pytania dotyczyły pracy niezarobkowej świadczonej w ramach organizacji, instytucji, kościoła, innego związku wyznaniowego lub innej jednostki organizacyjnej w okresie 4 tygodni poprzedzających badanie, a następnie w roku 2010. Pozwalały one nie tylko określić rodzaj pracy i czas poświęcony na jej wykonanie, ale również formę organizacyjno-prawną struktury organizacyjnej, w ramach której działali wolontariusze oraz rodzaj podstawowej działalności tej organizacji/instytucji.

Narzędziem służącym do określenia form organizacyjno-prawnych oraz rodzajów głównej działalności organizacji/instytucji, w ramach których świadczone prace niezarobkowe były karty klasyfikacyjne (karta A i karta B), z których korzystali respondenci oraz ankieterzy.

Lista pól działalności (karta A) odpowiadała stosowanej w sprawozdaniach statystycznych serii SOF klasyfikacji działalności podmiotów non-pofit i była spójna z Międzynarodową Klasyfikacją Działalności Organizacji Non-Profit (*The International Classification of Non-Profit Organizations – ICNPO*). Zawierała 81 pól działalności pogrupowanych w 15 dziedzinach:

- kultura i sztuka,
- sport, turystyka, rekreacja, hobby,
- edukacja i wychowanie,
- działalność naukowo-badawcza, badania naukowe,
- ochrona zdrowia,
- pomoc społeczna i usługi socjalne,
- ochrona środowiska,
- rynek pracy, aktywizacja zawodowa,
- rozwój lokalny w wymiarze społecznym i ekonomicznym,
- prawo i jego ochrona, prawa człowieka,
- wsparcie dla instytucji, organizacji pozarządowych i inicjatyw obywatelskich,
- działalność międzynarodowa,
- religia,
- sprawy zawodowe, pracownicze, branżowe,
- pozostała działalność.

Typologia form organizacyjno-prawnych podmiotów, w których świadczone prace niezarobkowe zamieszczona została na karcie B. Wymieniono tam następujące kategorie organizacji/instytucji:

- stowarzyszenia i podobne organizacje społeczne oraz fundacje,
- kościoły, wspólnoty lub organizacje religijne albo placówki przez nie prowadzone,
- związki zawodowe, w tym związki zawodowe rolników,
- partie polityczne,
- rady pracownicze, samorzady załogi,
- pracownicze kasy zapomogowo-pożyczkowe,
- organizacje samorządu gospodarczego lub zawodowego albo placówki przez takie organizacje prowadzone,
- spółdzielnie, w tym spółdzielnie mieszkaniowe, spółdzielnie socjalne, banki spółdzielcze, SKOK, Gminne Spółdzielnie „Samopomoc Chłopska”, spółdzielnie inwalidów itp.,
- wspólnoty mieszkaniowe,
- instytucje rządowe lub samorządowe lub placówki przez nie prowadzone.

Karta C zawierała listę form organizacyjno-prawnych podmiotów, w odniesieniu do których respondenci mogli wskazać, że są ich formalnymi bądź nieformalnymi członkami (ten ostatni rodzaj przynależności dotyczył poczucia przynależności do struktur, w których formalnie nie ma członkostwa). Na karcie znalazły się następujące rodzaje organizacji/instytucji:

- rady, zarządy lub inne organy kolegialne fundacji,

- kluby sportowe (z wyjątkiem tych działających jako spółki),
- organizacje harcerskie i studenckie,
- ochotnicze straże pożarne, Górskie Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe (GOPR), Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe (WOPR) itp.,
- Polski Czerwony Krzyż (PCK), Polski Związek Łowiecki (koła łowieckie), Polski Związek Wędkarski (koła wędkarskie), Polski Związek Działkowców itp.,
- organizacje kobiece, np. Stowarzyszenie Amazonek,
- stowarzyszenia, związki stowarzyszeń, towarzystwa, federacje,
- rady rodziców, samorządy uczniowskie, samorządy studenckie,
- komitety budowy wodociągu lub drogi, pomnika, komitety mieszkańców itp.,
- grupy nieformalne, grupy lub kluby internetowe,
- parafie, zbory, kościoły, rady parafialne, inne inicjatywy wspomagające kościół,
- wspólnoty lub ruchy religijne, np. kółka różańcowe,
- zespoły charytatywne, Caritas parafialna i diecezjalna, szkolne koła Caritas itp.,
- szkoły, przedszkola, ośrodki kultury, muzea, chóry, zespoły muzyczne, teatry, kluby, świetlice, poradnie, przychodnie, domy pomocy społecznej, warsztaty terapii zajęciowej itp. prowadzone przez parafie, zakony lub inne organizacje religijne,
- związki zawodowe, w tym związki zawodowe rolników,
- partie polityczne,
- rady pracowników, samorządy załogi,
- Pracownicze Kasy Zapomogowo-Pożyczkowe,
- cechy, izby gospodarcze, izby przemysłowo-handlowe, izby rzemieślnicze,
- rady adwokackie, izby lekarskie, izby aptekarskie i inne organizacje, do których przynależność jest obowiązkowa z powodu wykonywania zawodu zaufania publicznego,
- zrzeszenie handlu, usług lub transportu,
- organizacje społeczno-zawodowe rolników, takie jak kółko rolnicze,
- koła gospodyń wiejskich,
- spółdzielnie, w tym spółdzielnie mieszkaniowe, spółdzielnie socjalne, banki spółdzielcze, SKOK, Gminne Spółdzielnie „Samopomoc Chłopska”, spółdzielnie mleczarskie, spółdzielnie „Spółem”, rolnicze spółdzielnie produkcyjne, spółdzielnie pracy, spółdzielnie inwalidów, spółdzielnie socjalne itp.,
- wspólnoty mieszkaniowe,
- spółki wodne.

Instrukcja wypełniania kwestionariusza badania *Praca niezarobkowa poza gospodarstwem domowym* została przygotowana w celu ułatwienia sprawnego przeprowadzenia badania przez ankierów statystycznych. Składała się ona z dwóch części. W pierwszej opisano podstawy prawne, cel i przedmiot badania. Przedstawiono też organizację i podział zadań w badaniu, w tym szczególnie zadania związane z jego realizacją przez ankierów w terenie. W drugiej części przedstawiono pojęcia zastosowane w badaniu z dokładnym wskazaniem zakresu ich zastosowania (przykłady, wyjątki) oraz sposobu wykorzystania ich w pracy z respondentami. Równie szczegółowo omówione zostały zasady wypełniania poszczególnych tabel zawartych w kwestionariuszu PNZ. Załączono także przykłady kodowania typowych prac niezarobkowych z wykorzystaniem stosowanej w badaniu Klasyfikacji Zawodów i Specjalności.

Narzędzia badania *Praca niezarobkowa poza gospodarstwem domowym*, a w szczególności kwestionariusz PNZ, spełniają główne założenia narzędzia badawczego zawarte w międzynarodowym podręczniku *Manual on the Measurement of Volunteer Work*. Przełożenie tych wytycznych na formę zastosowanego w Polsce kwestionariusza polegało na przekazaniu w języku polskim zawartej w kwestionariuszu terminologii, a przede wszystkim na dostosowaniu jego układu do kulturowych uwarunkowań polskich respondentów.

W tym celu wykorzystano m.in. teorię kognitywną do sformułowania i ułożenia pytań w kolejności uwzględniającej najpierw elementy najlepiej znane respondentom (jako pierwsze zadano pytania dotyczące poświęcania czasu na pomoc rodzinie spoza własnego gospodarstwa domowego i na rzecz osób znajomych), następnie zaś - pytania dotyczące trudniejszych definicyjnie i rzadziej spotykanych obszarów świadczenia pracy niezarobkowej (poświęcanie czasu na pomoc osobom nieznanym, praca społeczna w organizacjach) zadawano po wcześniej wspomnianych łatwiejszych pytaniach, korzystając z wytworzonego przez nie kontekstu znaczeniowego.

Opracowany w ten sposób kwestionariusz został wstępnie przetestowany przez ankietatorów z dwóch urzędów statystycznych (w Krakowie i we Wrocławiu) przy okazji realizacji badania BAEL w marcu 2010 r., czyli niemal dokładnie rok przed realizacją właściwego badania *Praca niezarobkowa poza gospodarstwem domowym*. W wyniku analizy raportów ankietatorów przeprowadzających pilotaż oraz analizy 776 wypełnionych kwestionariuszy w tym 340 kwestionariuszy od respondentów, którzy wymienili przynajmniej jedną pracę niezarobkową, potwierdzona została funkcjonalność zastosowanego układu pytań oraz dobre zrozumienie przez respondentów zastosowanych w badaniu pojęć. Dzięki wnioskom z badania pilotażowego skorygowano część pytań i objaśnień oraz wprowadzono znaczące poprawki do formy graficznej kwestionariusza.

1.9. Badana populacja i próba

Badaną populację tworzyły osoby w wieku 15 lat więcej, będące członkami indywidualnych gospodarstw domowych¹⁷. Liczba takich osób w I kwartale 2011 r. wyniosła 31 750 tys., w tym mieszkańcy miast - 19 571 tys. osób (61,6%), mieszkańcy wsi - 12 178 tys. osób (38,4%), kobiety - 16 652 tys. osób (52,4%), mężczyźni - 15 097 tys. osób (47,6%), osoby w wieku przedprodukcyjnym¹⁸ - 1 333 tys. osób (4,2%), w wieku produkcyjnym - 23 980 tys. osób (75,5%), poprodukcyjnym¹⁹ - 6 436 tys. osób (20,3%).

W związku z tym, że badanie PNZ było realizowane jako moduł dodatkowy *Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności*, próbę przedmiotowego badania stanowili członkowie gospodarstw domowych zbadanych w I kwartale 2011 r. w ramach BAEL, w wieku 15 lat i więcej, obecni w mieszkaniu w momencie realizacji badania. Podobnie jak w innych kwartałach do *Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności* wylosowano 54,7 tys. mieszkań, z czego udało się zbadać 36,9 tys. gospodarstw domowych, w tym 22,9 tys. gospodarstw w miastach. W gospodarstwach tych zbadano 87,8 tys. osób, w tym 49,6 tys. mieszkańców miast.

Próba wybrana do badania *Praca niezarobkowa poza gospodarstwem domowym*, jak zostało już opisane w podrozdziale 1.6., to 1/4 próby kwartalnej *Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności*. W podpróbce tej w I kwartale 2011 r. było 13 676 mieszkań, spośród których badanie BAEL zrealizowano w 9 303 gospodarstwach domowych zbierając dane o zamieszkujących w nich 21 435 osobach w wieku 15 lat i więcej.

Badanie PNZ zrealizowano w 8 771 gospodarstwach domowych. W BAEL pozyskiwano dane zarówno o osobach obecnych, jak też krótkotrwale nieobecnych, natomiast w badaniu PNZ - tylko

¹⁷ Badanie nie obejmuje osób przebywających za granicą powyżej 3 miesięcy oraz ludności zamieszkałej w gospodarstwach zbiorowych, takich jak: hotele pracownicze, domy studenckie, internaty, koszary wojskowe, domy opieki społecznej itp. W związku z tym liczba ludności w wieku 15 lat i więcej objętej niniejszym badaniem jest mniejsza o około 745,2 tys. od liczby ludności według stanu w dniu 31 XII 2010 r. szacowanej metodą bilansową na bazie NSP 2002.

¹⁸ Mężczyźni i kobiety w wieku 15-17 lat.

¹⁹ Mężczyźni w wieku 65 lat i więcej oraz kobiety w wieku 60 lat i więcej.

o osobach obecnych w momencie wizyty ankietera, dlatego też zrealizowana próba w przedmiotowym badaniu liczyła 13 460 osób²⁰.

Wskaźnik kompletności badania PNZ w stosunku do próby zrealizowanej BAEL wyniósł 94,3% na poziomie gospodarstw domowych oraz 62,8% na poziomie osób. Pod względem tego ostatniego parametru najwyższe wyniki uzyskano w województwie mazowieckim (76,5%), a najniższe w świętokrzyskim (50,7%). Wskaźnik realizacji badania był też znacznie lepszy wśród kobiet (74,2%) niż wśród mężczyzn (53,2%) ze względu na częstszą obecność w domu kobiet niż mężczyzn podczas przeprowadzania badania przez ankieterów.

1.10. Uogólnianie wyników

Dane z badania PNZ zostały uogólnione na populację osób mających ukończone 15 lat, zamieszkujących w indywidualnych gospodarstwach domowych na terenie Polski w I kwartale 2011 r.

Uogólniając wyniki badania na formularzu PNZ zastosowano następujące procedury:

- a) ważenie danych przez mnożniki uogólniające, zwane dalej wagami, uwzględniające odwrotność proporcji zrealizowanej próby do badanej populacji i skalibrowane zgodnie z danymi z bilansów demograficznych²¹ z uwzględnieniem płci, miejsca zamieszkania i wieku. Konstruowanie wag odbywało się dwuetapowo: najpierw w odniesieniu do badania BAEL²², a następnie dokonana była korekta tej wagi uwzględniająca, jaka część osób, o których uzyskano dane w ramach *Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności*, wzięła udział w badaniu *Praca niezarobkowa poza gospodarstwem domowym*. Również w tym drugim etapie dokonano została analogiczna kalibracja w zakresie części zbioru danych pozyskanych w badaniu PNZ;
- b) ważenie danych dotyczących pracy niezarobkowej podejmowanej w różnego rodzaju strukturach organizacyjnych w oparciu o wyniki *Badania Spójności Społecznej*²³ w zakresie częstości podejmowania tej pracy z uwzględnieniem struktury według płci, miejsca zamieszkania (wieś, miasta poniżej 20 tys. mieszkańców, 20-99 tys. mieszkańców, 100 tys. i więcej mieszkańców) i wykształcenia (podstawowe, zasadnicze zawodowe, średnie, wyższe).

W rezultacie powyższych procedur przedstawione w publikacji dane wynikowe mają charakter złożonych „wielopiętrowych” estymatorów, zaliczających się do typu estymatorów ilorazowych. Określenie wariacji takich estymatorów wymaga stosowania specjalnych metod „przybliżonych”. Opis zastosowanej metody zawarty jest w publikacjach z serii *Aktywność Ekonomiczna Ludności Polski*²⁴.

²⁰ Spośród 7 975 osób, których nie udało się zbadać w badaniu PNZ aż 7 299 (91,5%) to osoby nieobecne w trakcie realizacji badania, a tylko 676 (8,5%) – to osoby, które nie zgodziły się na przeprowadzenie z nimi ankiety.

²¹ Według stanu w dniu 31 XII 2010 r., szacowane na bazie NSP 2002.

²² Szczegółowy opis procedury uogólniania danych z badania BAEL znajduje się w publikacji GUS pt. *Aktywność Ekonomiczna Ludności Polski I kwartał 2012* (s. 15-16).

²³ *Badanie Spójności Społecznej* (BSS) zostało zrealizowane w niemal identycznym okresie (luty-marzec 2011 r.), jak badanie PNZ (styczeń-marzec 2011 r.) i na podobnie dużej jak badanie PNZ próbie, a pytania, z których wyniki wykorzystano w ww. wadze dotyczyły analogicznego zakresu przedmiotowego i podmiotowego. Zastosowanie wyników BSS przy uogólnianiu wyników badania PNZ w zakresie wolontariatu formalnego wynikało z przewagi metodologicznej badania BSS (dobór respondenta w gospodarstwie domowym na podstawie tablic losowych, wracanie do gospodarstwa domowego do 3 razy w przypadku nieobecności wylosowanego mieszkańca, realizacja badania wyłącznie w formie wywiadów bezpośrednich. Zbieranie informacji o angażowaniu się respondenta w prace/działania w różnych strukturach organizacyjnych odbywało się poprzez 9 pytań dotyczących poszczególnych typów organizacji, instytucji czy grup, co umożliwiło zbudowanie odpowiedniego kontekstu poznawczego i wspomagało procesy przypominania).

²⁴ Na przykład *Aktywność Ekonomiczna Ludności Polski I kwartał 2012*, GUS, Warszawa 2012, s. 16.

Rozdział 2

Spółeczny wymiar pracy niezarobkowej

2.1. Wolontariat w ramach organizacji i instytucji

2.1.1. Ogólna charakterystyka wolontariatu

Pojęcie wolontariatu jako pracy na rzecz innych kojarzone jest w Polsce najczęściej z osobami, które bezpłatnie poświęcają swój czas na wykonywanie pracy wspierającej działalność różnego rodzaju organizacji lub instytucji. Zgodnie z definicją zawartą w *Ustawie o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie*, wolontariusz to osoba fizyczna, która ochotniczo i bez wynagrodzenia wykonuje świadczenia, z których korzystają podmioty działające nie dla zysku, w tym stowarzyszenia, fundacje, społeczne podmioty wyznaniowe, jednostki sektora publicznego lub spółdzielnie socjalne, kluby sportowe i podmioty prowadzące działalność leczniczą. Za wolontariusza może być również uznany członek stowarzyszenia czy innej organizacji, jeśli wykonuje świadczenia na wyżej wymienionych warunkach¹.

W badaniu *Praca niezarobkowa poza gospodarstwem domowym* i w *Badaniu spójności społecznej* (BSS) zastosowano nieco szerszą niż wskazana w ustawie gamę organizacji, instytucji i grup, których wspieranie dobrowolną i bezpłatną pracą uznawane jest za wolontariat². Uwzględniono więc spółdzielnie, wspólnoty mieszkaniowe, Kościół katolicki i inne kościoły oraz związki wyznaniowe, a także wolontariat pracowniczy organizowany wśród pracowników firm komercyjnych, różnego typu struktury samorządu pracowniczego i zawodowego, jak też działające w szkołach rady rodziców i podobne, mniej sformalizowane grupy. Ponadto prezentowane dalej wyniki pod pojęciem wolontariatu uwzględniają również czas poświęcony na bezpłatne prace – także wtedy, gdy były wykonywane bez porozumienia, o którym mowa w ustawie, jak też wszelkie świadczenia wykonywane dobrowolnie i bezpłatnie przez członków organizacji oraz przez osoby pełniące funkcje w organach danej jednostki organizacyjnej (np. pracujący społecznie członkowie zarządu organizacji).

Osoba, która zostaje wolontariuszem, podejmuje tę decyzję świadomie, mając na względzie działanie na rzecz określonego celu, wybranej grupy społecznej bądź środowiska. Istotnym elementem wolontariatu jest również działanie w ramach określonej struktury, a więc w sposób zorganizowany i wspólnie z innymi ludźmi o podobnych motywacjach. Buduje to poczucie więzi, nadaje intersubiektywną wartość wykonywanej pracy oraz motywuje do dalszej aktywności w tym zakresie. Element motywacji jest w tym przypadku kluczowy, ponieważ wolontariusze często nie mają wcześniejszych bezpośrednich relacji z osobami, którym pomagają lub ich w ogóle nie znają. Inaczej niż w przypadku pracy niezarobkowej świadczonej indywidualnie na rzecz krewnych, znajomych, czy sąsiadów, wolontariusz nie może spodziewać się odwzajemnienia wyświadczonej przysługi, czy innej formy rewanżu za swoją pomoc.

W badaniu PNZ uwzględniono kategorie jednostek organizacyjnych, w ramach których można było świadczyć pracę niezarobkową. W analizie danych wynikowych skoncentrowano się na kilku głównych kategoriach podmiotów m.in. na organizacjach sektora non-profit oraz na instytucjach sektora publicznego

¹ Art. 2 oraz 42 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

² *Badanie Spójności Społecznej*, podobnie jak badanie *Praca niezarobkowa poza gospodarstwem domowym* miało w swoim kwestionariuszu pytania o bezpłatną pracę, dobrowolnie świadczoną w różnego rodzaju organizacjach lub instytucjach, posługujące się identyczną jak w badaniu PNZ listą typów struktur organizacyjnych. Wyniki obu badań wykorzystane zostały w dalszej charakterystyce wolontariatu.

wraz z placówkami podległymi. W pierwszej grupie – zgodnie z definicją sektora non-profit znalazły się organizacje, które:

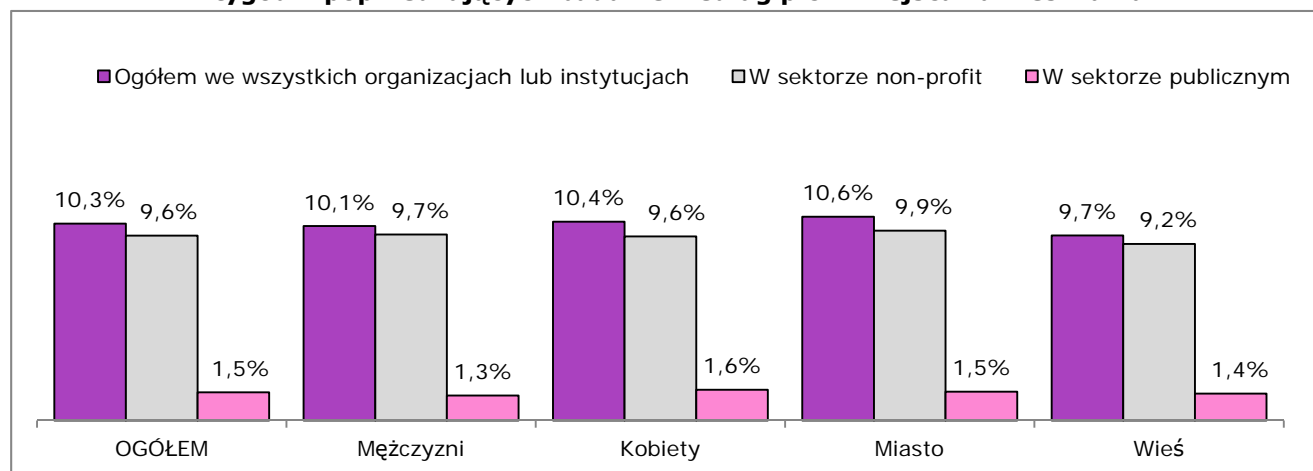
- 1) posiadają trwałą strukturę organizacyjną, określone cele i formy działalności,
- 2) są instytucjonalnie odseparowane od administracji publicznej,
- 3) mają niezarobkowy charakter (ewentualna nadwyżka przychodów nad kosztami nie może być rozdzielana między członków, założycieli, pracowników czy kierownictwo organizacji),
- 4) są samorządne (samodzielnie decydują o działaniach i władzach organizacji),
- 5) charakteryzują się dobrowolnością uczestnictwa w organizacji³.

Drugą kategorię jednostek organizacyjnych korzystających z wolontariatu, którą uwzględniono w analizie, stanowią podmioty sektora publicznego, czyli instytucje rządowe i samorządowe lub placówki przez nie prowadzone. Do wolontariatu w ramach tej kategorii zaliczono m. in. wykonywanie obowiązków w różnych ciałach doradczych przy urządach administracji rządowej lub w ramach samorządu lokalnego (m.in. bezpłatne wykonywanie obowiązków soltysa) oraz bezpłatne prace świadczone w placówkach prowadzonych przez samorząd lokalny lub przez administrację centralną (ośrodek pomocy społecznej, biblioteka, szkoła, szpital, świetlica, klub, muzeum, ośrodek kultury itp.).

WOLONTARIAT OGÓLEM

Uzyskane dane wskazują, że w ciągu 4 tygodni poprzedzających przeprowadzenie badania, w wolontariat zaangażowało się 10,3% osób w wieku 15 lat i więcej zamieszkujących w indywidualnych gospodarstwach domowych na terenie Polski, to jest około 3,3 mln osób. W tym okresie działalność podmiotów sektora non-profit wspierało swoją pracą niezarobkową 9,6% badanej populacji (3,1 mln osób), natomiast sektora publicznego - 1,5% (0,5 mln).

Wykres 2.1. Odsetek osób pracujących społecznie w ramach organizacji lub instytucji w ciągu 4 tygodni poprzedzających badanie według płci i miejsca zamieszkania



Oprócz jednostek sektora non-profit i sektora publicznego z pracy wolontariuszy korzystały w niewielkim stopniu także podmioty realizujące cele społeczne poprzez działalność gospodarczą, przede wszystkim spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe. Poświęcanie czasu na wspieranie działalności tych podmiotów łącznie zadeklarowało 1,2% badanych, przy czym większość tej pracy przypadła na wspólnoty mieszkaniowe. Z kolei zjawisko wolontariatu pracowniczego, tj. pracy społecznej organizowanej z inicjatyw

³ *Handbook on Non-profit Institutions in the System of National Accounts*, Wydział Statystyki, Departament Spraw Gospodarczych i Społecznych, ONZ 2003

pracodawców wśród pracowników firm komercyjnych po godzinach pracy, było ponad dziesięciokrotnie rzadsze i mieściło się w granicach błędu statystycznego.

W świetle deklaracji osób, które angażowały się w pracę społeczną w ramach struktur organizacyjnych na przestrzeni 4 tygodni poprzedzających badanie, średni czas przepracowany przez te osoby wyniósł 12 godzin, jednak w połowie przypadków było to nie więcej niż 4 godziny, a najczęściej wskazywany czas pracy to 2 godziny.

W odniesieniu do całego 2010 r. przynajmniej jednokrotnie w prace społeczne wspomagające działalność organizacji lub instytucji zaangażowało się 18,0% badanych. Według uzyskanych danych najwięcej osób zaangażowało się w prace odpowiadające w swoim charakterze kategorii *personel ds. biznesu i administracji*. Prace zaklasyfikowane do tej grupy wykonywało 3,7% ogółu badanej populacji. Warto zauważyć, że ujęto tu takie zawody, które są często spotykane w działaniach wszelkiego typu struktur zorganizowanych jak m. in. zaopatrzeniowcy czy organizatorzy konferencji i imprez. Równie rozpowszechnione było wykonywanie prac związanych z zawodami ujętymi w grupie *pomoce domowe i sprzątaczkę* (3,9%).

WOLONTARIAT A PŁEĆ

Biorąc pod uwagę płeć można stwierdzić, że nie różnicowała ona w sposób istotny statystycznie częstości angażowania się w wolontariat⁴. Czas na tego typu działalność poświęcało w ciągu 4 tygodni poprzedzających badanie 10,1% mężczyzn oraz 10,4% kobiet.

Kobiety dominowały w pracach odpowiadających kategorii *pomoce domowe i sprzątaczkę* (6,3% wszystkich kobiet). W dużej części ma to związek z dużym udziałem kobiet w świadczeniu prac tego typu w ramach podmiotów wyznaniowych (np. sprzątanie kościołów). Udział wspomnianego rodzaju prac przeważa także na obszarach wiejskich, gdzie to zjawisko zdaje się być powszechniejsze. Jednocześnie trzeba odnotować, że mężczyźni angażujący się w działalność organizacji, instytucji czy grup poświęcali na tego typu prace nieco więcej czasu niż kobiety. W ciągu 4 tygodni poprzedzających badanie wolontariusze-mężczyźni przepracowywali średnio 13 godzin, a kobiety - 11 godzin. Chociaż mediana była identyczna w obu grupach (4 godziny), to jednak najczęściej wskazywaną liczbą godzin wśród kobiet były 2 godziny, a wśród mężczyzn - 4 godziny. W przypadku pracy niezarobkowej w ramach jednostek sektora publicznego nieznacznie aktywniejsze okazały się kobiety. W ciągu 4 tygodni poprzedzających badanie prace tego rodzaju wykonywało 1,6% kobiet oraz 1,3% mężczyzn.

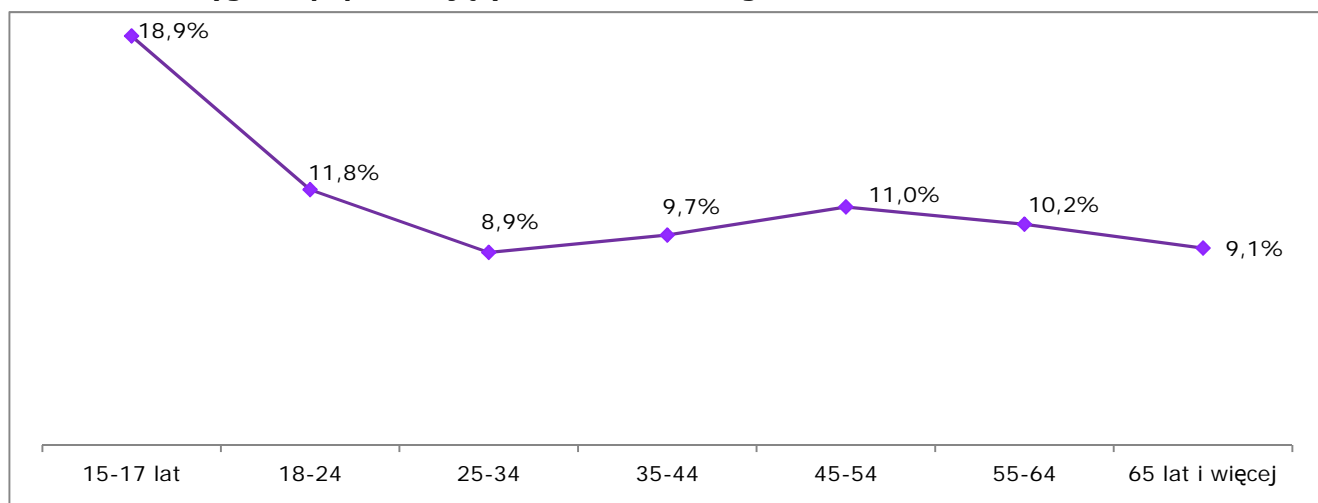
WOLONTARIAT A WIEK

Poziom występowania zjawiska pracy niezarobkowej świadczonej w ramach działalności różnych organizacji lub instytucji różnił się ze względu na wiek badanych osób, jednak zróżnicowanie to wiązało się z oddziaływaniem także innych czynników na kolejnych etapach życia. W najmłodszej badanej grupie wiekowej (15-17 lat) udział osób poświęcających czas na wspomaganie organizacji lub instytucji był niemal dwukrotnie wyższy niż w całej badanej populacji i wyniósł 18,9%. Dodatkowo wśród osób w tej grupie wiekowej angażowanie się w wolontariat było silnie związane z płcią (kobiety 22,8%, mężczyźni 15,4%). Istotne, choć znacznie mniejsze znaczenie miało też miejsce zamieszkania: młodzi ludzie w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców nieco częściej podejmowali pracę społeczną (11,5%) niż ich koleżdy i koleżanki ze wsi i mniejszych miast (średnio 9,7%).

⁴ Związek płci z podejmowaniem pracy społecznej w strukturach zorganizowanych był istotny tylko w określonych grupach wyróżnionych ze względu na wiek, sytuację rodzinną itp.

W kolejnych dwóch przedziałach wiekowych zainteresowanie pracą społeczną w organizacjach lub instytucjach znacząco spada (18-24 lata – 11,8%, 25-34 lata – 8,9%) osiągając minimum w momencie wchodzenia w życie zawodowe i zakładania rodziny. Okres najniższego zaangażowania w działalność organizacyjną najczęściej przypada na wiek 25-34 lata, jednak u części osób czas wchodzenia w życie zawodowe lub zakładania rodziny zaczyna się wcześniej i stąd już w przedziale 18-24 lata wystąpił znacznie niższy odsetek wolontariuszy - w grupie osób, które zakończyły edukację szkolną (7,2%) lub wstąpiły w związek małżeński (9,5%).

Wykres 2.2. Odsetek osób pracujących społecznie w ramach organizacji lub instytucji w ciągu 4 tygodni poprzedzających badanie według wieku

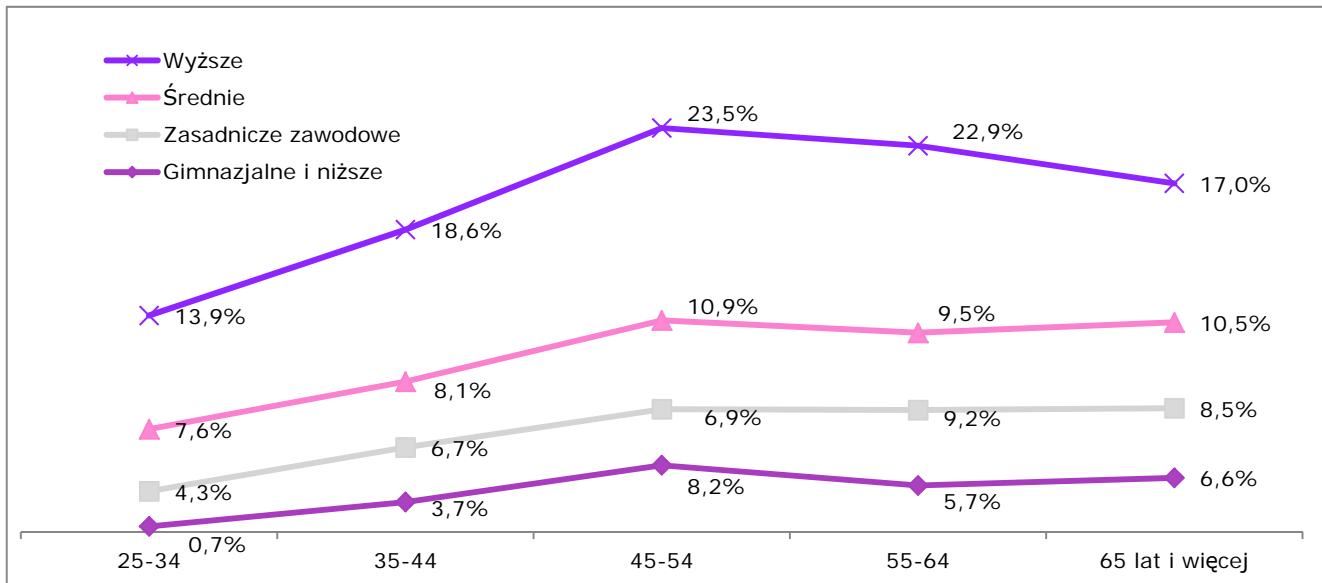


W następnych grupach wiekowych popularność wykonywania pracy społecznej w rozmaitych strukturach organizacyjnych powoli rośnie osiągając 11,0% dla osób w przedziale 45-54 lata, a następnie stopniowo obniża się do poziomu 9,1% dla osób w wieku 65 lat i więcej.

Począwszy od 25 roku życia głównym czynnikiem wpływającym na liczbę wolontariuszy jest wykształcenie. Generalnie odpowiedzi potwierdzające, że w okresie 4 tygodni przynajmniej raz poświęcono czas na pracę społeczną w ramach jakiejś organizacji lub instytucji, najrzadziej występowały wśród osób o wykształceniu gimnazjalnym lub niższym (5,9%), wśród osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym i średnim odsetki te wyniosły odpowiednio 7,1% i 9,2%, zaś u osób mających ukończone studia wyższe osiągnęły wartość 17,7%. Najsilniejszy wpływ wykształcenia na wolontariat stwierdzono wśród osób w wieku między 45 a 64 rokiem życia, kiedy odsetek pracujących społecznie był ponad trzykrotnie wyższy wśród osób z wyższym wykształceniem niż wśród osób z wykształceniem gimnazjalnym lub niższym (wykres 2.3).

Wśród osób przed 25 rokiem życia, skłonność do podejmowania wolontariatu jest negatywnie skorelowana z posiadaniem pracy zarobkowej. W ciągu 10 lat po studiach (tj. w przedziale wieku 25-34 lata) sytuacja danej osoby na rynku pracy słabiej wpływa na jej zaangażowanie w pracę społeczną niż poziom osiągniętego wykształcenia.

Wykres 2.3. Odsetek osób pracujących społecznie w ramach organizacji lub instytucji w ciągu 4 tygodni poprzedzających badanie według poziomu wykształcenia i wieku



Od mniej więcej 35 roku życia status aktywności ekonomicznej staje się czynnikiem silnie modyfikującym skłonność do pracy społecznej w organizacjach lub instytucjach dla osób, których poziom wykształcenia jest wyższy niż podstawowy. Wśród osób z wykształceniem co najwyżej gimnazjalnym nie ma istotnego znaczenia czy pracują zarobkowo (6,2% wolontariuszy), czy są bezrobotne (7,1%) lub biernie zawodowo (6,2%). Natomiast dla osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym oraz wykształceniem średnim wyraźnie widać, że poziom aktywności wolontariackiej stwierdzony w zbiorowości osób pracujących lub biernych zawodowo (8,0% dla wykształcenia zasadniczego zawodowego i 9,0% dla wykształcenia średniego) spada o połowę w przypadku osób bezrobotnych. Najsilniejszy wpływ sytuacji zawodowej na skłonność do pracy społecznej w różnych strukturach organizacyjnych widoczny był u absolwentów szkół wyższych: wśród tych, którzy nie mogli znaleźć pracy zarobkowej wolontariuszami było tylko 7,3%, natomiast wśród biernych zawodowo dwa razy więcej (15,7%), a wśród pracujących zawodowo – trzykrotnie więcej (22,7%).

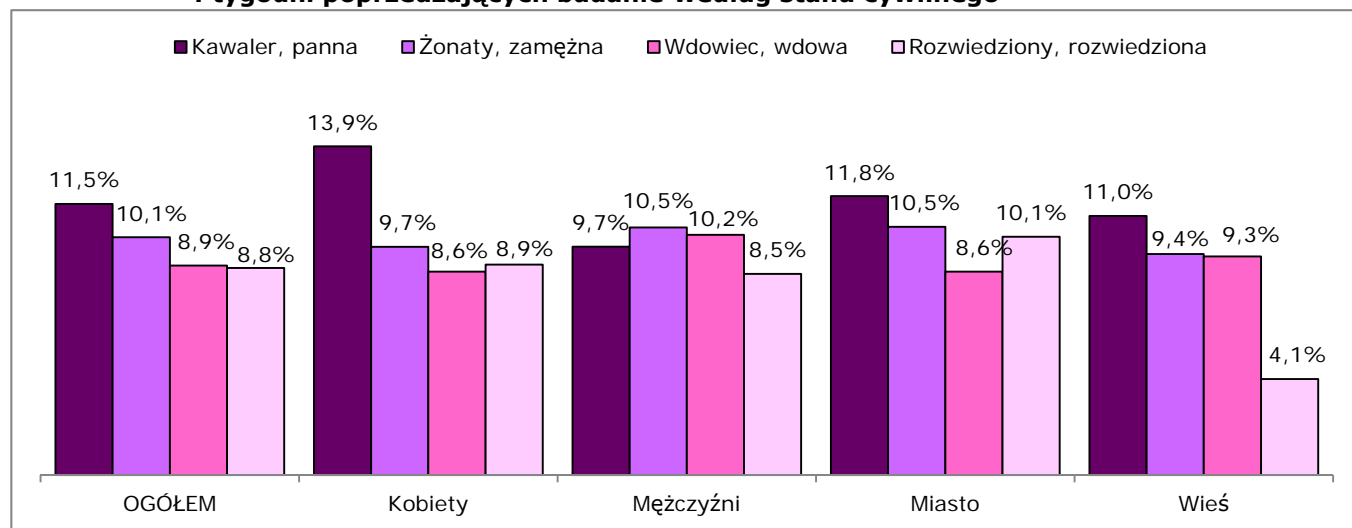
WOLONTARIAT A NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ

Uzyskane wyniki wskazują, że w ciągu 4 tygodni poprzedzających badanie 8,7% osób posiadających orzeczenie o niepełnosprawności świadczyło pracę niezarobkową w ramach struktur sformalizowanych. W ogólnym ujęciu najbardziej aktywna była grupa osób ze stwierdzonym lekkim stopniem niepełnosprawności, w której 10,6% osób angażowało się w wolontariat. Przy uwzględnieniu kryterium płci różnice w zaangażowaniu uwidoczniły się u osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności, w tej grupie 9,0% kobiet świadczyło pracę w ramach organizacji lub instytucji, natomiast wśród mężczyzn udział ten wynosił 5,6%. Warto również zauważyć, że ponad dwukrotnie więcej kobiet niż mężczyzn posiadających orzeczenie o niepełnosprawności udzielało się w pracach świadczonych w ramach kościołów i innych organizacji religijnych.

WOLONTARIAT A SYTUACJA RODZINNA

Analizując odsetek osób świadczących pracę niezarobkową w ramach różnego rodzaju struktur organizacyjnych w ciągu 4 tygodni poprzedzających badanie w grupach wyodrębnionych według stanu cywilnego można zauważyć, że najczęściej wolontariuszy było wśród panien lub kawalerów (11,5%) i też w tej grupie osoby angażujące się poświęcały najwięcej czasu na pracę społeczną (średnio 15 godzin). Niższe wskaźniki odnotowano wśród osób pozostających w związku małżeńskim (odpowiednio 10,1% i 10 godzin), a najniższe w grupie osób, które już nie były w związku małżeńskim (dla osób rozwiedzionych 8,8% i 14 godzin, a dla osób owdowiałych 8,9% i 10 godzin).

Wykres 2.4. Odsetek osób pracujących społecznie w ramach organizacji lub instytucji w ciągu 4 tygodni poprzedzających badanie według stanu cywilnego



Większe zróżnicowanie można zaobserwować, gdy jednocześnie ze stanem cywilnym zostanie uwzględniona płeć. Czynnikiem ten ma największy wpływ na decyzję o angażowaniu się w wolontariat przez osoby, które nie weszły w związek małżeński. Widać wyraźnie, że w pracę społeczną znacznie częściej włączały się panny (13,9%) niż kawalerowie (9,7%). Odwrotna - chociaż słabsza - zależność pojawiła się wśród osób owdowiałych (odpowiednio wdowy 8,6%, wdowcy 10,2%), zaś dla osób pozostających w związku małżeńskim oraz osób rozwiedzionych różnice w aktywności wolontariackiej mężczyzn i kobiet nie były istotne statystycznie.

Jednocześnie wyniki badania wskazują, że nieznacznie częściej w pracę niezarobkową w ramach sformalizowanych struktur angażują się osoby zamieszkujące we wspólnym gospodarstwie domowym z dzieckiem (lub dziećmi) w wieku poniżej 15 roku życia. Dzieje się tak zarówno przy świadczeniu pracy na rzecz jednostek sektora non-profit jak i sektora publicznego. W gospodarstwach domowych, w których mieszkało przynajmniej jedno dziecko 11,0% osób świadczyło pracę niezarobkową w ramach organizacji lub instytucji, zaś w gospodarstwach bez dzieci wskaźnik ten wynosił 9,9%. Większe różnice w zaangażowaniu w wolontariat ze względu na fakt zamieszkiwania z dzieckiem widoczne są wśród mieszkańców wsi, gdzie 10,9% osób, u których w gospodarstwie domowym było przynajmniej jedno dziecko, świadczyło pracę na rzecz organizacji lub instytucji, natomiast w grupie osób nie zamieszkujących z dzieckiem udział wolontariuszy był niższy o 2,5 p.proc.

Różnice w zaangażowaniu kobiet i mężczyzn widoczne były w przypadku pracy na rzecz kościołów i innych podmiotów religijnych, gdzie w działalność wolontariacką zaangażowanych było 5,8% kobiet

zamieszkujących i 4,3% niezamieszkujących z dzieckiem lub dziećmi do lat 15. Można wywnioskować, że w wolontariat najczęściej angażują się kobiety z ustabilizowaną sytuacją osobistą, po założeniu rodziny (szczególnie na obszarach wiejskich, gdzie prace tego typu są świadczone częściej). Częstość występowania wolontariatu religijnego wśród mężczyzn nie wiązała się z posiadaniem dzieci w wieku poniżej 15 lat i wyniosła 2,8%.

Inaczej sytuacja przedstawiała się, gdy pod uwagę brane były prace na rzecz stowarzyszeń i podobnych organizacji społecznych. W tym przypadku przeważali mężczyźni zamieszkujący w gospodarstwach domowych, w których były dzieci – 6,9% nad tymi mieszkającymi bez dzieci – 5,6%.

WOLONTARIAT A STATUS SPOŁECZNO-ZAWODOWY

Ważną cechą istotnie oddziałyującą na zaangażowanie w wolontariat w ciągu 4 tygodni jest status społeczno-zawodowy. Na popularność wspierania bezpłatną pracą organizacji, instytucji oraz na średnią ilość spędzanego w ten sposób czasu wpływało przede wszystkim to, czy:

- 1) dana osoba ma obecnie pracę zawodową (11,0% wolontariuszy; 13 godz.),
- 2) jest to osoba bezrobotna – poszukująca pracy zarobkowej (tylko 7,0% wolontariuszy, ale za to ich średni czas pracy wniósł - aż 22 godz.),
- 3) osoba badana należy do jednej z grup biernych zawodowo:
 - a) ze względu na naukę (17,0%; 11 godz.),
 - b) ze względu na emeryturę (9,6%; 36 godz.),
 - c) ze względu na obowiązki rodzinne (6,1%; 20 godz.),
 - d) ze względu na inne przyczyny (5,5%; 28 godz.).

Spośród wszystkich pracujących zawodowo najbardziej aktywni w zakresie pracy niezarobkowej wspierającej działalność różnych struktur organizacyjnych byli pracownicy zatrudnieni na niepełnym etacie (13,6%, 16 godzin), podczas gdy osoby zatrudnione w pełnym wymiarze czasu pracy w mniejszym stopniu angażowały się w wolontariat (10,8%, 13 godzin).

Wykres 2.5. Odsetek osób pracujących społecznie w ramach organizacji lub instytucji w ciągu 4 tygodni poprzedzających badanie według wybranych zawodów wykonywanych w ramach pracy zarobkowej



Spośród osób pracujących zawodowo najbardziej aktywnymi pod względem wolontariatu grupami byli: specjaliści (20,4%; 15 godz.), kierownicy (15,8%; 10 godz.) oraz pracodawcy (15,2%; 10 godz.). Najmniejsze zainteresowanie pracą społeczną wykazywały osoby wykonujące zawody nie wymagające specjalnie wysokiego wykształcenia (wykres 2.5).

WOLONTARIAT A WYKSZTAŁCENIE

Kolejnym wymiarem analizy uwarunkowań wolontariatu jest wykształcenie. W badaniu *Praca niezarobkowa poza gospodarstwem domowym* uwzględniono zarówno osoby kontynuujące naukę, jak również te, które zakończyły edukację. Biorąc pod uwagę wszystkie osoby według najwyższego osiągniętego poziomu wykształcenia można stwierdzić, że na ogół odsetek wolontariuszy rósł wraz z poziomem wykształcenia. Dla osób nie mających ukończonego wykształcenia gimnazjalnego udział tych które podejmowały pracę społeczną w organizacjach lub instytucjach w ciągu 4 tygodni poprzedzających badanie wyniósł zaledwie 4,9%, natomiast dla osób posiadających wykształcenie gimnazjalne było to już 8,9%, dla osób z wykształceniem średnim ogólnokształcącym – 10,6%, a dla osób posiadających wykształcenie wyższe – 17,4%. Wśród osób z wykształceniem wyższym większą aktywność wykazywali mężczyźni (19,1%, podczas gdy w grupie kobiet – 16,2%) natomiast wśród osób z wykształceniem nie wyższym niż gimnazjalne nieco aktywniejsze były kobiety (9,7%, podczas gdy w grupie mężczyzn – 7,1%).

Nieco inaczej sytuacja przedstawiała się w przypadku osób kontynuujących naukę. Najwyższy procent wolontariuszy odnotowano wśród osób uczęszczających do liceów ogólnokształcących – 21,5% oraz szkół średnich zawodowych i policealnych – 15,6%, najniższy natomiast w grupie osób ze szkół zasadniczych zawodowych – 7,7%. Osoby kontynuujące naukę są bardzo często jednocześnie osobami młodymi i nieaktywnymi na rynku pracy, co jak wynika z poprzednich podrozdziałów, wiąże się z relatywnie wysokim odsetkiem wolontariuszy w tych grupach. W szczególności warto przypomnieć, że wśród osób biernych zawodowo z powodu nauki odsetek świadczących pracę niezarobkową w ciągu 4 tygodni w organizacjach lub instytucjach wyniósł aż 17,0%, podczas gdy wśród biernych z powodu emerytury – 9,6%, a wśród bezrobotnych – 7,0%.

WOLONTARIAT A PRZYNALEŻNOŚĆ DO ORGANIZACJI

Formalne członkostwo lub też poczucie przynależności do różnego rodzaju organizacji, instytucji czy grup okazało się czynnikiem bardzo silnie wpływającym na aktywność w zakresie pracy niezarobkowej świadczonej w sformalizowanych strukturach. Zależność ta wydaje się zrozumiała, jako że osoby będące formalnie lub nieformalnie związane ze stowarzyszeniem, fundacją, kościołem lub organizacją wyznaniową lub też innego typu organizacją czy instytucją, często jednocześnie angażują się w różnego rodzaju działania w ramach tychże struktur organizacyjnych. Spośród osób, które zadeklarowały, że formalnie bądź nieformalnie przynależą do jakiejś organizacji, grupy lub instytucji 24,9%, świadczyło pracę niezarobkową przynajmniej raz w ciągu 4 tygodni poprzedzających badanie, podczas gdy w grupie osób nie przynależących wskaźnik ten wynosił tylko 1,6%.

Odsetek wolontariuszy w grupie osób należących do organizacji był dodatkowo kształtowany przez:

- 1) wiek – osoby przed 25 rokiem życia należące do organizacji są prawie dwukrotnie częściej wolontariuszami niż osoby z grupy powyżej 25 lat (odpowiednie odsetki wynoszą 40,1% i 22,3%),
- 2) stan cywilny (panny lub kawalerowie – 33,4%, zamężne/żonaci – 22,8%, owdowiałe(li) – 22,3%, rozwiedzione(ni) – 20,3%),

- 3) miejsce zamieszkania (mieszkańcy wsi – 27,9% i małych miast do 20 tys. mieszkańców – 26,3%, natomiast miasta średnie i duże odpowiednio – 22,1,% i 23,3%),
- 4) poziom wykształcenia (wyższe - 29,9%, co najwyżej gimnazjalne - 25,2%, średnie – 23,4%, zasadnicze zawodowe - 20,3%),
- 5) status na rynku pracy (osoby bierne zawodowo – 26,7%, pracujący zawodowo – 23,0% i bezrobotni – 23,8%).

Podobne do opisanych powyżej zależności dotyczących świadczenia pracy społecznej w związku z przynależnością do wszelkiego rodzaju struktur organizacyjnych stwierdzono w odniesieniu do podmiotów sektora non-profit (osoby deklarujące przynależność – 23,8%, nieprzynależące – 1,3%).

WOLONTARIAT A MIEJCE ZAMIESZKANIA

Wielkość miejscowości nie miała znaczącego wpływu na rozpowszechnienie zaangażowania w pracę społeczną w strukturach zorganizowanych. Istotne zróżnicowanie występowało tylko wśród osób rozwiedzionych, spośród których mieszkańcy miast angażowali się dwukrotnie częściej niż mieszkańcy wsi (odpowiednio 10,1% i 4,1%).

Analiza rozpowszechnienia wolontariatu według regionu nie wykazała dużych różnicowań. Pracę niezarobkową w organizacjach lub instytucjach w okresie 4 tygodni poprzedzających badanie najczęściej świadczyli mieszkańcy regionu południowo-zachodniego (11,3% mieszkańców regionu) i wschodniego (10,7%) (patrz mapa 2.1).

Mapa 2.1. Odsetek osób pracujących społecznie w ramach organizacji lub instytucji w ciągu 4 tygodni poprzedzających badanie według regionów



2.1.2. Specyfika wolontariatu świadczonego w poszczególnych typach struktur organizacyjnych

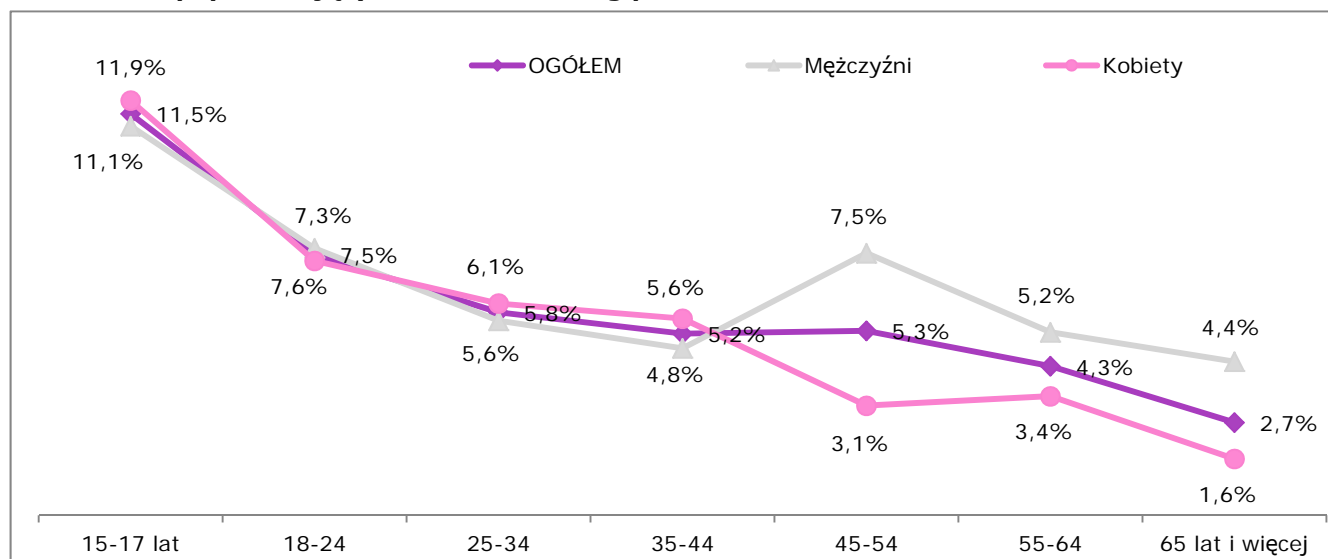
2.1.2.1. Wolontariat w stowarzyszeniach, podobnych organizacjach społecznych, fundacjach i grupach nieformalnych

Stowarzyszenia, podobne organizacje społeczne oraz fundacje stanowią najliczniejszą grupę organizacji, w ramach których można świadczyć wolontariat. W 2010 r. w Polsce działało około 75 tys.⁵ organizacji tego rodzaju. Jednak obok tych typowych podmiotów trzeciego sektora, wśród których można wymienić: fundacje, stowarzyszenia kultury fizycznej, ochotnicze straże pożarne, inne stowarzyszenia oraz podobne organizacje społeczne, działalność prowadzą także organizacje niemające własnej osobowości prawnej, np.: rady rodziców, samorządy uczniowskie i studenckie, stowarzyszenia zwykłe oraz różnego typu grupy nieformalne, których liczebność trudno nawet oszacować.

Wśród 3,3 mln osób wykonujących w ciągu 4 tygodni poprzedzających badanie nieodpłatną pracę w ramach jakichkolwiek struktur organizacyjnych, około połowę stanowili wolontariusze działający w stowarzyszeniach, podobnych organizacjach społecznych, fundacjach lub grupach nieformalnych. Ich udział w populacji badania wyniósł 5,2%, zaś jeśli pod uwagę weźmie się zaangażowanie w całym 2010 r., to udział ten wzrasta do 8,9%. Wolontariusze działający w omawianych organizacjach pozarządowych w ciągu 4 tygodni średnio poświęcali na zaangażowanie w ich ramach 12 godzin, przy czym połowa z nich pracowała niezarobkowo nie więcej niż 4 godziny.

Struktura osób, które pracowały nieodpłatnie w tego typu organizacjach według płci była odmienna od struktury wszystkich wolontariuszy, gdyż większy udział mieli w niej mężczyźni (54,7%). Wyższe zaangażowanie w pracę społeczną w stowarzyszeniach, podobnych organizacjach społecznych, fundacjach oraz grupach nieformalnych wśród mężczyzn widoczne jest też na poziomie odsetka osób świadczących wolontariat w tych organizacjach – wśród mężczyzn ogółem wynosił on 6,0%, a wśród kobiet – 4,5%.

Wykres 2.6. Odsetek osób pracujących społecznie w stowarzyszeniach, podobnych organizacjach społecznych, fundacjach oraz grupach nieformalnych w ciągu 4 tygodni poprzedzających badanie według płci i wieku



⁵ Podstawowe dane o stowarzyszeniach, podobnych organizacjach społecznych, fundacjach oraz społecznych podmiotach wyznaniowych działających w 2010 r. (SOF-1) - wyniki wstępne, GUS, Warszawa 2012. (http://www.stat.gov.pl/gus/5840_11132_PLK_HTML.htm)

Mężczyźni poświęcali także więcej czasu na wolontariat, średnio 14 godzin w ciągu 4 tygodni, czyli przeciętnie o 3 godziny dłużej niż kobiety. Jednak, gdy weźmie się pod uwagę także wiek osób pracujących nieodpłatnie w omawianych tutaj organizacjach pozarządowych, to zauważyć można, że zwiększony odsetek mężczyzn pojawiał się dopiero wśród osób po 45 roku życia.

Aktywność kobiet i mężczyzn w wieku od 15 do 44 lat kształtowała się na podobnym poziomie. W tym przedziale wiekowym widoczna jest też wyraźna tendencja spadku zaangażowania w wolontariat wraz z wiekiem, co może być spowodowane pojawianiem się nowych obowiązków wynikających z zakładania rodziny. Wysokie zaangażowanie osób młodych w pracę niezarobkową na rzecz omawianej grupy organizacji odzwierciedlają także dane dotyczące aktywności ekonomicznej - najczęściej wolontariuszami były osoby bierne zawodowo ze względu na naukę (10,3%). Analiza przeciętnego czasu poświęconego na pracę niezarobkową pozwala jednak stwierdzić, że osoby młode przeznaczają najmniej czasu na tego typu działania – średnio 5 godzin w ciągu 4 tygodni, najwięcej natomiast osoby w wieku 25-34 lat – spędziły one na pracy społecznej średnio po 20 godzin.

Wśród wolontariuszy po 45 roku życia widać wyraźne zróżnicowanie ze względu na płeć. Odsetek kobiet podejmujących nieodpłatną pracę w organizacjach wraz z wiekiem stale obniża się, podczas gdy wśród mężczyzn między 45 a 54 rokiem życia – odsetek wolontariuszy rośnie. Może to wiązać się z większym w tym okresie życia zaangażowaniem kobiet w pomoc rodzinie, w tym zwłaszcza w opiekę nad dziećmi i osobami starszymi.

Ogólnie rzecz biorąc w pracę społeczną w omawianych organizacjach rzadziej angażowały się kobiety zamieszkujące z dziećmi w jednym gospodarstwie domowym niż te nie zamieszkujące, natomiast wśród mężczyzn zależność ta była odwrotna.

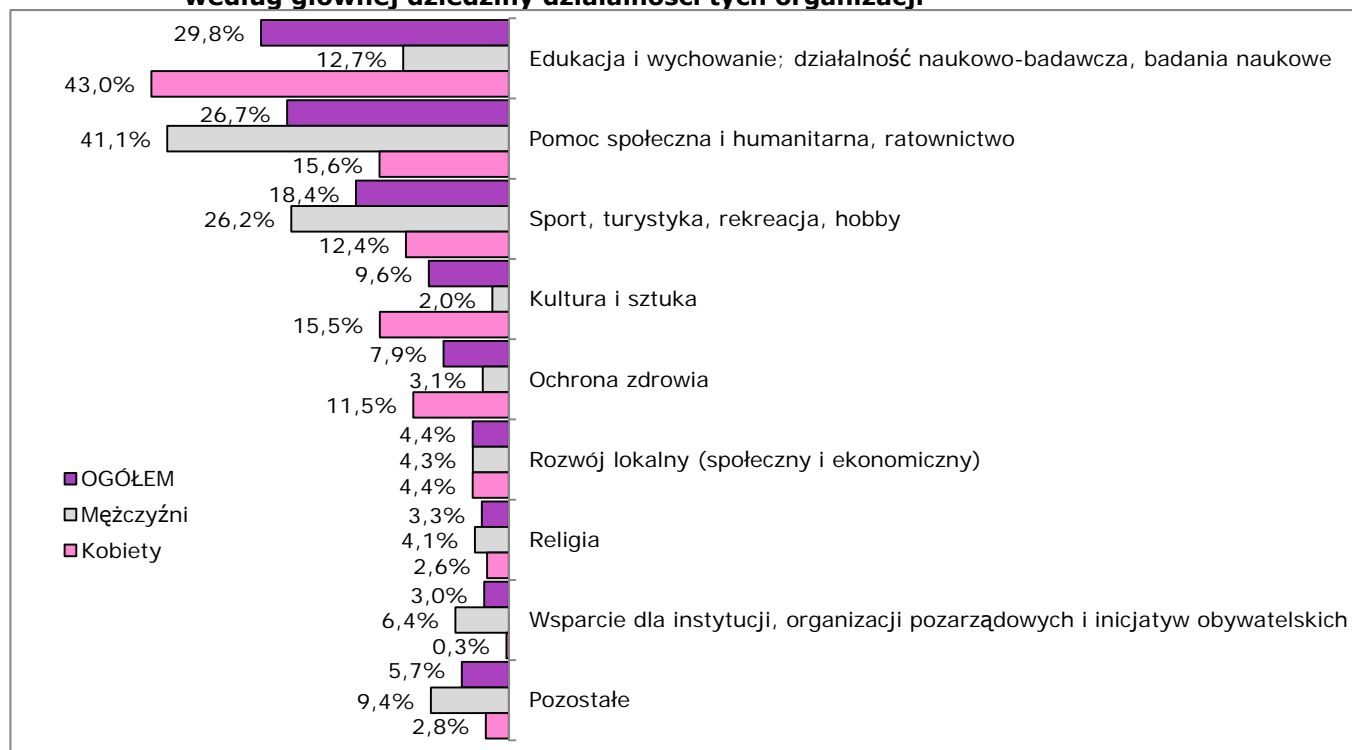
Zdecydowanie częściej w wolontariat w stowarzyszeniach, podobnych organizacjach społecznych, fundacjach oraz grupach nieformalnych angażowały się osoby zamieszkujące w miastach i legitymujące się wyższym wykształceniem. Częściej wolontariuszami były też osoby aktywne na rynku pracy, w szczególności pracodawcy lub pracujący w zawodach specjalistycznych, a także na stanowiskach kierowniczych.

Na zaangażowanie w nieodpłatną pracę w stowarzyszeniach, podobnych organizacjach społecznych, fundacjach lub grupach nieformalnych silny wpływ miała przynależność do wybranych struktur organizacyjnych. Aż 9 na 10 wolontariuszy należało do jakiegokolwiek organizacji, a 8 na 10 do omawianych tutaj organizacji pozarządowych. Warto również zaznaczyć, że przynależność do stowarzyszeń i podobnych organizacji społecznych, organów kolegialnych fundacji oraz grup nieformalnych deklarowało 10,1% badanej populacji, częściej byli to mężczyźni (12,5%) niż kobiety (8,0%). Spośród osób należących do wyżej wymienionych organizacji 41,3% świadczyło w nich pracę społeczną w ciągu 4 tygodni poprzedzających badanie, natomiast w grupie osób, które do nich nie należały w wolontariat angażowało się jedynie 1,1%. Przynależność do omawianych tutaj organizacji jest najsilniej skorelowana z zaangażowaniem wolontariackim spośród wszystkich rodzajów podmiotów, w ramach których świadczona była praca niezarobkowa.

W ogólnej liczbie osób, które przynajmniej raz w ciągu 2010 r. pracowały społecznie w ramach stowarzyszeń, podobnych organizacji społecznych, fundacji lub grup nieformalnych największa część angażowała się w ramach podmiotów prowadzących swoją działalność w dziedzinie *edukacja i wychowanie, działalność naukowo-badawcza* (29,8%). Podejmowały one głównie aktywności w ramach szkolnych rad rodziców czy samorządów klasowych. Drugą najczęściej wspieraną grupą organizacji były takie, które zajmowały się *pomocą społeczną i humanitarną, ratownictwem* (26,7%). Patrząc na obie wymienione grupy organizacji można zauważyć, że w organizacjach zajmujących się edukacją i wychowaniem oraz działalnością naukowo-badawczą częściej angażowały się kobiety, a w organizacjach humanitarnych, ratowniczych itp. – zdecydowanie częściej mężczyźni, co niewątpliwie wynika z wysokiego zaangażowania w działalność ochotniczych straży pożarnych. Istotne znacznie w strukturze liczby wolontariuszy z których korzystały

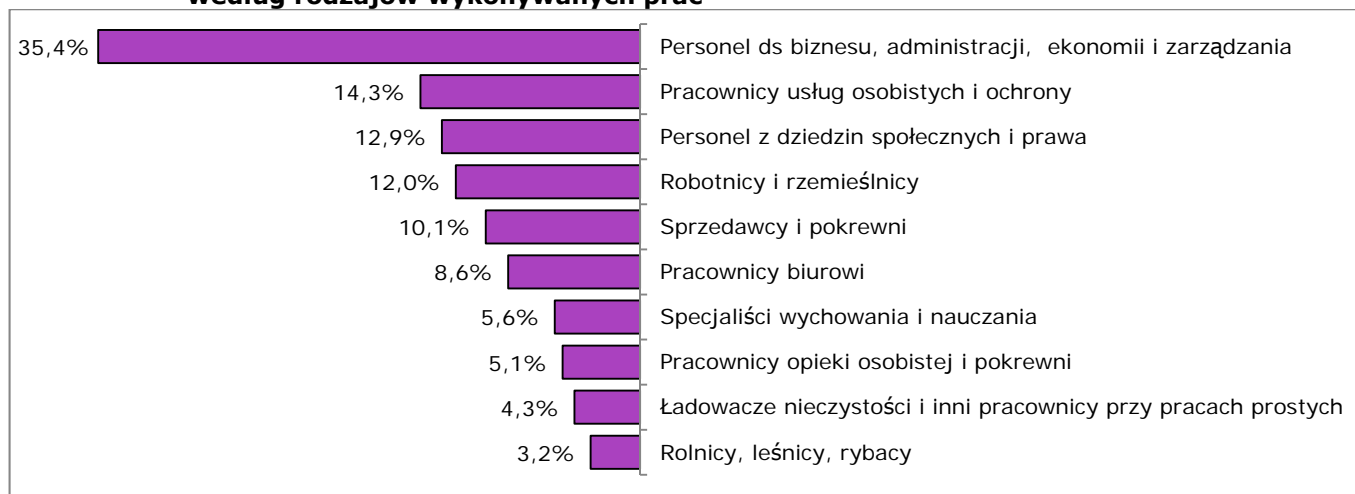
omawiane w tym podrozdziale organizacje miały jeszcze podmioty zajmujące się *sportem, turystyką, rekreacją i hobby* (18,4%), *kulturą i sztuką* (9,6%) oraz *ochroną zdrowia* (7,9%). W pierwszej z nich przewagę wśród wolontariuszy mieli mężczyźni, w drugiej i trzeciej – kobiety.

Wykres 2.7. Odsetek osób pracujących społecznie w stowarzyszeniach, podobnych organizacjach społecznych, fundacjach oraz grupach nieformalnych w 2010 r. według głównej dziedziny działalności tych organizacji*



* Odsetki osób wynoszą ponad 100%, ponieważ każda osoba mogła wykonywać prace w różnych organizacjach.

Wykres 2.8. Odsetek osób pracujących społecznie w stowarzyszeniach podobnych organizacjach społecznych, fundacjach oraz grupach nieformalnych w 2010 r. według rodzajów wykonywanych prac*



* Odsetki osób wynoszą ponad 100%, ponieważ każda osoba mogła wykonywać różne rodzaje prac.

Osoby, które w 2010 r. wspierały swoją nieodpłatną pracą stowarzyszenia, podobne organizacje społeczne, fundacje lub grupy nieformalne najczęściej wykonywały prace odpowiadające kwalifikacjom *personelu do spraw biznesu, administracji, ekonomii i zarządzania*. Działania te stanowiły ponad 1/3 wszystkich aktywności wolontariuszy, przy czym zdecydowanie częściej angażowały się w nie kobiety. Do prac najczęściej wskazywanych w tej kategorii można zaliczyć: organizowanie imprez, szkoleń, spotkań, prowadzenie księgowości, sporządzanie dokumentów finansowych.

Drugą co do liczebności grupą był osoby, których działania zostały przypisane do kategorii *pracownicy usług osobistych i ochrony*, a wśród nich ponad połowę stanowili strażacy-ochotnicy. W związku z tym najczęściej wskazywanymi pracami w tej kategorii były: gaszenie pożarów, ratownictwo podczas klęsk żywiołowych, zapewnienie bezpieczeństwa publicznego podczas festynów i koncertów.

Inne charakterystyczne działania podejmowane w ramach stowarzyszeń, podobnych organizacji społecznych, fundacji lub grup nieformalnych to:

- zbiórki pieniędzy, kwesty, organizowanie loterii fantowych (kategoria *sprzedawcy i pokrewni*),
- zbiórki żywności, ubrań, sprzętów (kategoria *pracownicy biurowi*),
- udzielanie porad prawnych, medycznych, organizowanie imprez sportowych, wystaw, koncertów, wycieczek (kategoria *personel z dziedzin społecznych i prawa*).

Na zakończenie warto zwrócić uwagę na specyficzną dla omawianych organizacji kategorię prac - *rolnicy, leśnicy i rybacy*, która właściwie nie występowała w ramach wolontariatu świadczonego w innych podmiotach. W tej kategorii mieszczą się działania, które były podejmowane w kołach łowieckich lub wędkarskich, polegające głównie na dokarmianiu zwierzyny leśnej, sadzeniu drzew czy zarybianiu stawów.

2.1.2.2. Wolontariat świadczony w podmiotach wyznaniowych

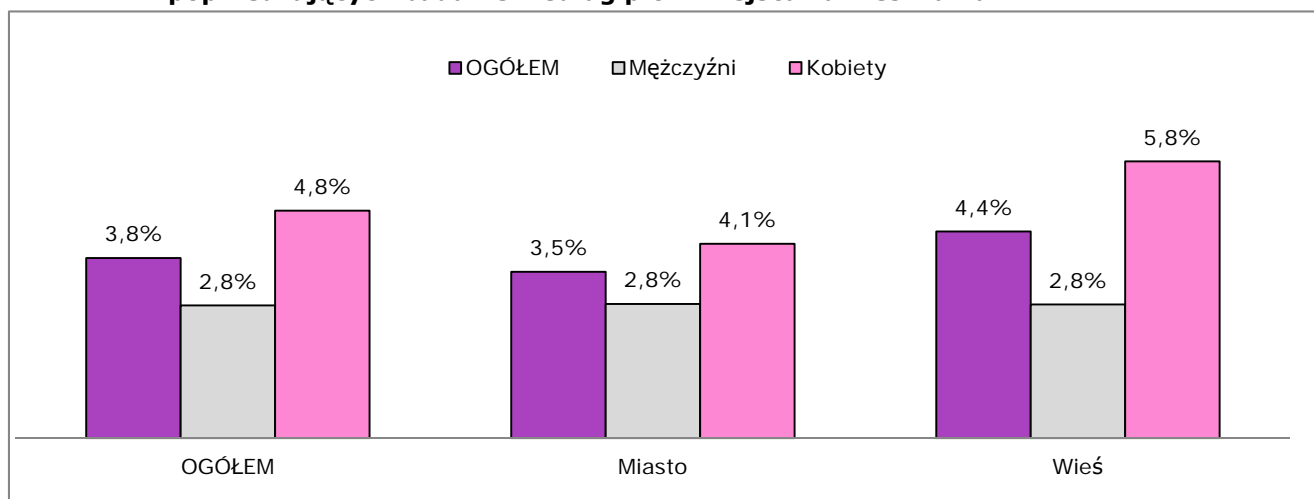
W pracy niezarobkowej świadczonej w ramach organizacji, grup i instytucji na drugim miejscu pod względem liczby zaangażowanych osób znalazły się podmioty wyznaniowe, takie jak: kościoły, wspólnoty, organizacje religijne oraz placówki przez nie prowadzone. Wykonywanie pracy społecznej wspierającej działalność tych podmiotów w ciągu 4 tygodni deklarowało łącznie 3,8% badanej populacji (1,2 mln osób), zaś w całym 2010 r. - 7,0%.

Wykres 2.9. Odsetek osób pracujących społecznie w podmiotach wyznaniowych w 2010 r. według rodzajów wykonywanych prac



Najczęściej pojawiającymi się czynnościami wykonywanymi w organizacjach religijnych w ciągu 2010 r. były takie, które mieściły się w kategorii *pomoce domowe i sprzątaczkę* – było to przeszło 40,4% wskazań. W drugiej kolejności (niewiele ponad 11,6%) były dwie kategorie: *personel z dziedziny prawa oraz dziedziny społecznych i kultury*, a także *robotnicy i rzemieślnicy*. Analiza czynności uwzględniająca płeć oraz miejsce zamieszkania ukazuje w tym względzie duże zróżnicowanie. Wśród kobiet oraz na wsi zdecydowanie dominowały czynności przypisane zawodom mieszczącym się w kategorii *pomoce domowe i sprzątaczkę* – takie prace wykonywało przeszło 50,7% kobiet, które w 2010 r. były wolontariuszkami w kościołach i organizacji religijnych. Na wsi odsetek ten był jeszcze wyższy, bo ten rodzaj pracy był wykonywany przez prawie 62,8% wolontariuszek w podmiotach kościelnych. Pozostałe czynności były wykonywane już znacznie rzadziej (poniżej 10%). Duża różnorodność prac już bez znaczącej dominacji jednej kategorii została odnotowana wśród mężczyzn oraz wśród mieszkańców miast.

Wykres 2.10. Odsetek osób pracujących społecznie w podmiotach wyznaniowych w ciągu 4 tygodni poprzedzających badanie według płci i miejsca zamieszkania



W wolontariat w instytucjach i organizacjach kościelnych częściej angażują się kobiety (4,8%) niż mężczyźni (2,8%). Większą aktywność kobiet można tłumaczyć liczniejszym i silniejszym⁶ ich udziałem w życiu Kościoła katolickiego – zarówno tym religijnym jak i społecznym.

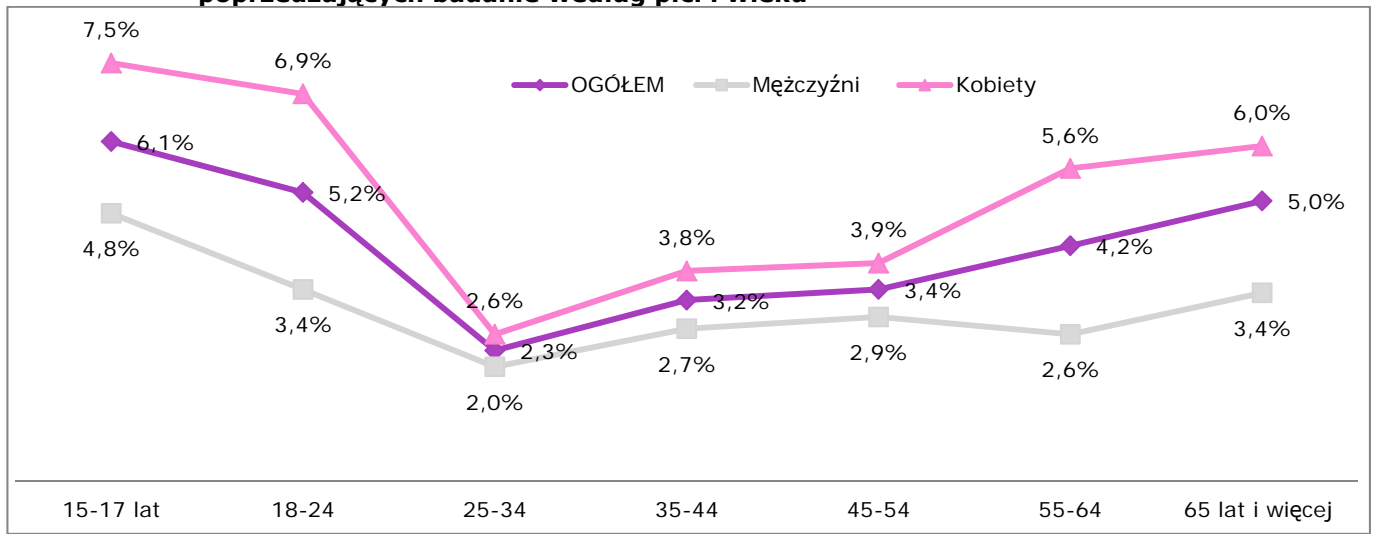
Dane w podziale na miasto i wieś wskazują na nieznacznie większą aktywność mieszkańców wsi (4,4%) niż miast (3,5%). Dodatkowa analiza uwzględniająca pracę niezarobkową w całym 2010 r. wykonywaną na rzecz organizacji kościelnych pokazuje jednak wyższe wartości odnotowane wśród wolontariuszy z miasta niż ze wsi. Łączna liczba osób, które świadczyły jakąkolwiek pracę niezarobkową w 2010 r. w mieście wynosiła 1,2 mln zaś na wsi była ona o 0,2 mln niższa.

Na wsi wśród kobiet stwierdzono przeszło dwukrotnie wyższy odsetek (5,8%) osób wspomagających swoją bezpłatną pracą podmioty religijne w ostatnich 4 tygodniach niż wśród mężczyzn (2,8%). W mieście różnica ta nie była już tak znacząca i wynosiła niewiele ponad 1 p.proc. (kobiety – 4,1%, mężczyźni – 2,8%). Miejsce zamieszkania nie miało wpływu na odsetek świadczących pracę niezarobkową wśród mężczyzn.

⁶ Większe zaangażowanie kobiet w życie religijne potwierdzają wyniki badań Instytutu Statystyki Kościoła Katolickiego dotyczących religijności oraz *dominantes* i *communicantes* wskazują na znacznie częstsze praktyki religijne kobiet niż mężczyzn (por. *Religijność mieszkańców Warszawy*, Warszawa 2007, ss. 211-218, *Postawy społeczno-religijne diecezji łomżyńskiej*, Łomża 2005, ss. 55-59), a także badania GUS (*Religijność Polaków w 1991*, ZWS 1993, *Jakość życia i spójność społeczna, notatka informacyjna*, GUS 2011, ss.21-23).

Wyższy udział kobiet niż mężczyzn w pracy niezarobkowej świadczonej w podmiotach wyznaniowych widoczny jest we wszystkich grupach wiekowych. Najmocniej zaznacza się tam, gdzie zaangażowanie w tym zakresie było największe – czyli wśród osób młodych do 25 roku życia (w grupie wiekowej 18-24 lata przewaga kobiet jest dwukrotna) oraz wśród osób mających co najmniej 55 lat (w grupie 55-64 lata odsetek osób angażujących się w wolontariat w organizacjach religijnych wśród kobiet był przeszło dwukrotnie wyższy). W pozostałych grupach różnice tej skali nie występowały.

Wykres 2.11. Odsetek osób pracujących społecznie w podmiotach wyznaniowych w ciągu 4 tygodni poprzedzających badanie według płci i wieku



Osoby będące w wieku wysokiej aktywności zawodowej (25-54 lata) cechował niski odsetek uczestnictwa w wolontariacie w ramach organizacji religijnych. Natomiast relatywnie duże rozpowszechnienie tego rodzaju wolontariatu stwierdzono wśród młodzieży poniżej 18 roku życia (6,1%) w tym szczególnie wśród młodzieży wiejskiej, z której 10,0% pracowało społecznie w organizacjach religijnych w ciągu 4 tygodni poprzedzających badanie. Różnica pomiędzy mieszkańcami wsi i miast w tym wypadku wynosiła przeszło 7 p.proc. zaś w pozostałych grupach wiekowych nie przekraczała 1,5 p.proc.

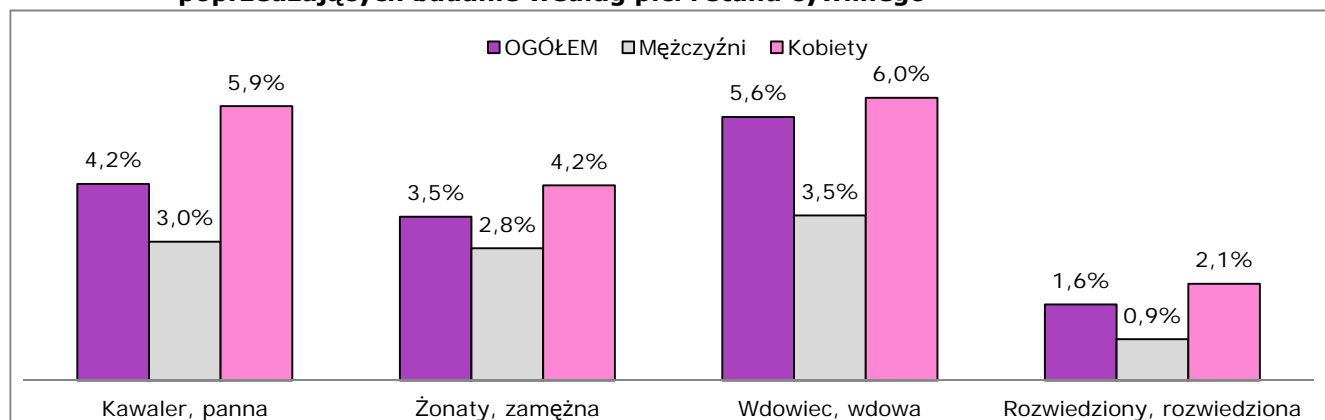
Tak znaczących różnic nie można dostrzec przyglądając się poziomowi wykształcenia. Na wsi zaangażowanie w pracę niezarobkową przekraczało 5% wśród osób mających co najwyżej wykształcenie gimnazjalne, średnie ogólnokształcące oraz wyższe. W mieście owe 5% przekraczają jedynie osoby z wyższym wykształceniem. Uwzględnienie płci generalnie nie zaburza tego obrazu; zarówno kobiety jak i mężczyźni z wyższym wykształceniem w podobnym stopniu udzielają się jako wolontariusze w podmiotach wyznaniowych (około 5%). Znaczna różnica pojawia się jednak w zakresie wykształcenia gimnazjalnego i niższego. W tym wypadku różnica pomiędzy kobietami a mężczyznami jest przeszło dwukrotna. Kobiety z niższym wykształceniem znacznie częściej podejmowały się pracy społecznej w podmiotach wyznaniowych niż mężczyźni.

W zaangażowaniu w pracę społeczną w podmiotach wyznaniowych pewną rolę odgrywa status społeczno-zawodowy. Osoby biernie zawodowo z powodu nauki lub przejścia na emeryturę relatywnie często (odpowiednio 6,5% i 5,1%) angażowały się w wolontariat, a wśród nich najczęściej kobiety (odpowiednio 7,9% i 6,0%). Wśród bezrobotnych, którzy generalnie charakteryzują się niską aktywnością odsetek kobiet wykonujących pracę społeczną na rzecz organizacji religijnych był wielokrotnie większy (3,8%) niż ten odnotowany u mężczyzn (0,5%). Także wśród pracujących na własny rachunek znacznie

więcej kobiet niż mężczyzn poświęcało swój czas na wspieranie działalności podmiotów wyznaniowych (odpowiednio 5,5% i 2,1%).

Istotne zróżnicowanie widoczne jest przy analizie według stanu cywilnego. Tutaj także odsetek osób zaangażowanych w wolontariat w organizacjach religijnych we wszystkich kategoriach jest wyższy wśród kobiet niż wśród mężczyzn.

Wykres 2.12. Odsetek osób pracujących społecznie w podmiotach wyznaniowych w ciągu 4 tygodni poprzedzających badanie według płci i stanu cywilnego



Najwyższe odsetki w zakresie wykonywania pracy niezarobkowej w podmiotach wyznaniowych odnotowano wśród osób owdowiałych – 5,6%, przy czym odsetek ten wśród wdów był znacząco wyższy (6,0%) niż wśród wdowców (3,5%). Analogiczna tendencja zaznacza się dla osób, które nie wstąpiły w związki małżeńskie (ogółem – 4,2%, u panien – 5,9%, u kawalerów – 3,0%). Warty odnotowania jest też fakt, że mimo iż jest to najmniej aktywna zbiorowość pod względem pracy społecznej w podmiotach wyznaniowych, to wśród osób rozwiedzionych odsetek kobiet (2,1%) świadczących tego rodzaju pracę był przeszło dwukrotnie wyższy od tego zanotowanego u mężczyzn (0,9%).

Różnice w zaangażowaniu kobiet i mężczyzn widoczne były także gdy pod uwagę weźmiemy fakt zamieszkiwania z dzieckiem. Pracę niezarobkową na rzecz podmiotów wyznaniowych świadczyło 5,8% kobiet zamieszkujących i 4,3% niezamieszkujących z dzieckiem lub dziećmi do lat 15. Mężczyźni uczestniczyli w tego typu pracach o wiele rzadziej (2,8%), a fakt zamieszkiwania z dzieckiem nie miał wpływu na poziom aktywności.

Zaangażowanie się w wolontariat w podmiotach wyznaniowych takich jak: kościoły, wspólnoty, organizacje religijne i placówki przez nie prowadzone było powiązane z przynależnością do nich, albowiem wśród osób deklarujących przynależność 18,0% podejmowało w nich pracę niezarobkową, a jedynie 0,6% pracowało tam nie czując się jednocześnie ich członkami. Średni czas pracy wykonywanej na rzecz podmiotów wyznaniowych w przeciągu 4 tygodni poprzedzających badanie wynosił 11 godzin, zaś wartość środkowa (mediana) – 6 godzin.

Analizując dane według regionów można stwierdzić, że świadczenie pracy społecznej w ramach organizacji kościelnych najczęściej było spotykane wśród mieszkańców typowo wiejskiego regionu wschodniego (4,8%) oraz w regionach: centralnym (4,2%) i południowym (3,8%). Najrzadziej zaś – w północno-zachodnim⁷ (3,0%). Relatywnie wyższe odsetki osób poświęcających czas na wspieranie

⁷ W skład regionu północno-zachodniego wchodzi poza woj. wielkopolskim także woj. zachodniopomorskie i lubuskie, które cechują się niskimi wskaźnikami religijności, słabszą siecią parafialną oraz relatywnie niską liczbą duchownych i alumnów (por. *Statystyka diecezji Kościoła Katolickiego w Polsce 1992-2004*, Warszawa ISKK 2006; *Postawy społeczno-religijne mieszkańców Archidiecezji Szczecińsko-Kamieńskiej*, Szczecin 2006).

działalności podmiotów wyznaniowych we wskazanych regionach wiążą się z wysoką tam aktywnością kobiet. Różnice te przekraczały 3 p.proc. w regionie wschodnim i centralnym. Charakterystyczny jest tam także wyższy niż przeciętnie odsetek osób nieaktywnych zawodowo, ale zaangażowanych w omawiany tutaj typ wolontariatu (w rejonie wschodnim – 6,7%, zaś w centralnym – 5,6%).

Podsumowując prezentowane w tej części wyniki należy stwierdzić, że zaangażowanie w wykonywanie pracy niezarobkowej świadczonej w podmiotach wyznaniowych jest mocno powiązane z aktywnością religijną w ogóle i uwidacznia się w postawach społeczno-religijnych członków tych wspólnot⁸. Wskazuje na to częstsza na wsi niż w mieście praca społeczna, co przekłada się także na układ regionalny. W pracę tą najczęściej zaangażowane są osoby młode (do 24 lat) oraz starsze (55 lat i więcej), kobiety mieszkające na wsi lub nieaktywne zawodowo, a także osoby z wyższym wykształceniem niezależnie od płci oraz kobiety posiadające wykształcenie co najmniej gimnazjalne.

2.1.2.3. Wolontariat w związkach zawodowych, radach pracowników i pracowniczych kasach zapomogowo-pożyczkowych

Zgodnie z uogólnionymi wynikami badania *Praca niezarobkowa poza gospodarstwem domowym* około 0,3 mln osób (0,16 mln kobiet i 0,15 mln mężczyzn) poświęcało swój wolny czas na pracę niezarobkową w organizacjach zrzeszających pracowników, takich jak związki zawodowe, rady pracowników lub kasy zapomogowo-pożyczkowe w 4 tygodniach poprzedzających realizację badania. Osoby te stanowiły 1,0% populacji w wieku 15 lat i więcej. Jeśli jednak uwzględnimy osoby, które przynajmniej raz w 2010 r. włączały się w tego rodzaju aktywność, to wówczas liczba osób pracujących społecznie wzrosłaby do 2,1%.

Profil wolontariusza organizacji zrzeszających pracowników różni się nieco od typowego profilu osoby pracującej nieodpłatnie w jakiegokolwiek organizacji lub instytucji. Nie zaskakuje to, że niezależnie od płci i miejsca zamieszkania w pracę nieodpłatną w ramach organizacji pracowników najczęściej angażowały się osoby pracujące najemnie. Wiąże się to ze specyfiką tego rodzaju podmiotów, które powoływane są w celu ochrony praw pracowników lub niesienia im pomocy w zakresie:

- walki o ich interesy zawodowe i socjalne (związki zawodowe),
- włączania w podejmowanie kluczowych dla zakładu pracy decyzji poprzez informowanie i przeprowadzanie konsultacji (rady pracowników),
- organizowania samopomocy finansowej (pracownicze kasy zapomogowo-pożyczkowe).

Charakterystyczne dla organizacji pracowniczych było też to, że ze wszystkich rodzajów organizacji, w grupie osób wspierających ich działalność swoją pracą niezarobkową stwierdzono najwyższy, bo aż 92% odsetek osób będących członkami tych organizacji. Nie oznacza to jednak, że ich członkowie, którzy w 2010 r. stanowili 6,6% badanej populacji, charakteryzowali się ponadprzeciętną aktywnością w ich ramach. Odsetek pracujących społecznie członków w 4 tygodniach poprzedzających badanie wyniósł 13,8% i był 2,5-krotnie niższy niż w stowarzyszeniach, partiach oraz organizacjach samorządu zawodowego i gospodarczego.

Struktura wieku i stanu cywilnego wolontariuszy w organizacjach pracowników była odmienna od struktury osób, które świadczyły nieodpłatną pracę we wszystkich organizacjach lub instytucjach. Ich aktywność stopniowo wzrastała z wiekiem, osiągając najwyższy poziom wśród osób między 45 a 54 rokiem życia. Ponadto najbardziej aktywnymi wolontariuszami były osoby będące w związkach małżeńskich (częściej mężczyźni), jak również osoby rozwiedzione, przy czym rozwódki prawie dziesięciokrotnie częściej

⁸ Por. Red. W. Zdaniewicz, S. Zaręba, *Kościół Katolicki na początku trzeciego tysiąclecia w opinii Polaków*, ss. 61-84; ss. 149-160, Warszawa 2004

angażowały się w wolontariat niż rozwodnicy. Natomiast pod względem poziomu wykształcenia struktura zaangażowania nie odbiegała od ogółu wolontariuszy.

2.1.2.4. Wolontariat w organizacjach samorządu zawodowego i gospodarczego

Wolontariat w organizacjach samorządu zawodowego i gospodarczego w ciągu 4 tygodni poprzedzających badanie świadczyło 0,5% badanej populacji, a w całym 2010 r. – 1,2%. Wśród organizacji samorządu zawodowego i gospodarczego, w działalność których angażowali się wolontariusze, znajdowały się podmioty takie jak:

- organizacje społeczno-zawodowe rolników, przede wszystkim kółka rolnicze i koła gospodyń wiejskich,
- rady adwokackie, izby lekarskie i aptekarskie oraz inne organizacje, do których przynależność jest obowiązkowa z powodu wykonywania zawodu zaufania publicznego,
- cechy rzemieślnicze, izby gospodarcze i przemysłowo-handlowe,
- zrzeszenia handlu, usług lub transportu.

Przynależność do tych organizacji zadeklarowało 2,1% osób, przy czym co piąty z członków w ciągu 4 tygodni poprzedzających badanie świadczył pracę społeczną na ich rzecz. Natomiast wśród osób nienależących do organizacji samorządu zawodowego i gospodarczego angażowała się w niezarobkową działalność w ich ramach jedynie co tysięczna osoba.

W odróżnieniu od wszystkich pracujących nieodpłatnie w ramach sformalizowanych struktur, wśród osób świadczących pracę niezarobkową w ramach organizacji samorządu gospodarczego i zawodowego przeważały kobiety, osoby w wieku 45-64 lat oraz pracujący na własny rachunek. Nadreprezentowani byli też mieszkańcy i mieszkanki wsi, co wynikało z aktywności na terenach wiejskich kół gospodyń wiejskich oraz kółek rolniczych.

2.1.2.5. Wolontariat w partiach politycznych

Wolontariusze partii politycznych byli najmniej liczną grupą spośród wszystkich osób pracujących społecznie w ramach organizacji i instytucji. Stanowili oni zaledwie 2,9% osób świadczących zinstytucjonalizowaną pracę niezarobkową w ciągu 4 tygodni poprzedzających badanie, a zarazem 0,3% mieszkańców Polski w wieku 15 lat i więcej. Jeśli pod uwagę weźmie się zaangażowanie w całym 2010 r. to odsetek osób świadczących wolontariat podwoi się i wyniesie 0,6% populacji. Przy czym zdecydowana większość osób pracujących społecznie w partiach to ich członkowie (8 na 10). Choć przynależność członkowska do partii politycznych nie jest częsta – dotyczyła jedynie 0,8% badanych, to co trzeci członek partii angażował się w pracę społeczną na ich rzecz w ciągu 4 tygodni poprzedzających badanie.

Tę niezbyt liczną grupę wolontariuszy charakteryzowała przede wszystkim przewaga mężczyzn nad kobietami, a także wyższa aktywność osób powyżej 45 roku życia. Najczęściej w tego typu działalność angażowały się osoby aktywne na rynku pracy – pracodawcy i pracownicy najemni, co potwierdzają też informacje dotyczące źródła utrzymania. Pod względem wykształcenia wśród wolontariuszy partii politycznych występowała taka sama zależność jak wśród wszystkich osób działających w organizacjach lub instytucjach, im wyższy poziom wykształcenia tym częstsze zaangażowanie w pracę nieodpłatną.

Prace jakie wolontariusze wykonywali na rzecz partii to głównie: zbieranie podpisów, rozdawanie ulotek i broszur informujących o działalności partii, organizowanie spotkań czy wykonywanie prac biurowych oraz obsługa księgową.

2.1.2.6. Wolontariat w spółdzielniach i wspólnotach mieszkaniowych

Wśród szacunkowej liczby 3,3 mln wolontariuszy zaangażowanych w ciągu 4 tygodni poprzedzających badanie w działalność organizacji i instytucji co 10 osoba świadczyła nieodpłatną pracę na rzecz wspólnoty mieszkaniowej lub spółdzielni (najczęściej również mieszkaniowej). Udział tej grupy wolontariuszy wśród całej badanej populacji to około 1,2%. Polacy częściej angażowali się w działalność wspólnot mieszkaniowych niż spółdzielni – udział pracujących nieodpłatnie na rzecz wspólnot mieszkaniowych w populacji 15 lat i więcej w całym 2010 r. wyniósł 1,6%, zaś na rzecz spółdzielni – 0,9%.

Według danych z badania w aktywność analizowanych tutaj organizacji częściej angażowali się mężczyźni. Stanowili oni 56,1% wszystkich osób pracujących nieodpłatnie w spółdzielniach i wspólnotach mieszkaniowych. W odróżnieniu od zbiorowości wszystkich wolontariuszy, w pracę nieodpłatną w spółdzielniach i wspólnotach mieszkaniowych zdecydowanie rzadziej angażowali się mieszkańcy wsi. Biorąc pod uwagę miejski charakter spółdzielni mieszkaniowych i wspólnot mieszkaniowych nie zaskakuje, że tylko 1/10 ich wolontariuszy mieszka na wsi.

Wolontariat w spółdzielniach i wspólnotach mieszkaniowych od wolontariatu w innych podmiotach o charakterze członkowskim różniło też niskie zaangażowanie osób do nich przynależących – w 4 tygodniach poprzedzających badanie 3,8% członków spółdzielni pracowało w nich społecznie, a we wspólnotach mieszkaniowych 9,5%.

Typowym wolontariuszem spółdzielni lub wspólnoty mieszkaniowej była osoba w wieku powyżej 45 roku życia, będąca w związku małżeńskim lub rozwiedziona. W pracę niezarobkową na rzecz tych podmiotów angażowały się też częściej osoby aktywne na rynku pracy lub emeryci, o czym świadczą również dane dotyczące źródła utrzymania.

2.1.2.7. Wolontariat w sektorze publicznym

Wolontariusze sektora publicznego stanowili około 1/6 wszystkich osób pracujących nieodpłatnie w ramach sformalizowanych struktur w ciągu 4 tygodni poprzedzających badanie. Ich udział w badanej populacji wynosił 1,5%, zaś jeśli pod uwagę wziąć osoby aktywne w całym 2010 r. udział ten wzrośnie do 2,8%. Średni czas poświęcony na wolontariat w sektorze publicznym w 4 tygodniach wyniósł 14 godzin, przy czym połowa z wolontariuszy poświęciła nie więcej niż 8 godzin.

Wyniki badania PNZ wskazały, że zasadnicza część niezarobkowej pracy w sektorze publicznym odbywała się w placówkach publicznych realizujących konkretne usługi społeczne, a nie w samych urzędach. Wolontariat w tym sektorze świadczony był przede wszystkim w ramach szkół, przedszkoli, szpitali, ośrodków pomocy społecznej, domów kultury, domów dziecka, rad sołeckich i sądów.

Wolontariusze wspierali sektor publiczny poprzez organizowanie imprez, uroczystości, prowadzenie zajęć pozalekcyjnych lub wyrównawczych, doradztwo, opiniowanie dokumentów, a także wykonywanie prostych prac fizycznych. Społecznie pełnione były również obowiązki soltysa i kuratora społecznego.

Wśród osób, które świadczyły nieodpłatną pracę w instytucjach publicznych nieznacznie więcej było kobiet. Jeśli wziąć natomiast pod uwagę kryterium wieku to można zauważyć, że tak jak w ramach całego wolontariatu formalnego, najbardziej aktywni wolontariusze w sektorze publicznym to osoby najmłodsze. Ponadto we wszystkich grupach określonych ze względu na wiek zaangażowanie kobiet i mężczyzn kształtowało się na podobnym poziomie, z wyjątkiem osób między 35 a 44 rokiem życia, wśród których wyraźnie aktywniejsze były kobiety.

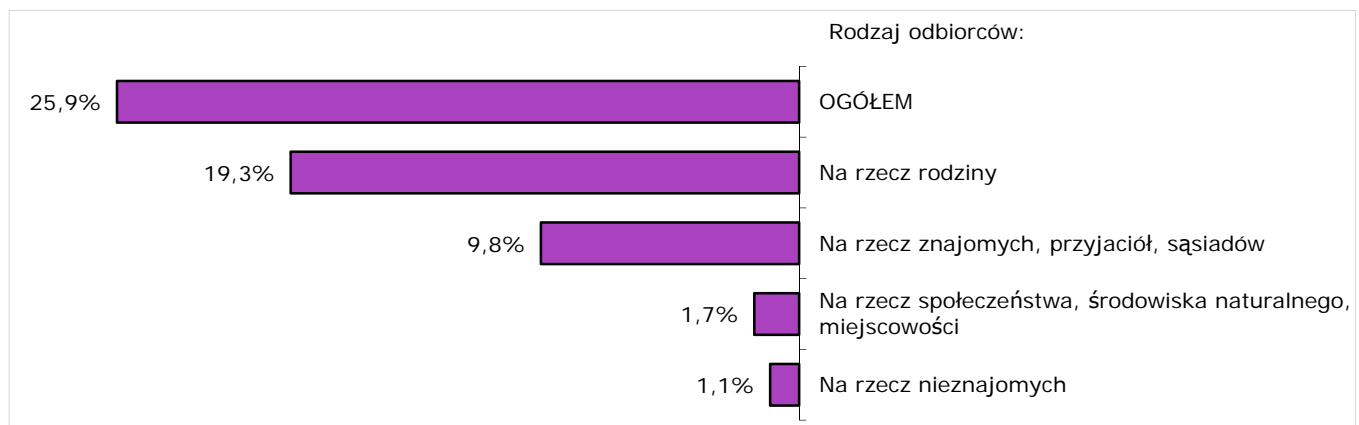
W odróżnieniu od wolontariuszy we wszystkich strukturach organizacyjnych, w pracę nieodpłatną w ramach sektora publicznego częściej angażowali się mieszkańcy mniejszych miast oraz osoby biernie zawodowo ze względu na naukę.

2.2. Praca niezarobkowa świadczona bezpośrednio

W niniejszym podrozdziale zaprezentowane zostaną główne cechy zbiorowości osób angażujących się w pracę niezarobkową świadczoną bezpośrednio, czyli poza organizacjami lub instytucjami. Charakterystyka ta uwzględni rodzaje działań podejmowanych w tym zakresie na rzecz rodziny spoza własnego gospodarstwa domowego, znajomych, nieznanym, społeczeństwa, środowiska naturalnego bądź miejscowości oraz różnice między tymi formami aktywności. Ponadto w analizie zostaną wzięte pod uwagę główne cechy społeczno-demograficzne osób bezpośrednio pracujących niezarobkowo, takie jak: płeć, wiek, stan cywilny, wykształcenie, zamieszkiwanie z dziećmi poniżej 15 roku życia, aktywność ekonomiczna, źródło utrzymania czy miejsce zamieszkania.

OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA PRACY NIEZAROBKOWEJ ŚWIADCZONEJ INDYWIDUALNIE

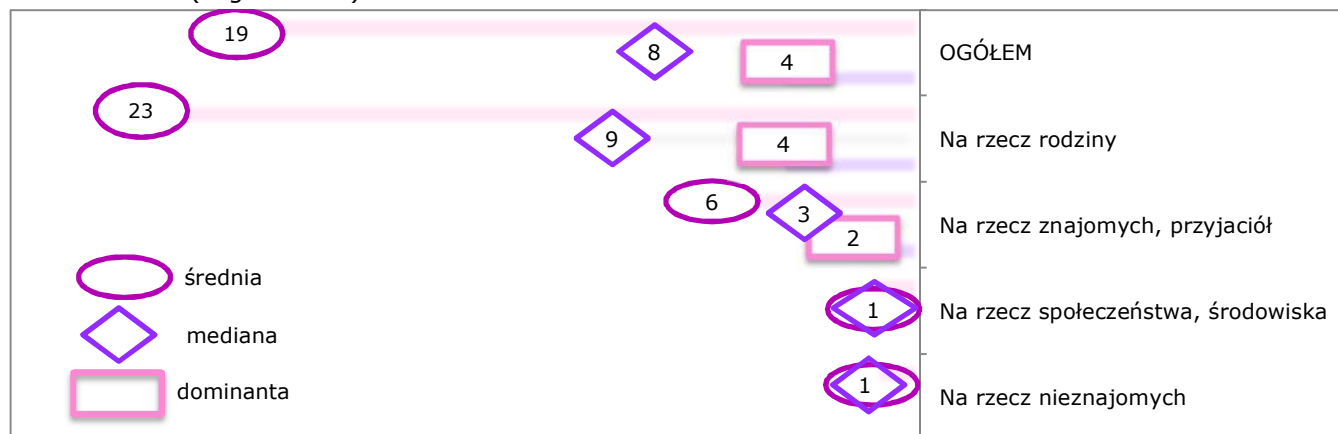
Wykres 2.13. Odsetek osób świadczących indywidualnie pracę niezarobkową w ciągu 4 tygodni poprzedzających badanie według rodzaju odbiorców tej pracy



Zaangażowanie w pracę niezarobkową świadczoną bezpośrednio w ciągu 4 tygodni poprzedzających badanie zadeklarowało 25,9% respondentów, co odpowiadało 8,2 mln osób w wieku 15 lat i więcej. Osoby te pracowały na rzecz innych średnio po 19 godzin. Jednak połowa tych osób w ciągu 4 tygodni przepracowała nie więcej niż 8 godzin, a najwięcej z nich poświęcało na indywidualną pracę niezarobkową po 4 godziny.

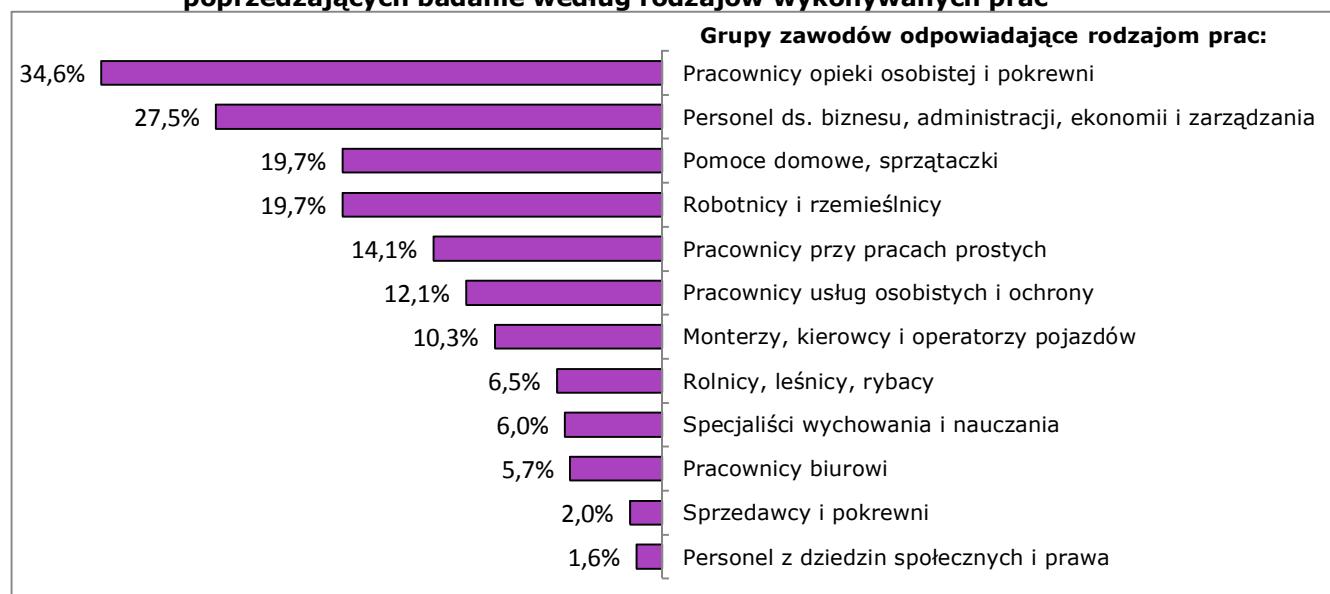
Indywidualne działania kierowane były najczęściej do rodziny i znajomych. Osoby deklarujące zaangażowanie w pracę niezarobkową na rzecz członków rodziny, niezamieszkujących wspólnie, stanowiły 19,3% populacji badania. Przepracowali oni średnio 23 godziny, przy czym połowa osób przepracowała nie więcej niż 9 godzin, najczęściej jednak poświęcili oni po 4 godziny. Z kolei w pomoc znajomym angażowało się 9,8% badanych. Średni czas tego rodzaju pracy niezarobkowej w 4 tygodniach poprzedzających badanie wyniósł 6 godzin, mediana – 3 godziny, a dominanta – 2 godziny. Natomiast odsetki osób poświęcających swój czas na indywidualne pomaganie nieznanym oraz pracę na rzecz społeczeństwa, środowiska naturalnego bądź miejscowości były zdecydowanie niższe i wynosiły odpowiednio 1,1% i 1,7%. Wśród pracujących niezarobkowo na rzecz tych rodzajów odbiorców odnotowano również najniższe wartości średniej liczby godzin przepracowanych nieodpłatnie.

Wykres 2.14. Średnie, mediany i dominanty czasu pracy niezarobkowej świadczonej indywidualnie w ciągu 4 tygodni poprzedzających badanie według rodzaju odbiorców tej pracy (w godzinach)



Osoby świadczące pracę niezarobkową indywidualnie, podobnie jak wolontariusze w organizacjach lub instytucjach, podawały rodzaje podejmowanych przez siebie działań. Najczęściej wymieniały one czynności niewymagające wysokich formalnych kwalifikacji i specjalistycznych umiejętności. Na pierwszym miejscu znalazły się prace opiekuńcze (*pracownicy opieki osobistej i pokrewni*), z reguły świadczone wobec dzieci lub osób starszych. Zgodnie z uogólnionymi wynikami badania w ciągu 4 tygodni w ich wykonywanie angażowało się 2,9 mln osób. Nie tylko liczba osób świadczących tego typu prace była duża, ale również średnia liczba godzin poświęconych na indywidualną opiekę w ciągu 4 tygodni poprzedzających badanie - wynosiła aż 35 godzin. Prace opiekuńcze charakteryzowały się również najwyższą medianą i dominantą (odpowiednio 16 i 10 godzin na jedną osobę osób pracującą w ten sposób).

Wykres 2.15. Odsetek osób świadczących indywidualnie pracę niezarobkową w ciągu 4 tygodni poprzedzających badanie według rodzajów wykonywanych prac*



* Jedna osoba mogła wykazać kilka rodzajów czynności wykonywanych w ramach pracy niezarobkowej.

Czynnościami wskazywanymi na drugim miejscu pod względem częstotliwości były działania takie jak robienie zakupów lub wypełnianie dokumentów (*personel ds. biznesu, administracji, ekonomii i zarządzania*),

jednak czas poświęcany na tego typu zajęcia nie był długi – średnio w ciągu 4 tygodni zajmowały one 4 godziny. Nieco rzadziej wymieniano prace związane z pomocą w obowiązkach domowych i sprzątaniami (*pomoce domowe, sprzątaczkę*). W ciągu 4 tygodni poprzedzających badanie w tego typu zajęcia indywidualnie angażowało się około 1,6 mln osób. Jedna osoba wykonująca prace związane z utrzymaniem porządku w czymś domu (np. mycie okien, pranie) poświęciła na nie w ciągu miesiąca średnio 8 godzin.

Wśród bezpłatnych prac indywidualnie świadczonych na rzecz członków rodziny spoza własnego gospodarstwa domowego do najczęściej wykonywanych należały prace opiekuńcze, sprzątanie oraz pomoc przy robieniu zakupów. Spośród nich najbardziej absorbujące czasowo było opiekowanie się członkami rodziny niezamieszkującymi wspólnie – średnio zajmowało ono prawie 1/4 etatu (39 godzin w ciągu 4 tygodni).

Z kolei osoby pomagające znajomym najczęściej zajmowały się pracami remontowymi oraz różnego rodzaju naprawami (*robotnicy i rzemieślnicy*), na które poświęciły średnio 5 godzin. Wśród prac wykonywanych na rzecz nieznajomych najczęściej deklarowane były czynności związane z udzielaniem informacji i pomocą w wypełnianiu dokumentów (*pracownicy biurowi*). Osoby świadczące nieodpłatną pracę na rzecz społeczeństwa, środowiska naturalnego bądź miejscowości zajmowały się przede wszystkim pracami porządkowymi takimi, jak np. sprzątanie klatki schodowej, odśnieżanie (*pracownicy przy pracach prostych*) oraz dokarmianiem i opieką nad zwierzętami (*pracownicy usług osobistych i ochrony*). Na tego rodzaju czynności przeznaczono średnio od 3 do 6 godzin.

PRACA NIEZAROBKOWA ŚWIADCZONA INDYWIDUALNIE A PŁEĆ

Kobiety nieznacznie częściej niż mężczyźni podejmowały pracę niezarobkową świadczoną bezpośrednio, ale średni czas ich pracy był zdecydowanie dłuższy. Wśród kobiet objętych badaniem odsetek osób angażujących się w ciągu 4 tygodni w pracę niezarobkową na rzecz rodziny, znajomych, nieznajomych lub środowiska wynosił 27,4%, natomiast wśród mężczyzn odsetek ten był niższy o 3,1 p.proc. (24,3%). Różnica w zaangażowaniu w bezpośrednią pracę niezarobkową ogółem wynika z częstszego zaangażowania kobiet w pomoc rodzinie (21,3% kobiet wobec 17,2% mężczyzn). W zakresie częstotliwości podejmowania indywidualnych niezarobkowych działań na rzecz innych osób (znajomi i nieznajomi) nie odnotowano różnic pod względem płci.

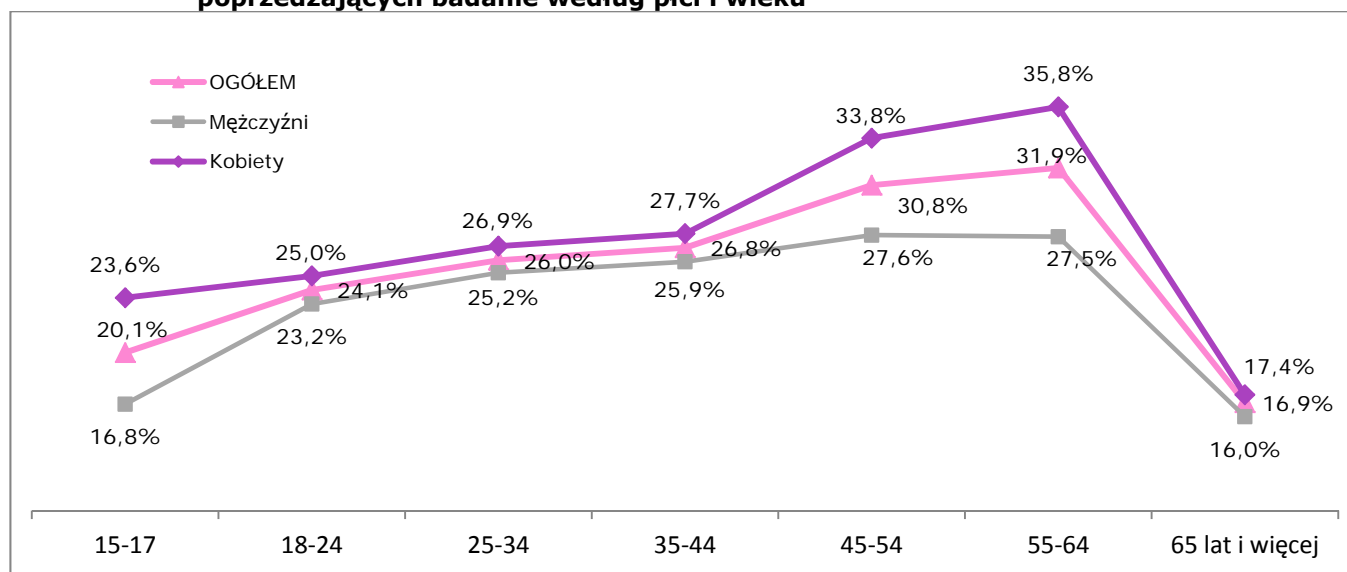
Kobiety poświęcające czas na nieodpłatną pracę poza organizacjami lub instytucjami przepracowały średnio 24 godziny (mediana – 10 godzin), z kolei przeciętna liczba godzin przepracowanych przez mężczyzn była o 10 godzin niższa i wynosiła 14 godzin (mediana – 6 godzin). Podobnie jak w zakresie częstotliwości zaangażowania, w zakresie czasu pracy niezarobkowej zróżnicowanie ze względu na płeć widoczne jest jedynie w ramach pomocy rodzinie niezamieszkującej wspólnie, średni 4 tygodniowy czas tego typu nieodpłatnej pracy wyniósł 27 godzin wśród kobiet i 16 godzin wśród mężczyzn.

PRACA NIEZAROBKOWA ŚWIADCZONA INDYWIDUALNIE A WIEK

Jedną z cech znacząco różnicujących poziom zaangażowania w działania na rzecz innych był wiek. Najwyższy odsetek badanych deklarujących świadczenie bezpośrednich form pracy niezarobkowej odnotowano w grupie osób w wieku 55-64 lata (31,9%). W tej grupie osób odnotowano również najwyższą wartość średniej i mediany liczby godzin przepracowanych nieodpłatnie poza organizacjami lub instytucjami (odpowiednio 34 i 16 godzin). To ponadprzeciętne zaangażowanie wiąże się z pomocą rodzinie, głównie w zakresie opieki nad wnukami. Ponadto ta kategoria wieku charakteryzowała się najwyższą różnicą między odsetkiem pracujących nieodpłatnie na rzecz rodziny kobiet i mężczyzn (u kobiet o 8,9 p.proc. większy). Wyniki te pokazują, że Polki, które wcześniej niż Polacy przechodzą na emeryturę, dużą część swojego

wolnego czasu poświęcają na prace opiekuńcze – wychowywanie wnuków i opiekę nad starszymi rodzicami. Kobiety w wieku 55-64 lata na pomoc rodzinie, z którą nie zamieszkują, poświęcały miesięcznie średnio 46 godzin (co stanowi ponad 1/4 etatu) – był to prawie 2-krotnie dłuższy czas niż wśród mężczyzn w tym wieku i najwyższy we wszystkich kategoriach wiekowych zarówno wśród kobiet, jak i mężczyzn. Najwyższa wśród kobiet w tym wieku była również mediana (30 godzin) i dominanta (40 godzin). Na związek wczesnego przechodzenia przez kobiety na emeryturę z wykonywaniem pracy opiekuńczej wobec wnuków wskazują również dane dotyczące przyczyn braku aktywności zawodowej. W grupie kobiet biernych zawodowo ze względu na emeryturę obserwuje się najwyższe 4 tygodniowe średnie liczby godzin zarówno w zakresie indywidualnej pracy niezarobkowej ogółem (41 godzin), jak również w ramach pomocy rodzinie niezamieszkującej wspólnie (47 godzin).

Wykres 2.16. Odsetek osób indywidualnie świadczących pracę niezarobkową w ciągu 4 tygodni poprzedzających badanie według płci i wieku



Drugą z kolei, wyróżnioną ze względu na wiek, grupą o wysokim odsetku osób indywidualnie świadczących pracę niezarobkową były osoby między 45 a 54 rokiem życia (30,8%). W ciągu 4 tygodni poprzedzających badanie na bezpośrednią pracę niezarobkową poświęciły one średnio 19 godzin (około 1/8 etatu), natomiast połowa z nich przepracowała nie więcej niż 7 godzin.

Relatywnie niewielki udział osób indywidualnie świadczących pomoc odnotowano wśród osób młodych (do 24 roku życia). Wśród osób w wieku 15-17 lat wystąpił stosunkowo wysoki odsetek osób pracujących nieodpłatnie na rzecz społeczeństwa, środowiska naturalnego bądź miejscowości. Warto również zauważyć, że osoby z tej grupy częściej angażowały się w pomoc znajomym, przyjaciołom i sąsiadom niż rodzinie.

Analizując powyższe dane można zaobserwować, że poziom zaangażowania w pracę niezarobkową poza strukturami organizacyjnymi wzrastał wraz z wiekiem aż do 64 roku życia, jednak najniższy był wśród osób najstarszych, które miały co najmniej 65 lat (16,9%). Niski odsetek osób pomagających innym w najstarszej grupie wiekowej nie przełożył się jednak na ich zaangażowanie czasowe. Średnia i mediana liczby godzin przepracowanych nieodpłatnie na rzecz innych przez osoby powyżej 65 roku życia utrzymywała się na stosunkowo wysokim poziomie – odpowiednio 30 i 13 godzin w okresie 4 tygodni poprzedzających badanie. Grupa ta wyróżniała się również najwyższą wartością dominanty, która wynosiła 10 godzin. Może to być związane z większą ilością czasu wolnego, wynikającą z przejścia na emeryturę, co

umożliwia poświęcanie na pomoc większej liczby godzin, jeśli dana osoba jest na tyle sprawna, żeby pomagać innym.

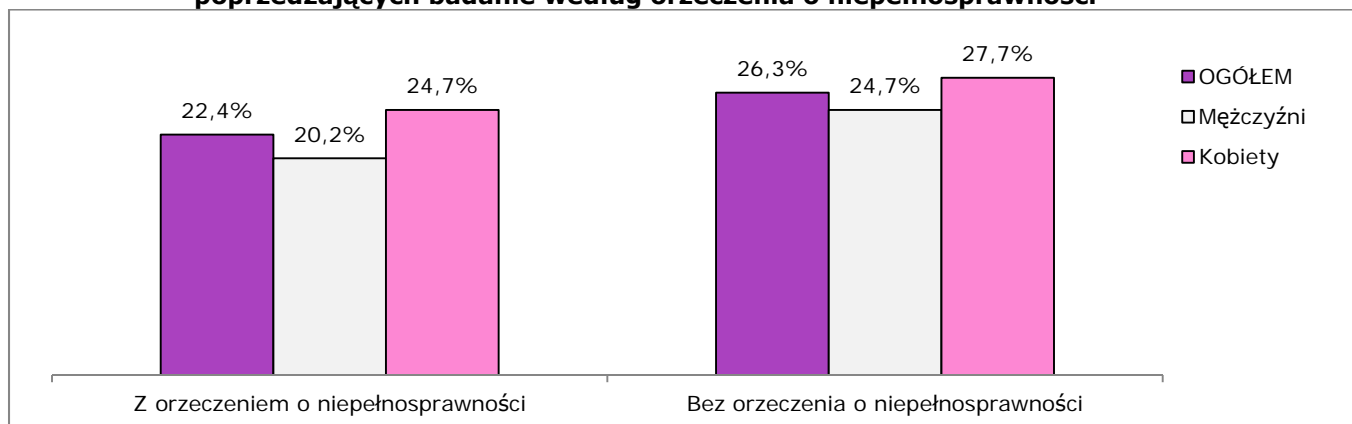
W poszczególnych grupach wiekowych nie odnotowano istotnych różnic pomiędzy mieszkańcami miast i wsi, choć ogólnie mieszkańcy miast angażowali się nieznacznie częściej i przeznaczali więcej czasu na działania na rzecz innych niż mieszkańcy wsi. Wyraźne zróżnicowanie widoczne jest jedynie wśród osób w wieku 15-17 lat. Średni czas indywidualnej pracy niezarobkowej wśród młodzieży mieszkającej w miastach był niemal 3-krotnie wyższy niż wśród młodzieży mieszkającej na wsi (15 godzin w miesiącu wobec 6 godzin na wsi), jednak w tej grupie wiekowej odsetki osób indywidualnie świadczących pracę niezarobkową zarówno na wsi, jak i w mieście kształtowały się na zbliżonym poziomie. Prawdopodobnie wynika to z faktu, że dzieci mieszkające na wsi są bardziej obciążone pracą na rzecz własnego gospodarstwa domowego, w tym pracą na roli, w związku z czym mają mniej czasu wolnego, który mogą przeznaczyć na pomoc innym.

PRACA NIEZAROBKOWA ŚWIADCZONA INDYWIDUALNIE A NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ

Jedną ze zmiennych, którą warto uwzględnić w analizie jest niepełnosprawność badanych. Zgodnie z przewidywaniami w zbiorowości objętej badaniem więcej osób bezpośrednio wykonujących nieodpłatną pracę na rzecz innych było wśród badanych nie posiadających orzeczenia o niepełnosprawności niż tych, którzy mieli orzeczoną niepełnosprawność.

Na zaangażowanie w pomoc innym wpływ miał również poziom niepełnosprawności – im wyższy stopień niepełnosprawności, tym niższy odsetek osób świadczących indywidualną pracę niezarobkową.

Wykres 2.17. Odsetek osób świadczących indywidualnie pracę niezarobkową w ciągu 4 tygodni poprzedzających badanie według orzeczenia o niepełnosprawności



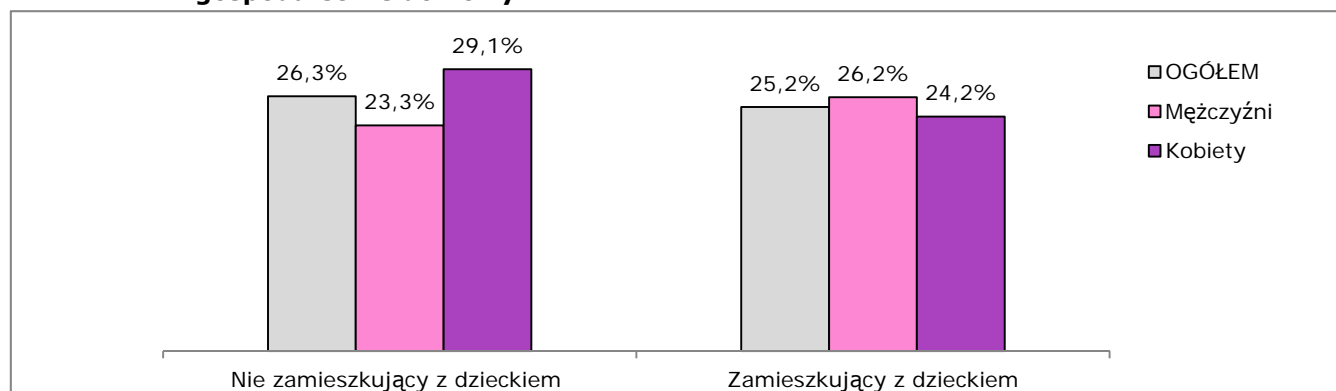
Nieco inaczej sytuacja przedstawiała się odnośnie do czasu tej pracy. Wśród osób z orzeczoną niepełnosprawnością bezpośrednio pracujących na rzecz innych średnia liczba godzin poświęconych na pomoc w ciągu 4 tygodni wynosiła 29 i była o 11 godzin wyższa niż w grupie osób bez orzeczonej niepełnosprawności. Jednak wśród badanych z orzeczoną niepełnosprawnością wartość środkowa była 3-krotnie niższa niż średnia liczba godzin przez nich przepracowana, co świadczy o tym, że pomimo istnienia niewielkiej grupy osób poświęcających bardzo dużo czasu na pomoc innym, połowa osób z orzeczeniem o niepełnosprawności przepracowała nieodpłatnie nie więcej niż 10 godzin.

PRACA NIEZAROBKOWA ŚWIADCZONA INDYWIDUALNIE A SYTUACJA RODZINNA

Na zaangażowanie w bezpośrednie formy pracy niezarobkowej poza własnym gospodarstwem domowym może mieć wpływ sytuacja rodzinna. Zmienne, które mogą pomóc zobrazować tę sytuację to stan cywilny i zamieszkiwanie we wspólnym gospodarstwie domowym z dzieckiem.

Choć zaangażowanie respondentów różniło się w zależności od stanu cywilnego – osoby rozwiedzione i w separacji (28,2%) oraz w związkach małżeńskich (27,8%) częściej świadczyły indywidualne formy pracy niezarobkowej niż kawalerowie i panny (23,4%) oraz wdowy i wdowcy (21,0%) – to zależność ta raczej związana była z ich wiekiem niż stanem cywilnym.

Wykres 2.18. Odsetek osób indywidualnie świadczących pracę niezarobkową w ciągu 4 tygodni poprzedzających badanie według zamieszkiwania z dzieckiem w jednym gospodarstwie domowym



Zamieszkiwanie z dzieckiem lub dziećmi do lat 15 wpływa na zaangażowanie kobiet w sposób odmienny niż na zaangażowanie mężczyzn. Kobiety, które nie mieszkały w jednym gospodarstwie domowym z dzieckiem, częściej świadczyły indywidualną pomoc innym (29,1%) niż te, które mieszkały z dzieckiem (24,2%) i w związku z tym także poświęcały mniej czasu na zaangażowanie w nieodpłatną pomoc osobom spoza tego gospodarstwa. Taka zależność nie występuje jednak wśród mężczyzn – w męskiej populacji nieznacznie częściej indywidualną pracę niezarobkową świadczyły osoby, które mieszkały z dzieckiem do lat 15 – odpowiednio 26,2% wobec 23,3%.

Osoby zamieszkujące z przynajmniej jednym dzieckiem przepracowały mniejszą liczbę godzin na rzecz innych poza strukturami organizacyjnymi niż osoby nie zamieszkujące z dziećmi (średnio 14 godzin wobec 22 godzin), co może wynikać z mniejszych zasobów czasu wolnego spowodowanych obowiązkami domowymi.

Hipotezę o tym, że obciążenie obowiązkami opiekuńczymi w ramach swojej najbliższej rodziny ogranicza zaangażowanie w pracę niezarobkową potwierdzają dane o osobach, które nie pracowały zarobkowo i nie poszukiwały takiej pracy ze względu na obowiązki rodzinne. Osoby z tej grupy wykazały się większym zaangażowaniem w nieodpłatne formy bezpośredniej pracy na rzecz innych niż osoby bierne zawodowo ze wszystkich innych przyczyn (26,4% wobec około 22-24%). Z drugiej strony warto też zauważyć, że aktywność zawodowa nie zmniejszała a wręcz zwiększała skłonność do podejmowania indywidualnej pracy niezarobkowej (odsetek pomagających indywidualnie wśród pracujących zawodowo wyniósł 28,7%).

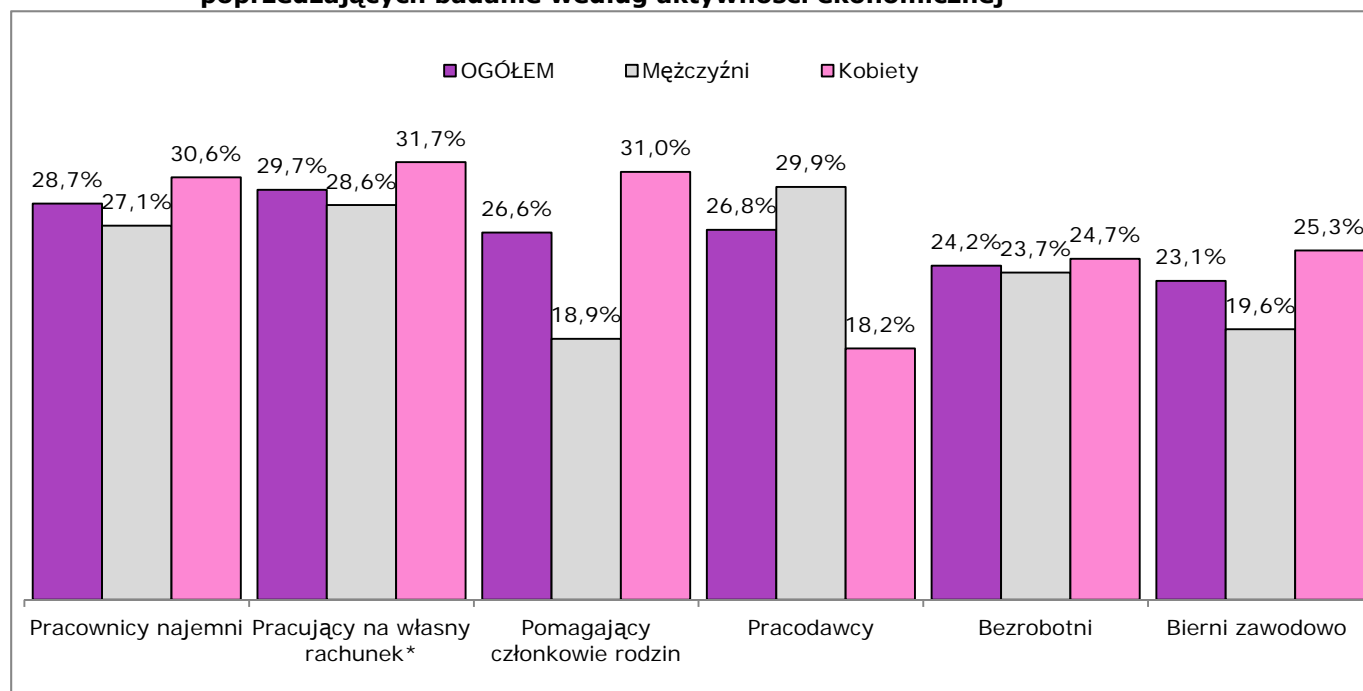
Dane o zaangażowaniu w indywidualną pracę niezarobkową osób nieaktywnych zawodowo ze względów rodzinnych pozwalają lepiej zrozumieć różnicę w modelach niezarobkowego zaangażowania kobiet i mężczyzn. Choć mężczyźni ponad 10-ciokrotnie rzadziej niż kobiety rezygnują z pracy zarobkowej

na rzecz obowiązków rodzinnych i niższe jest ich zaangażowanie w indywidualną pomoc innym (16,7% wobec 27,7%), to gdy podejmują taką decyzję, poświęcają na tę pracę więcej czasu niż ma to miejsce przeciętnie. Wśród tej kategorii mężczyzn wystąpiła najwyższa średnia liczba godzin indywidualnej pracy niezarobkowej w okresie 4 tygodni - ogółem (43 godziny) oraz w zakresie pomocy rodzinie spoza własnego gospodarstwa domowego (53 godziny). Potwierdza to zaobserwowaną przy analizie wpływu zamieszkiwania z dzieckiem prawidłowość, że mężczyźni, jeśli już angażują się w nieodpłatną pracę opiekuńczą, to świadczą ją raczej wobec rodziny nie zamieszkującej wspólnie, natomiast kobiety, które rezygnują z zarobkowania na rzecz sprawowania opieki to w pierwszej kolejności zajmują się członkami swojego gospodarstwa domowego.

PRACA NIEZAROBKOWA ŚWIADCZONA INDYWIDUALNIE A PRACA ZAWODOWA

Osoby pracujące zawodowo charakteryzowały się wysokim poziomem zaangażowania w bezpośrednie formy pracy niezarobkowej, jednak średnio poświęciły mniej czasu na te działania niż osoby niepracujące zarobkowo.

Wykres 2.19. Odsetek osób świadczących indywidualnie pracę niezarobkową w ciągu 4 tygodni poprzedzających badanie według aktywności ekonomicznej

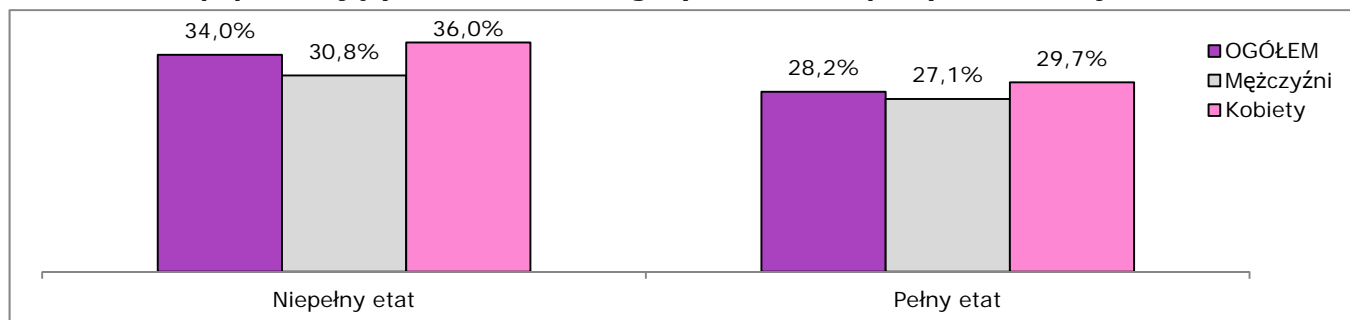


* Niezatrudniający pracowników

Analizując wyniki badania PNZ pod względem aktywności ekonomicznej można zauważyć, że we wszystkich czterech grupach pracujących zarobkowo (pracodawcy, pracownicy, najemni, pracujący na własny rachunek oraz pomagający członkowie rodzin) udział osób podejmujących nieodpłatne działania na rzecz innych był wyższy (między 27,0% a 30,0%) niż wśród bezrobotnych (24,2%) lub biernych zawodowo (23,1%). Największy udział osób zaangażowanych w pomoc innym występował wśród pracujących na własny rachunek – 29,7%. Drugą w kolejności grupę stanowili pracownicy najemni – 28,7%. Natomiast najmniejszy wśród pracujących odsetek osób świadczących bezpośrednią pracę niezarobkową odnotowano wśród pomagających członków rodzin – 26,6%, jednak w tej grupie wystąpiła dość wysoka średnia

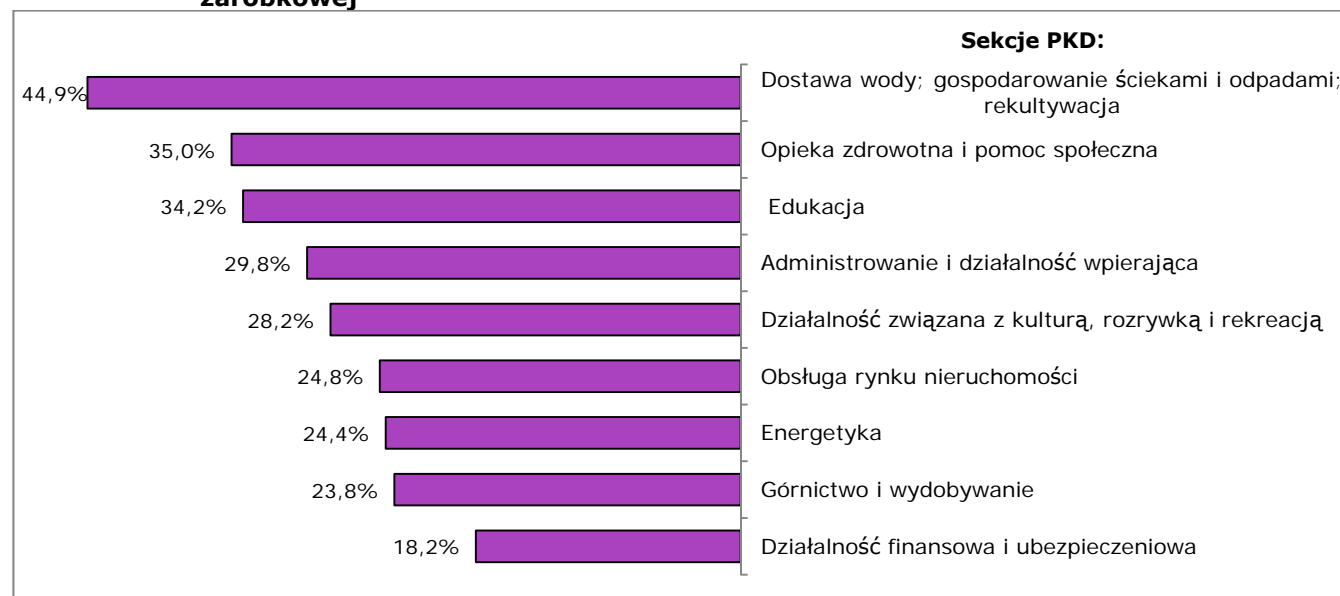
i mediana liczby godzin przepracowanych nieodpłatnie poza organizacjami bądź instytucjami (odpowiednio 15 i 8 godzin). Podobne zjawisko miało miejsce wśród bezrobotnych. Choć w grupie tej w niezarobkową aktywność angażowało się o 2 p.proc. mniej osób niż wyniosła średnia dla całej badanej populacji, to pod względem czasu przeznaczanego na nieodpłatne działania na rzecz innych osoby te charakteryzowały się największą spośród pozostałych aktywnych zawodowo średnią i medianą czasu pracy, które wynosiły odpowiednio 22 i 10 godzin.

Wykres 2.20. Odsetek osób indywidualnie świadczących pracę niezarobkową w ciągu 4 tygodni poprzedzających badanie według wymiaru czasu pracy zarobkowej



Pracujący zawodowo w niepełnym wymiarze czasu charakteryzowali się wyższym odsetkiem osób świadczących pracę niezarobkową na rzecz innych (poza organizacjami bądź instytucjami) niż osoby pracujące w pełnym wymiarze czasu pracy (34,0% wobec 28,2%). Wśród badanych pracujących zawodowo w niepełnym wymiarze średnia liczba godzin przepracowanych nieodpłatnie na rzecz innych w ciągu 4 tygodni poprzedzających badanie wynosiła 16, natomiast mediana – 7 godzin; były to więc wartości niższe niż dla ogółu osób pomagających innym.

Wykres 2.21. Odsetek osób indywidualnie świadczących pracę niezarobkową w ciągu 4 tygodni poprzedzających badanie według wybranych sekcji PKD* głównego miejsca pracy zarobkowej



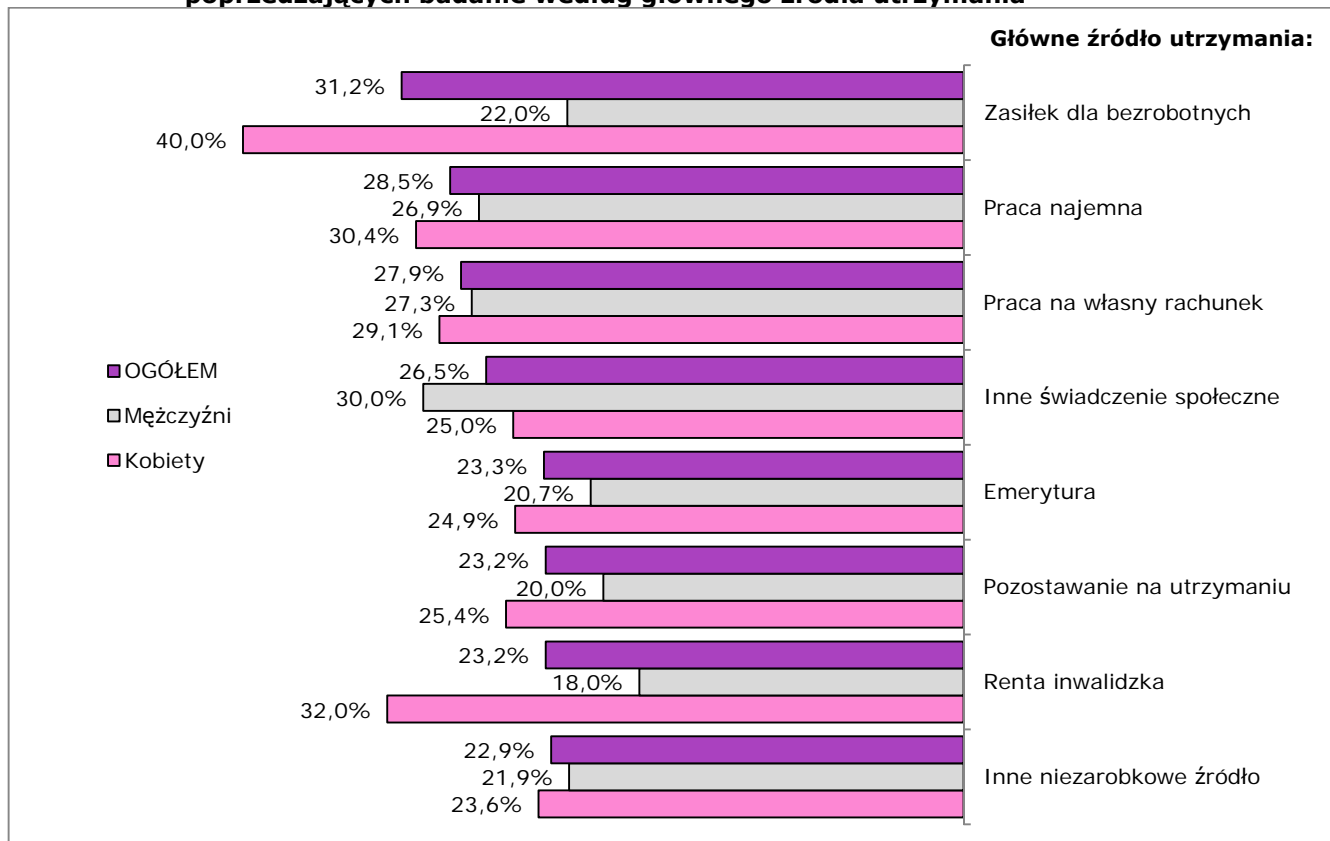
* Nazwy sekcji na wykresie zostały skrócone.

Analizując zebrane dane pod kątem dziedziny działalności (PKD) zakładów, w których pracowały zarobkowo osoby objęte badaniem, zaobserwowano, że największy udział świadczących pracę niezarobkową poza gospodarstwem domowym występuje wśród pracujących w sekcji *Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją* – 44,9%. Wysokim odsetkiem zaangażowania charakteryzowały się także osoby pracujące w ramach sekcji *Opieka zdrowotna i pomoc społeczna* (35,0%) oraz *Edukacja* (34,2%), jednak należy pamiętać, że praca zawodowa tych osób ma charakter usługowy i z reguły wiąże się z pomocą innym. Natomiast najniższy odsetek osób angażujących się w nieodpłatne działania na rzecz innych odnotowano w sekcji *Działalność finansowa i ubezpieczeniowa* (18,2%).

Rodzaj zawodu wykonywanego przez badane osoby nie różnicował znacząco poziomu zaangażowania w bezpośrednie formy pracy niezarobkowej. Różnica pomiędzy grupami zawodów o najwyższym i najniższym odsetku osób poświęcających czas na bezpośrednią pomoc innym wyniosła 6,5 p.proc. (odpowiednio *specjaliści* – 31,5% i *pracownicy biurowi* 25,0%).

PRACA NIEZAROBKOWA ŚWIADCZONA INDYWIDUALNIE A ŹRÓDŁO DOCHODÓW

Wykres 2.22. Odsetek osób indywidualnie świadczących pracę niezarobkową w ciągu 4 tygodni poprzedzających badanie według głównego źródła utrzymania



Bezpośrednie świadczenie pracy niezarobkowej najczęściej występowało w grupie osób utrzymujących się z zasiłku dla bezrobotnych (31,2%), z pracy najemnej (28,5%) oraz pracy na własny rachunek (27,9%). Tak znaczący udział pracujących niezarobkowo w zbiorowości osób pobierających zasiłek dla bezrobotnych, w zestawieniu z faktem, że tylko 24,2% spośród ogółu bezrobotnych świadczyło pomoc na rzecz innych, wskazuje na to, że częściej aktywne w zakresie pomocy są osoby posiadające dość krótko status osoby bezrobotnej (zasiłek dla bezrobotnych przysługuje maksymalnie 6 miesięcy). Dane

w tym zakresie potwierdzają to, że dłuższy okres pozostawania bezrobotnym może prowadzić do izolowania się i wykluczenia z życia społecznego.

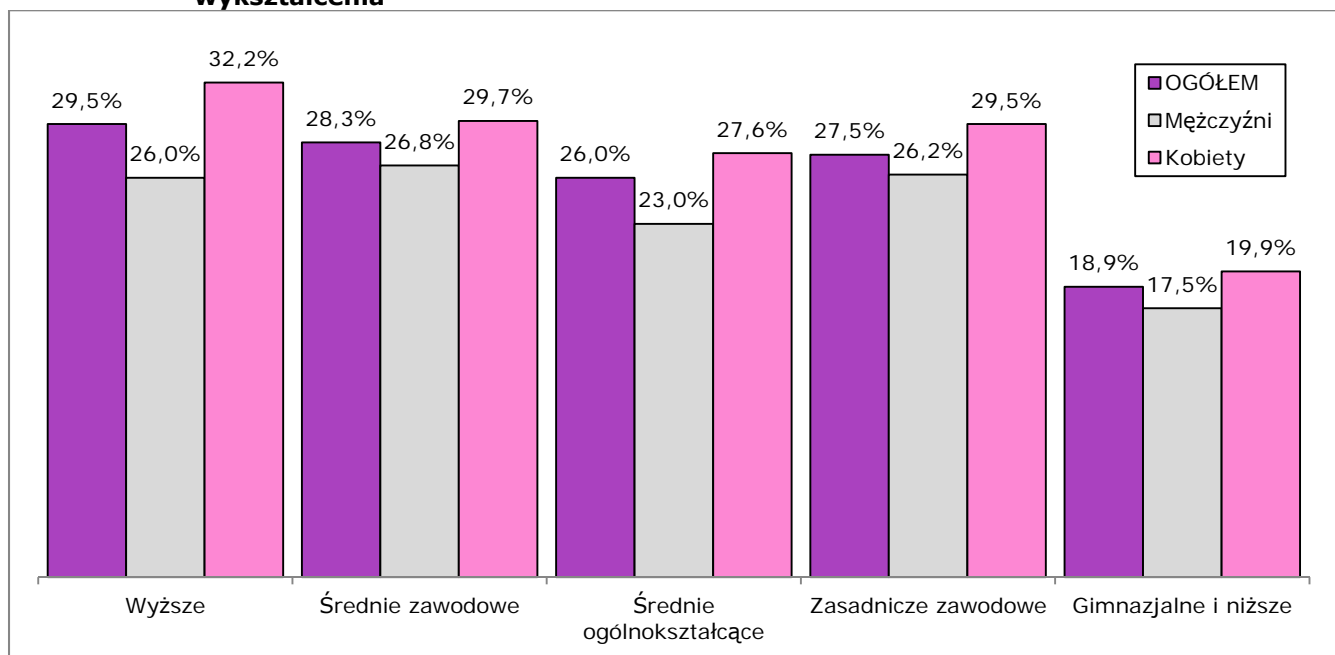
Najwyższą średnią liczbę godzin przepracowanych na rzecz innych poza strukturami organizacyjnymi w ciągu 4 tygodni poprzedzających badanie odnotowano wśród osób, które utrzymywały się z emerytury (35 godzin). Rodzaj źródła utrzymania jest więc kolejną zmienną, która może potwierdzać wcześniej opisane zjawisko dużego zaangażowania emerytów, szczególnie kobiet, w sprawowanie opieki nad wnukami i starszymi rodzicami.

Warto również zauważyć, że pomimo dość wysokiego odsetka aktywności niezarobkowej wśród osób utrzymujących się z pracy najemnej, średni czas poświęcony na tę pracę był w tej grupie najkrótszy (13 godzin). Można sądzić, że praca zawodowa i wynikające z tego tytułu obowiązki znacznie ograniczają zasoby czasu wolnego, które można byłoby poświęcić na pomaganie innym.

PRACA NIEZAROBKOWA ŚWIADCZONA INDYWIDUALNIE A WYKSZTAŁCENIE

Kolejnym istotnym czynnikiem różnicującym badaną zbiorowość pod względem poświęcania czasu na bezpośrednie pomaganie krewnym, znajomym, środowisku i społeczeństwu było wykształcenie. Jego poziom, uznawany za ważny wskaźnik kapitału ludzkiego, jest zazwyczaj pozytywnie skorelowany z aktywnością społeczną i skłonnością do działalności na rzecz innych. Wyniki badania PNZ w zakresie pracy niezarobkowej świadczonej bezpośrednio potwierdzają tę prawidłowość. Udział osób zaangażowanych w indywidualną pomoc innym zasadniczo wzrasta wraz z poziomem osiągniętego wykształcenia.

Wykres 2.23. Odsetek osób indywidualnie świadczących pracę niezarobkową w ciągu 4 tygodni poprzedzających badanie według najwyższego osiągniętego poziomu wykształcenia



Najwyższym odsetkiem osób świadczących pracę niezarobkową poza organizacjami bądź instytucjami charakteryzowała się zbiorowość osób z wykształceniem wyższym (29,5%). Dla porównania w grupie osób z wykształceniem niepełnym podstawowym lub bez wykształcenia wskaźnik ten

wynosił zaledwie 9,5% - różnica między zaangażowaniem w skrajnych grupach wykształcenia sięgała więc aż 20 p.proc. Stosunkowo wysokim odsetkiem angażujących się w działania na rzecz innych wyróżniały się grupy osób z wykształceniem średnim zawodowym (28,3%) oraz zasadniczym zawodowym (27,5%). Biorąc pod uwagę czas poświęcony na pomoc innym występujące różnice nie były tak znaczące. Najwyższą średnią liczbę godzin przepracowanych nieodpłatnie poza strukturami organizacyjnymi odnotowano w grupie osób z wykształceniem gimnazjalnym i podstawowym – wynosiła ona ponad 1/8 etatu (21 godzin), choć osoby te wykazały się relatywnie niższym stopniem aktywności (19,3%).

Wśród kobiet poświęcających czas na indywidualną pomoc innym najwyższy poziom zaangażowania stwierdzono w grupie mającej wykształcenie wyższe (32,2%), natomiast wśród mężczyzn największe rozpowszechnienie indywidualnie świadczonej pracy niezarobkowej poza własnym gospodarstwem domowym zaobserwowano w kategorii wykształcenia średniego zawodowego (26,8%). Najwyższą średnią czasu bezpośredniej pracy na rzecz innych w ciągu 4 tygodni, zarówno wśród kobiet jak i mężczyzn, odnotowano w grupie osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym (odpowiednio 28 i 15 godzin).

Analizując poziom zaangażowania w pracę niezarobkową świadczoną w niezinstytucjonalizowany sposób według wykształcenia i miejsca zamieszkania można zauważyć nieznaczne różnice. Wśród mieszkańców wsi najwyższy odsetek deklarujących samodzielne pomaganie innym występował u osób z wykształceniem wyższym (33,5%), a w mieście natomiast u osób z wykształceniem średnim zawodowym (28,7%), a następnie wyższym (28,5%). Warto również zwrócić uwagę na fakt, iż osoby z wykształceniem gimnazjalnym lub niższym mieszkające w mieście częściej angażowały się w bezpośrednią pomoc na rzecz innych niż mieszkańcy wsi z grupy osób z takim wykształceniem.

PRACA NIEZAROBKOWA ŚWIADCZONA INDYWIDUALNIE A MIEJSCE ZAMIESZKANIA

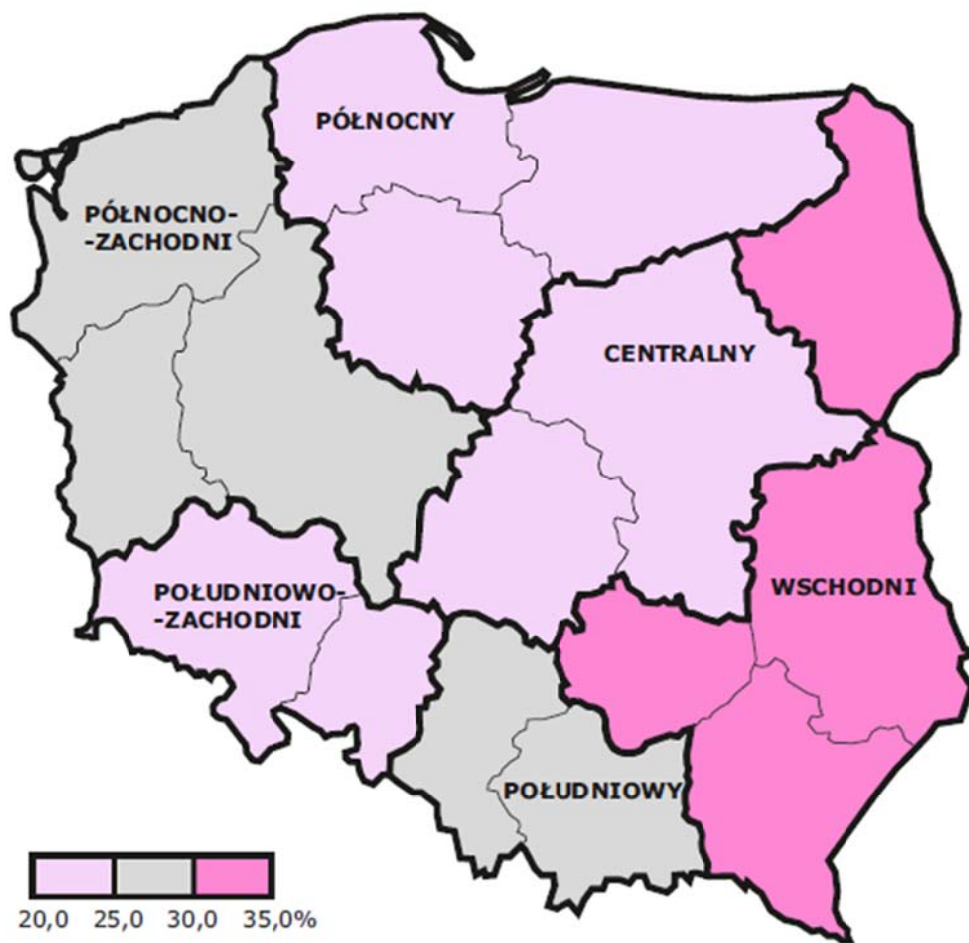
Zgodnie z uogólnionymi wynikami badania PNZ miejsce zamieszkania nie było czynnikiem silnie różnicującym zaangażowanie w nieodpłatne formy pomocy. Nieco wyższym odsetkiem osób poświęcających czas na bezpośrednią pracę niezarobkową charakteryzowała się zbiorowość mieszkańców miast – 26,6% niż wsi – 24,8%. W średniej wielkości miastach (od 20 do 100 tys. mieszkańców) odsetek osób, które zadeklarowały działalność w tym zakresie był najwyższy i wynosił 27,6%, prawie taki sam był w małych miastach (do 20 tys. mieszkańców) – 27,4%. Przeciętnie mieszkańcy miast poświęcili więcej czasu na niezarobkowe działania na rzecz rodziny niż mieszkańcy wsi (w mieście 24 godziny wobec 20 godzin na wsi), którzy z kolei przepracowali średnio więcej godzin na rzecz społeczeństwa, środowiska naturalnego bądź miejscowości (przeciętnie na wsi 5 godzin wobec 4 godzin w mieście).

Biorąc pod uwagę zróżnicowanie regionalne ze względu na indywidualne świadczenie pracy niezarobkowej można zauważyć, że wyższym poziomem zaangażowania wyróżniali się mieszkańcy województw mniej rozwiniętych gospodarczo, o niskim poziomie PKB w przeliczeniu na jednego mieszkańca⁹. Kulminacja tych cech występuje np. w regionie wschodnim, gdzie największemu poziomowi zaangażowania w indywidualną pracę niezarobkową (34,6%) towarzyszy najniższe PKB per capita, duże znaczenie rolnictwa i słabość struktur miejskich.

W pozostałych regionach, lepiej rozwiniętych gospodarczo, odsetek osób angażujących się w bezpośrednie formy pomocy nie przekraczał 30%. Najniższym odsetkiem na tle całego kraju wyróżniał się region południowo-zachodni (20,7%).

⁹ Obwieszczenie Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 31 października 2012 r. w sprawie szacunków wartości produktu krajowego brutto na jednego mieszkańca w latach 2008-2010.

Mapa 2.2. Odsetek osób indywidualnie świadczących pracę niezarobkową w ciągu 4 tygodni poprzedzających badanie według regionów



Rozdział 3

Ekonomiczna wartość pracy niezarobkowej

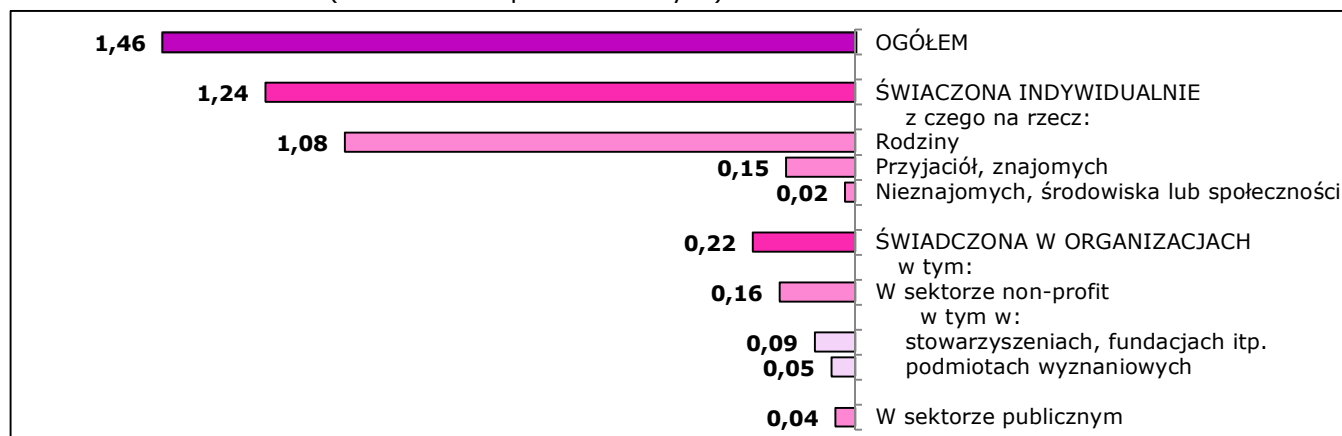
3.1. Praca niezarobkowa jako część krajowych zasobów pracy

Świadczenie pracy niezarobkowej na rzecz innych wiąże się z poświęceniem swojego wolnego czasu, który gdyby nie dobrowolny wybór, można byłoby przeznaczyć na odpoczynek, pracę w swoim własnym domu lub pracę zarobkową. W tym podrozdziale głównym wymiarem analizy pracy niezarobkowej będzie czas jaki ona zajmuje. Zostanie zaprezentowana struktura jego rocznego wolumenu ze względu na rodzaj świadczonej pracy jak również kluczowe cechy społeczno-demograficzne osób ją wykonujących. Przeliczenie godzin poświęcanych na pomoc innym na etaty, pozwala na zestawienie wolumenu pracy wolontariuszy z przeciętną liczbą pracujących w gospodarce narodowej i zobrazowanie przez to jej realnego wymiaru.

Ponadto w dalszej części rozdziału szczególna uwaga zostanie poświęcona dwóm, istotnym z punktu widzenia rozwoju społecznego, obszarom zaangażowania - wolontariatowi w ramach sektora non-profit oraz nieodpłatnej pracy opiekuńczej, świadczonej poza własnym gospodarstwem domowym.

3.1.1. Wolumen pracy niezarobkowej a zatrudnienie w gospodarce narodowej

Wykres 3.1. Wolumen pracy niezarobkowej świadczonej poza gospodarstwem domowym w 2010 r. (w mln etatów przeliczeniowych)

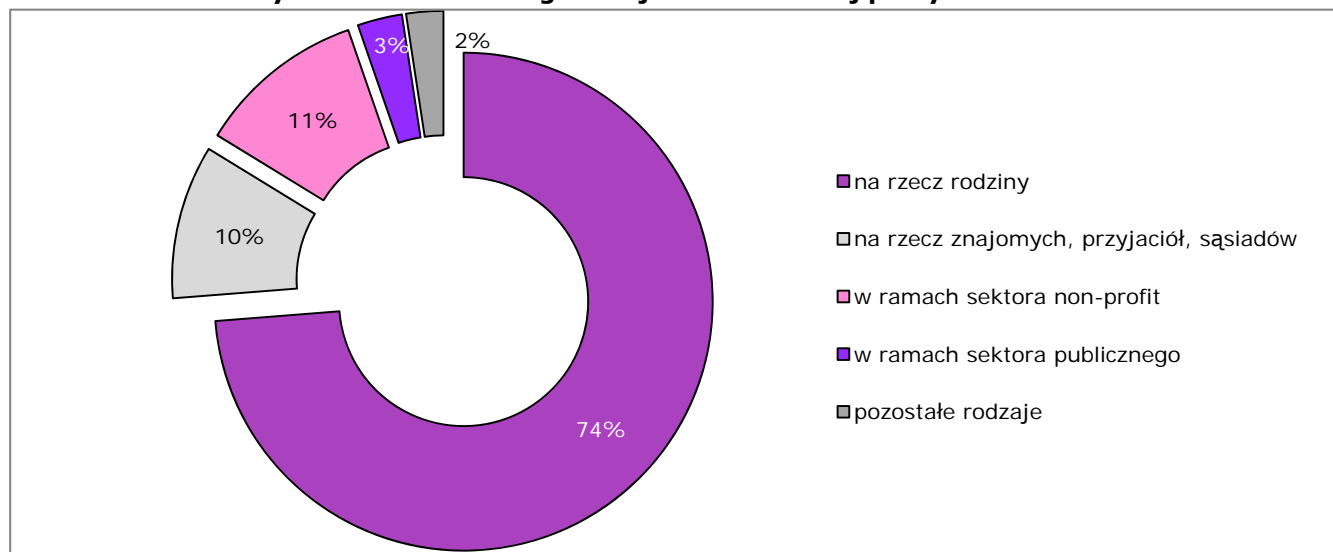


Obserwując statystyki osób angażujących się w pracę niezarobkową poza własnym gospodarstwem domowym można odnieść wrażenie, że pracy tej generuje się niewiele. Średni czas w ciągu 2010 r. przypadający na jedną osobę w wieku 15 lat i więcej wyniósł 66 godzin – w zakresie indywidualnej pracy niezarobkowej i 11 godzin – w zakresie wolontariatu w strukturach organizacyjnych. Jednak jeśli analogiczne średnie obliczy się nie dla całej populacji, tylko dla osób aktywnych w tym zakresie, to ich wartości będą przyjmować odpowiednio – 145 godzin i 63 godziny. W sumie na pracę niezarobkową poza gospodarstwem domowym poświęcono aż 2,5 mld godzin, co odpowiadało pracy niemalże 1,5 mln pełnoetatowych pracowników (tzw. etaty przeliczeniowe).

Gdyby roczny wolumen pracy niezarobkowej poza własnym gospodarstwem domowym dodać do przeciętnej liczby osób pracujących zawodowo w ramach polskiej gospodarki narodowej przeliczoną na pełne etaty (13,7 mln¹), a następnie określić jej udział to wyniósłby on 9,6%.

Struktura czasu pracy niezarobkowej w 2010 r. wyglądała następująco: 85% stanowiło zaangażowanie w pomoc świadczoną bezpośrednio, a 15% – w ramach struktur organizacyjnych. Bardziej szczegółowa analiza według odbiorców tej pracy pokazuje, że największa część czasu przeznaczona została na pomoc rodzinie niezamieszkującej wspólnie (74%), następnie na wolontariat w ramach sektora non-profit (11%) oraz na pomoc przyjaciołom i znajomym (10%). Zdecydowanie mniej czasu w ciągu 2010 r. Polacy poświęcili na wolontariat w instytucjach administracji publicznej i placówkach im podległych (np. szkołach publicznych, szpitalach, domach kultury) – 3% wolumenu całej pracy niezarobkowej, a także na indywidualne działania na rzecz środowiska lub społeczności – 1%. Jeszcze mniejsze znaczenie miała indywidualna pomoc osobom nieznanym oraz nieodpłatna, dobrowolna praca w ramach spółdzielni, wspólnot mieszkaniowych lub wolontariat pracowniczy organizowany przez firmy komercyjne – łącznie te aktywności stanowiły tylko 1% ogółu czasu pracy niezarobkowej.

Wykres 3.2. Struktura wolumenu pracy niezarobkowej świadczonej poza gospodarstwem domowym w 2010 r. według rodzaju odbiorców tej pracy



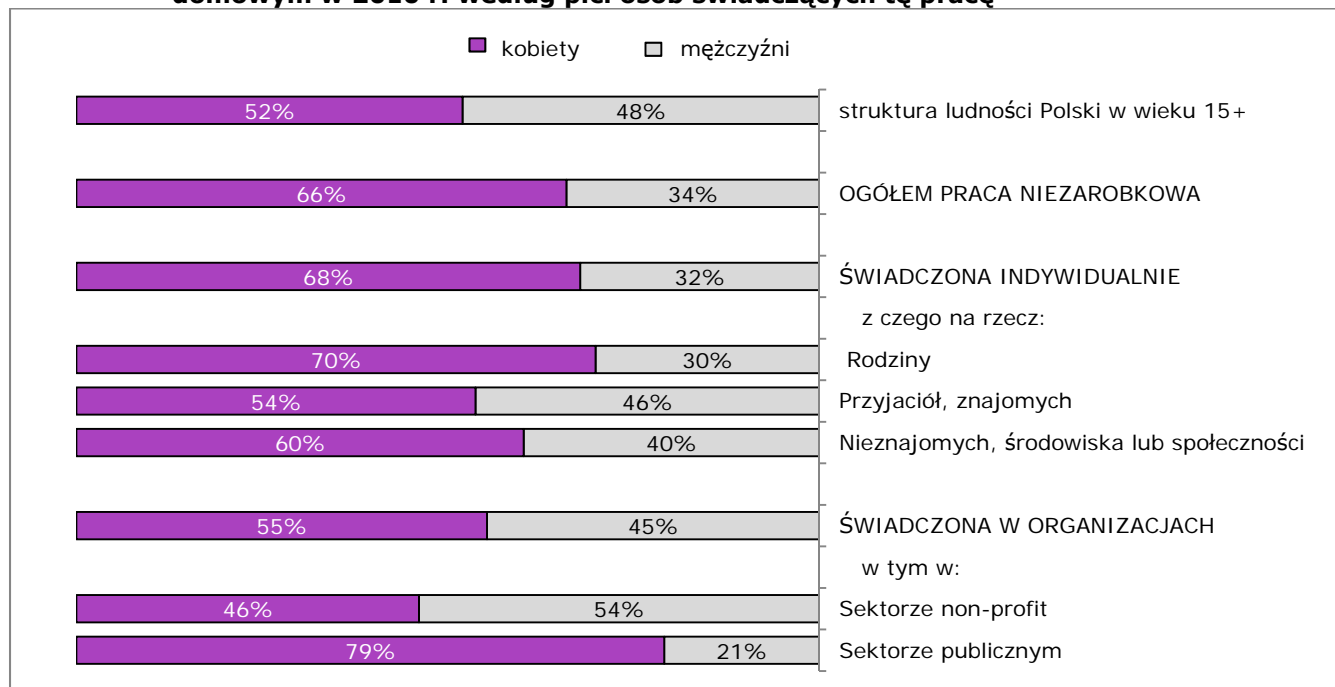
Dalsze porównanie czasu poświęcanego na pracę niezarobkową z czasem poświęcanym na pracę zawodową należy rozpocząć od działań na rzecz rodziny mieszkającej oddzielnie. Ten rodzaj pracy niezarobkowej generował najwięcej etatów przeliczeniowych – 1,24 mln. Natomiast zaangażowanie w wolontariat w sektorze non-profit, czyli w różnego typu organizacjach pozarządowych, innych inicjatywach obywatelskich, związkach wyznaniowych itp. stanowiło około 160 tys. etatów przeliczeniowych. Choć w porównaniu z niezarobkową pracą świadczoną indywidualnie, czas poświęcony na wolontariat w ramach sektora non-profit nie jest imponujący - stanowi 1/10 wolumenu całej pracy niezarobkowej - to gdy zestawimy go z dostępnymi informacjami o zatrudnieniu w tym sektorze (przeprowadzone szacunki pozwalają przypuszczać, że w 2010 r. w sektorze non-profit przeciętne

¹ Przeciętna liczba pracujących, za: *Rocznik statystyczny Rzeczypospolitej Polskiej 2011*, Tabl. 7 (151), s.225.

zatrudnienie wyniosło około 150 tys. osób²), okazuje się, że podwaja on zasoby pracy, z których korzysta sektor non-profit.

3.1.2. Struktura wolumenu pracy niezarobkowej według podstawowych cech społeczno-demograficznych osób ją świadczących

Wykres 3.3. Struktura wolumenu pracy niezarobkowej świadczonej poza gospodarstwem domowym w 2010 r. według płci osób świadczących tę pracę



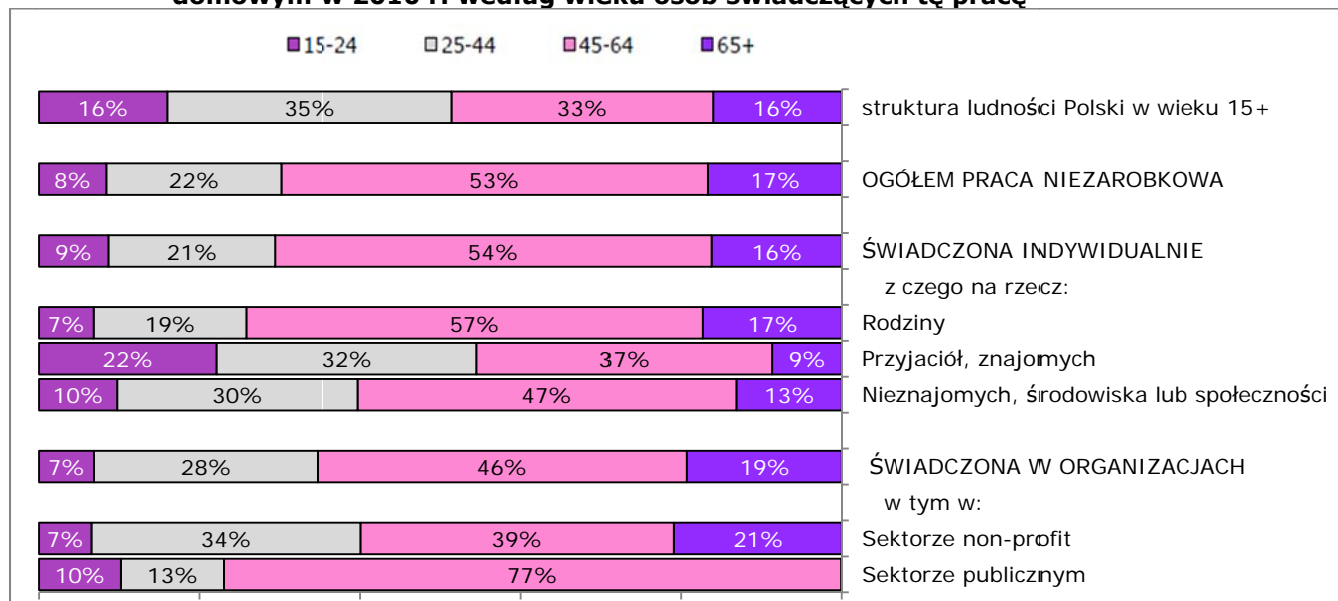
Mierząc roczne zaangażowanie w pracę niezarobkową liczbą poświęconych na tę pracę godzin, a nie odsetkiem osób ją wykonujących, obserwuje się wyraźne dysproporcje między kobietami i mężczyznami, które nie wynikają ze struktury naszego społeczeństwa według płci. Niemalże 2/3 wolumenu pracy niezarobkowej wypracowanych zostało w 2010 r. przez kobiety. Zdecydowanie bardziej absorbujące czasowo zaangażowanie kobiet widoczne było w ramach pracy niezarobkowej świadczonej indywidualnie (kobiety tworzyły 68% wolumenu tej pracy), w szczególności na rzecz rodziny niezamieszkującej w tym samym gospodarstwie domowym (udział kobiet – 70%), ale również w zakresie wolontariatu w ramach sektora publicznego (79%). Z kolei mężczyźni w większym niż kobiety stopniu angażowali się w pracę społeczną w ramach organizacji non-profit - ich praca stanowiła 54% całego wolumenu wolontariatu w tym sektorze.

Rozpatrując strukturę wolumenu pracy niezarobkowej według wieku osób ją świadczących, widać wyraźne odchylenie od struktury ludności Polski w wieku 15 lat i więcej. Największy wkład w wolumen całej pracy niezarobkowej miały osoby w wieku 45-64 lat – ich zaangażowanie stanowiło ponad połowę całego

² Przeciętne zatrudnienie w 2010 r. w sektorze non-profit zostało obliczone w oparciu o dane z badań GUS: dla stowarzyszeń, podobnych organizacji społecznych, fundacji oraz społecznych podmiotów wyznaniowych, samorządu gospodarczego i zawodowego oraz organizacji pracodawców uwzględniono przeciętną liczbę pracujących na podstawie stosunku pracy (z badań za 2010 r. na formularzu SOF-1 i SOF-4), dla Kościoła katolickiego i wybranych kościołów starokatolickich, prawosławnych oraz protestanckich uwzględniono duchownych pełniących obowiązki duszpasterskie (z badania *Obrządki Kościoła Katolickiego* oraz badania na formularzu AW-01 za 2010 r.). Zatrudnienie w związkach zawodowych oraz partiach politycznych określono w oparciu o dane o pracujących na podstawie stosunku pracy z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (szacunki wykonano w Urzędzie Statystycznym w Krakowie).

wolumenu zmierzonej pracy niezarobkowej, pomimo iż osoby w tym wieku stanowiły zaledwie 1/3 mieszkańców Polski w wieku 15 lat i więcej. Mniejszy czasowy wkład w wolumen pracy niezarobkowej w stosunku do udziału w społeczeństwie obserwujemy natomiast wśród osób młodszych. Osoby w wieku 25-44 lat w ciągu roku poświęciły ponad 1/3 czasu mniej na pracę niezarobkową niż wynosił ich udział w populacji, natomiast najmłodszy (do 24 lat) o połowę mniej niż ich udział w populacji.

Wykres 3.4. Struktura wolumenu pracy niezarobkowej świadczonej poza gospodarstwem domowym w 2010 r. według wieku osób świadczących tę pracę



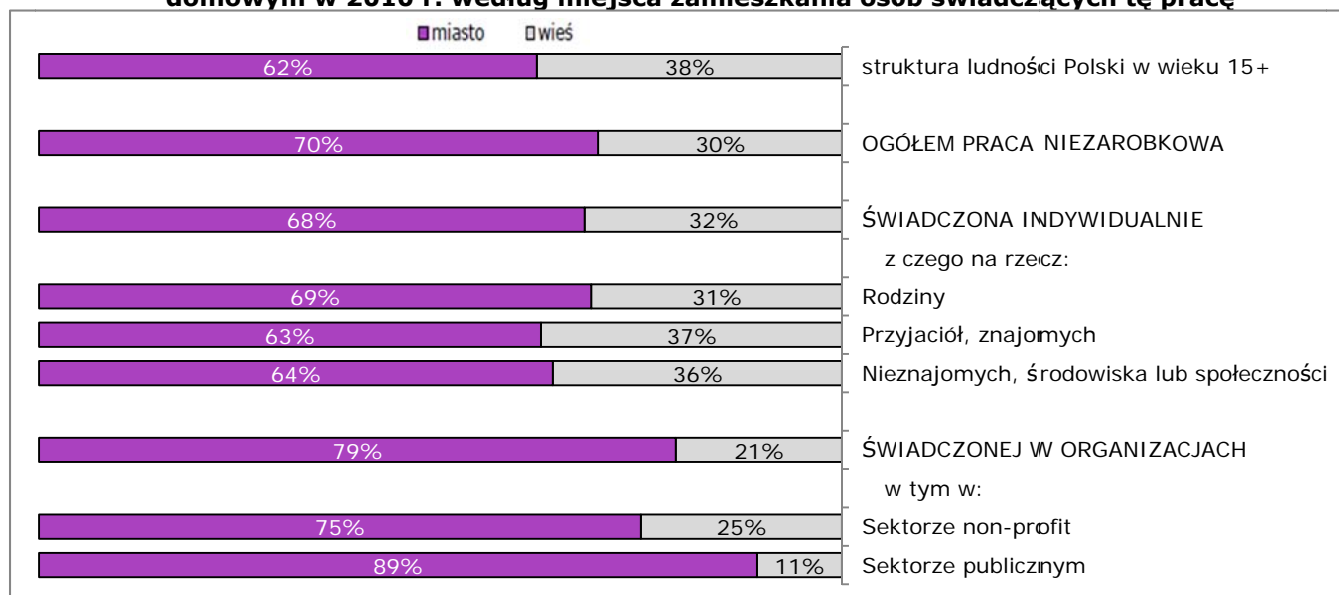
Gdy pod uwagę, obok wieku, weźmiemy płeć osób angażujących się w pomoc innym wyraźnie widać, że udział czasu poświęcanego przez kobiety i mężczyzn jest bardzo podobny w ramach najmłodszej i najstarszej grupy osób. Mężczyźni w wieku do 24 lat wygenerowali 8% całej pracy niezarobkowej, kobiety zaś 9%. Również jedynie o 1 p.proc. różnił się udział czasu pracy osób powyżej 65 roku życia – wśród mężczyzn wyniósł 17%, a wśród kobiet - 16%. Zupełnie inaczej natomiast rozkłada się czasowe zaangażowanie kobiet i mężczyzn pomiędzy 25 a 64 rokiem życia. Jeśli spojrzymy na strukturę wolumenu pracy niezarobkowej według wieku dla mężczyzn to wyraźnie widać, że najwięcej czasu poświęcili mężczyźni w wieku 25-34 lat (32%). Analogiczna struktura dla kobiet wskazuje, że wiek między 25 a 34 rokiem życia jest okresem, w którym kobiety najmniej czasu przeznaczają na nieodpłatną pracę poza własnym gospodarstwem domowym – ta grupa wiekowa wygenerowała jedynie 8% omawianego rodzaju pracy. Wydaje się, że tak duża różnica między czasem poświęcanym na pracę niezarobkową przez mężczyzn i przez kobiety w wieku 25-34 lata wiąże się z realizacją innych modeli zaangażowania w tym okresie życia. Kobiety najaktywniej w tym czasie angażują się w macierzyństwo i nieodpłatną pracę we własnym gospodarstwie domowym, podczas gdy mężczyźni bardziej angażują się w pracę niezarobkową poza domem.

W strukturze niezarobkowej pracy poza własnym gospodarstwem domowym wykonywanej przez kobiety największy udział miało zaangażowanie tych, które były w wieku 55-64 lata. Kobiety w tym wieku wypracowały niemalże 40% wolumenu pracy niezarobkowej badanej populacji kobiet. Wynika to ze wskazanego we wcześniejszym rozdziale wyższego ich zaangażowania w opiekę nad wnukami i starszymi rodzicami, a także z możliwości poświęcenia większej ilości czasu na pomoc innym, związanej z wcześniejszym niż u mężczyzn wiekiem przejścia na emeryturę.

Struktura czasu badanej pracy niezarobkowej według jej odbiorców oraz według wieku osób ją świadczących była zróżnicowana nie tylko ze względu na płeć. Osoby młode (do 24 lat) mają zdecydowanie

większy wkład w świadczenie pomocy znajomym (wypracowują one 22% wolumenu tej pomocy). Z kolei udział niezarobkowej pracy osób w wieku 25-44 lat jest relatywnie wysoki w organizacjach non-profit (zaangażowanie tych osób stanowi 34% wolumenu pracy niezarobkowej w sektorze non-profit), jak również w ramach pomocy znajomym (32%). Osoby w wieku 45-64 lat mają największy udział w czasie poświęcanym na pomoc rodzinie niezamieszkującej wspólnie – 57% wolumenu tego typu pracy niezarobkowej. Zaangażowanie najstarszych osób w wieku 65 lat i więcej największe znaczenie odegrało w wolontariacie świadczonym w ramach kościołów i związków wyznaniowych, osoby te wygenerowały aż 45% czasu wolontariatu religijnego.

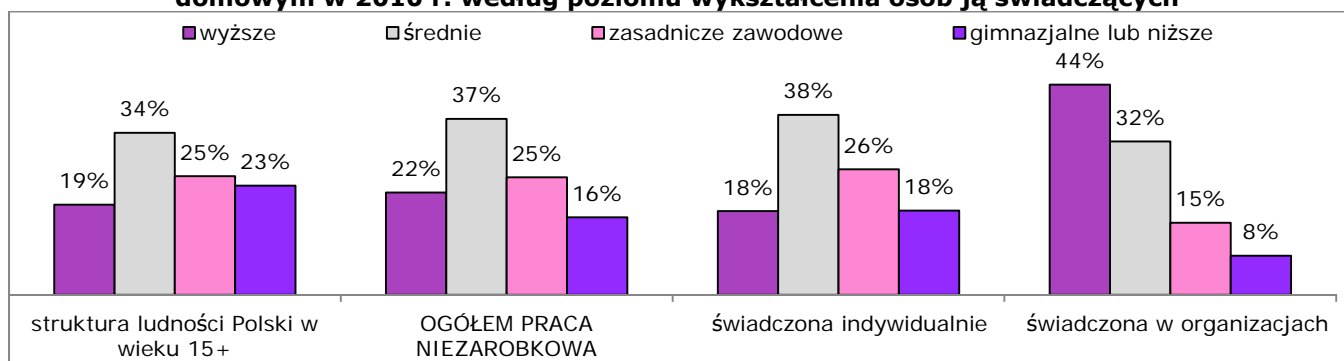
Wykres 3.5. Struktura wolumenu pracy niezarobkowej świadczonej poza gospodarstwem domowym w 2010 r. według miejsca zamieszkania osób świadczących tę pracę



Okolo 70% wolumenu pracy niezarobkowej świadczone było przez osoby zamieszkujące w mieście. Było to o 8 p.proc. więcej na korzyść miast niż wynikałoby to ze struktury ludności według miejsca zamieszkania. Szczególnie „miejski” charakter miał wolontariat świadczony w organizacjach i instytucjach, gdyż niemalże 4/5 czasu pracy niezarobkowej było w nich wykonywanych przez osoby mieszkające w miastach. W tym względzie jeszcze mocniej wyróżniał się wolontariat na rzecz sektora publicznego, ponieważ aż 9/10 wolumenu tej pracy świadczyła ludność zamieszkująca w miastach. W ramach wolontariatu zinstytucjonalizowanego ponadprzeciętny udział pracy mieszkańców miast nie miał miejsca jedynie w odniesieniu do stowarzyszeń, fundacji itp., gdyż 37% wolumenu tej pracy społecznej wypracowane było przez ludność wiejską, co w znacznym stopniu wynikało z wysokiej aktywności w ramach ochotniczych straży pożarnych. Ponadto mieszkańcy wsi więcej niż w ramach innych kategorii pracy niezarobkowej czasu poświęcali na pomoc sąsiedzka (przyjaciółom, znajomym) – 37%, jak również na indywidualne działania na rzecz nieznajomych, społeczeństwa, środowiska naturalnego, miejscowości – 36%, co może wskazywać na silniejsze niż w mieście poczucie związku z własną społecznością lokalną.

Ogólnie rzecz biorąc rozkład czasu pracy niezarobkowej ze względu na wykształcenie osób ją wykonujących nie odbiegał znacząco od struktury ludności Polski, aczkolwiek wolumen czasu pracy niezarobkowej osób z wykształceniem co najwyżej gimnazjalnym był o 7 p.proc. niższy niż udział osób z takim wykształceniem w społeczeństwie.

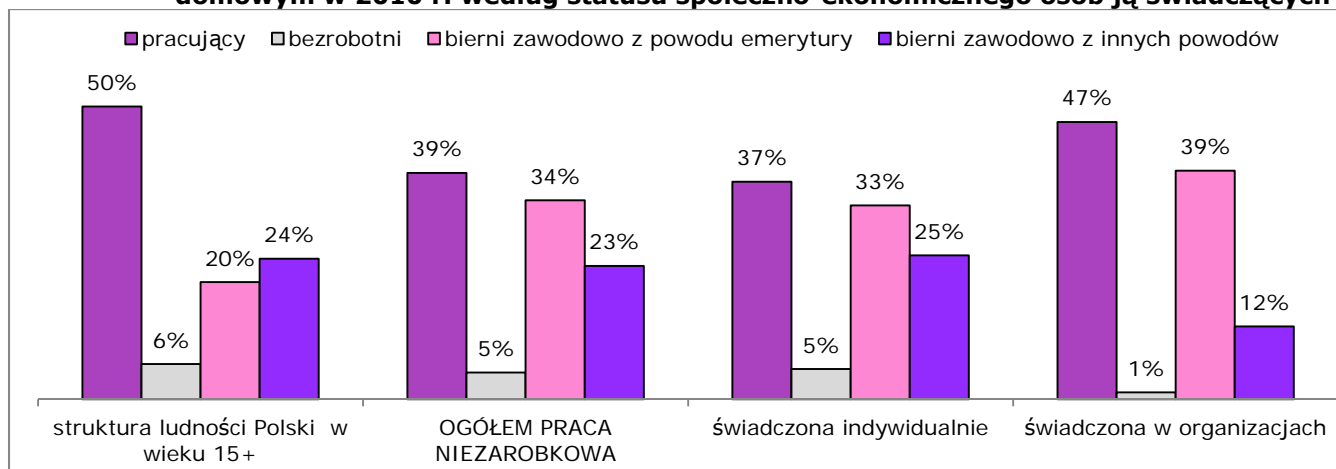
Wykres 3.6. Struktura wolumenu pracy niezarobkowej świadczonej poza gospodarstwem domowym w 2010 r. według poziomu wykształcenia osób ją świadczących



Czas przeznaczany na indywidualną pomoc rozkładał się podobnie jak praca niezarobkowa ogółem, z tym że nieco wyższy udział niż w strukturze populacji i czasu ogółem miała praca osób o wykształceniu średnim i zasadniczym zawodowym.

Zupełnie inaczej, zarówno w porównaniu ze strukturą populacji Polski, strukturą czasu pracy niezarobkowej ogółem, jak i strukturą wolumenu indywidualnej pomocy, wyglądała natomiast struktura wolumenu wolontariatu w organizacjach i instytucjach. Im wyższy był poziom wykształcenia, tym większy wkład czasu pracy miała dana kategoria osób. W szczególności duży wkład, bo aż 44% czasu poświęconego na wolontariat w organizacjach lub instytucjach, został wygenerowany przez osoby legitymujące się wyższym wykształceniem.

Wykres 3.7. Struktura wolumenu pracy niezarobkowej świadczonej poza gospodarstwem domowym w 2010 r. według statusu społeczno-ekonomicznego osób ją świadczących



W strukturze wolumenu pracy niezarobkowej poza własnym gospodarstwem domowym szczególne znaczenie miała niezarobkowa praca osób biernych zawodowo z powodu emerytury. Emeryci w 2010 r. wygenerowali ponad 1/3 całej pracy niezarobkowej, mimo że stanowili 1/5 populacji w wieku 15 lat i więcej. Pozostałe kategorie osób mających inną sytuację społeczno-zawodową miały niższy wkład w wolumen czasu pracy niezarobkowej ogółem niż wynikało to z ich udział w populacji. Największa różnica wystąpiła w przypadku osób pracujących (o 11 p.proc.), choć i tak to oni wygenerowali największą część bezpłatnej pracy na rzecz innych (2/5).

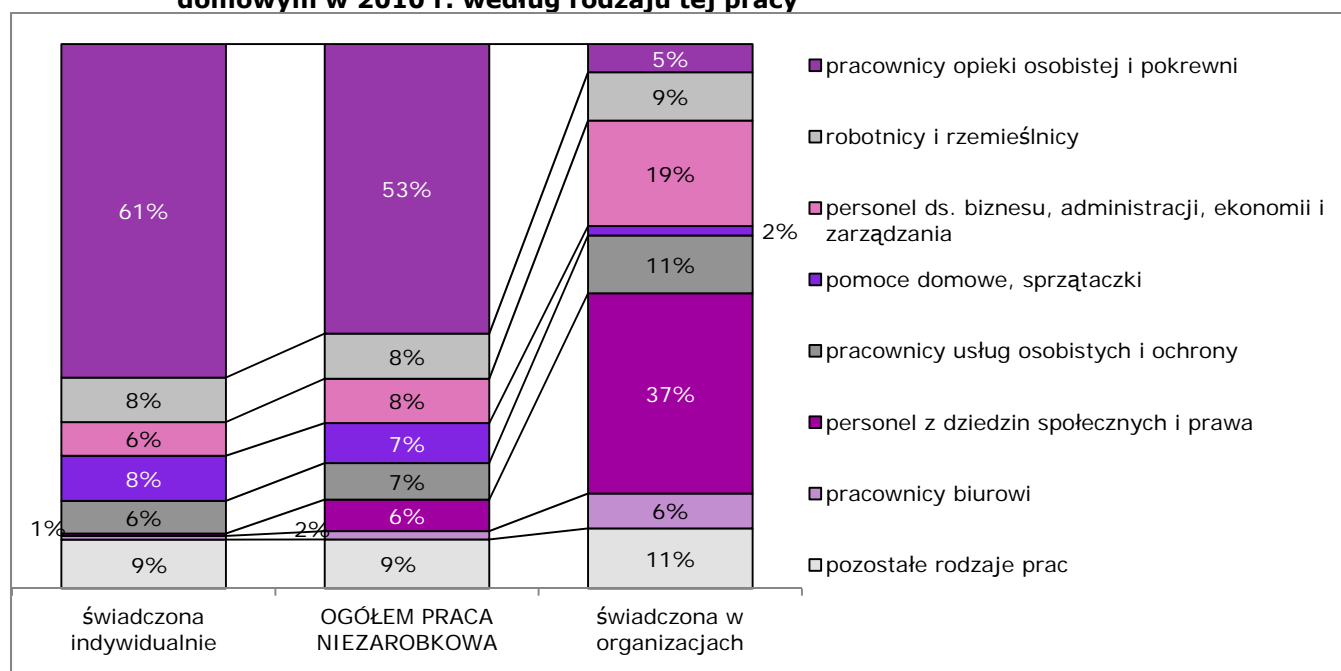
Wolumen indywidualnej pracy niezarobkowej rozkładał się podobnie jak dla całości badanej pracy niezarobkowej, natomiast struktura czasu poświęconego na wolontariat w organizacjach lub instytucjach wyglądała inaczej. Na uwagę zasługuje szczególnie wysoki udział pracy społecznej świadczonej przez

pracujących (47%) oraz emerytów (39%). Znacznie niższy udział w wolontariacie niż w wolumenie pracy niezarobkowej ogółem miała natomiast aktywność bezrobotnych (5-ciokrotnie - 1%) oraz biernych zawodowo z innych przyczyn niż emerytura (2-krotnie - 12%).

3.1.3. Struktura wolumenu pracy niezarobkowej według rodzajów tej pracy

Wyniki badania PNZ w zakresie wolumenu czasu poświęconego na pracę niezarobkową według rodzaju tej pracy wskazują, że głównym jej rodzajem była praca opiekuńcza. Stanowiła ona 53% całego wolumenu pracy niezarobkowej poza własnym gospodarstwem domowym, a zarazem 61% czasu indywidualnej pracy niezarobkowej, zaś w zakresie aktywności na rzecz rodziny niezamieszkującej wspólnie - aż 68%. Ze względu na dominujący udział pracy opiekuńczej w całości pracy niezarobkowej, w punkcie 3.1.5 zostanie przedstawiona szersza jej charakterystyka.

Wykres 3.8. Struktura wolumenu pracy niezarobkowej świadczonej poza gospodarstwem domowym w 2010 r. według rodzaju tej pracy



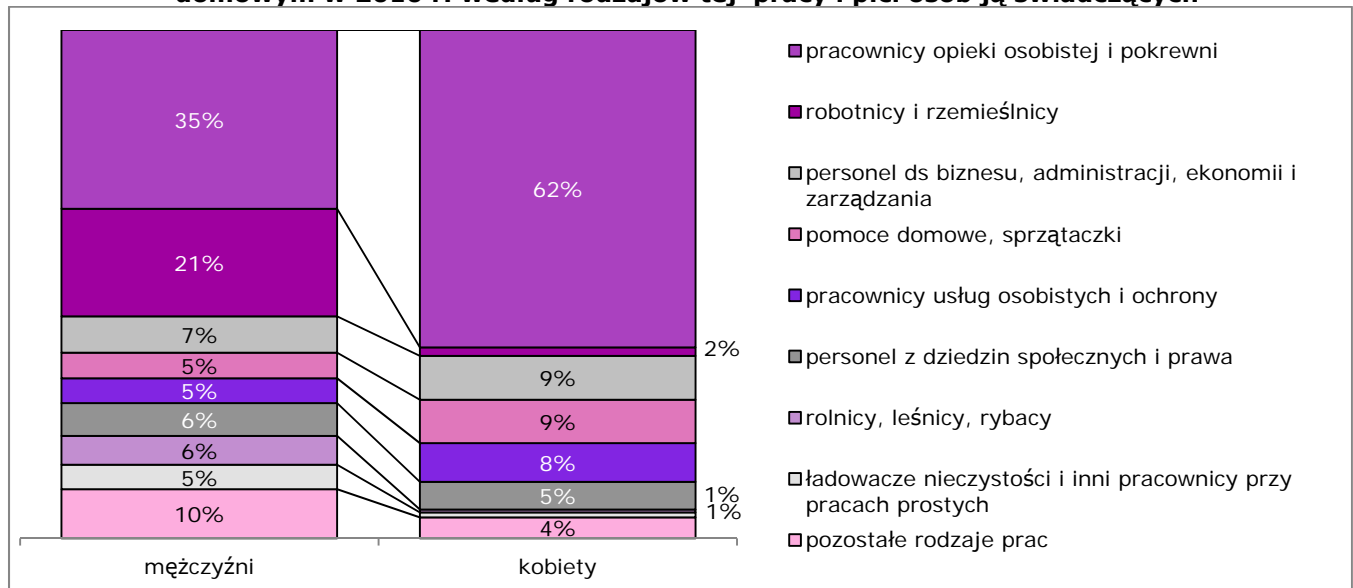
Drugim istotnym zjawiskiem dotyczącym rodzaju pracy niezarobkowej jest to, że struktury wolumenu indywidualnej pracy niezarobkowej oraz wolontariatu w organizacjach lub instytucjach są całkowicie odmienne, co wskazuje na różny charakter wykonywanych w ich ramach działań. Ze względu na to, że czas pracy świadczonej bezpośrednio ma większy wpływ na dane ogółem, najpierw analizie zostanie poddany czas poświęcony na pomoc rodzinie, znajomym, nieznanym i środowisku.

Zasadnicza część aktywności podejmowanych w ramach indywidualnej pracy niezarobkowej to typowe prace domowe. Choć opiekowanie się innymi osobami (*pracownicy opieki osobistej i pokrewni* – 61%) bardzo wyraźnie dominowało nad pozostałymi formami aktywności to relatywnie wysoki udział miały też prace związane z utrzymywaniem porządku (*pomoce domowe i sprzątaczk* - 8%) oraz z remontami i naprawami (*robotnicy i rzemieślnicy* – 8%). W ramach kategorii *pomoce domowe i sprzątaczk* podejmowano działania takie, jak: sprzątanie, mycie okien, pranie, prasowanie, natomiast w ramach kategorii *robotnicy i rzemieślnicy*: malowanie, tapetowanie, prace hydrauliczne, naprawy sprzętu RTV i AGD, samochodów, komputerów, pomoc w przeprowadzkach, przenoszenie mebli, układanie opału, szycie. Warto przy tym zauważyć, że prace związane z utrzymaniem porządku miały większy udział w ramach pomocy rodzinie, zaś te związane

z naprawami i remontami - w ramach pomocy znajomym, sąsiadom. Kolejnymi, z punktu widzenia udziału w wolumenie pracy niezarobkowej, rodzajami aktywności podejmowanymi indywidualnie były działania zaklasyfikowane do kategorii *personel ds. biznesu, administracji, ekonomii i zarządzania* oraz *pracownicy usług osobistych i ochrony* (po 6%). W pierwszej z tych kategorii dominowały działania takie jak: robienie zakupów, pomoc w wypełnianiu dokumentów, np. deklaracji PIT i wyszukiwanie informacji w Internecie, w drugiej zaś - przygotowywanie posiłków, usługi fryzjerskie i opieka nad zwierzętami domowymi.

Inny charakter miały natomiast przeważające aktywności w ramach pracy niezarobkowej w organizacjach i instytucjach. Były to czynności w większym stopniu przypominające pracę zarobkową niż domową. Największy wkład w wolumen wolontariatu miały działania odpowiadające kwalifikacjom *personelu z dziedzin społecznych i prawa* - 37%. Prace te dotyczyły: prowadzenia zajęć sportowych lub kulturalnych, animowania grup, udzielania porad prawnych, czy wsparcia duchowego. Relatywnie duży udział w wolumenie wolontariatu miał też czas poświęcony przez osoby, które zajmowały się organizowaniem spotkań, imprez, prowadzeniem dokumentacji, w tym księgowej, zarządzaniem nieruchomościami (*personel ds. biznesu, administracji, ekonomii i zarządzania* - 19%). Kolejna kategoria prac wykonywanych w ramach wolontariatu *pracownicy usług osobistych i ochrony* (11%) miała również znaczenie w strukturze indywidualnej pracy niezarobkowej, jednak obok wskazywanych wcześniej działań typu gotowanie czy opieka nad zwierzętami istotne znaczenie odgrywały tu również działania związane z zapewnieniem bezpieczeństwa, głównie gaszenie pożarów. Czas poświęcony na wolontariat w następnej znacznej kategorii prac określonej jako *robotnicy i rzemieślnicy* (9% wolumenu wolontariatu) charakteryzował się tym, że obok drobnych napraw i remontów istotne znaczenie miały także działania rękodzielnicze, np. haftowanie, wytwarzanie biżuterii. Warto jeszcze zwrócić uwagę na kategorię *pracownicy biuroni* (6%), która poza typowymi pracami biurowymi obejmowała takie działania jak zbiórka ubrań i innych darów rzeczowych.

Wykres 3.9. Struktura wolumenu pracy niezarobkowej świadczonej poza gospodarstwem domowym w 2010 r. według rodzajów tej pracy i płci osób ją świadczących



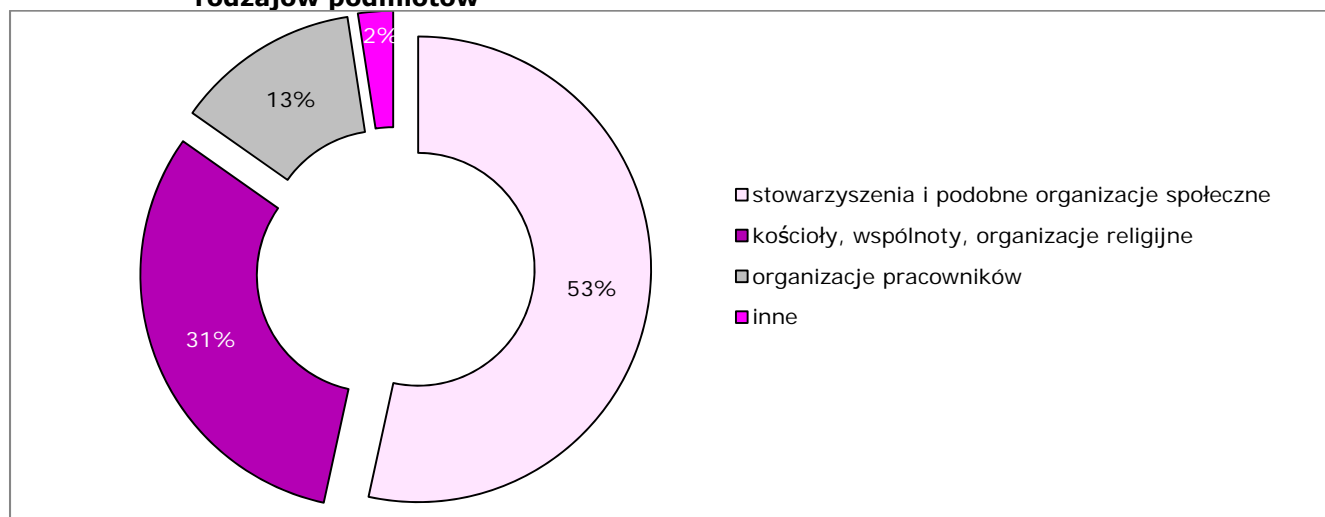
Rodzaje podejmowanych działań istotnie różniły się ze względu na płeć osób je świadczących i to zarówno w ramach pomocy bezpośredniej, jak i świadczonej poprzez struktury organizacyjne. Analizując strukturę czasu według płci ogółem widać, że wyróżnia się praca opiekuńcza, na którą kobiety poświęciły niemalże 2 razy więcej swojego czasu niż mężczyźni (62% wolumenu niezarobkowej pracy kobiet wobec 35% - pracy mężczyzn). Odwrotną zależność odnotowano natomiast wśród aktywności związanych

z naprawami i remontami – mężczyźni na tego typu działania poświęcili około 10 razy więcej swojego czasu niż kobiety (21% wolumen pracy mężczyzn wobec 2% - pracy kobiet).

3.1.4. Struktura wolumenu pracy niezarobkowej w sektorze non-profit

Wolontariat w sektorze non-profit ze względu na tradycję pracy społecznej oraz ustawowe umocowanie jest najbardziej typowym zaangażowaniem w niezarobkową pracę na rzecz zbiorowych celów społecznych. Potrzeba jego rozwoju bywa wskazywana w dokumentach strategicznych jako element polityk publicznych, w związku z czym warto przyrzeć się bardziej szczegółowo jego wymiarowi i strukturze.

Wykres 3.10. Struktura wolumenu pracy niezarobkowej w sektorze non-profit w 2010 r. według rodzajów podmiotów



Wolontariat w ramach sektora non-profit stanowił 3/4 wolumenu pracy niezarobkowej świadczonej poprzez struktury organizacyjne. Jak już wspomniano w punkcie 3.1.1. praca społeczna w tym sektorze w 2010 r. odpowiadała prawie 160 tys. etatom, co w zestawieniu z personelem płatnym podwoiło zasoby pracy sektora non-profit.

Kluczową grupę organizacji tego sektora, ze względu na wygenerowanie w jej ramach ponad połowy pracy sektora non-profit, stanowiła zbiorowość stowarzyszeń, podobnych organizacji społecznych, fundacji oraz grup nieformalnych. Warto w tym miejscu dodać, że w tej grupie podmiotów samych tylko posiadających osobowość prawną organizacji, które aktywnie działały w 2010 r. było 75 tys.³, a oprócz nich działały także takie inicjatywy jak rady rodziców czy grupy internetowe. Choć stowarzyszenia, fundacje itp. stanowią istotną pod względem liczebności grupę organizacji sektora non-profit, to tylko niewielka część z nich korzystała z pracowników płatnych (niepełna 15% organizacji posiadających osobowość prawną), w związku z czym wolontariat stanowił podstawę funkcjonowania zdecydowanej większości z nich.

Na drugim miejscu w sektorze non-profit, jeśli chodzi o liczbę przepracowanych społecznie godzin, znalazł się wolontariat świadczony na rzecz kościołów, wspólnot religijnych, związków wyznaniowych i organizacji religijnych - stanowił on niemalże 1/3 wolumenu pracy niezarobkowej w całym sektorze non-profit. Co ciekawe praca ta częściej (w około 3/4 przypadków) świadczona była na rzecz struktur kościelnych niż wspólnot lub organizacji religijnych o charakterze członkowskim czy zajmujących się

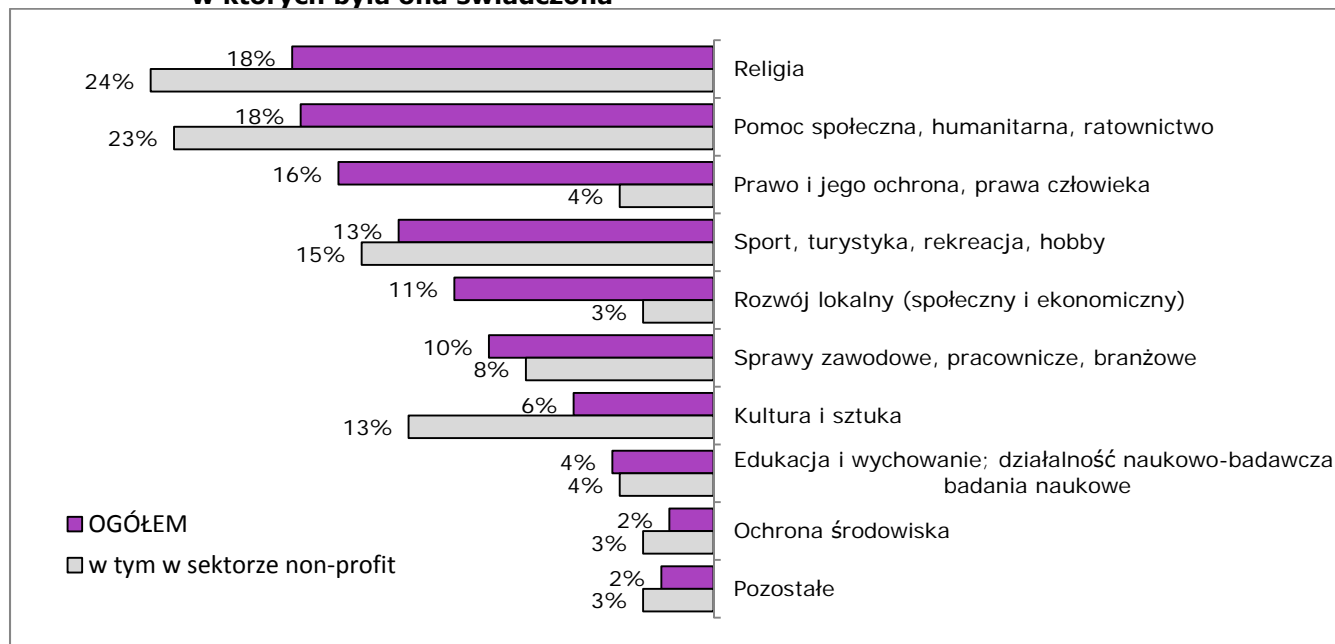
³ Podstawowe dane o stowarzyszeniach, podobnych organizacjach społecznych, fundacjach oraz społecznych podmiotach wyznaniowych działających w 2010 roku (SOF-1) - wstępne wyniki, GUS 2012, http://www.stat.gov.pl/gus/5840_11132_PLK_HTML.htm

pomocą charytatywną. Charakterystyczne dla wolontariatu religijnego były prace porządkowo-remontowe: sprzątnięcie kościoła, dekorowanie ołtarza, pomoc w budowie świątyni, malowanie ścian czy pielęgnowanie ogrodu przy parafii. Istotne znaczenie miały jeszcze działania związane z organizowaniem i przeprowadzaniem zbiórek pieniędzy, odzieży oraz zapewnieniem wsparcia duchowego.

Trzecim pod względem udziału w wolumenie pracy niezarobkowej świadczonej w różnych strukturach organizacyjnych rodzajem podmiotów non-profit są organizacje zrzeszające pracowników. Wypracowano w nich 13% wolumenu czasu pracy niezarobkowej w sektorze non-profit. Warto zwrócić uwagę, że dominujące czasowo znaczenie w tej grupie miał wolontariat w ramach związków zawodowych, a zaangażowanie w działalność rad pracowników i kas zapomogowo-pożyczkowych łącznie nie przekroczyło 5% czasu wypracowanego w tej zbiorowości organizacji.

Marginalny udział w czasie poświęconym na wolontariat w sektorze non-profit odegrało zaangażowanie w pracę społeczną w organizacjach samorządu gospodarczego i zawodowego oraz w partiach politycznych – łącznie 2%.

Wykres 3.11. Struktura wolumenu pracy niezarobkowej świadczonej w ramach struktur organizacyjnych w 2010 r. według głównej dziedziny działalności podmiotów, w których była ona świadczona



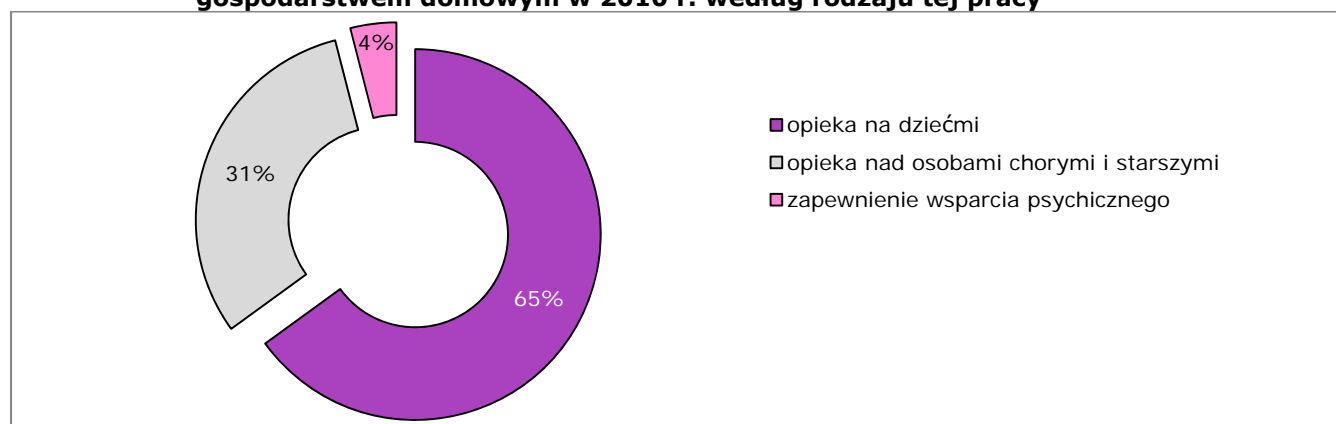
Analizując strukturę czasu przeznaczanego na wolontariat należy zwrócić uwagę na dziedzinę działalności organizacji, w których praca ta była świadczona. Najwięcej czasu poświęcono w 2010 r. w podmiotach, które prowadziły działalność w zakresie *religii* lub *pomocy społecznej, humanitarnej i ratownictwa* (po 18% całego wolumenu). W ramach tych dwóch dziedzin świadczona była też największa część wolontariatu w sektorze non-profit (odpowiednio 24% i 23%).

O ile *religia* była dziedziną powszechnie wskazywaną jako główny obszar działalności podmiotów wyznaniowych, o tyle w stowarzyszeniach, podobnych organizacjach społecznych, fundacjach oraz grupach nieformalnych najwięcej pracy społecznej świadczonej było w organizacjach działających w dziedzinie *pomocy społecznej, humanitarnej, ratownictwa*. W grupie stowarzyszeń, fundacji itp., które korzystały z wolontariatu istotną rolę odgrywały też podmioty zajmujące się *sportem, turystyką, rekreacją, hobby* oraz *kulturą i sztuką*, stąd wyższe dla sektora non-profit niż ogółu organizacji i instytucji udziały czasu pracy niezarobkowej w tych dwóch dziedzinach.

3.1.5. Struktura wolumenu niezarobkowej pracy opiekuńczej świadczonej poza własnym gospodarstwem domowym

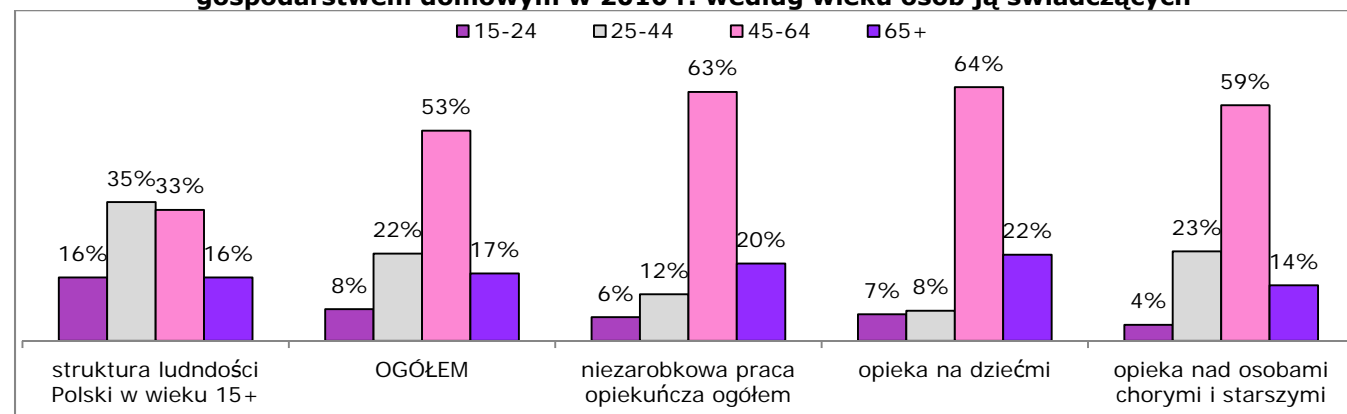
Praca opiekuńcza stanowiła ponad połowę całości czasu poświęconego na dobrowolne i nieodpłatne prace poza własnym gospodarstwem domowym. Wolumen nieodpłatnej pracy opiekuńczej w 2010 r. wyniósł około 0,77 mln etatów przeliczeniowych. Gdyby zestawić wolumen niezarobkowej pracy opiekuńczej poza gospodarstwem domowym z pracą odpłatną w odpowiadającej jej sekcji PKD (*opieka zdrowotna i pomoc społeczna*) to okazałoby się, że niezarobkowa praca opiekuńcza podwoiłaby liczbę etatów generowanych w ramach tego rodzaju pracy zarobkowej.

Wykres 3.12. Struktura wolumenu niezarobkowej pracy opiekuńczej świadczonej poza gospodarstwem domowym w 2010 r. według rodzaju tej pracy



W strukturze całości czasu niezarobkowej pracy opiekuńczej poza gospodarstwem domowym największą rolę odgrywała opieka nad dziećmi (65% wolumenu). Gdyby czas nieodpłatnej opieki nad dziećmi wyrażony w etatach przeliczeniowych dodać do liczby pracujących w gospodarce narodowej to zwiększyłby on ten wskaźnik o 4,1%. Znaczący udział w tego typu pracy niezarobkowej miała też opieka nad osobami chorymi i starszymi (31%). Zdecydowanie mniejsze pod względem przepracowanych godzin znaczenie miała pomoc psychiczna, wsparcie psychologiczne – tego typu rodzaje działań stanowiły 4% wolumenu omawianej pracy opiekuńczej.

Wykres 3.13. Struktura wolumenu niezarobkowej pracy opiekuńczej świadczonej poza gospodarstwem domowym w 2010 r. według wieku osób ją świadczących



Czas poświęcany na pracę opiekuńczą silnie wiązał się z płcią osób ją świadczących – 77% jego wolumenu wypracowane zostało przez kobiety. W 2010 r. kobiety poświęciły poza swoim gospodarstwem domowym 4-krotnie więcej czasu niż mężczyźni na nieodpłatną opiekę nad dziećmi oraz 2,5-krotnie – na opiekę nad osobami chorymi i starszymi, a także 3-krotnie więcej – na wsparcie psychiczne.

Drugą pod względem istotności zmienną demograficzną, która wpływała na wolumen pracy opiekuńczej był wiek. Udział czasu poświęconego na niezarobkową pracę opiekuńczą przez osoby w wieku 45-64 lata był o 10 p.proc. wyższy niż udział pracy tej grupy wiekowej w pracy niezarobkowej ogółem oraz aż o 30 p.proc. wyższy niż udział osób w tym wieku w populacji Polski. Nadreprezentowany w wolumenie opieki w stosunku do wolumenu całej pracy niezarobkowej był też udział czasu pracy osób w wieku 65 lat i więcej.

Warto zwrócić też uwagę na różnice w strukturze czasu poświęconego na opiekę nad dziećmi oraz opiekę nad osobami chorymi i starszymi. Choć w obu rodzajach pracy opiekuńczej dominował czas poświęcony przez osoby w wieku 45-64 lata, to w opiece nad chorymi i starszymi relatywnie duże znaczenie miał też czas poświęcony przez osoby w wieku 25-44 lata.

Należy zauważyć, że przedstawione dotychczas zależności związane z niezarobkową pracą opiekuńczą opisują zasadniczo indywidualną pracę niezarobkową, gdyż 99% jej wolumenu w 2010 r. świadczone było bezpośrednio, a nie w ramach struktur organizacyjnych. Praca opiekuńcza świadczona w ramach działalności organizacji lub instytucji znacząco się różniła od tej świadczonej indywidualnie - największe znaczenie miała pomoc osobom chorym i starszym. Dla pracy społecznej o charakterze opiekuńczym charakterystyczne było również to, że większe znaczenie niż w indywidualnej pracy niezarobkowej odgrywała tu pomoc natury psychologiczno-terapeutycznej, której zdecydowana większość świadczona była w ramach stowarzyszeń, podobnych organizacji społecznych oraz fundacji.

3.2. Wartość pracy niezarobkowej

W tym podrozdziale wyceniona w złotych wartość pracy niezarobkowej zostanie odniesiona do kosztów pracy w różnych obszarach gospodarki narodowej oraz do wartości dóbr i usług wyprodukowanych przez wszystkie podmioty gospodarcze działające na terytorium Polski. Oprócz przedstawienia wartości pracy niezarobkowej w ujęciu absolutnym i porównawczym, analizie zostanie poddana także jej struktura z uwzględnieniem różnic w stosunku do struktury wolumenu czasu tejże pracy.

Wartość pracy niezarobkowej opisywana poniżej odpowiada średnim kosztom pracy wykonywanej jako praca zarobkowa w zawodach odpowiadających czynnościom, w które angażowały się osoby świadczące pracę niezarobkową poza gospodarstwem domowym. Metoda przeprowadzenia tej wyceny została opisana w rozdziale metodologicznym (podrozdział 1.5.)

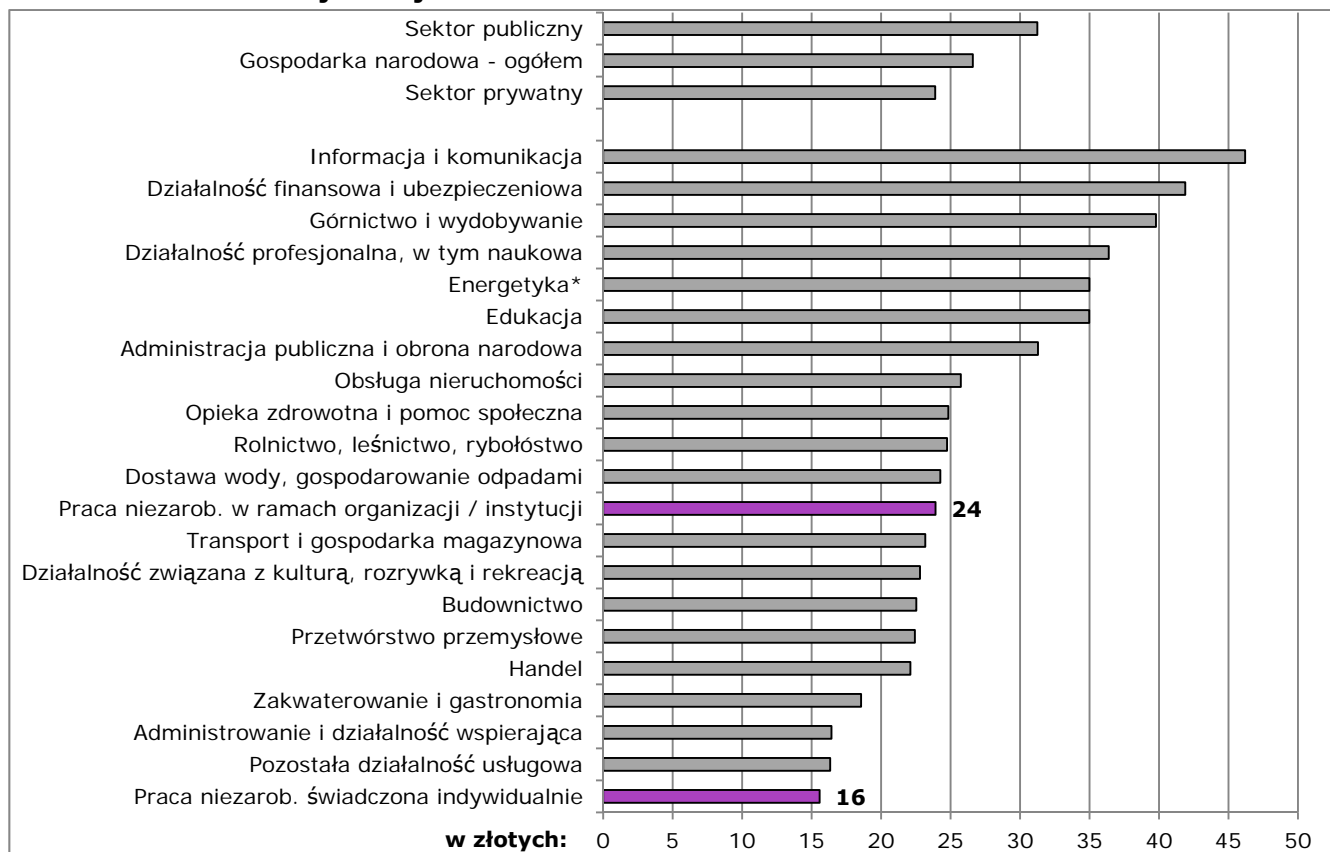
3.2.1. Średnia wartość badanej pracy niezarobkowej – na godzinę i na osobę

Średnia wartość indywidualnej pracy nieodpłatnej poza własnym gospodarstwem domowym w 2010 roku, oszacowana zgodnie z metodą kosztu zastąpienia prac niezarobkowych (z uwzględnieniem struktury wolumenu i wartości poszczególnych rodzajów prac) wyniosła niespełna 16 zł za godzinę. Porównując tę wartość z wyliczonymi analogicznie kosztami zatrudnienia za godzinę pracy w różnych sekcjach gospodarki można powiedzieć, że była ona niższa niż średnie stawki we wszystkich 19 sekcjach PKD, w których prowadziły działalność zlokalizowane na terenie Polski podmioty gospodarcze. Niska wartość monetarna indywidualnie świadczonej pracy niezarobkowej wynikała z dużego udziału prac opiekuńczych mających relatywnie niską wartość rynkową.

Oszacowana tą samą metodą średnia wartość godziny pracy niezarobkowej w organizacjach, grupach lub instytucjach wyniosła 24 zł. Była ona o 54% wyższa niż przedstawiona powyżej średnia wartość pracy niezarobkowej wykonywanej indywidualnie. Różnica wynikała z zupełnie innej struktury wolumenu pracy wykonywanej przez wolontariuszy niż przez osoby angażujące się w pomoc indywidualną (por. podrozdział 3.1.3.). Struktura prac wykonywanych w ramach wolontariatu była o wiele bliższa strukturze prac wykonywanych w podmiotach gospodarczych i dlatego średnia wartość godziny pracy społecznej w organizacjach lub instytucjach była niemal taka sama jak w sektorze prywatnym (24 zł), a także sytuowała się znacznie bliżej średniej godzinowej stawki kosztów pracy w całej gospodarce narodowej (27 zł). Hipotetyczna wartość godziny pracy wolontariusza przewyższała godzinowe koszty zatrudnienia w 8 najniższej wynagradzanych sekcjach gospodarki narodowej (takich jak m.in. *transport i gospodarka magazynowa, działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją, budownictwo, handel, zakwaterowanie i gastronomia*) a jednocześnie była niższa niż w 11 pozostałych sekcjach (takich jak m.in. *rolnictwo, leśnictwo i rybactwo, opieka zdrowotna i pomoc społeczna, obsługa nieruchomości, administracja publiczna i obrona narodowa, edukacja*).

Wartość pracy niezarobkowej przypadająca w 2010 roku na jedną osobę z populacji w wieku 15 lat i więcej (w tym na osoby, które nie wykonywały tej pracy) wyniosła 1 022 zł – w przypadku pracy niezarobkowej wykonywanej indywidualnie na rzecz krewnych, znajomych, nieznajomych, społeczeństwa lub środowiska, zaś w przypadku pracy społecznej w organizacjach lub instytucjach – 272 zł. Oczywiście średnie roczne wartości pracy niezarobkowej wyliczone tylko dla osób angażujących się były znacznie wyższe, a zarazem mniej się od siebie różniły.

Wykres 3.14. Wartość godziny pracy niezarobkowej świadczonej poza gospodarstwem domowym w 2010 r. na tle godzinowych kosztów zatrudnienia⁴ w sektorach gospodarki narodowej i sekcjach PKD**



* Energetyka - wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę.

** Nazwy sekcji na wykresie zostały skrócone.

Średnia roczna wartość pracy niezarobkowej poza gospodarstwem domowym wyniosła 2 265 zł na osobę pracującą niezarobkowo – w przypadku tej świadczonej bezpośrednio (indywidualnie) oraz 1 511 zł na wolontariusza – w przypadku pracy społecznej w organizacjach lub instytucjach. Zróżnicowanie średniej wartości pracy na osobę ją wykonującą w odniesieniu do obu wymienionych rodzajów pracy niezarobkowej wynikało ze średniej liczby godzin na osobę (odpowiednio 145 godzin i 63 godziny) oraz odmiennych stawek godzinowych (16 zł i 24 zł).

Analogiczne średnie dla 4 tygodniowego okresu referencyjnego kształtowały się następująco: średnia wartość pracy niezarobkowej wykonywanej przez jedną osobę angażującą się w taką pracę w okresie 4 tygodni wyniosła 303 zł w przypadku pracy poza strukturami organizacyjnymi oraz 301 zł – w przypadku wolontariatu w organizacjach lub instytucjach. Były to kwoty bardzo zbliżone do siebie, chociaż średnia liczba godzin pracy niezarobkowej świadczonej przez osobę pomagającą indywidualnie (19) była o połowę większa od liczby godzin poświęconych przez przeciętnego wolontariusza (12). Wynika to z tego, że podobnie jak to stwierdzono

⁴ Średnie godzinowe stawki kosztów zatrudnienia przedstawione na wykresie wyliczono na podstawie danych o 19 sekcjach gospodarki narodowej (bez gospodarstw domowych zatrudniających pracowników) z publikacji GUS *Struktura wynagrodzeń według zawodów w październiku 2010 r.* ss. 70-71. Dane te dotyczyły jedynie zatrudnienia w podmiotach o liczbie pracowników 10 i więcej oraz zostały przeliczone na zbiorowość wszystkich pracujących w gospodarce narodowej średnio w ciągu całego 2010 r. Uwzględniono także relację między wynagrodzeniem brutto a kosztami pracodawcy związanymi z zatrudnianiem pracowników – zgodnie publikacją GUS *Rocznik Statystyczny Pracy 2010*, s. 330.

w odniesieniu do okresu rocznego, średnia godzina czasu poświęconego na wolontariat była o ponad połowę (o 57%) wyżej wyceniana niż przeciętna wartość pracy niezarobkowej świadczonej indywidualnie.⁵

3.2.2. Wartość badanej pracy niezarobkowej wobec PKB i innych agregatów

W związku z obowiązującymi międzynarodowymi normami (SNA 2008, ESA 1995) wartość badanej pracy niezarobkowej w praktyce nie jest włączana do statystyk gospodarki narodowej, takich jak produkt krajowy brutto (PKB) czy wartość dodana⁶. Mimo to dla zobrazowania ekonomicznego znaczenia pracy niezarobkowej poza gospodarstwem domowym przydatne będzie porównać jej oszacowaną wartość z różnymi miarami gospodarki narodowej.

Wartość dobrowolnej pracy niezarobkowej poza własnym gospodarstwem domowym oszacowana jako koszt jej zastąpienia zatrudnieniem pracowników płatnych w odpowiadających danej pracy niezarobkowej zawodach wyniosła w 2010 roku 41,1 mld złotych. Dla przedstawienia powyższej liczby w perspektywie całej (opierającej się na pieniądzu) gospodarki narodowej można stwierdzić, że gdyby dodać wartość pracy niezarobkowej poza gospodarstwem domowym do podstawowych agregatów gospodarki narodowej to stanowiłaby ona - 2,8% rozszerzonego PKB Polski, 3,2% - zagregowanej w skali kraju wartości dodanej brutto, oraz 7,2% kosztów związanych z zatrudnieniem ponoszonymi przez wszystkich pracodawców w gospodarce narodowej.

Tablica 3.1. Wartość pracy niezarobkowej poza gospodarstwem domowym po przeliczeniu na złotówki oraz jej udział w hipotetycznych agregatach gospodarki narodowej*, uwzględniających pracę niezarobkową

	w mld zł	Udział w hipotetycznych agregatach gospodarki narodowej		
		PKB	wartość dodana brutto	koszty związane z zatrudnieniem
		w %		
OGÓŁEM	41,1	2,8	3,2	7,2
Praca niezarobkowa świadczona indywidualnie na rzecz:	32,5	2,2	2,5	5,8
rodziny spoza gospodarstwa domowego	27,1	1,9	2,1	4,9
znajomych, przyjaciół	4,7	0,3	0,4	0,9
nieznajomych, środowiska naturalnego lub społeczności	0,7	.	0,1	0,1
Wolontariat w organizacjach, instytucjach	8,6	0,6	0,7	1,6
w tym w sektorze non-profit	5,8	0,4	0,5	1,1
w tym w:				
stowarzyszeniach, fundacjach, radach rodziców, ochotniczych strażach pożarnych, klubach sportowych itp.	3,3	0,2	0,3	0,6
kościółach, wspólnotach lub organizacjach religijnych	1,4	0,1	0,1	0,3
w tym w sektorze publicznym	2,2	0,2	0,2	0,4

*Dane dot. gospodarki narodowej dotyczą 2010 r. i pochodzą z *Rocznika statystycznego RP 2011*, s. 682, 698.

⁵ Liczby odnoszące się do wartości średnich wolontariatu w okresie 4 tygodni oraz w okresie całego 2010 r. nie przekładają się na siebie, gdyż opierają się na odrębnych pytaniach, oddzielnie opisujących ilość i strukturę prac niezarobkowych wykonywanych przez respondentów w różnej długości okresach referencyjnych. W odniesieniu do średniej wartości godzin pracy z okresu 4 tygodni i z okresu rocznego różnica w uzyskanych wartościach wynosi niespełna 5%. Generalnie do wyliczania wartości zagregowanej pracy świadczonej w organizacjach przyjęto niższą wartość wynikającą z pytań odnoszących się do całego 2010 r. (tj. 24 zł) zakładając, że dane oparte na pytaniach dotyczących 4 tygodni w okresie grudzień-marzec mogły być nieco zawyżone z powodu szczególnej struktury prac niezarobkowych w tym okresie, jak też z powodu teleskopowego efektu pamięci (przesuwanie do okresu referencyjnego zdarzeń wcześniejszych).

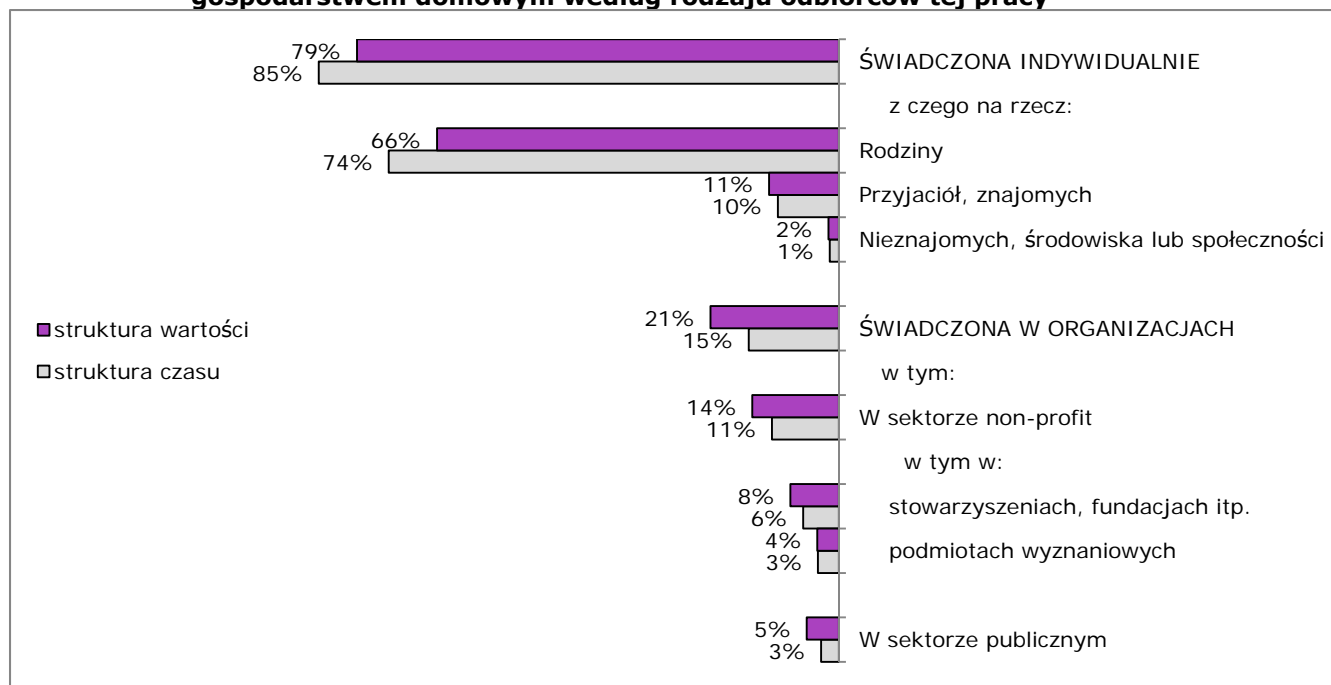
⁶ *Manual on the measurement of volunteer work*, ILO, Geneva 2011.

Ze względu na duże znaczenie, jakie ma praca społeczna dla działalności wielu stowarzyszeń i podobnych organizacjach społecznych oraz fundacji wyróżniono podkategorię pracy niezarobkowej wykonywanej w tychże organizacjach i okazało się, że miała ona wartość 3,3 mld zł i była na tym samym poziomie, co szacunkowe koszty związane z zatrudnieniem w tych organizacjach w 2010 roku.⁷

3.2.3. Struktura wartości pracy niezarobkowej a struktura jej wolumenu

Struktura zagregowanej wartości pracy niezarobkowej ze względu na odbiorców była podobna do struktury zagregowanego czasu tej pracy - dominującym odbiorcą byli krewni spoza gospodarstwa domowego osoby poświęcającej czas na pomoc innym. Drugim, co do wielkości odbiorcą były podmioty należące do sektora non-profit, trzecim – przyjaciele, sąsiedzi i inne osoby znajome. Na czwartym miejscu znalazły się instytucje sektora publicznego, zaś na końcu - kategoria zbiorcza obejmująca głównie pracę na rzecz środowiska lub społeczności. Mimo podobieństwa między strukturą wolumenu czasu badanej pracy niezarobkowej a strukturą jej wartości wyraźnie widoczny jest obniżony udział wartości pracy na rzecz rodziny spoza gospodarstwa domowego (różnica o 8 p.proc.) a także podwyższone udziały wolontariatu wspierającego działalność organizacji non-profit (więcej o 3 p.proc. przy bazie 11%) oraz instytucji sektora publicznego (więcej o 2 p.proc. przy bazie 3%).

Wykres 3.15. Struktura wartości oraz struktura wolumenu pracy niezarobkowej świadczonej poza gospodarstwem domowym według rodzaju odbiorców tej pracy

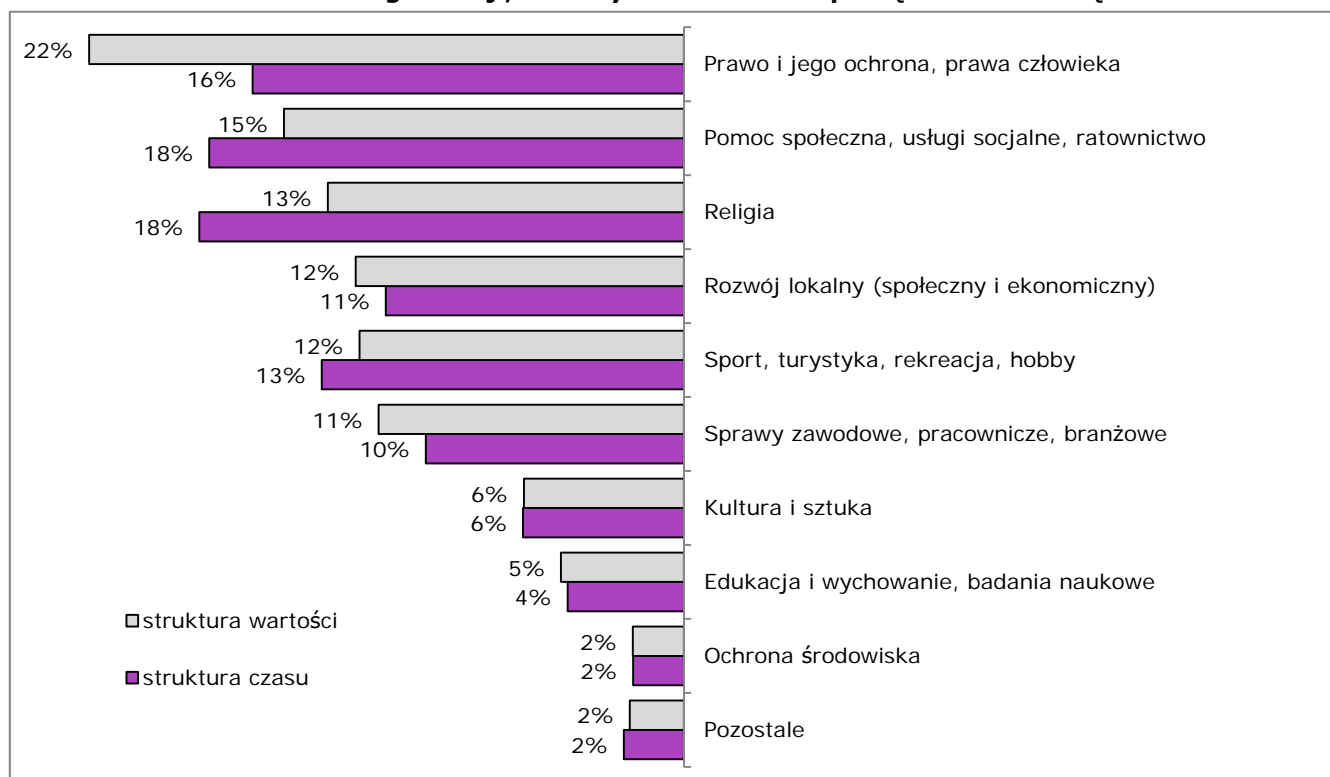


Wchodząc nieco głębiej w analizę pracy społecznej świadczonej w różnych organizacjach, grupach lub instytucjach przeanalizowano strukturę wartości oraz strukturę wolumenu czasu tej pracy uwzględniając

⁷ Koszty zatrudnienia w sektorze stowarzyszeń i podobnych organizacji społecznych oraz fundacji przyjęto na podstawie sumy osobowych wynagrodzeń brutto w 2010 roku zawartej w publikacji GUS *Trzeci sektor w Polsce. Stowarzyszenia, fundacje, społeczne podmioty wyznaniowe, samorząd zawodowy i gospodarczy oraz organizacje pracodawców w 2010 roku* oraz relacji wynagrodzeń brutto do kosztów pracodawcy przyjętej zgodnie publikacją GUS *Rocznik Statystyczny Pracy 2010*, s. 330.

podział podmiotów korzystających z pracy niezarobkowej według ich głównej dziedziny działalności. Wyniki porównania przedstawione na wykresie 3.16. pokazują, że największa część wartości całego wolontariatu koncentrowała się w podmiotach działających w obszarze egzekwowania, konsultowania i stanowienia prawa, w tym kwestii związanych z rzecznictwem praw określonych grup społecznych oraz ochroną praw człowieka i obywatela (22%). Ogromna większość wartości tego rodzaju pracy (5/6) była związana z funkcjonowaniem instytucji publicznych, w tym np. bezpłatne pełnienie funkcji soltysa lub działalność w ramach innych pomocniczych struktur samorządu terytorialnego. W sumie były to prace o relatywnie wysokiej randze i wymagające w pewnym zakresie kompetencji prawniczych - stąd znaczna przewaga odsetka wartości tej pracy (22%) nad odsetkiem wolumenu czasu (16%) odnoszących się do tej dziedziny.

Wykres 3.16. Struktura wartości oraz struktura wolumenu wolontariatu według głównej dziedziny działalności organizacji, w których świadczone pracę niezarobkową



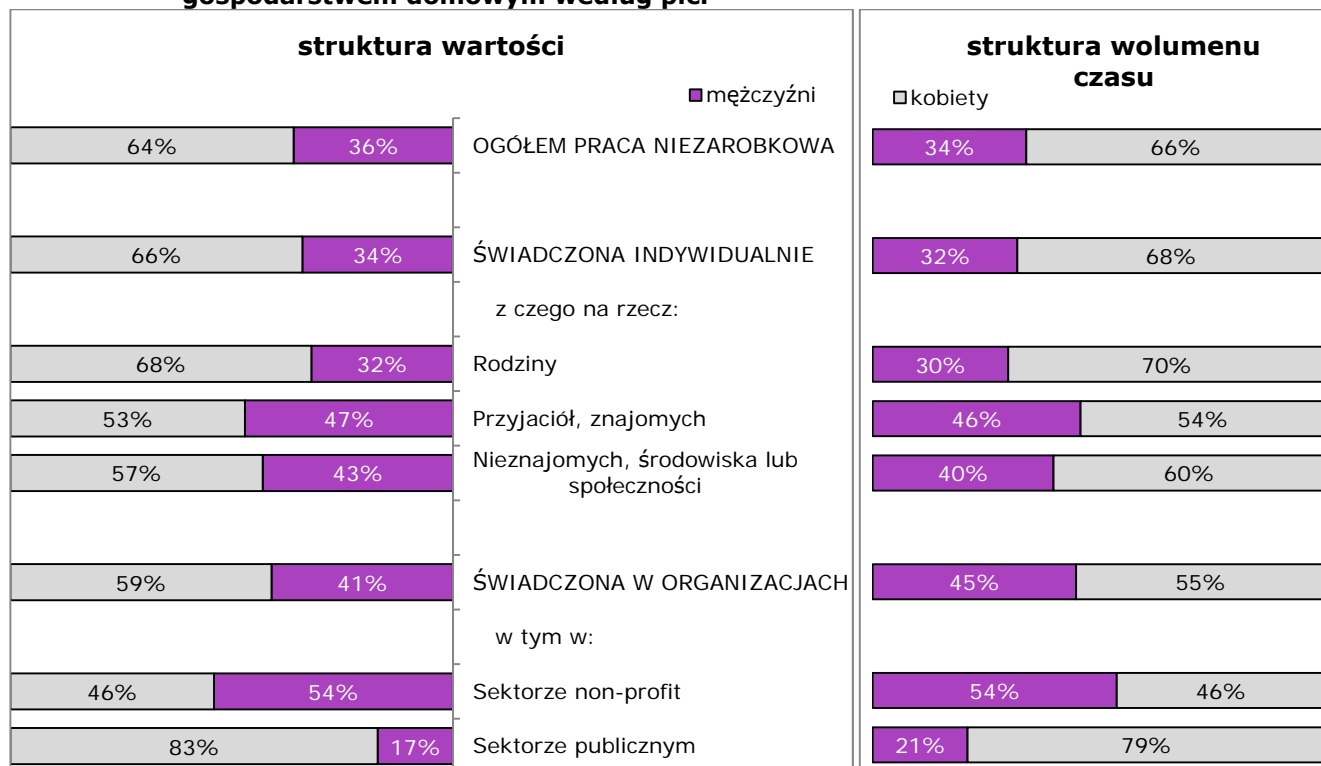
Z kolei organizacjami, w których praca społeczna była wyceniana znacznie poniżej średniej były podmioty zajmujące się działalnością religijną (różnica między udziałem w całej wartości wolontariatu a udziałem w całym czasie pracy wolontariuszy wynosiła 5 p.proc.), pomocą społeczną i usługami socjalnymi oraz ratownictwem (odpowiednio 3 p.proc.).

Analizując wartość pracy niezarobkowej poza własnym gospodarstwem domowym z uwzględnieniem płci wykonujących ją osób można dostrzec przewagę ogólnej wartości tej pracy wykonanej przez kobiety (64%), choć przewaga ta jest mniejsza niż w strukturze wolumenu czasu pracy wykonanej przez kobiety (66%). Przyczyna mniejszego udziału kobiet w wartości pracy niezarobkowej niż w wolumenie jej czasu leży w strukturze wykonywanych czynności. Mężczyźni zdecydowanie częściej wykonują specjalistyczne i wyżej wyceniane prace związane np. z remontami czy transportem, podczas gdy praca niezarobkowa świadczona przez kobiety w znacznie większym stopniu obejmuje nisko wyceniane na rynku czynności opiekuńcze.

Prace te kobiety przeważnie wykonują w ramach pomocy bezpośredniej na rzecz rodziny lub znajomych spoza własnego gospodarstwa domowego.

Kobiety dominują nie tylko w indywidualnej pracy niezarobkowej, ale także w zakresie wolontariatu świadczonego w instytucjach sektora publicznego, przy czym ich wysoki udział w liczbie przepracowanych godzin (79%) wzrasta jeszcze bardziej, gdy w wycenie tej pracy zostanie uwzględniony wyspecjalizowany charakter i wyższa wycena wykonywanych przez nie prac. W rezultacie udział kobiet w wartości wolontariatu w instytucjach sektora publicznego wynosi aż 83%.

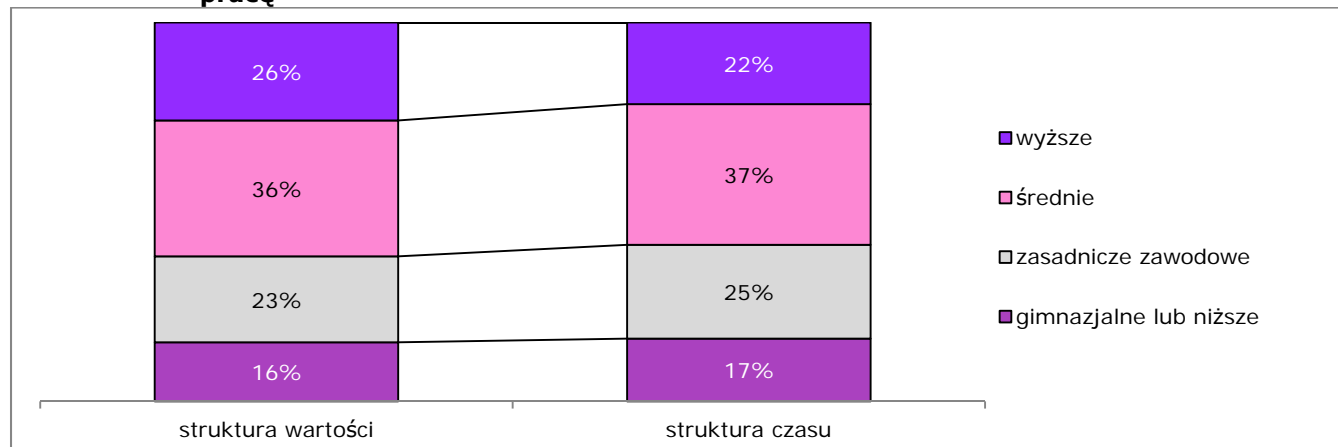
Wykres 3.17. Struktura wartości oraz struktura wolumenu pracy niezarobkowej świadczonej poza gospodarstwem domowym według płci



W zakresie pracy społecznej świadczonej w ramach sektora non-profit, która to praca ma prawie czterokrotnie większy wolumen niż wolontariat w sektorze publicznym, przewagę mają mężczyźni. Przewaga ta dotyczy w jednakowym stopniu ich udziału w wolumenie poświęconego czasu, jak i wartości wykonanej pracy (po 54%). Jeszcze większa przewaga mężczyzn dotyczy wolontariatu w stowarzyszeniach, podobnych organizacjach społecznych i fundacjach (61% czasu, 62% wartości).

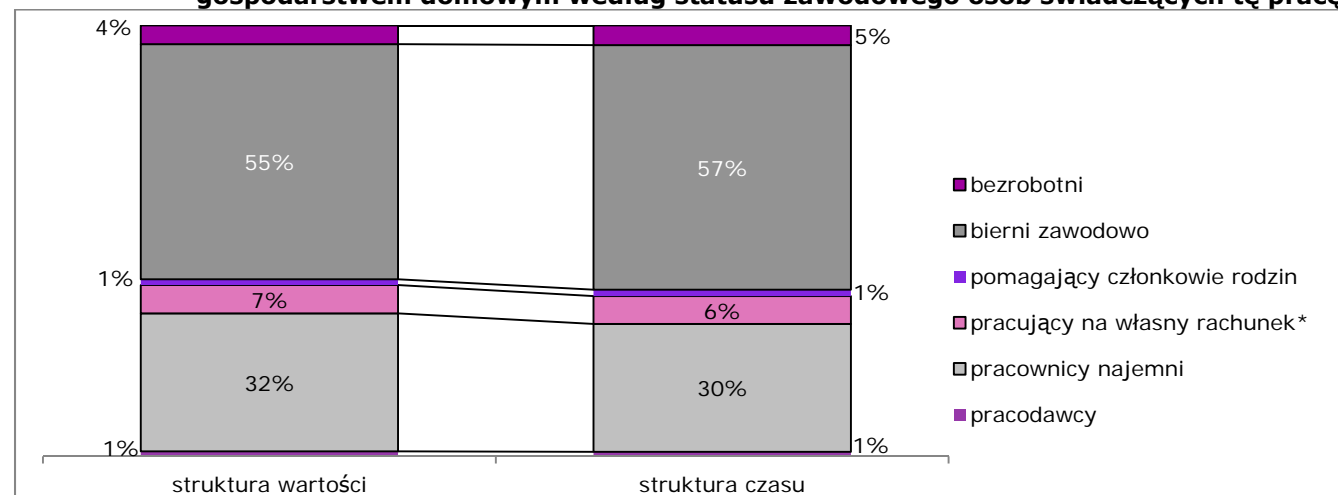
Poważniejsze rozbieżności struktury wartości oraz wolumenu pracy niezarobkowej stwierdzono u osób angażujących się w pomaganie innym, pogrupowanych według poziomu najwyższego osiągniętego przez nie wykształcenia. Okazuje się, że w przypadku osób z wyższym wykształceniem udział w wartości wykonywanej przez nie pracy niezarobkowej jest o jedną piątą większy niż ich udział w całości czasu poświęconego bezpłatnej pracy poza gospodarstwem domowym. Wskazuje to na podejmowanie przez te osoby prac bardziej specjalistycznych i wycenianych wyżej niż średnia dla całej badanej pracy niezarobkowej. Jednocześnie wśród osób o wykształceniu średnim, zasadniczym zawodowym lub najwyżej gimnazjalnym widać, że ich udziały w ogólnej wartości badanej pracy niezarobkowej są niższe niż te dotyczące wolumenu czasu pracy.

Wykres 3.18. Struktura wartości oraz struktura wolumenu pracy niezarobkowej świadczonej poza gospodarstwem domowym według poziomu wykształcenia osób świadczących tę pracę



Niezależnie od wykształcenia na wartość pracy niezarobkowej poza własnym gospodarstwem domowym oddziałuje także status zatrudnienia. Podwyższony udział w wartości badanej pracy występuje w grupach mających na bieżąco styczność z profesjonalnym wykonywaniem pracy – tj. wśród osób pracujących zarobkowo. Widać to wyraźnie poprzez zwiększony udział w strukturze wartości pracy w grupie pracowników najemnych (o 2 p.proc.).

Wykres 3.19. Struktura wartości oraz struktura wolumenu pracy niezarobkowej świadczonej poza gospodarstwem domowym według statusu zawodowego osób świadczących tę pracę



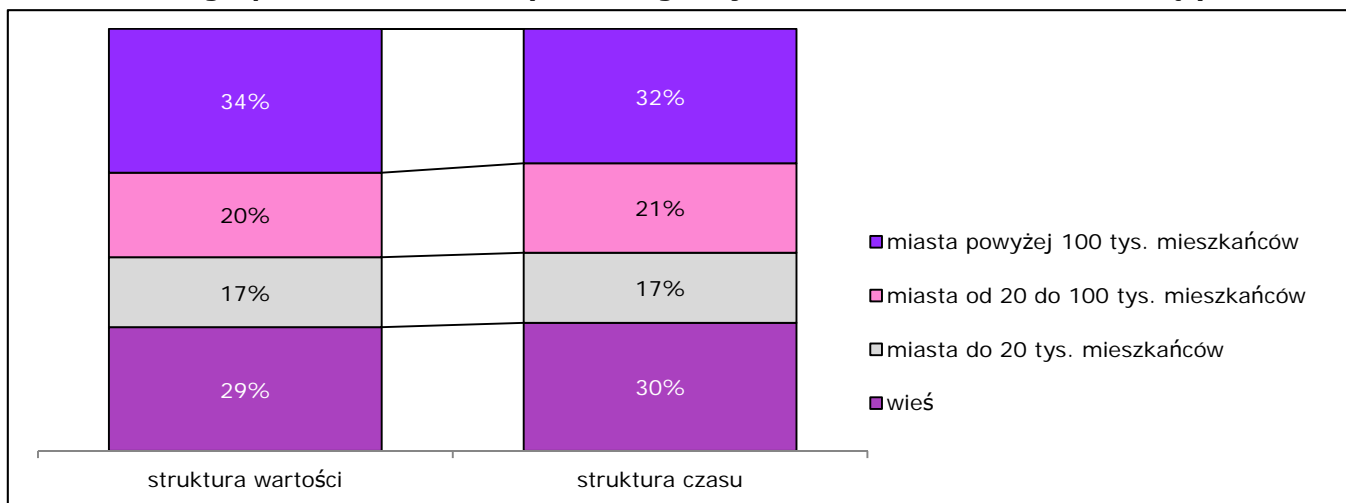
* niezatrudniający pracowników

Jednocześnie symetryczna część wspomnianej powyżej zależności jest widoczna wśród osób mających ograniczony lub nie mających wcale aktualnych doświadczeń z pracy zawodowej. W szczególności – dla grupy osób nieaktywnych zawodowo – udział w wartości pracy niezarobkowej jest o 2 p.proc. niższy niż udział w wolumenie czasu tejże pracy.

Porównanie struktury wartości badanej pracy niezarobkowej ze strukturą jej wolumenu czasu według grup wiekowych ujawnia jeszcze jeden czynnik oddziałujący na wycenę czasu poświęcanego na pomaganie innym. Osoby zaangażowane w pomaganie, należące do grup wiekowych poniżej 45 roku życia, mają regularnie wyższe udziały w całkowitej wartości pracy niezarobkowej niż udziały w wolumenie czasu pracy. Symetryczna prawidłowość zachodzi dla grup wiekowych powyżej 44 roku życia.

Podobne, jak w przypadku grupowania według wieku, rozbieżności widoczne w strukturze wartości oraz wolumenu pracy niezarobkowej zauważalne są także w podziale na rodzaj miejscowości, w której zamieszkują osoby podejmujące pracę niezarobkową poza własnym gospodarstwem domowym. Wyniki przedstawione na wykresie 3.20. wskazują, że w zbiorowości osób angażujących się w taką pracę mieszkańcy największych miast podejmowali prace o nieco większym niż średni stopniu specjalizacji i w rezultacie średnia godzina przepracowana przez nie niezarobkowo była nieco wyżej wartościowana, podczas gdy wycena pracy niezarobkowej świadczonej przez osoby z mniejszych miast i ze wsi była wyceniana nieco poniżej średniej.

Wykres 3.20. Struktura wartości oraz struktura wolumenu pracy niezarobkowej świadczonej poza gospodarstwem domowym według miejsca zamieszkania osób świadczących



Rozdział 4

Podsumowanie

4.1. Skala społecznego zaangażowania w pracę niezarobkową na rzecz innych

Zebrane w ramach badania PNZ dane pokazują, że w ciągu 12 miesięcy 2010 roku ponad połowa badanej populacji choć raz zaangażowała się w nieodpłatne działania poza własnym gospodarstwem domowym. Udział osób dobrowolnie poświęcających swój czas na pracę niezarobkową wyniósł 18% - w zakresie pracy społecznej w ramach różnych struktur organizacyjnych oraz 45% - w odniesieniu do pomagania innym bez pośrednictwa organizacji lub instytucji.

W przypadku podstawowego okresu referencyjnego, jakim były 4 tygodnie poprzedzające badanie, stwierdzono, że prawie 1/3 osób w wieku 15 lat i więcej wykonała przynajmniej jedną pracę niezarobkową poza własnym gospodarstwem domowym. Zaangażowanie w wolontariat w organizacjach, grupach lub instytucjach deklarowało 10% badanych, zaś w pracę niezarobkową świadczoną bezpośrednio na rzecz rodziny spoza własnego gospodarstwa domowego, osób znajomych lub nieznanym, społeczeństwa lub środowiska - 26%. Biorąc pod uwagę pracę niezarobkową w różnego typu strukturach organizacyjnych bardziej popularny był wolontariat w ramach organizacji i grup zaliczanych do sektora non-profit (około 10% populacji badania) niż w instytucjach sektora publicznego (2%). Dla działalności sektora non-profit szczególnie znaczenie miał wolontariat w stowarzyszeniach, podobnych organizacjach społecznych, grupach i fundacjach (łącznie angażowało się tu 5% populacji) oraz na rzecz kościołów, wspólnot i organizacji religijnych (4%). Mniej liczna była grupa osób angażujących się w działalność w ramach związków zawodowych, rad pracowników i pracowniczych kas zapomogowo-pożyczkowych (łącznie 1%) oraz spółdzielni i wspólnot mieszkaniowych (łącznie 1%). Znikome zaangażowanie w pracę społeczną stwierdzono w partiach politycznych oraz organizacjach samorządu gospodarczego i zawodowego.

Zdecydowanie bardziej od pracy społecznej w ramach organizacji rozpowszechnione było bezpośrednie pomaganie osobom spoza własnego gospodarstwa domowego, szczególnie krewnym lub przyjaciółom lub znajomym. W ciągu 4 tygodni w indywidualną pracę na rzecz innych zaangażowało się 2,5-krotnie więcej osób niż w pracę niezarobkową w organizacjach lub instytucjach. Najczęściej odbiorcami bezpośrednio udzielanej pomocy była rodzina niezamieszkująca w jednym gospodarstwie domowym (19% badanych pracowało niezarobkowo na rzecz krewnych) lub znajomi (10%). Odsetek osób angażujących się w przynajmniej jedną z tych dwóch aktywności wyniósł 25%. O wiele rzadziej deklarowano poświęcanie czasu na indywidualną pracę na rzecz środowiska lub społeczności (2%) czy pomoc osobom nieznanym (1%).

4.2. Portret statystyczny osób pracujących niezarobkowo

Zaangażowanie w poszczególne formy pracy niezarobkowej jest zróżnicowane ze względu na cechy społeczno-demograficzne osób świadczących tę pracę. Kluczowy wpływ miały dwie cechy - wiek oraz wykształcenie. Im wyższy poziom wykształcenia tym większa część osób angażowała się zarówno w pracę

społeczną, jak i pracę niezarobkową świadczoną indywidualnie. Natomiast korelacja z wiekiem badanych inaczej kształtowała się w zakresie indywidualnej pracy niezarobkowej niż w zakresie wolontariatu w organizacjach lub instytucjach. W bezpośrednie pomaganie rodzinie, znajomym, nieznanym lub środowisku ponadprzeciętnie angażowały się osoby w wieku 45-64 lat (31% z nich, tj. o 14 p.proc. więcej niż w populacji ogółem) podczas, gdy w pracę społeczną w ramach struktur organizacyjnych najczęściej włączały się osoby przed 18 rokiem życia (19% z nich, tj. o 9 p.proc. więcej niż w populacji ogółem).

Ponadprzeciętne zaangażowanie w pracę niezarobkową w strukturach organizacyjnych osób w wieku 15-17 lat lub nieco starszych wiązało się z okresem nauki i nierozpoczętą jeszcze aktywnością zawodową lub rodzinną. Wolontariuszami częściej były osoby bierne zawodowo ze względu na naukę (17%), szczególnie te uczące się w szkołach ogólnokształcących (22%). Natomiast wśród osób, które już ukończyły naukę najwyższe zaangażowanie w pracę społeczną w zorganizowanych strukturach deklarowały osoby z wyższym wykształceniem (18%).

Wśród wolontariuszy stowarzyszeń, podobnych organizacji członkowskich, grup i fundacji częściej niż przeciętnie występowały osoby z wyższym wykształceniem, młode (15-24 lata), uczące się lub pracujące zawodowo oraz mieszkańcy największych miast, a także mężczyźni. Inaczej wyglądało to wśród osób zaangażowanych w wolontariat w kościołach, wspólnotach lub organizacjach religijnych – w tym przypadku ponadprzeciętnie reprezentowani byli mieszkańcy wsi, osoby powyżej 65 lat, nieaktywne zawodowo oraz kobiety. Wspólnym mianownikiem dla obu typów wolontariatu pozostawało zwiększone zaangażowanie ludzi młodych i osób z wyższym wykształceniem.

Indywidualne świadczenie pracy niezarobkowej znacznie częściej niż przeciętnie występuje wśród osób w wieku 55-64 lat (36%), pracujących na własny rachunek (30%), pracowników najemnych (29%) oraz osób z wyższym wykształceniem (29%) i kobiet (27%). Mniej niż średnio w pomoc bezpośrednią angażują się respondenci najmłodsi (15-17 lat) i najstarsi (od 65 lat) oraz osoby niepełnosprawne, uczące się lub z wykształceniem co najwyżej gimnazjalnym.

4.3. Średni czas pracy niezarobkowej

Średni czas poświęcony na pracę niezarobkową poza własnym gospodarstwem domowym w ciągu 4 tygodni poprzedzających badanie wyniósł 19 godzin wśród osób świadczących indywidualną pracę niezarobkową oraz 12 godzin wśród wolontariuszy w organizacjach lub instytucjach. O większym wymiarze czasu przeznaczanego przez poszczególne osoby na bezpośrednią pomoc niż na zaangażowanie w ramach struktur organizacyjnych świadczy również wartość środkowa (mediana - 8 godzin) i najczęściej występująca (dominanta - 4 godziny), które są dokładnie dwa razy wyższe wśród osób pracujących indywidualnie niż analogiczne statystyki dla pracy niezarobkowej świadczonej w organizacjach lub instytucjach (mediana - 4 godziny, dominanta - 2 godziny).

Zarówno w zakresie zaangażowania indywidualnego, jak i w ramach struktur organizacyjnych przeciętną ilość poświęcanego czasu przez poszczególne osoby bardzo silnie różnicuje rodzaj wykonywanej niezarobkowo pracy. Indywidualnie najbardziej czasochłonne były prace opiekuńcze (średni czas w ciągu 4 tygodni wyniósł 35 godzin), natomiast najmniej czasu zajmowały działania odpowiadające kwalifikacjom pracowników biurowych (2 godziny). Przy wolontariacie w organizacjach lub instytucjach najwyższy średni czas odnotowano w kategorii związanej z usługami osobistymi i ochrony (28 godzin - kategoria ta obejmuje m.in. ochotnicze straże pożarne), zaś najniższy przy pracach prostych (3 godziny).

W zakresie pracy społecznej rodzaj organizacji, w której ta praca była świadczona nie miał większego wpływu na średni czas pracy przypadający na jednego wolontariusza. Przeciętny czas wolontariatu

w organizacjach non-profit w ciągu 4 tygodni był równy średniej dla całej pracy niezarobkowej w ramach struktur organizacyjnych (12 godzin). Taką samą wartość przyjmuje też średnia czasu dla osób angażujących się w stowarzyszeniach, podobnych organizacjach społecznych i fundacjach, natomiast w ramach organizacji i struktur religijnych średni czas pracy był tylko nieznacznie niższy (11 godzin). Trochę wyższe zaangażowanie czasowe odnotowano w sektorze publicznym (średnio – 14 godzin), jednak pamiętać trzeba, że tylko niespełna 2% badanej populacji podejmowało ten rodzaj wolontariatu. Cechy społeczno-demograficzne również nie różnicowały silnie przeciętnego czasu pracy społecznej, z wyjątkiem stanu cywilnego wśród mężczyzn oraz aktywności ekonomicznej – wyróżniali się mężczyźni rozwiedzeni lub w separacji (średnio – 31 godzin) oraz kawalerowie (21 godzin), a także osoby będące na emeryturze (19 godzin).

W indywidualnej pracy niezarobkowej występują bardzo duże różnice między średnim czasem aktywności ze względu na jej odbiorców, jak również cechy społeczno-demograficzne osób ją świadczących. Przeciętny czas poświęcany na indywidualną pracę niezarobkową szczególnie różnicuje się ze względu na:

- odbiorców tej pracy; najwyższy na rzecz rodziny (23 godziny), a najniższy – na rzecz osób nieznanymi (2 godziny),
- status aktywności ekonomicznej osoby zaangażowanej; najwyższy wśród biernych zawodowo ze względu na emeryturę (36 godzin), a najniższy – wśród pracodawców (10 godzin),
- wiek osoby zaangażowanej; najwyższy wśród osób w wieku 55-64 lata (34 godziny), a najniższy – wśród osób w wieku 15-17 lat (11 godzin),
- stan cywilny osoby zaangażowanej; najwyższy wśród wdów i wdowców (33 godziny), a najniższy – wśród kawalerów i panien (12 godzin),
- płeć osoby zaangażowanej; wyraźnie wyższy wśród kobiet (24 godziny) niż mężczyzn (14 godzin).

4.4. Wolumen czasu pracy niezarobkowej

W 2010 r. wszystkie osoby w wieku 15 lat i więcej poświęcające czas na dobrowolną i nieodpłatną pracę poza swoim gospodarstwem domowym wypracowały w ramach tej pracy łącznie 2,5 mld godzin, co odpowiadałoby prawie 1,5 mln etatów przeliczeniowych. Liczba ta stanowiłaby 9,6% wyrażonej w etatach przeciętnej liczby pracujących w Polsce w 2010 r., gdyby w tej ostatniej wielkości uwzględnić nie tylko pracę płatną, ale także pracę niezarobkową na rzecz innych.

Biorąc pod uwagę odsetki osób wykonujących niezarobkową pracę poza gospodarstwem domowym oraz przeciętny czas, jaki poszczególne osoby na nią poświęcały nie zaskakuje, że 85% wolumenu czasu tej pracy odbywało się nie w organizacjach lub instytucjach, lecz indywidualnie. Czas poświęcony na taką bezpośrednią pomoc, kierowaną głównie do rodziny spoza własnego gospodarstwa domowego i do znajomych, odpowiadałby czasowi pracy 1,2 mln pełnoetatowych pracowników. Jednocześnie czas poświęcony na świadczoną indywidualnie pracę niezarobkową stanowiłoby 8% wyrażonej w etatach liczby pracujących w Polsce, gdyby w tej ostatniej wielkości uwzględnić nie tylko pracę płatną, ale także świadczoną bezpośrednio bezpłatną pomoc na rzecz innych.

Mniejszą, ale istotną dla funkcjonowania społeczeństwa obywatelskiego w Polsce, część pracy niezarobkowej stanowi wolontariat w różnego rodzaju organizacjach lub instytucjach. Zgodnie z przyjętą metodą szacunku odpowiadałby on czasowi pracy 0,2 mln pracowników. Najwięcej (40%) pracy wykonywanej przez wolontariuszy w ramach sformalizowanych struktur odbywało się w stowarzyszeniach, podobnych organizacjach członkowskich, fundacjach oraz w mniej sformalizowanych grupach (m.in. rady rodziców, kluby sportowe, ochotnicze straże pożarne, koła łowieckie). Drugim pod względem liczby

przepracowanych godzin obszarem wolontariatu była praca wykonywana na rzecz kościołów, wspólnot lub organizacji religijnych (23%). Istotną rolę w ramach działalności w strukturach sformalizowanych odegrał także wolontariat świadczony w ramach instytucji sektora publicznego (20%).

Wyróżniającymi się grupami społecznymi, których udział w wolumenie czasu pracy niezarobkowej był szczególnie duży są emeryci (40% całości pracy niezarobkowej, mimo, że udział tej grupy w populacji objętej badaniem wynosił 20%), osoby w wieku 45-64 lata (odpowiednio 53% i 33%) oraz kobiety (66% i 52%).

4.5. Rodzaje prac niezarobkowych

Największy udział (53%) w całości czasu całej pracy niezarobkowej w 2010 r. miała praca opiekuńcza. W ramach niezarobkowej opieki sprawowanej nad osobami spoza własnego gospodarstwa domowego wypracowano łącznie 0,77 mln etatów, co gdyby dodać to do płatnego zatrudnienia etatowego w *opiece zdrowotnej i pomocy społecznej* podwoiłoby zasoby pracy w tej sekcji gospodarki. Większą część niezarobkowej pracy opiekuńczej stanowiła opieka nad dziećmi (65% jej wolumenu), ale istotny udział miała też opieka nad chorymi i osobami starszymi (31% wolumenu pracy opiekuńczej).

Struktura rodzajów pracy niezarobkowej wykonywanej w organizacjach lub instytucjach bardzo wyraźnie różniła się od tej świadczonej poza strukturami organizacyjnymi. W strukturze czasu prac wykonywanych w ramach wolontariatu większą rolę odgrywały prace wymagające wyższych kwalifikacji i specjalistycznych umiejętności. Najczęściej wskazywano: prowadzenie zajęć sportowych lub kulturalnych, animowanie grup, udzielanie porad prawnych, organizowanie spotkań, imprez, prowadzenie dokumentacji, w tym księgowej, podejmowanie działań na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa publicznego (np. gaszenie pożarów), drobne naprawy i remonty, a także przeprowadzanie zbiórek żywności, ubrań itp.

Wśród aktywności podejmowanych w ramach indywidualnej pracy niezarobkowej dominowały typowe prace domowe. Oprócz czynności związanych z opieką nad dziećmi, chorymi i osobami starszymi, które stanowiły łącznie aż 61% indywidualnej pracy niezarobkowej najczęściej pomagano innym poprzez: sprzątanie, mycie okien, pranie, prasowanie, malowanie, tapetowanie, prace hydrauliczne, naprawy sprzętu, przenoszenie mebli, układanie opału, szycie, wypełnianie dokumentów, wyszukiwanie informacji w Internecie, przygotowywanie posiłków i opiekę nad zwierzętami domowymi.

4.6. Średnia wartość godziny pracy niezarobkowej

Średnia wartość wykonywanej indywidualnie nieodpłatnej pracy poza własnym gospodarstwem domowym oszacowana zgodnie z przyjętą metodą kosztu zastąpienia prac wykonywanych indywidualnie wyniosła w 2010 roku prawie 16 zł za godzinę. Porównując tę wartość z wyliczonymi analogicznie kosztami zatrudnienia za godzinę pracy w różnych sekcjach gospodarki można stwierdzić, że była ona niższa niż średnie stawki we wszystkich 19 sekcjach PKD, w których prowadziły działalność zlokalizowane na terenie Polski podmioty gospodarcze. Niska średnia wartość monetarna indywidualnie świadczonej pracy niezarobkowej wynikała z większościowego udziału, jaki miały w niej prace opiekuńcze mające relatywnie niską wartość na rynku pracy.

Oszacowana analogicznie wartość godziny pracy społecznej w organizacjach, grupach lub instytucjach była o ponad połowę wyższa i wyniosła 24 zł. Różnica wynikała z zupełnie innej struktury wolumenu pracy wykonywanej przez wolontariuszy niż przez osoby angażujące się w pomoc indywidualną.

Struktura prac wykonywanych w ramach wolontariatu była o wiele bliższa do struktury prac wykonywanej w podmiotach gospodarczych i dlatego średnia wartość godziny pracy społecznej w organizacjach lub instytucjach sytuowała się znacznie bliżej średniej godzinowej stawki kosztów pracy w całej gospodarce narodowej i była niemal identyczna jak w sektorze prywatnym.

4.7. Zagregowana wartość pracy niezarobkowej na tle gospodarki narodowej

Dla zobrazowania znaczenia badanej pracy niezarobkowej oszacowano jej wartość w złotych i zgodnie z przyjętą metodą obliczeń za 2010 r. wyniosła ona 41,1 mld zł. Obowiązujące międzynarodowe normy metodologiczne w zakresie rachunków narodowych powodują, że obecnie ani praca społeczna w ramach jednostek organizacyjnych, ani indywidualna praca niezarobkowa poza własnym gospodarstwem domowym nie są włączone do PKB czy do powiązanych z nim statystyk gospodarki narodowej. Gdyby jednak włączyć wartość pracy niezarobkowej na rzecz innych do produktu krajowego brutto to jej udział w takim poszerzonym PKB wyniósłby 2,8%. Z kolei udział wartości badanej pracy niezarobkowej w rozszerzonej analogicznie wartości dodanej brutto polskiej gospodarki wyniósłby 3,2%, zaś udział w poszerzonej sumie kosztów związanymi z zatrudnieniem w całej gospodarce narodowej - 7,2%.

Uwzględniając podział pracy niezarobkowej na jej dwie zasadnicze formy, to jest pracę świadczoną indywidualnie oraz wolontariat wykonywany w organizacjach, grupach czy instytucjach widać, że 79% całkowitej wartości pracy niezarobkowej stanowiła praca wykonywana poza strukturami organizacyjnymi, podczas gdy jej udział w wolumenie czasu był większy (85%). Wynika to z dużego udziału, jaki w pracy indywidualnej miały prace opiekuńcze (61%), których wycena rynkowa była relatywnie niska (sytuowały się w drugim od dołu decylnie wszystkich rodzajów prac). Mimo niskiej wartości średniej godziny czasu przeznaczanego na indywidualną pracę niezarobkową została ona - ze względu na ogromny wolumen czasu na nią przeznaczanego - wyceniona na kwotę 32,5 mld zł. Gdyby ująć tę wartość w produkcie krajowym brutto - wówczas stanowiłaby ona 2,2% takiego rozszerzonego PKB, zaś jej udział w rozszerzonych analogicznie kosztach zatrudnienia całej gospodarki naszego wyniósłby 5,8%. Wartość niezarobkowej pracy świadczonej bezpośrednio na rzecz rodziny mieszkającej oddzielnie, znajomych, nieznanym, środowiska lub społeczności zbliżona była także do kosztów zatrudnienia ponoszonych przez wszystkie podmioty prywatne i instytucje publiczne prowadzące działalność w sekcji *opieka zdrowotna i pomoc społeczna*.

Druga główna forma świadczenia badanej pracy niezarobkowej - praca społeczna w ramach działalności różnego typu struktur organizacyjnych - stanowiła 21% wartości całej pracy niezarobkowej poza gospodarstwem domowym. Szacunkowa wartość pracy społecznej wszystkich osób angażujących się w 2010 roku w działalność organizacji, grup czy instytucji wyniosła 8,6 mld zł. Udział wartości tego wolontariatu w poszerzonym o jego wartość PKB wyniósłby 0,6%.

Ze względu na duże znaczenie, jakie ma wolontariat dla działalności wielu stowarzyszeń i podobnych organizacji społecznych oraz fundacji wyróżniono podkategorię pracy niezarobkowej wykonywanej we wspomnianych świeckich organizacjach pozarządowych i okazało się, że szacunkowa wartość pracy niezarobkowej w nich wykonywanej wyniosła 3,3 mld zł, tj. była ona na tym samym poziomie, co szacunkowe koszty związane z zatrudnieniem w tych organizacjach w 2010 roku.

Struktura zagregowanej wartości pracy niezarobkowej była podobna do struktury łącznego czasu tej pracy. Odbiorcą największej części zagregowanej wartości pracy niezarobkowej na rzecz innych była rodzina spoza własnego gospodarstwa domowego (66%). Drugim, co do wartości otrzymanej pracy były podmioty należące do sektora non-profit (14%), trzecim - przyjaciele, sąsiedzi i inne osoby znajome (11%), a na

czwartym miejscu instytucje sektora publicznego (5%), zaś na końcu znalazła się kategoria zbiorcza obejmująca głównie pracę na rzecz środowiska lub społeczności (2%). Mimo tych podobieństw do struktury wolumenu czasu wyraźnie widoczny jest obniżony udział wartości pracy niezarobkowej na rzecz rodziny spoza gospodarstwa domowego, a także podwyższone udziały wolontariatu wspierającego działalność organizacji non-profit oraz instytucji sektora publicznego. Rozbieżności te są wynikiem niskiej wyceny czynności opiekuńczych składających się w większości na indywidualną pracę na rzecz krewnych a z drugiej strony - z korzystnego wartościowania prac wykonywanych w świeckich organizacjach pozarządowych oraz w instytucjach sektora publicznego.

W ogólnej perspektywie wartość pracy niezarobkowej poza gospodarstwem domowym wiązała się także z pewnymi cechami demograficzno-społecznymi osób je wykonujących. Wyższa wartość pracy na rzecz innych towarzyszyła wyższemu wykształceniu, posiadaniu aktualnego doświadczenia zawodowego, wiekowi poniżej 45 lat, zamieszkiwaniu w dużym mieście (powyżej 100 tys. mieszkańców), byciu kobietą - w przypadku wolontariatu w sektorze publicznym, byciu mężczyzną - w przypadku pomagania rodzinie lub znajomym oraz wolontariatu na rzecz świeckich organizacji pozarządowych.

4.8. Wnioski

Podsumowując wyniki badania PNZ należy odnotować, że po raz pierwszy uzyskano dane pokazujące w sposób całościowy skalę i wartość zaangażowania polskiego społeczeństwa w dobrowolną i bezpłatną pracę na rzecz innych. Poniżej przedstawione zostaną wnioski dotyczące znaczenia tej pracy dla dobrobytu społecznego wyrażanego za pomocą wskaźników ekonomicznych, a także w zakresie diagnozy funkcjonujących w społeczeństwie sieci społecznych będących nośnikami różnych typów kapitału społecznego.

W wymiarze ekonomicznym wyniki badania PNZ wpisują się w nurt badań statystycznych odpowiadających na inicjatywę *Wyjść poza PKB* (ang. *GDP and Beyond*), w ramach której postuluje się m.in. uzupełnianie pomiaru dobrobytu społecznego mierzonego wartością wyprodukowanych i zakupionych dóbr i usług (PKB) o miary dóbr i usług wytwarzanych, przekazywanych i konsumowanych bez pośrednictwa pieniędzy¹. Zebrane w badaniu PNZ dane pozwoliły po raz pierwszy określić liczbę godzin pracy niezarobkowej poza gospodarstwem domowym oraz rodzaj wykonywanych czynności. Następnie - dzięki odwołaniu się do średnich kosztów wykonania analogicznych prac w podmiotach gospodarki narodowej - określono przybliżoną wartość wytworzonych bezpłatnie dóbr i usług. Stwierdzono, że chociaż większość badanej pracy niezarobkowej wiąże się z czynnościami mającymi niskie stawki rynkowe, to jednak suma godzin tej pracy jest tak duża (odpowiada pracy blisko 1,5 mln pracowników), że w rezultacie jej szacunkowa wartość wynosi aż 41,1 mld zł. Gdyby wartość tej bezpłatnej pracy na rzecz innych dodać do produktu krajowego brutto to udział badanej pracy niezarobkowej w takim poszerzonym PKB wyniósłby 2,8%.

Duże znaczenie dla polityki społecznej ma fakt, że dominującym w Polsce rodzajem nieodpłatnych czynności są prace opiekuńcze, które stanowią nieco ponad połowę wolumenu całej badanej pracy niezarobkowej (53%) i zdecydowaną większość bezpłatnej pracy wykonywanej na rzecz rodziny spoza gospodarstwa domowego (68%). Wolumen pracy opiekuńczej wykonywanej nieodpłatnie na rzecz innych odpowiada pracy prawie 0,8 mln pracowników. Dla polityki zrównoważonego rozwoju kraju istotne jest, że 2/3 tej pracy to bezpłatne inwestycje w kapitał ludzki – gdyż dotyczy ona opieki nad dziećmi. Dla polityki społecznej zmierzającej do zapewniania opieki rosnącej grupie osób starszych – ważne jest, że prawie 1/3

¹ Por. Stiglitz J.E., Sen, A, Fitoussi J., *Raport Komisji ds. Pomiaru Kondycji Gospodarki i Postępu Społecznego*, 2009, s. 14, rekomendacja 5.

bezpłatnej pracy opiekuńczej poza własnym gospodarstwem domowym – świadczone jest na rzecz osób starszych i chorych. Z kolei dla polityki rynku pracy zmierzającej do zwiększenia aktywności zawodowej kobiet duże znaczenie powinien mieć fakt, że ponad 3/4 nieodpłatnej pracy opiekuńczej poza własnym gospodarstwem domowym wykonują kobiety; szczególnie wysoki udział mają te, które są w wieku okołomerytalnym. Zgodnie z wynikami badania kobiety w wieku 55-64 lata na pomoc rodzinie niezamieszkującej wspólnie poświęcały średnio aż 46 godzin w ciągu 4 tygodni – warto więc również prognozować możliwe deficyty w bezpłatnej opiece, jakie mogą nastąpić wraz z wdrożeniem zmian w wieku emerytalnym i już dziś planować alternatywne formy opieki nad dziećmi i osobami starszymi.

Niezależnie od znaczenia, jakie może mieć praca niezarobkowa przy planowaniu polityk przez władze publiczne, jest ona niewątpliwie bardzo ważna dla działalności organizacji pozarządowych i podmiotów wyznaniowych tworzących sektor non-profit, a także dla części instytucji publicznych. Wolontariat, czyli wspieranie pracą społeczną działalności różnego rodzaju struktur organizacyjnych ma w Polsce w sumie mniejszy wymiar niż bezpłatna praca świadczona indywidualnie (stanowi 1/6 wolumenu i 1/5 wartości całej pracy niezarobkowej na rzecz innych), jednak z perspektywy sektora non-profit, w którym koncentrowało się 3/4 wolumenu wolontariatu – znaczenie pracy społecznej jest fundamentalne. Bezpłatna praca nie tylko stanowi odpowiednik zatrudnienia 160 tys. pracowników - to jest nawet nieco więcej niż wynosi zatrudnienie płatne w sektorze non-profit, ale także stanowi jedyny możliwy sposób prowadzenia działalności dla zdecydowanej większości podmiotów, które nie mają żadnego personelu płatnego. Poza wymiarem materialnym, jaki ma praca niezarobkowa dla zapewnienia funkcjonowania stowarzyszeń, fundacji i podobnych organizacji społecznych, zawodowych oraz religijnych, nie mniej istotny jest jej wymiar ideowy – podkreślający rzeczywiste poświęcenie członków i innych wolontariuszy na rzecz niekomercyjnego celu danej organizacji non-profit.

Przechodząc do wniosków z badania PNZ dotyczących ujawnionych przez pracę niezarobkową sieci społecznych należy najpierw zauważyć, że poświęcanie czasu na pomoc innym poprzez sieci formalne (organizacje, instytucje) i nieformalne (rodzina, znajomi) przynajmniej raz w ciągu roku potwierdziła ponad połowa mieszkańców Polski w wieku 15 lat i więcej. Wprawdzie poświęcanie czasu na pracę społeczną w strukturach zorganizowanych występuje u nas rzadziej niż w krajach skandynawskich czy anglosaskich, jednak w Polsce mamy za to do czynienia z dużą skalą pracy niezarobkowej świadczonej pozaformalnie – głównie w oparciu o więzi rodzinne. Na wolontariat w organizacjach lub instytucjach w 2010 roku poświęcała czas niespełna 1/5 badanej populacji, a na pomoc świadczoną poza sieciami formalnymi – prawie 1/2.

Zebrane dane pozwalają ustalić rodzaj odbiorców, a także cechy demograficzno-społeczne osób świadczących dany rodzaj pracy niezarobkowej. Na tej podstawie można stwierdzić, że różne typy pracy niezarobkowej – skierowanej do różnego typu odbiorców - mają też w znacznym stopniu odmienne oparcie społeczne. Można więc mówić o istnieniu różnych rodzajów sieci społecznych i prowadzić analizę występowania różnych typów zawartego w nich kapitału społecznego, którego świadectwem jest inwestowanie wolnego czasu w określone typy relacji społecznych. Oprócz wyższego wykształcenia, które warunkuje ponadprzeciętne odsetki zaangażowania w pracę niezarobkową na rzecz wszelkiego rodzaju odbiorców, profile osób poświęcających czas w różnego rodzaju sieciach ukształtowane są rozbieżnie. W przypadku pracy społecznej w stowarzyszeniach i podobnych organizacjach członkowskich oraz fundacjach, w którą angażuje się choć raz na rok co dziesiąty dorosły Polak; cechami podnoszącymi prawdopodobieństwo inwestowania wolnego czasu w tego rodzaju sieci są: aktywność zawodowa, zamieszkiwanie w większych miastach i bycie mężczyzną. Natomiast na zwiększenie prawdopodobieństwa zaangażowania się w wolontariat na bazie struktur religijnych, które to zaangażowanie w skali roku potwierdza co czternasty badany, pozytywnie wpływa bycie kobietą, wiek emerytalny, brak aktywności zawodowej oraz zamieszkiwanie na wsi. Wspólnym mianownikiem zaangażowania się w wolontariat w strukturach religijnych,

jak też świeckich jest młody wiek. Z kolei w odniesieniu do sieci nieformalnych młodość jest cechą wpływającą negatywnie na skłonność do podejmowania indywidualnej pracy niezarobkowej na rzecz rodziny spoza własnego gospodarstwa domowego, zaś zwiększone zaangażowanie obserwuje się wśród osób w wieku przedemerytalnym lub młodych emerytów, u kobiet i wśród osób aktywnych zawodowo.

Kończąc rozważanie na temat konkluzji będących efektami przeprowadzonego badania PNZ należy podkreślić, że jego wyniki mogą mieć istotne znaczenie dla polityki społecznej i gospodarczej, ponieważ przynoszą nowe dane na temat słabo dotychczas rozpoznanych zasobów i procesów związanych z odtwarzaniem kapitału ludzkiego oraz na temat skali działania formalnych i nieformalnych sieci społecznych stanowiących podstawę kapitału społecznego. Kapitały ludzki i społeczny mają fundamentalne znaczenie dla kierunku i tempa rozwoju kraju i zgodnie ze strategicznymi dokumentami rządowymi powinny być monitorowane – także przy wykorzystaniu danych z kolejnych edycji badania PNZ.

Summary

4.1. The overall scale of volunteer work

Data gathered by the volunteer work survey (PNZ) show that more than half of the population was engaged at least once in unpaid activities outside their own households during the 12 months of 2010. 18% devoted their time to volunteer work through organizations, groups or institutions, while 45% provided unpaid help to others directly, i.e. outside organizational structures.

In the case of the basic reference period - four weeks preceding the survey- it was found that nearly a third of the persons aged 15 years and over performed at least one volunteer work outside of their own household. 10% of the interviewees reported being engaged in volunteering through organizations, groups or institutions, while 26% reported providing unpaid work directly to family outside own household, to friends, acquaintances or strangers, community or the natural environment.

Considering volunteer work in various types of non-profit organizational structures, volunteering through organizations and groups belonging to non-profit sector (about 10% of the surveyed population) was more popular than through the public sector institutions (2%). Volunteering in associations and similar social organizations, groups and foundations (5%) as well as in churches, religious groups and organizations (4%) was particularly important for the activity of non-profit sector. Much less numerous was the number of persons engaged in trade unions, employees' councils and credit associations (1% in total) or in cooperatives and condominiums (1% in total). Low level of involvement in volunteer work was recorded in political parties as well as in professional and self-government organizations.

Direct help provided to persons outside own household, either to family, friends or acquaintances, was definitely more widespread among the Polish population than volunteer work through organizations. During four weeks period more people were engaged in direct work for others than in organization-based volunteering by the factor 2.5. The most popular beneficiaries of direct volunteer work were family members outside of respondent's household (19% of the respondents provided unpaid work to relatives) or friends/acquaintances (10%). About 25% of respondents engaged in at least one of the two activities. Direct work for the environment or the community (2% of the respondents) or assistance to a stranger (1%) were much more occasional.

4.2. The statistical portrait of persons performing volunteer work

Involvement in various forms of volunteer work varies according to socio-demographic characteristics of persons providing this work. It was affected mainly by two key socio-demographic characteristics – age and educational attainment. The higher the level of education, the greater the likelihood of being engaged in both organizational and direct volunteering. However, the respondents' age specificity varied between direct unpaid work and organizational volunteering. Whereas help to family, friends, strangers or the environment was more popular among people aged 45-64 (31% of them, i.e. by 14

percentage points more than in the total population), organization-based volunteering attracted more people under the age of 18 (19% - by 9 percentage points more than in the total population).

Outstanding commitment to organization-based unpaid work of persons aged 15-17 or slightly older was associated with participation in formal education and not yet started economic activity or own family. More often than in total population volunteers were found among persons economically inactive due to being in education (17%), particularly among those attending general secondary school (22%). However, among those who had completed their education, the highest commitment to organization-based volunteer work was declared by people with higher education (18%).

Among the volunteers in associations, similar organizations, groups and foundations more frequently than in the general population one could find persons in the following socio-demographic categories: completed higher education, young (15-24 year old), students or working professionals and residents of the biggest cities, as well as men. The profile of people who were more likely to volunteer in churches, religious groups and organizations was different – the percentage of women, rural residents, people over 65 years old and economically inactive was above average. The increased involvement of young people and people with higher education constituted a common denominator for both types of volunteering.

Direct unpaid work more often involves people aged 55-64 years (36% of them), self-employed (30%), hired workers (29%), persons with higher education (29%) and women (27%). The youngest (aged 15-17 years) and the oldest (65 and over) respondents, as well as disabled persons, pupils, students or persons with at most lower secondary education, engage in directly provided help less than the average.

4.3. Average number of hours volunteered

Average time spent on unpaid volunteer work outside own household during 4 weeks preceding the survey amounted to 19 hours of unpaid work performed directly and 12 hours worked through organizations or institutions. The higher volume of time spent on direct assistance than on organization-based volunteer work is also indicated by the median and the modal values, which are exactly twice as high as those in unpaid work through organizations or institutions (median: 8 and 4 hours, respectively; dominant: 4 and 2 hours).

The mean amount of time spent on volunteer work also varies by the type of that work combined with its institutional setting. As direct unpaid work is concerned the average duration of personal care was 35 hours in the four week period, while the work corresponding to qualifications of clerical staff took the least amount of time (2 hours). Within organizations or institutions, the highest average duration of volunteer work was recorded in the category related to personal and protection services (28 hours, including volunteer fire brigades) while the lowest - in elementary occupations (3 hours).

The type of organization through which volunteering was provided did not have much influence on the average working time per volunteer. The average volunteer time in non-profit organizations during the 4 weeks equaled the average of all organization-based volunteer work (12 hours). The same value is observed for the average working time of persons engaged in associations, social organizations and like, foundations. However, the mean time was only slightly lower in religious organizations and congregations (11 hours). Slightly higher duration of the average volunteer engagement was observed in the public sector (average - 14 hours), but it should be borne in mind that only 2% of the population undertook this type of volunteering.

In terms of average time spent on indirect volunteer work, social and demographic characteristics were not a differentiating criterion of the volunteers' commitment, except for the economic activity and men's marital status - divorced or separated men (average - 31 hours), bachelors (21 hours), as well as retired persons (19 hours) stood out.

In direct volunteer work, the mean time of volunteer engagement varies strongly by the type of the relationship between the volunteer and beneficiary and the socio-demographic characteristics of the volunteer. The average time spent performing direct volunteer work varies particularly according to:

- relationship between the volunteer and the beneficiary; the highest numbers of hours worked for family members (23 hours), and the lowest - for strangers (2 hours),
- economic activity status of the volunteer; the highest among the economically inactive due to retirement (36 hours), the lowest - among employers (10 hours),
- age of the volunteer; the highest among persons aged 55-64 (34 hours), the lowest - among persons aged 15-17 (11 hours),
- marital status of the volunteer; the highest among widows and widowers (33 hours), the lowest - among unmarried persons (12 hours),
- sex of the volunteer: considerably higher among women (24 hours) than men (14 hours).

4.4. The volume of time spent on volunteer work

In 2010, all persons aged 15 and more devoting their time to voluntary and unpaid work outside their households spent a total of 2.5 billion hours in this work, which corresponds to nearly 1.5 million full-time employees full-time equivalent jobs (FTE). If, besides paid work, also the volunteer work was included in the country's employment it would account for 9.6% of this increased employment in terms of FTEs.

Taking into account the percentages of persons engaged in volunteer work and the average time they spent on volunteering, it is not surprising that 85% of the volume of volunteer work time was not rendered through organizations or institutions, but directly. The time spent in 2010 on such direct assistance, benefiting primarily family and friends outside one's own household, corresponds to 1.2 million full-time employees. If the direct volunteer work was included in the country's employment it would account for 8% of this increased employment volume.

In Poland, volunteering within various organizations or institutions is a minor part of unpaid work, but still it is very important for the functioning of civic society. This form of volunteering corresponds to the full time work of 200,000 people. The biggest part (40%) of the volunteer work rendered through formal structures was provided in associations, similar organizations, foundations, and in community-based groups (such as parents' councils, sports clubs, volunteer fire brigades, hunting clubs). The second largest share of volunteer work through organizations was performed in churches, religious groups and organizations (23%). Volunteering through the public sector institutions was also significant form of activities performed within formalized structures (20%).

Distinctive socio-demographic groups with a considerable share in the volume of volunteer time are retired people (40% of total unpaid work, despite the fact that the share of this group in the surveyed population was 20%), persons aged 45-64 years (53% and 33% respectively) and women (66% and 52%).

4.5. Types of volunteer work activities

Personal care had the largest share (53%) of the total volunteer work in 2010. Unpaid care provided to persons outside the respondents' households accounted for the total of 770,000 full-time jobs. If added to FTE paid employment in *health and social care*, the volunteer personal care work would double the employment in this section of the economy. Child care accounted for the most of the volunteer care work (65% of its volume). Care of the sick and the elderly (31% of the volume of personal care) also rated significantly.

The distribution of types of volunteer work activities performed in organizations or institutions differed largely from that provided outside the organizational structures. Volunteer work requiring higher qualifications and specialized skills contributed more significantly to the time structure of the organization-based volunteering. Typical examples of this type of volunteering include: conducting sports activities or cultural events, animating groups, providing legal advice, organizing meetings, events, record-keeping, including accounting, taking measures to ensure public safety (e.g. fire-fighting), minor repairs and renovations, as well as conducting collections of food, clothing, etc.

Typical household chores prevailed among the activities undertaken within volunteer work performed directly. In addition to activities related to the care of children, the sick and the elderly, which altogether accounted for 61% of direct volunteer work, the most common were: housekeeping, window cleaning, washing, ironing, painting, wallpapering, plumbing, equipment repair, moving furniture, stacking firewood, sewing, filling in documents, searching for information on the Internet, cooking and pet care.

4.6. Average hourly value of volunteer work

The average value of volunteer work outside own household was estimated by using the replacement cost method and amounted to nearly PLN 16 per hour in 2010. Comparing this value with the analogously calculated employment costs per hour worked in various sectors of the economy, it can be noted that it was below the average rates in all 19 NACE sections comprising the economic activities of all economic entities operating across Poland. Low average monetary value of the direct volunteer work resulted from a majority share of personal care work which had a relatively low labour market value.

Similarly estimated hourly value of volunteering done through organizations, groups, or institutions was significantly larger and amounted to PLN 24. The difference was due to an entirely different occupational characteristics of volunteer work performed through organizations than those of direct volunteering. The occupational structure of volunteer work through organizations was much closer to that of paid work performed in economic entities and, therefore, the average value of an hour spent on organization-based volunteering was much closer to the average hourly labour cost in the whole national economy and was almost the same as in the private sector.

4.7. Total value of volunteer work in comparison to the national economy

To illustrate the significance of the volunteer work its value was estimated in zloty (PLN) and according to the accepted method of calculation the value amounted to PLN 41.1 billion. In connection with current international methodological standards in the field of national accounts, neither the volunteering through organizational structures, nor direct unpaid work outside of own household are

included in gross domestic product (GDP) and related statistics of the national economy². However, if the GDP was extended by the value of the volunteer work, the value of this work would account for 2.8% of such hypothetically increased GDP. Similarly, the share of the volunteer work in the extended gross value added (GVA) would account for 3.2%, and the share in the analogously extended employment costs incurred by all employers in the national economy would account for 7.2%.

Taking into account the division of volunteer work into its two main forms, i.e. work performed directly and volunteering through organizations, groups or institutions, it is noteworthy that 79% of the total value of unpaid work was done outside the organizational structures, while its share in the time volume was bigger (85%). This is due to the high share (61%) of personal care work of relatively low market valuation (placed in one but last decile of all types of work). Despite the low mean value of an hour spent on unpaid work performed directly, it was - due to huge volume of time devoted - valued at PLN 32.5 billion, which would constitute 2.2% of the hypothetical GDP summing up standard GDP the value of direct volunteer work. The value of volunteer work provided directly to family outside of own household, friends, strangers, environment or community would also account for 5.8%, of the sum embracing all employment costs across the Polish economy and the value of direct unpaid work. The value of volunteer work reformed outside organizational structure was similar to employment costs incurred by all economic entities (incl. public institutions) operating in the *health care and social welfare*.

The second major form of provision of the surveyed unpaid work – organization-based volunteering accounted for 21% of the total value of unpaid work outside own household. The estimated value of the volunteer work performed in organizations, groups or institutions amounted to PLN 8.6 billion which, if added to GDP, would account for 0.6% of such extended GDP.

Due to high importance of volunteer work for the functioning of associations, similar social organizations and foundations, a subcategory of unpaid work performed in these secular non-governmental organizations was distinguished. It appeared that the value of unpaid work performed in these organization was estimated at PLN 3.3 billion, i.e. at the same level as estimated costs related to paid employment in these organizations in 2010.

The distribution of total value of volunteer work was similar to the distribution of the total time-volume of this work. The largest part of aggregate value of volunteer work for the benefit of other persons was provided to family outside of own household (66%), followed by non-profit sector organizations (14%), friends, neighbours and acquaintances (11%), public sector in the fourth place (5%) and, finally, the overall category comprising mainly voluntary work performed for the environment or the community (2%). Despite these similarities to the structure of the time-volume, a reduced share of volunteer work value provided to the family outside of own household is clearly visible, as well as an increased share of value of organization-based volunteering. These discrepancies are due to low valuation of personal care activities consisting mostly of direct work for the benefit of relatives and, on the other hand, favourable valuation of work performed in the secular non-governmental organizations and public sector institutions.

Overall, the value of volunteer work outside own household was also connected with certain demographic and social characteristics of the providers. Work provided for others was valued higher in the case of volunteers with higher education, work experience, aged below 45, big city dwellers. Women's volunteer work in public sector was valued higher, while men's - when helping family or friends and volunteering for secular NGOs.

² However, volunteer work involving production of goods (but not services) for the market is within the boundaries of production and in principle should be included in the GDP, albeit it typically is not. Other forms of volunteering are considered household production for own consumption cf. *Manual on the Measurement of Volunteer Work*, ILO, Geneva 2011, pp. 100-106.

4.8. Conclusions

Summarizing the results of the volunteer work survey (PNZ), it should be noted that for the first time public statistics gathered data allowing for a comprehensive description of scale and value of the Polish community's involvement in voluntary, unpaid work for the benefit of others. The following are the conclusions regarding the importance of this volunteer work for well-being of the society expressed in economic terms, as well as concerning diagnosis of social networks embodying various types of social capital in the society.

Taken economically, the PNZ survey findings are a part of stream of statistical surveys pursuing the goals set up by *GDP and Beyond* initiative postulating, among other things, the completion of measurement of social welfare calculated by the value of manufactured and purchased goods and services (GDP) with new measures of goods and services produced, transmitted and consumed without money³. The data collected in the PNZ survey allowed, for the first time, to determine the number of hours of volunteer work done outside own household and the type of performed activities. Subsequently - referring to the average cost of similar work performed in the national economy entities - the approximate value of manufactured goods and services done free of charge was defined. It was found that although most of the volunteer work embraces activities which are low paid on the labour market, the total number of hours of this work is so big (corresponding to the work of nearly 1.5 million workers) that its estimated value is as much as PLN 41.1 billion. If the value of this unpaid work was included in the GDP, the value of volunteer work would account for 2.8% of the hypothetically increased GDP.

It is of crucial importance for the social policy that personal care is a predominant type of volunteer activity in Poland, constituting slightly more than half the volume of the entire volunteer work (53%) and the vast majority of unpaid work done for the family outside of own household (68%). The volume of volunteer personal care for others corresponds to nearly 0.8 million full time equivalent jobs. For the policy of sustainable development, it is important that two thirds of the volunteer work is a free investment in the human capital - as it concerns the care of children. In terms of social policy aimed at increasing the provision of care to the elderly - it is important that elderly and diseased people receive almost one third of unpaid care provided to people outside of the provider's own household.

On the other hand, it should be of great importance for the labour market policy aimed at increasing economic activity of women that more than three quarters of unpaid care work outside of own household is performed by women, in particular those around retirement age. According to the survey outcomes, women aged 55-64 spent as many as 46 hours helping family outside of own household during 4 weeks – it is worth forecasting possible deficits in unpaid care which might result from changes in retirement age, and prepare an alternative source of workers taking care for children and elderly people.

Irrespective of the importance of volunteer work for policies planned by public authorities, volunteering plays a role for functioning of non-governmental organizations and religious entities representing the non-profit sector, as well as for some public sector institutions. Volunteering, in other words – unpaid supporting activities of different organizational structures - has a smaller scale in Poland than volunteer work provided directly. Volunteer work through organizations or institutions accounts for a sixth of the volume and a fifth of the total value of unpaid work provided to others, but from the perspective of the non-profit sector which embraced 3/4 of the organization-based volunteering volume - the importance of volunteers' support is fundamental. This unpaid work is not only equivalent of 160,000 FTE jobs, which is even slightly more than the paid employment in the non-profit sector. It is also the only

³ Stiglitz J.E., Sen, A, Fitoussi J., *Report by the Commission on the Measurement of Economic Performance and Social Progress*, 2009, p. 14, recommendation 5.

possible way of doing business for a vast majority of entities who have no paid staff. In addition to the material dimension of volunteering to ensure the functioning of non-profit associations, foundations and similar social organizations, professional and religious, ideological dimension is no less important, as it emphasizes actual commitment of members and other volunteers for the non-commercial purpose of the non-profit organization.

Turning to the conclusions of the PNZ survey regarding the social network disclosed by the unpaid work, it should first be noted that devoting time to helping others through formal networks (organizations, institutions) or informal networks (family, friends) at least once a year was confirmed by more than half of the Polish population at the age of 15 years and over. Although spending time on volunteer work through organized structures is less common in Poland than in Scandinavian or Anglo-Saxon countries, still a massive scale of unpaid work provided informally - mainly on the basis of family ties – constitutes a big asset of the Polish society. In 2010, less than 1/5 of the population volunteered through organizations or institutions, while almost a half provided assistance outside the formal networks.

The collected data allow to determine the type of recipients, as well as socio-demographic characteristics of those who provide a given type of volunteer work. Thus, it can be concluded that different types of volunteer work - addressed to different types of recipients – vary largely as to their social background. One can speak of the existence of different types of social networks and analyse the occurrence of different kinds of social capital, marked with investments of free time in certain types of social relationships.

In addition to higher education, which determines the outstanding commitment to volunteer work for the benefit of all kinds of recipients, the profiles of people devoting their time in different types of networks are shaped differently. One in ten of adult Poles is engaged at least once a year in volunteer work through associations, similar membership organizations or foundations. Persons more likely to devote their time to this kind of networks tend to be economically active, living in big cities and males. However, the likelihood of engaging in volunteer work on the basis of religious structures (reported by one in 14 respondents) is increased among women, retired persons, economically inactive persons and those living in rural areas. Young age is the common denominator of involvement in volunteering in both religious and secular structures. However, young age has a negative impact on the willingness to take up volunteer work for the family outside of own household. Adults of pre-retirement or early retirement age, women and economically active people tend to be more engaged in voluntary help along family ties.

To conclude on the effects of the PNZ survey, it should be emphasized that the results may be important for social and economic policies, as they reveal new facts on the hitherto poorly recognized resources and processes associated with reproduction of human capital as well as they provide insight into the scale of formal and informal networks which form the basis of the social capital. Human and social capitals are crucial for the direction and pace of development of the country. Therefore - in accordance with strategic government documents - they should be monitored - also using data from further editions of the PNZ survey.

CZEŚĆ TABELARYCZNA

TABULAR PART

TABL. 5.1.1.1. OSOBY ŚWIADCZĄCE INDYWIDUALNIE PRACĘ NIEZAROBKOWĄ W CIĄGU 4 TYGODNI POPRZEDZAJĄCYCH BADANIE WEDŁUG WIEKU

PERSONS PERFORMING DIRECT VOLUNTEER WORK DURING 4 WEEKS PRECEDING THE SURVEY, BY AGE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	W tym na rzecz Of which for			
			rodziny family	znajomych, przyjaciół, sąsiadów acquaintances, friends and neighbours	osób nieznajomych strangers	społeczeństwa, środowiska naturalnego, miejscowości community, natural environment
a – w milionach in million						
b – w % wszystkich osób w danej kategorii in % of all persons from given group						
OGÓŁEM TOTAL						
OGÓŁEM	a	8,2	6,1	3,1	0,3	0,6
GRAND TOTAL	b	25,9	19,3	9,8	1,1	1,7
15-17 lat	a	0,3	0,1	0,2	.	.
	b	20,1	11,2	12,4	0,2	2,5
18-24	a	0,9	0,6	0,4	.	.
	b	24,1	15,5	12,2	0,8	1,1
25-34	a	1,6	1,2	0,7	0,1	0,1
	b	26,0	19,0	10,6	1,3	1,0
35-44	a	1,3	1,0	0,5	0,1	0,1
	b	26,8	20,3	9,4	1,5	1,7
45-54	a	1,6	1,2	0,6	0,1	0,1
	b	30,8	23,3	11,8	1,3	2,5
55-64	a	1,6	1,4	0,5	0,1	0,1
	b	31,9	26,4	9,6	1,0	1,9
65 lat i więcej and more	a	0,9	0,6	0,3	.	0,1
	b	16,9	12,4	5,0	0,5	1,9
Mężczyźni Males						
Razem	a	3,7	2,6	1,5	0,2	0,2
Total	b	24,3	17,2	10,0	1,0	1,4
15-17 lat	a	0,1	0,1	0,1	.	.
	b	16,8	7,4	10,3	0,3	1,9
18-24	a	0,4	0,3	0,2	.	.
	b	23,2	13,9	12,3	0,6	0,5
25-34	a	0,8	0,6	0,3	.	.
	b	25,2	17,7	11,2	1,1	0,9
35-44	a	0,6	0,5	0,2	.	.
	b	25,9	19,2	9,5	1,7	1,1
45-54	a	0,7	0,5	0,3	.	0,1
	b	27,6	19,5	11,9	1,3	2,1
55-64	a	0,7	0,5	0,2	.	.
	b	27,5	21,7	9,9	0,8	1,9
65 lat i więcej and more	a	0,3	0,2	0,1	.	.
	b	16,0	11,6	3,9	0,6	2,0

**TABL. 5.1.1.1. OSOBY ŚWIADCZĄCE INDYWIDUALNIE PRACĘ NIEZAROBKOWĄ W CIĄGU
4 TYGODNI POPRZEDZAJĄCYCH BADANIE WEDŁUG WIEKU (cd.)**

PERSONS PERFORMING DIRECT VOLUNTEER WORK DURING 4 WEEKS PRECEDING THE SURVEY, BY AGE (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	W tym na rzecz / Of which for			
a – w milionach in million	b – w % wszystkich osób w danej kategorii in % of all persons from given group		rodziny family	znajomych, przyjaciół, sąsiadów acquaintances, friends and neighbours	osób nieznajomych strangers	społeczeństwa, środowiska naturalnego, miejscowości community, natural environment
		Kobiety / Females				
Razem	a	4,6	3,5	1,6	0,2	0,3
Total	b	27,4	21,3	9,6	1,1	2,0
15-17 lat	a	0,2	0,1	0,1	.	.
	b	23,6	15,2	14,6	.	3,0
18-24	a	0,4	0,3	0,2	.	.
	b	25,0	17,2	12,2	1,0	1,8
25-34	a	0,8	0,6	0,3	.	.
	b	26,9	20,3	10,0	1,5	1,1
35-44	a	0,7	0,5	0,2	.	0,1
	b	27,7	21,3	9,4	1,3	2,4
45-54	a	0,9	0,7	0,3	.	0,1
	b	33,8	27,1	11,7	1,3	2,9
55-64	a	1,0	0,8	0,3	.	0,1
	b	35,8	30,6	9,4	1,2	1,9
65 lat i więcej and more	a	0,6	0,4	0,2	.	0,1
	b	17,4	12,9	5,6	0,4	1,9
		MIASTA / URBAN AREAS				
RAZEM	a	5,2	4,0	1,9	0,2	0,4
TOTAL	b	26,6	20,2	9,7	1,2	1,9
15-17 lat	a	0,1	0,1	0,1	.	.
	b	19,8	11,5	12,4	0,3	3,3
18-24	a	0,5	0,3	0,2	.	.
	b	26,0	17,1	11,7	0,9	1,9
25-34	a	1,0	0,7	0,4	.	.
	b	25,1	18,9	9,9	1,1	0,6
35-44	a	0,8	0,6	0,3	0,1	0,1
	b	25,5	20,0	8,9	1,7	1,7
45-54	a	1,0	0,8	0,4	.	0,1
	b	32,0	24,3	12,2	1,3	3,0
55-64	a	1,2	1,0	0,3	.	0,1
	b	33,6	28,0	9,7	1,4	2,0
65 lat i więcej and more	a	0,6	0,4	0,2	.	0,1
	b	18,5	13,6	5,7	0,6	2,3

TABL. 5.1.1.1. OSOBY ŚWIADCZĄCE INDYWIDUALNIE PRACĘ NIEZAROBKOWĄ W CIĄGU 4 TYGODNI POPRZEDZAJĄCYCH BADANIE WEDŁUG WIEKU (dok.)

PERSONS PERFORMING DIRECT VOLUNTEER WORK DURING 4 WEEKS PRECEDING THE SURVEY, BY AGE (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		W tym na rzecz <i>Of which for</i>				
		rodziny <i>family</i>	znajomych, przyjaciół, sąsiadów <i>acquaintances, friends and neighbours</i>	osób nieznajomych <i>strangers</i>	społeczeństwa, środowiska naturalnego, miejscowości <i>community, natural environment</i>	
a – w milionach <i>in million</i>	Ogółem <i>Total</i>					
b – w % wszystkich osób w danej kategorii <i>in % of all persons from given group</i>						
WIEŚ <i>RURAL AREAS</i>						
RAZEM	a	3,0	2,2	1,2	0,1	0,2
TOTAL	b	24,8	17,9	10,0	0,9	1,4
15-17 lat	a	0,1	0,1	0,1	.	.
	b	20,5	10,9	12,4	.	1,4
18-24	a	0,3	0,2	0,2	.	.
	b	21,6	13,5	13,0	0,7	0,2
25-34	a	0,6	0,4	0,3	.	.
	b	27,6	19,1	11,9	1,6	1,7
35-44	a	0,6	0,4	0,2	.	.
	b	28,7	20,7	10,2	1,1	1,8
45-54	a	0,6	0,4	0,2	.	.
	b	28,8	21,8	11,1	1,3	1,7
55-64	a	0,5	0,4	0,2	.	.
	b	28,6	23,5	9,5	0,2	1,6
65 lat i więcej <i>and more</i>	a	0,3	0,2	0,1	.	.
	b	14,0	10,4	3,8	0,3	1,4

TABL. 5.1.1.2. OSOBY ŚWIADCZĄCE INDYWIDUALNIE PRACĘ NIEZAROBKOWĄ W CIĄGU 4 TYGODNI POPRZEDZAJĄCYCH BADANIE WEDŁUG STANU CYWILNEGO

PERSONS PERFORMING DIRECT VOLUNTEER WORK DURING 4 WEEKS PRECEDING THE SURVEY, BY MARITAL STATUS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	W tym na rzecz / Of which for			
			rodziny family	znajomych przyjaciół, sąsiadów acquaintances, friends and neighbours	osób nieznajomych strangers	społeczeństwa, środowiska naturalnego, miejscowości community, natural environment
a – w milionach in million						
b – w % wszystkich osób w danej kategorii in % of all persons from given group						
OGÓŁEM TOTAL						
Kawaler/panna Single	a	2,0	1,3	1,1	0,1	0,1
	b	23,4	14,9	12,2	0,9	1,5
Żonaty/zamężna Married	a	5,2	4,2	1,6	0,2	0,3
	b	27,8	22,3	8,7	1,1	1,8
Wdowiec/wdowa Widower/widow	a	0,6	0,5	0,2	.	0,1
	b	21,0	14,9	8,2	0,9	1,8
Rozwiedziony(a), w separacji Divorced, separated	a	0,4	0,2	0,2	.	.
	b	28,2	18,2	13,6	1,2	2,1
Mężczyźni Males						
Kawaler Single	a	1,0	0,6	0,6	.	.
	b	20,7	12,2	11,4	0,7	0,9
Żonaty Married	a	2,5	1,9	0,9	0,1	0,2
	b	26,6	20,3	9,3	1,2	1,8
Wdowiec Widower	a	0,1
	b	15,6	11,1	4,6	0,9	1,4
Rozwiedziony, w separacji Divorced, separated	a	0,1	0,1	0,1	.	.
	b	27,4	17,2	14,7	1,7	1,0
Kobiety Females						
Panna Single	a	1,0	0,7	0,5	.	0,1
	b	27,1	18,7	13,2	1,2	2,4
Zamężna Married	a	2,7	2,3	0,8	0,1	0,2
	b	28,9	24,1	8,2	1,1	1,8
Wdowa Widow	a	0,6	0,4	0,2	.	.
	b	22,1	15,6	8,9	0,9	1,9
Rozwiedziona, w separacji Divorced, separated	a	0,2	0,2	0,1	.	.
	b	28,6	18,7	13,0	1,0	2,7
MIASTA URBAN AREAS						
Kawaler/panna Single	a	1,3	0,9	0,6	.	0,1
	b	24,9	17,1	12,0	0,9	1,8
Żonaty/zamężna Married	a	3,2	2,6	1,0	0,2	0,2
	b	28,0	22,7	8,4	1,3	2,0
Wdowiec/wdowa Widower /widow	a	0,4	0,3	0,2	.	.
	b	22,4	15,7	9,0	1,1	1,8
Rozwiedziony(a), w separacji Divorced, separated	a	0,3	0,2	0,1	.	.
	b	28,3	18,3	13,2	1,1	2,4
WIEŚ RURAL AREAS						
Kawaler/panna Single	a	0,8	0,4	0,4	.	.
	b	21,3	11,8	12,4	1,0	1,2
Żonaty/zamężna Married	a	2,0	1,6	0,7	0,1	0,1
	b	27,5	21,6	9,2	0,8	1,6
Wdowiec/wdowa Widower /widow	a	0,2	0,2	0,1	.	.
	b	18,4	13,5	6,6	0,5	1,7
Rozwiedziony(a), w separacji Divorced, separated	a	0,1
	b	27,8	18,0	14,8	1,6	1,0

TABL. 5.1.1.3. OSOBY ŚWIADCZĄCE INDYWIDUALNIE PRACĘ NIEZAROBKOWĄ W CIĄGU 4 TYGODNI POPRZEDZAJĄCYCH BADANIE WEDŁUG STOPNIA NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

PERSONS PERFORMING DIRECT VOLUNTEER WORK DURING 4 WEEKS PRECEDING THE SURVEY BY, LEVEL OF DISABILITY

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		W tym na rzecz <i>Of which for</i>				
		Ogółem <i>Total</i>	rodziny <i>family</i>	znajomych przyjaciół, sąsiadów <i>acquaintances, friends and neighbours</i>	osób nieznajomych <i>strangers</i>	społeczeństwa, środowiska naturalnego, miejscowości <i>community, natural environment</i>
a – w milionach <i>in million</i>						
b – w % wszystkich osób w danej kategorii <i>in % of all persons from given group</i>						
OGÓŁEM TOTAL						
Osoby z orzeczeniem o niepełnosprawności	a	0,7	0,6	0,6	0,6	0,1
<i>Persons with certificate of disability</i>	b	22,4	17,0	8,1	1,2	1,7
w stopniu: <i>with degree:</i>						
znacznym	a	0,1	0,1	0,1	.	.
<i>severe</i>	b	13,9	9,0	6,4	1,2	1,3
umiarkowanym	a	0,3	0,2	0,1	.	.
<i>moderate</i>	b	22,9	16,8	7,9	1,5	0,8
lekkim	a	0,3	0,2	0,1	.	.
<i>slight</i>	b	27,4	22,1	9,4	0,9	3,0
Mężczyźni Males						
Osoby z orzeczeniem o niepełnosprawności	a	0,3	0,2	0,1	.	.
<i>Persons with certificate of disability</i>	b	20,2	14,8	7,5	1,2	1,7
w stopniu: <i>with degree:</i>						
znacznym	a	0,1
<i>severe</i>	b	12,6	9,3	4,1	0,9	1,5
umiarkowanym	a	0,1	0,1	0,1	.	.
<i>moderate</i>	b	20,9	13,8	8,2	1,9	0,6
lekkim	a	0,1	0,1	.	.	.
<i>slight</i>	b	24,1	19,4	8,6	0,5	3,1
Kobiety Females						
Osoby z orzeczeniem o niepełnosprawności	a	0,4	0,3	0,1	.	.
<i>Persons with certificate of disability</i>	b	24,7	19,3	8,7	1,3	1,7
w stopniu: <i>with degree:</i>						
znacznym	a	0,1
<i>severe</i>	b	15,1	8,8	8,5	1,5	1,1
umiarkowanym	a	0,2	0,1	.	.	.
<i>moderate</i>	b	25,2	20,6	7,4	1,1	0,9
lekkim	a	0,2	0,1	0,1	.	.
<i>slight</i>	b	30,5	24,8	10,2	1,4	2,9

TABL. 5.1.1.3. OSOBY ŚWIADCZĄCE INDYWIDUALNIE PRACĘ NIEZAROBKOWĄ W CIĄGU 4 TYGODNI POPRZEDZAJĄCYCH BADANIE WEDŁUG STOPNIA NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI (dok.)

PERSONS PERFORMING DIRECT VOLUNTEER WORK DURING 4 WEEKS PRECEDING THE SURVEY, BY LEVEL OF DISABILITY (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION a – w milionach <i>in million</i> b – w % wszystkich osób w danej kategorii <i>in % of all persons from given group</i>	Ogółem <i>Total</i>	W tym na rzecz <i>Of which for</i>				
		rodziny <i>family</i>	znajomych przyjaciół, sąsiadów <i>acquaintances, friends and neighbours</i>	osób nieznanomych <i>strangers</i>	społeczeństwa, środowiska naturalnego, miejscowości <i>community, natural environment</i>	
MIASTA URBAN AREAS						
Osoby z orzeczeniem o niepełnosprawności	a	0,5	0,4	0,2	.	.
<i>Persons with certificate of disability</i>	b	23,9	18,5	8,4	1,3	1,7
w stopniu: <i>with degree:</i>						
znacznym	a	0,1	0,1	.	.	.
<i>severe</i>	b	15,1	8,9	7,8	1,5	1,1
umiarkowanym	a	0,2	0,2	0,1	.	.
<i>moderate</i>	b	24,8	19,4	7,6	1,3	0,9
lekkim	a	0,2	0,2	0,1	.	.
<i>slight</i>	b	28,4	23,4	9,9	1,2	3,0
WIEŚ RURAL AREAS						
Osoby z orzeczeniem o niepełnosprawności	a	0,3	0,2	0,1	.	.
<i>Persons with certificate of disability</i>	b	20,0	14,4	7,5	1,1	1,7
w stopniu: <i>with degree:</i>						
znacznym	a
<i>severe</i>	b	12,0	9,2	4,4	0,9	1,7
umiarkowanym	a	0,1	0,1	.	.	.
<i>moderate</i>	b	19,2	11,9	8,4	2,0	0,6
lekkim	a	0,1	0,1	.	.	.
<i>slight</i>	b	25,8	20,3	8,7	0,5	2,9

TABL. 5.1.1.4. OSOBY ŚWIADCZĄCE INDYWIDUALNIE PRACĘ NIEZAROBKOWĄ W CIĄGU 4 TYGODNI POPRZEDZAJĄCYCH BADANIE WEDŁUG ZAMIESZKIWANIA W GOSPODARSTWIE DOMOWYM Z DZIECKIEM W WIEKU PONIŻEJ 15 ROKU ŻYCIA

PERSONS PERFORMING DIRECT VOLUNTEER WORK DURING 4 WEEKS PRECEDING THE SURVEY, BY LIVING IN A HOUSEHOLD WITH A CHILD UNDER 15 YEARS OF AGE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	W tym na rzecz Of which for			
			rodziny family	znajomych przyjaciół, sąsiadów acquaintances, friends and neighbours	osób nieznanomych strangers	społeczeństwa, środowiska naturalnego, miejscowości community, natural environment
a – w milionach in million						
b – w % wszystkich osób w danej kategorii in % of all persons from given group						
		OGÓŁEM	TOTAL			
Osoby nie zamieszkujące z dzieckiem <i>Persons not living with a child</i>	a	5,6	4,2	2,1	0,2	0,4
	b	26,3	19,9	9,7	1,0	1,9
Osoby zamieszkujące z dzieckiem <i>Persons living with a child</i>	a	2,7	1,9	1,1	0,1	0,1
	b	25,2	18,2	10,0	1,2	1,4
		Mężczyźni	Males			
Osoby nie zamieszkujące z dzieckiem <i>Persons not living with a child</i>	a	2,4	1,7	1,0	0,1	0,1
	b	23,3	16,3	9,6	1,0	1,4
Osoby zamieszkujące z dzieckiem <i>Persons living with a child</i>	a	1,3	0,9	0,5	0,1	0,1
	b	26,2	19,1	10,8	1,1	1,5
		Kobiety	Females			
Osoby nie zamieszkujące z dzieckiem <i>Persons not living with a child</i>	a	3,2	2,5	1,1	0,1	0,3
	b	29,1	23,2	9,8	0,9	2,4
Osoby zamieszkujące z dzieckiem <i>Persons living with a child</i>	a	1,4	1,0	0,5	0,1	0,1
	b	24,2	17,6	9,4	1,3	1,3
		MIASTA	URBAN AREAS			
Osoby nie zamieszkujące z dzieckiem <i>Persons not living with a child</i>	a	3,8	2,9	1,4	0,2	0,3
	b	27,7	21,4	9,9	1,1	2,2
Osoby zamieszkujące z dzieckiem <i>Persons living with a child</i>	a	1,4	1,0	0,5	0,1	0,1
	b	23,9	17,5	9,2	1,3	1,4
		WIEŚ	RURAL AREAS			
Osoby nie zamieszkujące z dzieckiem <i>Persons not living with a child</i>	a	1,8	1,3	0,7	0,1	0,1
	b	23,7	17,1	9,4	0,7	1,4
Osoby zamieszkujące z dzieckiem <i>Persons living with a child</i>	a	1,3	0,9	0,5	0,1	0,1
	b	26,7	19,2	11,0	1,1	1,5

TABL. 5.1.1.5. OSOBY ŚWIADCZĄCE INDYWIDUALNIE PRACĘ NIEZAROBKOWĄ W CIĄGU 4 TYGODNI POPRZEDZAJĄCYCH BADANIE WEDŁUG MIEJSCA ZAMIESZKANIA

PERSONS PERFORMING DIRECT VOLUNTEER WORK DURING 4 WEEKS PRECEDING THE SURVEY, BY PLACE OF RESIDENCE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	W tym na rzecz / Of which for			
a – w milionach in million	b – w % wszystkich osób w danej kategorii in % of all persons from given group		rodziny family	znajomych przyjaciół, sąsiadów acquaintances, friends and neighbours	osób nieznanym strangers	społeczeństwa, środowiska naturalnego, miejscowości community, natural environment
		O G Ó Ł E M	T O T A L			
Miasta	a	5,2	4,0	1,9	0,2	0,4
Urban areas	b	26,6	20,2	9,7	1,2	1,9
powyżej 100 tys. mieszkańców	a	2,5	1,9	0,9	0,1	0,1
over 100 thous. inhabitants	b	25,6	19,6	8,9	0,9	1,4
20–100 tys. mieszkańców	a	1,6	1,2	0,6	0,1	0,1
thous. inhabitants	b	27,6	20,5	10,1	1,4	2,2
do 20 tys. mieszkańców	a	1,1	0,8	0,4	0,1	0,1
below 20 thous. inhabitants	b	27,4	21,0	10,7	1,3	2,6
Wieś	a	3,0	2,2	1,2	0,1	0,2
Rural areas	b	24,8	17,9	10,0	0,9	1,4
		Mężczyźni	Males			
Miasta	a	2,2	1,6	0,8	0,1	0,1
Urban areas	b	24,3	17,9	9,3	1,1	1,5
powyżej 100 tys. mieszkańców	a	1,0	0,7	0,4	.	.
over 100 thous. inhabitants	b	22,7	16,9	8,2	0,7	0,9
20–100 tys. mieszkańców	a	0,7	0,5	0,3	.	0,1
thous. inhabitants	b	25,8	19,3	10,0	1,7	1,9
do 20 tys. mieszkańców	a	0,5	0,4	0,2	.	.
below 20 thous. inhabitants	b	25,5	18,2	10,7	1,1	2,0
Wieś	a	1,5	1,0	0,7	0,1	0,1
Rural areas	b	24,2	16,0	11,0	0,9	1,4
		Kobiety	Females			
Miasta	a	3,0	2,3	1,0	0,1	0,2
Urban areas	b	28,6	22,2	10,0	1,2	2,3
powyżej 100 tys. mieszkańców	a	1,5	1,1	0,5	0,1	0,1
over 100 thous. inhabitants	b	28,1	22,0	9,5	1,1	1,9
20–100 tys. mieszkańców	a	0,9	0,7	0,3	.	0,1
thous. inhabitants	b	29,1	21,7	10,2	1,1	2,4
do 20 tys. mieszkańców	a	0,6	0,5	0,2	.	0,1
below 20 thous. inhabitants	b	29,1	23,3	10,8	1,5	3,1
Wieś	a	1,6	1,2	0,6	0,1	0,1
Rural areas	b	25,4	19,7	9,1	0,9	1,5

TABL. 5.1.1.6. OSOBY ŚWIADCZĄCE INDYWIDUALNIE PRACĘ NIEZAROBKOWĄ W CIĄGU 4 TYGODNI POPRZEDZAJĄCYCH BADANIE WEDŁUG REGIONÓW

PERSONS PERFORMING DIRECT VOLUNTEER WORK DURING 4 WEEKS PRECEDING THE SURVEY, BY REGIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		W tym na rzecz / Of which for				
		Ogółem Total	rodziny family	znajomych przyjaciół, sąsiadów acquaintances, friends and neighbours	osób nieznanym strangers	społeczeństwa, środowiska naturalnego, miejscowości community, natural environment
a – w milionach in million						
b – w % wszystkich osób w danej kategorii in % of all persons from given group						
		REGION CENTRALNY	CENTRAL REGION			
OGÓŁEM	a	1,6	1,1	0,6	0,1	0,1
TOTAL	b	22,9	16,1	8,8	0,7	1,4
Mężczyźni	a	0,7	0,5	0,3	.	.
Males	b	21,6	14,0	8,7	0,6	0,9
Kobiety	a	0,9	0,7	0,3	.	0,1
Females	b	24,1	18,2	8,9	0,8	1,9
		REGION POŁUDNIOWY	SOUTHERN REGION			
OGÓŁEM	a	1,7	1,3	0,6	.	.
TOTAL	b	25,0	20,0	7,5	0,5	0,6
Mężczyźni	a	0,8	0,6	0,3	.	.
Males	b	24,2	18,0	8,4	0,2	0,6
Kobiety	a	0,9	0,8	0,3	.	.
Females	b	25,8	21,8	6,5	0,7	0,6
		REGION WSCHODNI	EASTERN REGION			
OGÓŁEM	a	2,0	1,5	0,8	0,1	0,2
TOTAL	b	34,6	25,9	13,9	2,3	3,5
Mężczyźni	a	0,9	0,6	0,4	0,1	0,1
Males	b	31,1	21,8	13,5	2,5	3,2
Kobiety	a	1,1	0,9	0,4	0,1	0,1
Females	b	37,6	29,4	14,3	2,1	3,9
		REGION PÓŁNOCNO-ZACHODNI	NORTH-WESTERN REGION			
OGÓŁEM	a	1,3	0,9	0,6	.	0,1
TOTAL	b	27,6	19,7	12,1	0,9	1,7
Mężczyźni	a	0,6	0,4	0,3	.	.
Males	b	26,2	18,5	12,4	0,8	1,5
Kobiety	a	0,7	0,5	0,3	.	.
Females	b	28,9	20,7	11,8	0,9	1,9
		REGION POŁUDNIOWO-ZACHODNI	SOUTH-WESTERN REGION			
OGÓŁEM	a	0,6	0,5	0,2	.	.
TOTAL	b	20,7	16,4	6,8	0,7	1,1
Mężczyźni	a	0,3	0,2	0,1	.	.
Males	b	19,5	15,6	6,7	1,0	0,7
Kobiety	a	0,4	0,3	0,1	.	.
Females	b	21,9	17,1	6,8	0,5	1,4
		REGION PÓŁNOCNY	NORTHERN REGION			
OGÓŁEM	a	1,0	0,8	0,4	0,1	0,1
TOTAL	b	23,2	17,6	8,9	1,3	2,0
Mężczyźni	a	0,5	0,3	0,2	.	.
Males	b	22,2	16,3	9,9	1,4	1,9
Kobiety	a	0,5	0,4	0,2	.	.
Females	b	24,0	18,7	8,0	1,3	2,1

TABL. 5.1.1.7. OSOBY ŚWIADCZĄCE INDYWIDUALNIE PRACĘ NIEZAROBKOWĄ W CIĄGU 4 TYGODNI POPRZEDZAJĄCYCH BADANIE WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA
PERSONS PERFORMING DIRECT VOLUNTEER WORK DURING 4 WEEKS PRECEDING THE SURVEY, BY LEVEL OF EDUCATION

POZIOM WYKSZTAŁCENIA LEVEL OF EDUCATION a – w milionach in million b – w % wszystkich osób w danej kategorii in % of all persons from given group	Ogółem Total	W tym na rzecz Of which for				
		rodziny family	znajomych przyjaciół, sąsiadów acquaintances, friends and neighbours	osób nieznanomych strangers	społeczeństwa, środowiska naturalnego, miejscowości community, natural environment	
OGÓŁEM TOTAL						
OGÓŁEM	a	8,2	6,1	3,1	0,3	0,6
GRAND TOTAL	b	25,9	19,3	9,8	1,1	1,7
Wyższe <i>Higher</i>	a	1,7	1,3	0,7	0,1	0,1
	b	29,5	22,5	11,0	1,8	2,2
Średnie zawodowe <i>Secondary vocational</i>	a	2,1	1,6	0,7	0,1	0,1
	b	28,3	21,6	10,0	1,0	1,9
Średnie ogólnokształcące <i>General secondary</i>	a	0,9	0,6	0,3	.	0,1
	b	26,0	19,3	10,2	1,0	1,7
Zasadnicze zawodowe <i>Basic vocational</i>	a	2,1	1,6	0,8	0,1	0,1
	b	27,5	20,8	9,8	1,1	1,6
Gimnazjalne i niższe <i>Lower secondary and lower</i>	a	1,4	0,9	0,6	.	0,1
	b	18,9	12,9	8,4	0,5	1,4
Mężczyźni Males						
Razem	a	3,7	2,6	1,5	0,2	0,2
Total	b	24,3	17,2	10,0	1,0	1,4
Wyższe <i>Higher</i>	a	0,6	0,5	0,2	.	.
	b	26,0	19,4	9,8	1,7	1,8
Średnie zawodowe <i>Secondary vocational</i>	a	1,0	0,7	0,4	.	0,1
	b	26,8	19,4	11,4	1,0	1,5
Średnie ogólnokształcące <i>General secondary</i>	a	0,3	0,2	0,1	.	.
	b	23,0	17,1	8,8	1,3	0,2
Zasadnicze zawodowe <i>Basic vocational</i>	a	1,3	0,9	0,5	.	0,1
	b	26,2	18,9	10,1	1,0	1,6
Gimnazjalne i niższe <i>Lower secondary and lower</i>	a	0,5	0,3	0,3	.	.
	b	17,5	10,3	8,7	0,5	1,3

TABL. 5.1.1.7. OSOBY ŚWIADCZĄCE INDYWIDUALNIE PRACĘ NIEZAROBKOWĄ W CIĄGU 4 TYGODNI POPRZEDZAJĄCYCH BADANIE WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA (cd.)

PERSONS PERFORMING DIRECT VOLUNTEER WORK DURING 4 WEEKS PRECEDING THE SURVEY, BY LEVEL OF EDUCATION (cont.)

POZIOM WYKSZTAŁCENIA LEVEL OF EDUCATION		Ogółem Total	W tym na rzecz / Of which for			
			rodziny family	znajomych przyjaciół, sąsiadów acquaintances, friends and neighbours	osób nieznanym strangers	społeczeństwa, środowiska naturalnego, miejscowości community, natural environment
a – w milionach in million						
b – w % wszystkich osób w danej kategorii in % of all persons from given group						
		Kobiety	Females			
Razem	a	4,6	3,5	1,6	0,2	0,3
Total	b	27,4	21,3	9,6	1,1	2,0
Wyższe	a	1,1	0,9	0,4	0,1	0,1
Higher	b	32,2	24,9	12,0	1,8	2,5
Średnie zawodowe	a	1,1	0,9	0,3	.	0,1
Secondary vocational	b	29,7	23,7	8,8	1,1	2,3
Średnie ogólnokształcące	a	0,6	0,4	0,2	.	0,1
General secondary	b	27,6	20,5	10,9	0,9	2,4
Zasadnicze zawodowe	a	0,9	0,7	0,3	.	.
Basic vocational	b	29,5	23,7	9,3	1,3	1,5
Gimnazjalne i niższe	a	0,8	0,6	0,3	.	0,1
Lower secondary and lower	b	19,9	14,8	8,2	0,5	1,5
		MIASTA	URBAN AREAS			
RAZEM	a	5,2	4,0	1,9	0,2	0,4
TOTAL	b	26,6	20,2	9,7	1,2	1,9
Wyższe	a	1,3	1,0	0,5	0,1	0,1
Higher	b	28,5	22,1	10,5	1,7	1,9
Średnie zawodowe	a	1,4	1,1	0,5	0,1	0,1
Secondary vocational	b	28,7	22,5	10,0	1,2	2,1
Średnie ogólnokształcące	a	0,6	0,5	0,2	.	.
General secondary	b	26,4	19,3	9,8	1,0	1,9
Zasadnicze zawodowe	a	1,1	0,9	0,4	.	0,1
Basic vocational	b	27,6	21,4	8,9	1,2	2,0
Gimnazjalne i niższe	a	0,6	0,4	0,3	.	0,1
Lower secondary and lower	b	19,6	13,4	8,8	0,6	1,6

TABL. 5.1.1.7. OSOBY ŚWIADCZĄCE INDYWIDUALNIE PRACĘ NIEZAROBKOWĄ W CIĄGU 4 TYGODNI POPRZEDZAJĄCYCH BADANIE WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA (dok.)

PERSONS PERFORMING DIRECT VOLUNTEER WORK DURING 4 WEEKS PRECEDING THE SURVEY, BY LEVEL OF EDUCATION (cont.)

POZIOM WYKSZTAŁCENIA LEVEL OF EDUCATION a – w milionach <i>in million</i> b – w % wszystkich osób w danej kategorii <i>in % of all persons from given group</i>	Ogółem <i>Total</i>	W tym na rzecz <i>Of which for</i>				
		rodziny <i>family</i>	znajomych przyjaciół, sąsiadów <i>acquaintances, friends and neighbours</i>	osób nieznanomych <i>strangers</i>	społeczeństwa, środowiska naturalnego, miejscowości <i>community, natural environment</i>	
WIEŚ <i>RURAL AREAS</i>						
RAZEM	a	3,0	2,2	1,2	0,1	0,2
TOTAL	b	24,8	17,9	10,0	0,9	1,4
Wyższe <i>Higher</i>	a	0,4	0,3	0,2	.	.
	b	33,5	24,0	13,5	2,2	3,4
Średnie zawodowe <i>Secondary vocational</i>	a	0,7	0,5	0,2	.	.
	b	27,5	19,9	10,0	0,7	1,6
Średnie ogólnokształcące <i>General secondary</i>	a	0,2	0,2	0,1	.	.
	b	24,9	19,4	11,2	1,0	0,8
Zasadnicze zawodowe <i>Basic vocational</i>	a	1,0	0,7	0,4	.	.
	b	27,5	20,2	10,8	1,0	1,1
Gimnazjalne i niższe <i>Lower secondary and lower</i>	a	0,7	0,5	0,3	.	.
	b	18,3	12,5	8,1	0,4	1,2

TABL. 5.1.1.8. OSOBY ŚWIADCZĄCE INDYWIDUALNIE PRACĘ NIEZAROBKOWĄ W CIĄGU 4 TYGODNI POPRZEDZAJĄCYCH BADANIE, KTÓRE KONTYNUUJĄ NAUKĘ, WEDŁUG RODZAJU SZKOŁY, DO KTÓREJ UCZĘSZCZAJĄ

PERSONS PERFORMING DIRECT VOLUNTEER WORK DURING 4 WEEKS PRECEDING THE SURVEY, BY TYPE OF SCHOOLING

RODZAJE SZKOŁY TYPES OF SCHOOL		Ogółem Total	W tym na rzecz Of which for			
			rodziny family	znajomych przyjaciół, sąsiadów acquaintances, friends and neighbours	osób nieznanomych strangers	społeczeństwa, środowiska naturalnego, miejscowości community, natural environment
a – w milionach in million						
b – w % wszystkich osób w danej kategorii in % of all persons from given group						
OGÓŁEM TOTAL						
OGÓŁEM	a	1,0	0,6	0,6	.	0,1
GRAND TOTAL	b	24,1	15,1	13,0	0,6	1,4
Szkoła wyższa Higher school	a	0,5	0,4	0,3	.	.
	b	29,0	19,2	14,0	0,8	1,3
Szkoła średnia zawodowa Secondary vocational school	a	0,2	0,1	0,1	.	.
	b	19,7	11,9	11,2	0,4	0,9
Szkoła średnia ogólnokształcąca General secondary school	a	0,2	0,1	0,1	.	.
	b	22,3	14,0	13,8	0,8	1,0
Szkoła zasadnicza zawodowa Basic vocational school	a
	b	17,1	6,5	11,7	1,3	1,1
Gimnazjum, szkoła podstawowa Lower secondary school, primary school	a	0,1	0,1	0,1	.	.
	b	18,1	10,3	10,9	.	3,3
Mężczyźni Males						
Razem	a	0,5	0,3	0,3	.	.
Total	b	22,5	13,3	12,5	0,5	0,5
Szkoła wyższa Higher school	a	0,2	0,2	0,1	.	.
	b	30,2	20,3	15,7	0,8	0,4
Szkoła średnia zawodowa Secondary vocational school	a	0,1
	b	19,4	10,0	10,9	.	.
Szkoła średnia ogólnokształcąca General secondary school	a
	b	14,0	6,7	10,4	.	.
Szkoła zasadnicza zawodowa Basic vocational school	a
	b	19,1	4,9	14,1	2,0	.
Gimnazjum, szkoła podstawowa Lower secondary school, primary school	a
	b	11,1	6,4	4,9	.	2,4
Kobiety Females						
Razem	a	0,6	0,4	0,3	.	0,1
Total	b	25,6	16,8	13,5	0,8	2,2
Szkoła wyższa Higher school	a	0,3	0,2	0,1	.	.
	b	28,1	18,2	12,6	0,7	2,1
Szkoła średnia zawodowa Secondary vocational school	a	0,1
	b	20,1	14,6	11,7	1,0	2,2
Szkoła średnia ogólnokształcąca General secondary school	a	0,1	0,1	0,1	.	.
	b	27,3	18,4	15,9	1,3	1,5
Szkoła zasadnicza zawodowa Basic vocational school	a
	b	13,1	9,7	6,8	.	3,4
Gimnazjum, szkoła podstawowa Lower secondary school, primary school	a	0,1
	b	27,0	15,2	18,4	.	4,6

TABL. 5.1.1.8. OSOBY ŚWIADCZĄCE INDYWIDUALNIE PRACĘ NIEZAROBKOWĄ W CIĄGU 4 TYGODNI POPRZEDZAJĄCYCH BADANIE, KTÓRE KONTYNUUJĄ NAUKĘ, WEDŁUG RODZAJU SZKOŁY, DO KTÓREJ UCZĘSZCZAJĄ (dok.)

PERSONS PERFORMING DIRECT VOLUNTEER WORK DURING 4 WEEKS PRECEDING THE SURVEY, BY TYPE OF SCHOOLING (cont.)

RODZAJE SZKOŁY TYPES OF SCHOOL		Ogółem Total	W tym na rzecz Of which for			
a – w milionach in million	rodziny family		znajomych przyjaciół, sąsiadów acquaintances, friends and neighbours	osób nieznajomych strangers	społeczeństwa, środowiska naturalnego, miejscowości community, natural environment	
b – w % wszystkich osób w danej kategorii in % of all persons from given group						
MIASTA URBAN AREAS						
RAZEM	a	0,7	0,4	0,3	.	0,1
TOTAL	b	25,9	17,1	12,7	0,6	2,1
Szkoła wyższa	a	0,4	0,2	0,2	.	.
Higher school	b	29,4	19,3	13,6	0,8	1,7
Szkoła średnia zawodowa	a	0,1	0,1	.	.	.
Secondary vocational school	b	20,8	13,7	11,4	.	1,8
Szkoła średnia ogólnokształcąca	a	0,1	0,1	0,1	.	.
General secondary school	b	20,5	15,1	10,8	0,8	1,1
Szkoła zasadnicza zawodowa	a
Basic vocational school	b	18,5	10,9	7,6	.	.
Gimnazjum, szkoła podstawowa	a	0,1
Lower secondary school, primary school	b	19,5	11,2	11,4	.	6,0
WIEŚ RURAL AREAS						
RAZEM	a	0,4	0,2	0,2	.	.
TOTAL	b	21,4	12,1	13,5	0,7	0,4
Szkoła wyższa	a	0,2	0,1	0,1	.	.
Higher school	b	27,9	18,6	15,4	0,6	.
Szkoła średnia zawodowa	a	0,1
Secondary vocational school	b	18,9	10,6	11,1	0,7	0,4
Szkoła średnia ogólnokształcąca	a	0,1	.	0,1	.	.
General secondary school	b	25,0	12,2	18,4	0,8	0,7
Szkoła zasadnicza zawodowa	a
Basic vocational school	b	16,2	3,7	14,3	2,1	1,8
Gimnazjum, szkoła podstawowa	a
Lower secondary school, primary school	b	16,3	9,2	10,2	.	.

TABL. 5.1.1.9. OSOBY ŚWIADCZĄCE INDYWIDUALNIE PRACĘ NIEZAROBKOWĄ W CIĄGU 4 TYGODNI POPRZEDZAJĄCYCH BADANIE, KTÓRE UKOŃCZYŁY EDUKACJĘ SZKOLNĄ, WEDŁUG NAJWYŻSZEGO OSIĄGNIĘTEGO POZIOMU WYKSZTAŁCENIA

PERSONS PERFORMING DIRECT VOLUNTEER WORK DURING 4 WEEKS PRECEDING THE SURVEY, BY THE HIGHEST LEVEL OF COMPLETED EDUCATION

POZIOM WYKSZTAŁCENIA LEVEL OF EDUCATION		Ogółem Total	W tym na rzecz / Of which for			
			rodziny family	znajomych przyjaciół, sąsiadów acquaintances, friends and neighbours	osób nieznanomych strangers	społeczeństwa, środowiska naturalnego, miejscowości community, natural environment
a – w milionach in million						
b – w % wszystkich osób w danej kategorii in % of all persons from given group						
OGÓŁEM TOTAL						
OGÓŁEM	a	7,2	5,5	2,6	0,3	0,5
GRAND TOTAL	b	26,2	20,0	9,3	1,1	1,8
Wyższe Higher	a	1,6	1,2	0,6	0,1	0,1
	b	29,1	22,5	10,6	1,8	2,3
Średnie zawodowe Secondary vocational	a	2,0	1,6	0,7	0,1	0,1
	b	28,2	21,7	9,6	1,1	2,0
Średnie ogólnokształcące General secondary	a	0,6	0,5	0,2	.	.
	b	26,8	20,3	10,1	1,1	1,8
Zasadnicze zawodowe Basic vocational	a	2,0	1,6	0,7	0,1	0,1
	b	27,4	21,0	9,6	1,1	1,6
Gimnazjalne i niższe Lower secondary and lower	a	1,0	0,7	0,4	.	.
	b	18,6	13,4	6,9	0,5	1,3
Mężczyźni Males						
Razem	a	3,2	2,3	1,3	0,1	0,2
Total	b	24,5	17,8	9,6	1,1	1,6
Wyższe Higher	a	0,6	0,4	0,2	.	.
	b	25,4	19,1	9,0	1,7	2,0
Średnie zawodowe Secondary vocational	a	0,9	0,7	0,4	.	0,1
	b	26,2	19,3	10,5	1,0	1,5
Średnie ogólnokształcące General secondary	a	0,2	0,1	0,1	.	.
	b	21,8	15,5	9,1	1,7	0,4
Zasadnicze zawodowe Basic vocational	a	1,2	0,9	0,4	.	0,1
	b	26,2	19,2	9,9	1,0	1,6
Gimnazjalne i niższe Lower secondary and lower	a	0,4	0,2	0,2	.	.
	b	19,0	12,1	8,6	0,7	1,7

TABL. 5.1.1.9. OSOBY ŚWIADCZĄCE INDYWIDUALNIE PRACĘ NIEZAROBKOWĄ W CIĄGU 4 TYGODNI POPRZEDZAJĄCYCH BADANIE, KTÓRE UKOŃCZYŁY EDUKACJĘ SZKOLNĄ, WEDŁUG NAJWYŻSZEGO OSIĄGNIĘTEGO POZIOMU WYKSZTAŁCENIA (cd.)

PERSONS PERFORMING DIRECT VOLUNTEER WORK DURING 4 WEEKS PRECEDING THE SURVEY, BY THE HIGHEST LEVEL OF COMPLETED EDUCATION (cont.)

POZIOM WYKSZTAŁCENIA LEVEL OF EDUCATION		Ogółem <i>Total</i>	W tym na rzecz <i>Of which for</i>			
a – w milionach <i>in million</i>	b – w % wszystkich osób w danej kategorii <i>in % of all persons from given group</i>		rodziny <i>family</i>	znajomych przyjaciół, sąsiadów <i>acquaintances, friends and neighbours</i>	osób nieznanomych <i>strangers</i>	społeczeństwa, środowiska naturalnego, miejscowości <i>community, natural environment</i>
		Kobiety	<i>Females</i>			
Razem	a	4,0	3,2	1,3	0,2	0,3
Total	b	27,7	22,0	9,0	1,1	2,0
Wyższe	a	1,0	0,8	0,4	0,1	0,1
<i>Higher</i>	b	31,9	25,1	11,8	1,9	2,5
Średnie zawodowe	a	1,1	0,9	0,3	.	0,1
<i>Secondary vocational</i>	b	30,0	24,0	8,7	1,1	2,5
Średnie ogólnokształcące	a	0,5	0,4	0,2	.	.
<i>General secondary</i>	b	29,0	22,4	10,6	0,8	2,5
Zasadnicze zawodowe	a	0,9	0,7	0,3	.	.
<i>Basic vocational</i>	b	29,3	23,8	9,2	1,3	1,5
Gimnazjalne i niższe	a	0,6	0,4	0,2	.	.
<i>Lower secondary and lower</i>	b	18,3	14,3	5,7	0,3	1,1
		MIASTA	<i>URBAN AREAS</i>			
RAZEM	a	4,5	3,5	1,6	0,2	0,3
TOTAL	b	26,7	20,7	9,2	1,3	1,9
Wyższe	a	1,2	1,0	0,4	0,1	0,1
<i>Higher</i>	b	27,9	22,2	9,7	1,8	1,9
Średnie zawodowe	a	1,4	1,1	0,5	0,1	0,1
<i>Secondary vocational</i>	b	28,4	22,4	9,6	1,2	2,1
Średnie ogólnokształcące	a	0,5	0,3	0,2	.	.
<i>General secondary</i>	b	27,2	20,0	10,3	1,0	2,1
Zasadnicze zawodowe	a	1,1	0,8	0,4	.	0,1
<i>Basic vocational</i>	b	27,5	21,3	8,9	1,2	2,0
Gimnazjalne i niższe	a	0,4	0,3	0,2	.	.
<i>Lower secondary and lower</i>	b	19,8	14,0	7,3	0,7	1,2

TABL. 5.1.1.9. OSOBY ŚWIADCZĄCE INDYWIDUALNIE PRACĘ NIEZAROBKOWĄ W CIĄGU 4 TYGODNI POPRZEDZAJĄCYCH BADANIE, KTÓRE UKOŃCZYŁY EDUKACJĘ SZKOLNĄ, WEDŁUG NAJWYŻSZEGO OSIĄGNIĘTEGO POZIOMU WYKSZTAŁCENIA (dok.)

PERSONS PERFORMING DIRECT VOLUNTEER WORK DURING 4 WEEKS PRECEDING THE SURVEY, BY THE HIGHEST LEVEL OF COMPLETED EDUCATION (cont.)

POZIOM WYKSZTAŁCENIA LEVEL OF EDUCATION		Ogółem Total	W tym na rzecz Of which for			
a – w milionach in million	b – w % wszystkich osób w danej kategorii in % of all persons from given group		rodziny family	znajomych przyjaciół, sąsiadów acquaintances, friends and neighbours	osób nieznanym strangers	społeczeństwa, środowiska naturalnego, miejscowości community, natural environment
WIEŚ RURAL AREAS						
RAZEM	a	2,7	2,0	1,0	0,1	0,2
TOTAL	b	25,4	18,8	9,5	0,9	1,6
Wyższe	a	0,3	0,2	0,1	.	.
Higher	b	34,1	23,7	14,1	2,2	3,8
Średnie zawodowe	a	0,7	0,5	0,2	.	.
Secondary vocational	b	27,6	20,4	9,6	0,8	1,8
Średnie ogólnokształcące	a	0,2	0,1	0,1	.	.
General secondary	b	25,6	20,8	9,8	1,3	1,0
Zasadnicze zawodowe	a	1,0	0,7	0,4	.	.
Basic vocational	b	27,3	20,7	10,3	1,0	1,1
Gimnazjalne i niższe	a	0,5	0,4	0,2	.	.
Lower secondary and lower	b	17,8	13,0	6,5	0,3	1,5

TABL. 5.1.1.10. OSOBY ŚWIADCZĄCE INDYWIDUALNIE PRACĘ NIEZAROBKOWĄ W CIĄGU 4 TYGODNI POPRZEDZAJĄCYCH BADANIE WEDŁUG AKTYWNOŚCI EKONOMICZNEJ

PERSONS PERFORMING DIRECT VOLUNTEER WORK DURING 4 WEEKS PRECEDING THE SURVEY, BY EMPLOYMENT STATUS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION a – w milionach <i>in million</i> b – w % wszystkich osób w danej kategorii <i>in % of all persons from given group</i>	Ogółem <i>Total</i>	W tym na rzecz <i>Of which for</i>				
		rodziny <i>family</i>	znajomych przyjaciół, sąsiadów <i>acquaintances, friends and neighbours</i>	osób nieznanym <i>strangers</i>	społeczeństwa, środowiska naturalnego, miejscowości <i>community, natural environment</i>	
		OGÓŁEM	TOTAL			
OGÓŁEM	a	8,2	6,1	3,1	0,3	0,6
GRAND TOTAL	b	25,9	19,3	9,8	1,1	1,7
Pracujący	a	4,6	3,4	1,7	0,2	0,3
<i>Employees</i>	b	28,7	21,5	11,0	1,3	1,8
pracownicy najemni	a	3,5	2,6	1,3	0,2	0,2
<i>employed persons</i>	b	28,7	21,5	10,7	1,4	1,8
pracujący na własny rachunek niezatrudniający pracowników	a	0,7	0,5	0,3	.	0,1
<i>own-account workers without employees</i>	b	29,7	22,1	12,3	0,9	2,3
pomagający członkowie rodzin	a	0,1	0,1	0,1	.	.
<i>contributing family workers</i>	b	26,6	19,8	11,5	1,6	1,1
pracodawcy	a	0,2	0,2	0,1	.	.
<i>employers</i>	b	26,8	22,3	10,6	0,2	1,4
Bezrobotni	a	0,4	0,3	0,2	.	.
<i>Unemployed persons</i>	b	24,2	17,1	10,2	0,9	0,8
Bierni zawodowo	a	3,2	2,4	1,2	0,1	0,2
<i>Economically inactive persons</i>	b	23,1	17,2	8,5	0,8	1,7
z powodu: <i>due to:</i>						
nauki	a	0,7	0,4	0,4	.	.
<i>learning</i>	b	22,0	13,4	12,5	0,4	1,4
emerytury	a	1,4	1,1	0,4	0,1	0,1
<i>retirement</i>	b	22,5	18,0	6,3	0,8	2,0
obowiązków rodzinnych	a	0,4	0,3	0,1	.	.
<i>family duties</i>	b	26,4	20,1	8,4	1,0	1,8
inna przyczyna bierności zawodowej	a	0,7	0,5	0,3	.	.
<i>another cause of economic inactivity</i>	b	23,5	17,7	9,0	1,1	1,5

TABL. 5.1.1.10. OSOBY ŚWIADZĄCE INDYWIDUALNIE PRACĘ NIEZAROBKOWĄ W CIĄGU 4 TYGODNI POPRZEDZAJĄCYCH BADANIE WEDŁUG AKTYWNOŚCI EKONOMICZNEJ (cd.)

PERSONS PERFORMING DIRECT VOLUNTEER WORK DURING 4 WEEKS PRECEDING THE SURVEY, BY EMPLOYMENT STATUS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		W tym na rzecz <i>Of which for</i>				
		Ogółem <i>Total</i>	rodziny <i>family</i>	znajomych przyjaciół, sąsiadów <i>acquaintances, friends and neighbours</i>	osób nieznanym <i>strangers</i>	społeczeństwa, środowiska naturalnego, miejscowości <i>community, natural environment</i>
a – w milionach <i>in million</i>						
b – w % wszystkich osób w danej kategorii <i>in % of all persons from given group</i>						
			Mężczyźni <i>Males</i>			
Razem	a	3,7	2,6	1,5	0,2	0,2
Total	b	24,3	17,2	10,0	1,0	1,4
Pracujący	a	2,4	1,7	1,0	0,1	0,1
<i>Employees</i>	b	27,3	19,5	11,4	1,3	1,5
pracownicy najemni	a	1,8	1,3	0,7	0,1	0,1
<i>employed persons</i>	b	27,1	19,3	10,7	1,3	1,3
pracujący na własny rachunek niezatrudniający pracowników	a	0,4	0,3	0,2	.	.
<i>own-account workers without employees</i>	b	28,6	20,1	13,8	1,2	2,4
pomagający członkowie rodzin	a
<i>contributing family workers</i>	b	18,9	10,4	9,1	1,3	0,5
pracodawcy	a	0,1	0,1	0,1	.	.
<i>employers</i>	b	29,9	24,3	13,1	0,3	1,2
Bezrobotni	a	0,2	0,2	0,1	.	.
<i>Unemployed persons</i>	b	23,7	15,8	10,5	0,5	0,8
Bierni zawodowo	a	1,1	0,7	0,4	.	0,1
<i>Economically inactive persons</i>	b	19,6	13,8	7,8	0,7	1,4
z powodu: <i>due to:</i>						
nauki	a	0,3	0,2	0,2	.	.
<i>learning</i>	b	18,0	10,2	10,4	0,3	0,4
emerytury	a	0,5	0,4	0,1	.	.
<i>retirement</i>	b	20,2	15,8	5,8	0,8	1,8
obowiązków rodzinnych	a
<i>family duties</i>	b	16,7	12,8	6,2	.	3,6
inna przyczyna bierności zawodowej	a	0,3	0,2	0,1	.	.
<i>another cause of economic inactivity</i>	b	20,7	14,5	8,4	1,2	1,5

TABL. 5.1.1.10. OSOBY ŚWIADCZĄCE INDYWIDUALNIE PRACĘ NIEZAROBKOWĄ W CIĄGU 4 TYGODNI POPRZEDZAJĄCYCH BADANIE WEDŁUG AKTYWNOŚCI EKONOMICZNEJ (cd.)

PERSONS PERFORMING DIRECT VOLUNTEER WORK DURING 4 WEEKS PRECEDING THE SURVEY, BY EMPLOYMENT STATUS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION a – w milionach <i>in million</i> b – w % wszystkich osób w danej kategorii <i>in % of all persons from given group</i>	Ogółem <i>Total</i>	W tym na rzecz <i>Of which for</i>				
		rodziny <i>family</i>	znajomych przyjaciół, sąsiadów <i>acquaintances, friends and neighbours</i>	osób nieznanym <i>strangers</i>	społeczeństwa, środowiska naturalnego, miejscowości <i>community, natural environment</i>	
		Kobiety	<i>Females</i>			
Razem	a	4,6	3,5	1,6	0,2	0,3
Total	b	27,4	21,3	9,6	1,1	2,0
Pracujący	a	2,2	1,7	0,8	0,1	0,2
<i>Employees</i>	b	30,5	24,0	10,5	1,3	2,2
pracownicy najemni	a	1,8	1,4	0,6	0,1	0,1
<i>employed persons</i>	b	30,6	23,9	10,8	1,5	2,3
pracujący na własny rachunek niezatrudniający pracowników	a	0,3	0,2	0,1	.	.
<i>own-account workers without employees</i>	b	31,7	25,9	9,5	0,4	2,2
pomagający członkowie rodzin	a	0,1	0,1	.	.	.
<i>contributing family workers</i>	b	31,0	25,2	12,8	1,8	1,4
pracodawcy	a
<i>employers</i>	b	18,2	16,9	3,6	.	2,1
Bezrobotni	a	0,2	0,2	0,1	.	.
<i>Unemployed persons</i>	b	24,7	18,5	9,7	1,4	0,8
Bierni zawodowo	a	2,2	1,7	0,8	0,1	0,2
<i>Economically inactive persons</i>	b	25,3	19,9	8,9	0,9	2,2
z powodu: <i>due to:</i>						
nauki	a	0,4	0,3	0,2	.	.
<i>learning</i>	b	25,8	16,4	14,4	0,4	2,4
emerytury	a	1,0	0,8	0,3	.	0,1
<i>retirement</i>	b	25,0	19,9	7,2	1,1	2,4
obowiązków rodzinnych	a	0,4	0,3	0,1	.	.
<i>family duties</i>	b	27,7	21,1	8,7	1,2	1,6
inna przyczyna bierności zawodowej	a	0,4	0,3	0,1	.	.
<i>another cause of economic inactivity</i>	b	26,1	20,6	9,6	1,1	1,5

TABL. 5.1.1.10. OSOBY ŚWIADCZĄCE INDYWIDUALNIE PRACĘ NIEZAROBKOWĄ W CIĄGU 4 TYGODNI POPRZEDZAJĄCYCH BADANIE WEDŁUG AKTYWNOŚCI EKONOMICZNEJ (cd.)

PERSONS PERFORMING DIRECT VOLUNTEER WORK DURING 4 WEEKS PRECEDING THE SURVEY, BY EMPLOYMENT STATUS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		W tym na rzecz / Of which for				
		Ogółem Total	rodziny family	znajomych przyjaciół, sąsiadów acquaintances, friends and neighbours	osób nieznanym strangers	społeczeństwa, środowiska naturalnego, miejscowości community, natural environment
a – w milionach in million						
b – w % wszystkich osób w danej kategorii in % of all persons from given group						
MIASTA / URBAN AREAS						
RAZEM	a	5,2	4,0	1,9	0,2	0,4
TOTAL	b	26,6	20,2	9,7	1,2	1,9
Pracujący	a	2,8	2,1	1,0	0,1	0,2
Employees	b	28,3	21,7	10,3	1,4	1,9
pracownicy najemni	a	2,4	1,8	0,9	0,1	0,2
employed persons	b	28,3	21,3	10,5	1,5	1,9
pracujący na własny rachunek niezatrudniający pracowników	a	0,3	0,2	0,1	.	.
own-account workers without employees	b	29,0	24,7	9,4	0,8	2,5
pomagający członkowie rodzin	a
contributing family workers	b	32,5	27,9	13,2	.	3,4
pracodawcy	a	0,1	0,1	.	.	.
employers	b	25,5	22,5	7,7	0,4	1,5
Bezrobotni	a	0,3	0,2	0,1	.	.
Unemployed persons	b	26,4	19,1	11,5	1,2	0,9
Bierni zawodowo	a	2,1	1,6	0,8	0,1	0,2
Economically inactive persons	b	24,8	18,7	8,8	1,0	2,0
z powodu: due to:						
nauki	a	0,4	0,3	0,2	.	.
learning	b	22,3	14,3	11,7	0,4	2,0
emerytury	a	1,0	0,8	0,3	.	0,1
retirement	b	25,0	19,9	7,2	1,1	2,4
obowiązków rodzinnych	a	0,5	0,2	0,1	.	.
family duties	b	27,2	19,7	9,3	0,6	1,7
inna przyczyna bierności zawodowej	a	0,4	0,3	0,2	.	.
another cause of economic inactivity	b	25,9	19,9	9,4	1,4	1,4

TABL. 5.1.1.10. OSOBY ŚWIADCZĄCE INDYWIDUALNIE PRACĘ NIEZAROBKOWĄ W CIĄGU 4 TYGODNI POPRZEDZAJĄCYCH BADANIE WEDŁUG AKTYWNOŚCI EKONOMICZNEJ (dok.)

PERSONS PERFORMING DIRECT VOLUNTEER WORK DURING 4 WEEKS PRECEDING THE SURVEY, BY EMPLOYMENT STATUS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION a – w milionach <i>in million</i> b – w % wszystkich osób w danej kategorii <i>in % of all persons from given group</i>	Ogółem <i>Total</i>	W tym na rzecz <i>Of which for</i>				
		rodziny <i>family</i>	znajomych przyjaciół, sąsiadów <i>acquaintances, friends and neighbours</i>	osób nieznanym <i>strangers</i>	społeczeństwa, środowiska naturalnego, miejscowości <i>community, natural environment</i>	
WIEŚ RURAL AREAS						
RAZEM	a	3,0	2,2	1,2	0,1	0,2
TOTAL	b	24,8	17,9	10,0	0,9	1,4
Pracujący	a	1,8	1,3	0,7	0,1	0,1
<i>Employees</i>	b	29,5	21,2	12,2	1,2	1,6
pracownicy najemni	a	1,1	0,8	0,4	.	0,1
<i>employed persons</i>	b	29,8	21,8	11,3	1,2	1,5
pracujący na własny rachunek niezatrudniający pracowników	a	0,4	0,3	0,2	.	.
<i>own-account workers without employees</i>	b	30,1	20,6	13,9	1,0	2,2
pomagający członkowie rodzin	a	0,1	0,1	0,1	.	.
<i>contributing family workers</i>	b	25,9	18,8	11,3	1,8	0,8
pracodawcy	a	0,1
<i>employers</i>	b	29,5	22,0	16,7	.	1,3
Bezrobotni	a	0,1	0,1	0,1	.	.
<i>Unemployed persons</i>	b	20,6	13,8	8,0	0,5	0,8
Bierni zawodowo	a	1,1	0,8	0,4	.	0,1
<i>Economically inactive persons</i>	b	20,3	14,8	7,9	0,6	1,3
z powodu: <i>due to:</i>						
nauki	a	0,3	0,2	0,2	.	.
<i>learning</i>	b	21,6	12,0	13,7	0,4	0,5
emerytury	a	0,4	0,3	0,1	.	.
<i>retirement</i>	b	17,9	14,5	4,7	0,2	1,4
obowiązków rodzinnych	a	0,2	0,1	0,1	.	.
<i>family duties</i>	b	25,5	20,6	7,4	1,5	1,9
inna przyczyna bierności zawodowej	a	0,2	0,2	0,1	.	.
<i>another cause of economic inactivity</i>	b	20,2	14,5	8,4	0,8	1,6

TABL. 5.1.1.11. OSOBY ŚWIADCZĄCE INDYWIDUALNIE PRACĘ NIEZAROBKOWĄ W CIĄGU 4 TYGODNI POPRZEDZAJĄCYCH BADANIE WŚRÓD PRACUJĄCYCH ZAROBKOWO WEDŁUG WYMIARU CZASU PRACY ZAROBKOWEJ

PERSONS PERFORMING DIRECT VOLUNTEER WORK DURING 4 WEEKS PRECEDING THE SURVEY, BY THE NUMBER OF HOURS WORKED WITHIN PAID JOB

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		W tym na rzecz / Of which for				społeczeństwa, środowiska naturalnego, miejscowości community, natural environment
		Ogółem Total	rodziny family	znajomych przyjaciół, sąsiadów acquaintances, friends and neighbours	osób nieznajomych strangers	
a – w milionach in million						
b – w % wszystkich osób w danej kategorii in % of all persons from given group						
OGÓŁEM TOTAL						
OGÓŁEM	a	4,6	3,4	1,7	0,2	0,3
GRAND TOTAL	b	28,7	21,5	11,0	1,3	1,8
Pełny etat	a	4,1	3,0	1,6	0,2	0,3
Full-time work	b	28,2	20,4	10,7	1,2	1,7
Niepełny etat	a	0,4	0,3	0,1	.	.
Part-time work	b	34,0	24,3	10,3	1,9	2,1
Mężczyźni Males						
Razem	a	2,4	1,7	1,0	0,1	0,1
Total	b	27,3	19,5	11,4	1,3	1,5
Pełny etat	a	2,2	1,5	0,9	0,1	0,1
Full-time work	b	27,1	18,8	11,0	1,1	1,5
Niepełny etat	a	0,1	0,1	.	.	.
Part-time work	b	30,8	18,7	9,9	2,7	1,3
Kobiety Females						
Razem	a	2,2	1,7	0,8	0,1	0,2
Total	b	30,5	24,0	10,5	1,3	2,2
Pełny etat	a	1,9	1,4	0,6	0,1	0,1
Full-time work	b	29,7	22,6	10,1	1,3	2,1
Niepełny etat	a	0,3	0,2	0,1	.	.
Part-time work	b	36,0	27,8	10,6	1,3	2,5
MIASTA URBAN AREAS						
RAZEM	a	2,8	2,1	1,0	0,1	0,2
TOTAL	b	28,3	21,7	10,3	1,4	1,9
Pełny etat	a	2,5	1,8	0,9	0,1	0,2
Full-time work	b	27,4	19,8	9,4	1,1	1,7
Niepełny etat	a	0,3	0,2	0,1	.	.
Part-time work	b	39,8	24,5	11,0	2,7	2,3
WIEŚ RURAL AREAS						
RAZEM	a	1,8	1,3	0,7	0,1	0,1
TOTAL	b	29,5	21,2	12,2	1,2	1,6
Pełny etat	a	1,6	1,2	0,7	0,1	0,1
Full-time work	b	29,7	21,5	12,9	1,3	1,7
Niepełny etat	a	0,2	0,1	0,1	.	.
Part-time work	b	27,6	24,1	9,2	0,6	1,7

TABL. 5.1.1.12. OSOBY ŚWIADCZĄCE INDYWIDUALNIE PRACĘ NIEZAROBKOWĄ W CIĄGU 4 TYGODNI POPRZEDZAJĄCYCH BADANIE WEDŁUG WYBRANYCH ZAWODÓW WYKONYWANYCH W RAMACH PRACY ZAROBKOWEJ

PERSONS PERFORMING DIRECT VOLUNTEER WORK DURING 4 WEEKS PRECEDING THE SURVEY, BY THEIR (SELECTED) PAID OCCUPATIONS

WYBRANE GRUPY ZAWODOWE <i>SELECTED PROFESSIONAL GROUPS</i> a – w milionach <i>in million</i> b – W % wszystkich osób w danej kategorii <i>in % of all persons from given group</i>	Ogółem <i>Total</i>	W tym na rzecz <i>Of which for</i>			
		rodziny <i>family</i>	znajomych przyjaciół, sąsiadów <i>acquaintances, friends and neighbours</i>	osób nieznanomych <i>strangers</i>	społeczeństwa, środowiska naturalnego, miejscowości <i>community, natural environment</i>
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy <i>Managers</i>	a 0,3 b 25,8	0,2 20,4	0,1 9,5	. 0,5	. 1,1
Specjaliści <i>Professionals</i>	a 0,9 b 31,5	0,7 23,6	0,3 11,6	0,1 2,2	0,1 2,9
Technicy i inny średni personel <i>Technicians and associate professionals</i>	a 0,5 b 27,1	0,4 21,7	0,2 9,9	. 1,4	. 2,3
Pracownicy biurowi <i>Clerical support workers</i>	a 0,3 b 25,0	0,2 19,8	0,1 6,8	. 1,2	. 1,1
Pracownicy usług i sprzedawcy <i>Services and sale workers</i>	a 0,7 b 29,2	0,5 22,1	0,2 10,2	. 1,5	. 1,4
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy <i>Skilled agricultural, forestry and fishery workers</i>	a 0,5 b 30,3	0,4 21,3	0,2 13,4	. 0,8	. 1,8
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy <i>Craft and related trades workers</i>	a 0,7 b 28,9	0,5 20,8	0,3 11,5	. 0,8	. 1,9
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń <i>Plant and machine operators, and assemblers</i>	a 0,4 b 27,6	0,3 21,2	0,2 10,7	. 1,4	. 1,2
Pracownicy przy pracach prostych <i>Elementary occupations</i>	a 0,3 b 29,0	0,2 21,1	0,1 13,5	. 0,9	. 1,1

TABL. 5.1.1.13. OSOBY ŚWIADCZĄCE INDYWIDUALNIE PRACĘ NIEZAROBKOWĄ W CIĄGU 4 TYGODNI POPRZEDZAJĄCYCH BADANIE WEDŁUG GŁÓWNEGO ŹRÓDŁA UTRZYMANIA

PERSONS PERFORMING DIRECT VOLUNTEER WORK DURING 4 WEEKS PRECEDING THE SURVEY, BY MAIN SOURCE OF INCOME

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	W tym na rzecz / Of which for			
			rodziny family	znajomych przyjaciół, sąsiadów acquaintances, friends and neighbours	osób nieznanym strangers	społeczeństwa, środowiska naturalnego, miejscowości community, natural environment
a – w milionach in million						
b – w % wszystkich osób w danej kategorii in % of all persons from given group						
OGÓŁEM TOTAL						
Praca najemna	a	3,3	2,4	1,2	0,2	0,2
<i>Employed persons</i>	b	28,5	21,3	10,6	1,4	1,7
Praca na własny rachunek	a	1,0	0,8	0,4	.	0,1
<i>Own-account workers</i>	b	27,9	21,2	11,9	1,0	1,8
Emerytura	a	1,6	1,3	0,5	0,1	0,1
<i>Pension</i>	b	23,3	18,6	6,7	0,8	2,1
Renta inwalidzka, zasiłek dla bezrobotnych, inne świadczenie społeczne	a	0,9	0,6	0,3	.	0,1
<i>Disability pension, unemployment benefit, another social benefit</i>	b	25,5	18,6	10,2	1,2	2,1
Inne niezarobkowe źródło	a	0,2	0,1	0,1	.	.
<i>Another non-earned source</i>	b	22,9	14,3	10,5	0,7	1,6
Pozostawanie na utrzymaniu	a	1,2	0,9	0,6	.	0,1
<i>Dependent persons</i>	b	23,2	16,1	10,4	0,7	1,0
Mężczyźni Males						
Praca najemna	a	1,6	1,2	0,7	0,1	0,1
<i>Employed persons</i>	b	26,9	19,2	10,6	1,3	1,3
Praca na własny rachunek	a	0,6	0,4	0,3	.	.
<i>Own-account workers</i>	b	27,3	19,2	13,6	1,1	1,9
Emerytura	a	0,5	0,4	0,2	.	.
<i>Pension</i>	b	20,7	16,2	5,8	0,8	1,8
Renta inwalidzka, zasiłek dla bezrobotnych, inne świadczenie społeczne	a	0,3	0,2	0,1	.	.
<i>Disability pension, unemployment benefit, another social benefit</i>	b	22,2	16,0	8,0	1,0	1,6
Inne niezarobkowe źródło	a	0,1	0,1	.	.	.
<i>Another non-earned source</i>	b	21,9	14,2	11,2	1,1	1,1
Pozostawanie na utrzymaniu	a	0,4	0,3	0,2	.	.
<i>Dependent persons</i>	b	20,0	12,1	10,8	0,4	0,8

TABL. 5.1.1.13. OSOBY ŚWIADCZĄCE INDYWIDUALNIE PRACĘ NIEZAROBKOWĄ W CIĄGU 4 TYGODNI POPRZEDZAJĄCYCH BADANIE WEDŁUG GŁÓWNEGO ŹRÓDŁA UTRZYMANIA (cd.)

PERSONS PERFORMING DIRECT VOLUNTEER WORK DURING 4 WEEKS PRECEDING THE SURVEY, BY MAIN SOURCE OF INCOME (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION a – w milionach <i>in million</i> b – w % wszystkich osób w danej kategorii <i>in % of all persons from given group</i>		Ogółem <i>Total</i>	W tym na rzecz <i>Of which for</i>			
			rodziny <i>family</i>	znajomych przyjaciół, sąsiadów <i>acquaintances, friends and neighbours</i>	osób nieznanomych <i>strangers</i>	społeczeństwa, środowiska naturalnego, miejscowości <i>community, natural environment</i>
		Kobiety <i>Females</i>				
Praca najemna <i>Employed persons</i>	a	1,6	1,3	0,6	0,1	0,1
	b	30,4	23,8	10,6	1,4	2,2
Praca na własny rachunek <i>Own-account workers</i>	a	0,4	0,3	0,1	.	.
	b	29,1	24,6	9,0	0,8	1,6
Emerytura <i>Pension</i>	a	1,1	0,9	0,3	.	0,1
	b	24,9	20,1	7,2	0,8	2,3
Renta inwalidzka, zasiłek dla bezrobotnych, inne świadczenie społeczne <i>Disability pension, unemployment benefit, another social benefit</i>	a	0,5	0,4	0,2	.	.
	b	28,1	20,6	12,0	1,4	2,5
Inne niezarobkowe źródło <i>Another non-earned source</i>	a	0,1	0,1	0,1	.	.
	b	23,6	14,3	9,9	0,4	1,9
Pozostawanie na utrzymaniu <i>Dependent persons</i>	a	0,8	0,6	0,3	.	.
	b	25,4	18,9	10,2	0,9	1,2
		MIASTA <i>URBAN AREAS</i>				
Praca najemna <i>Employed persons</i>	a	2,2	1,7	0,8	0,1	0,2
	b	28,0	21,1	10,3	1,4	1,9
Praca na własny rachunek <i>Own-account workers</i>	a	0,4	0,3	0,1	.	.
	b	26,4	22,9	8,5	0,7	2,1
Emerytura <i>Pension</i>	a	1,2	0,9	0,3	0,1	0,1
	b	25,9	20,7	7,5	1,2	2,4
Renta inwalidzka, zasiłek dla bezrobotnych, inne świadczenie społeczne <i>Disability pension, unemployment benefit, another social benefit</i>	a	0,6	0,4	0,2	.	.
	b	28,3	20,7	11,9	1,2	2,3
Inne niezarobkowe źródło <i>Another non-earned source</i>	a	0,2	0,1	0,1	.	.
	b	24,1	14,5	11,6	0,7	1,5
Pozostawanie na utrzymaniu <i>Dependent persons</i>	a	0,7	0,5	0,3	.	.
	b	23,6	16,9	9,9	0,8	1,1

TABL. 5.1.1.13. OSOBY ŚWIADCZĄCE INDYWIDUALNIE PRACĘ NIEZAROBKOWĄ W CIĄGU 4 TYGODNI POPRZEDZAJĄCYCH BADANIE WEDŁUG GŁÓWNEGO ŹRÓDŁA UTRZYMANIA (dok.)

PERSONS PERFORMING DIRECT VOLUNTEER WORK DURING 4 WEEKS PRECEDING THE SURVEY, BY MAIN SOURCE OF INCOME (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	W tym na rzecz Of which for			
			rodziny family	znajomych przyjaciół, sąsiadów acquaintances, friends and neighbours	osób nieznajomych strangers	społeczeństwa, środowiska naturalnego, miejscowości community, natural environment
a – w milionach <i>in million</i>						
b – w % wszystkich osób w danej kategorii <i>in % of all persons from given group</i>						
WIEŚ RURAL AREAS						
Praca najemna <i>Employed persons</i>	a	1,0	0,8	0,4	.	.
	b	29,7	21,8	11,3	1,2	1,4
Praca na własny rachunek <i>Own-account workers</i>	a	0,6	0,4	0,3	.	.
	b	28,9	20,1	14,0	1,2	1,7
Emerytura <i>Pension</i>	a	0,5	0,4	0,1	.	.
	b	18,7	14,7	5,3	0,1	1,6
Renta inwalidzka, zasiłek dla bezrobotnych, inne świadczenie społeczne <i>Disability pension, unemployment benefit, another social benefit</i>	a	0,3	0,2	0,1	.	.
	b	21,7	15,7	7,9	1,2	1,8
Inne niezarobkowe źródło <i>Another non-earned source</i>	a
	b	16,6	12,9	5,1	0,6	1,9
Pozostawanie na utrzymaniu <i>Dependent persons</i>	a	0,6	0,4	0,3	.	.
	b	22,8	15,2	11,0	0,6	1,0

TABL. 5.1.2.1. OSOBY ŚWIADCZĄCE PRACĘ NIEZAROBKOWĄ W RAMACH ORGANIZACJI LUB INSTYTUCJI W CIĄGU 4 TYGODNI POPRZEDZAJĄCYCH BADANIE WEDŁUG WIEKU
PERSONS PERFORMING VOLUNTEER WORK THROUGH ORGANIZATIONS OR INSTITUTIONS DURING 4 WEEKS PRECEDING THE SURVEY, BY AGE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	W tym Of which		sektor publiczny public sector	
			sektor non-profit non-profit sector	w tym of which		
				stowarzyszenia i podobne organizacje społeczne ¹ associations and other similar social organizations ¹		kościół, wspólnoty lub organizacje religijne ² churches, communities or religious organizations ²
a – w milionach in million						
b – w % wszystkich osób w danej kategorii in % of all persons from given group						
OGÓŁEM TOTAL						
OGÓŁEM	a	3,3	3,1	1,7	1,2	0,5
GRAND TOTAL	b	10,3	9,6	5,2	3,8	1,5
15-17 lat	a	0,3	0,2	0,2	0,1	0,1
	b	18,9	15,6	11,5	6,1	6,5
18-24	a	0,4	0,4	0,3	0,2	0,1
	b	11,8	10,8	7,5	5,2	2,3
25-34	a	0,5	0,5	0,4	0,1	0,1
	b	8,9	8,6	5,8	2,3	1,1
35-44	a	0,5	0,4	0,3	0,2	0,1
	b	9,7	9,0	5,2	3,2	1,4
45-54	a	0,6	0,6	0,3	0,2	0,1
	b	11,0	10,6	5,3	3,4	1,3
55-64	a	0,5	0,5	0,2	0,2	0,1
	b	10,2	9,7	4,3	4,2	1,1
65 lat i więcej and more	a	0,5	0,5	0,1	0,3	0,1
	b	9,1	8,8	2,7	5,0	1,0
Mężczyźni Males						
Razem	a	1,5	1,5	0,9	0,4	0,2
Total	b	10,1	9,7	6,0	2,8	1,3
15-17 lat	a	0,1	0,1	0,1	.	.
	b	15,4	14,3	11,1	4,8	5,5
18-24	a	0,2	0,2	0,1	0,1	.
	b	10,6	9,9	7,6	3,4	2,2
25-34	a	0,3	0,3	0,2	0,1	.
	b	8,9	8,5	5,6	2,0	0,9
35-44	a	0,2	0,2	0,1	0,1	.
	b	8,6	8,0	4,8	2,7	0,9
45-54	a	0,3	0,3	0,2	0,1	.
	b	12,2	12,0	7,5	2,9	1,2
55-64	a	0,2	0,2	0,1	0,1	.
	b	10,1	9,7	5,2	2,6	1,3
65 lat i więcej and more	a	0,2	0,2	0,1	0,1	.
	b	9,7	9,5	4,4	3,4	1,0

¹ Stowarzyszenia (w tym: kluby sportowe, ochotnicze straże pożarne, rady rodziców, stowarzyszenia zwykłe) podobne organizacje społeczne (np. koła łowieckie, Polski Czerwony Krzyż), fundacje oraz grupy nieformalne.

² Kościoły, wspólnoty lub organizacje religijne albo placówki przez nie prowadzone.

¹ Association s (of which: sport s clubs, volunt ary fire brigad es, parents coun cil, ordinary as sociations), simi lar social organ izations (e.g. hunting circles, the Polish Red Cross), foundations and informal groups.

² Churches, communities or religious organizations or their posts.

TABL. 5.1.2.1. OSOBY ŚWIADCZĄCE PRACĘ NIEZAROBKOWĄ W RAMACH ORGANIZACJI LUB INSTYTUCJI W CIĄGU 4 TYGODNI POPRZEDZAJĄCYCH BADANIE WEDŁUG WIEKU (cd.)

PERSONS PERFORMING VOLUNTEER WORK THROUGH ORGANIZATIONS OR INSTITUTIONS DURING 4 WEEKS PRECEDING THE SURVEY, BY AGE (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION a – w milionach <i>in million</i> b – w % wszystkich osób w danej kategorii <i>in % of all persons from given group</i>	Ogółem <i>Total</i>	W tym <i>Of which</i>				sektor publiczny <i>public sector</i>
		sektor non-profit <i>non-profit sector</i>	w tym <i>of which</i>		sektor publiczny <i>public sector</i>	
			stowarzyszenia i podobne organizacje społeczne ¹ <i>associations and other similar social organizations¹</i>	kościół, wspólnoty lub organizacje religijne ² <i>churches, communities or religious organizations²</i>		
<i>Kobiety Females</i>						
Razem Total	a	1,7	1,6	0,7	0,8	0,3
	b	10,4	9,6	4,5	4,8	1,6
15-17 lat	a	0,1	0,1	0,1	.	.
	b	22,8	17,0	11,9	7,5	7,5
18-24	a	0,2	0,2	0,1	0,1	.
	b	13,0	11,7	7,3	6,9	2,4
25-34	a	0,3	0,3	0,2	0,1	.
	b	8,9	8,6	6,1	2,6	1,3
35-44	a	0,3	0,2	0,1	0,1	.
	b	10,8	10,0	5,6	3,8	2,0
45-54	a	0,3	0,2	0,1	0,1	.
	b	9,9	9,2	3,1	3,9	1,4
55-64	a	0,3	0,3	0,1	0,2	.
	b	10,3	9,6	3,4	5,6	0,9
65 lat i więcej <i>and more</i>	a	0,3	0,3	0,1	0,2	.
	b	8,7	8,4	1,6	6,0	1,0
<i>MIASTA URBAN AREAS</i>						
RAZEM TOTAL	a	2,1	1,9	1,1	0,7	0,3
	b	10,6	9,9	5,4	3,5	1,5
15-17 lat	a	0,1	0,1	0,1	.	0,1
	b	20,2	16,7	16,0	2,8	7,9
18-24	a	0,2	0,2	0,1	0,1	.
	b	11,6	10,4	7,2	4,9	2,4
25-34	a	0,4	0,4	0,2	0,1	.
	b	10,5	10,0	6,4	2,8	1,2
35-44	a	0,3	0,3	0,2	0,1	.
	b	10,4	9,4	5,4	2,9	1,2
45-54	a	0,3	0,3	0,2	0,1	.
	b	10,8	10,4	5,1	2,9	1,2
55-64	a	0,4	0,3	0,2	0,1	.
	b	10,3	9,5	4,4	3,7	1,1
65 lat i więcej <i>and more</i>	a	0,3	0,3	0,1	0,1	.
	b	9,1	8,7	2,8	4,6	1,2

¹ Stowarzyszenia (w tym: kluby sportowe, ochotnicze straże pożarne, rady rodziców, stowarzyszenia zwykłe) podobne organizacje społeczne (np. koła łowieckie, Polski Czerwony Krzyż), fundacje oraz grupy nieformalne.

² Kościoły, wspólnoty lub organizacje religijne albo placówki przez nie prowadzone.

¹ Association s (of which: sport s clubs, volunt ary fire brigad es, parents coun cil, ordinary as sociations), simi lar social organ izations (e.g. hunting circles, the Polish Red Cross), foundations and informal groups.

² Churches, communities or religious organizations or their posts.

TABL. 5.1.2.1. OSOBY ŚWIADCZĄCE PRACĘ NIEZAROBKOWĄ W RAMACH ORGANIZACJI LUB INSTYTUCJI W CIĄGU 4 TYGODNI POPRZEDZAJĄCYCH BADANIE WEDŁUG WIEKU (dok.)

PERSONS PERFORMING VOLUNTEER WORK THROUGH ORGANIZATIONS OR INSTITUTIONS DURING 4 WEEKS PRECEDING THE SURVEY, BY AGE (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	W tym Of which			
			sektor non-profit non-profit sector	w tym of which		sektor publiczny public sector
				stowarzyszenia i podobne organizacje społeczne ¹ associations and other similar social organizations ¹	kościół, wspólnoty lub organizacje religijne ² churches, communities or religious organizations ²	
a – w milionach in million	b – w % wszystkich osób w danej kategorii in % of all persons from given group					
WIEŚ RURAL AREAS						
RAZEM	a	1,2	1,1	0,6	0,5	0,2
TOTAL	b	9,7	9,2	4,9	4,4	1,4
15-17 lat	a	0,1	0,1	.	0,1	.
	b	17,4	14,2	6,0	10,0	4,6
18-24	a	0,2	0,2	0,1	0,1	.
	b	12,1	11,3	7,8	5,5	2,2
25-34	a	0,1	0,1	0,1	.	.
	b	6,3	6,2	4,8	1,6	0,9
35-44	a	0,2	0,2	0,1	0,1	.
	b	8,6	8,3	4,9	3,7	1,8
45-54	a	0,2	0,2	0,1	0,1	.
	b	11,3	10,9	5,5	4,2	1,5
55-64	a	0,2	0,2	0,1	0,1	.
	b	10,1	9,9	3,9	5,2	1,0
65 lat i więcej and more	a	0,2	0,2	.	0,1	.
	b	9,1	8,9	2,4	5,7	0,6

¹ Stowarzyszenia (w tym: kluby sportowe, ochotnicze straże pożarne, rady rodziców, stowarzyszenia zwykłe) podobne organizacje społeczne (np. koła łowieckie, Polski Czerwony Krzyż), fundacje oraz grupy nieformalne.

² Kościoły, wspólnoty lub organizacje religijne albo placówki przez nie prowadzone.

¹ Associations (of which: sports clubs, voluntary fire brigades, parents council, ordinary associations), similar social organizations (e.g. hunting circles, the Polish Red Cross), foundations and informal groups.

² Churches, communities or religious organizations or their posts.

TABL. 5.1.2.2. OSOBY ŚWIADCZĄCE PRACĘ NIEZAROBKOWĄ W RAMACH ORGANIZACJI LUB INSTYTUCJI W CIĄGU 4 TYGODNI POPRZEDZAJĄCYCH BADANIE WEDŁUG STANU CYWILNEGO

PERSONS PERFORMING VOLUNTEER WORK THROUGH ORGANIZATIONS OR INSTITUTIONS DURING 4 WEEKS PRECEDING THE SURVEY, BY MARITAL STATUS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	W tym Of which			
			sektor non-profit non-profit sector	w tym of which		sektor publiczny public sector
				stowarzyszenia i podobne organizacje społeczne ¹ associations and other similar social organizations ¹	kościół, wspólnoty lub organizacje religijne ² churches, communities or religious organizations ²	
a – w milionach in million						
b – w % wszystkich osób w danej kategorii in % of all persons from given group						
OGÓŁEM TOTAL						
Kawaler/panna <i>Single</i>	a	1,0	0,9	0,6	0,4	0,2
	b	11,5	10,4	7,2	4,2	2,2
Żonaty/zamężna <i>Married</i>	a	1,9	1,8	0,9	0,7	0,2
	b	10,1	9,6	4,8	3,5	1,2
Wdowiec/wdowa <i>Widower/widow</i>	a	0,3	0,3	0,1	0,2	.
	b	8,9	8,5	2,4	5,6	1,1
Rozwiedziony(a), w separacji <i>Divorced, separated</i>	a	0,1	0,1	0,1	.	.
	b	8,8	8,2	4,9	1,6	1,2
Mężczyźni Males						
Kawaler <i>Single</i>	a	0,5	0,4	0,3	0,1	0,1
	b	9,7	9,1	6,7	3,0	1,6
Żonaty <i>Married</i>	a	1,0	0,9	0,5	0,3	0,1
	b	10,5	10,1	5,7	2,8	1,2
Wdowiec <i>Widower</i>	a
	b	10,2	9,5	4,5	3,5	1,9
Rozwiedziony, w separacji <i>Divorced, separated</i>	a
	b	8,5	8,3	6,6	0,9	0,9
Kobiety Females						
Panna <i>Single</i>	a	0,5	0,5	0,3	0,2	0,1
	b	13,9	12,2	7,9	5,9	2,9
Zamężna <i>Married</i>	a	0,9	0,9	0,4	0,4	0,1
	b	9,7	9,1	4,0	4,2	1,3
Wdowa <i>Widow</i>	a	0,2	0,2	0,1	0,2	.
	b	8,6	8,4	2,0	6,0	0,9
Rozwiedziona, w separacji <i>Divorced, separated</i>	a	0,1	0,1	.	.	.
	b	8,9	8,1	3,9	2,1	1,4

¹ Stowarzyszenia (w tym: kluby sportowe, ochotnicze straże pożarne, rady rodziców, stowarzyszenia zwykłe) podobne organizacje społeczne (np. koła łowieckie, Polski Czerwony Krzyż), fundacje oraz grupy nieformalne.

² Kościoły, wspólnoty lub organizacje religijne albo placówki przez nie prowadzone.

¹ Association s (of which: sport s clubs, volunt ary fire brigad es, parents coun cil, ordinary as sociations), simi lar social organ izations (e.g. hunting circles, the Polish Red Cross), foundations and informal groups.

² Churches, communities or religious organizations or their posts.

TABL. 5.1.2.2. OSOBY ŚWIADCZĄCE PRACĘ NIEZAROBKOWĄ W RAMACH ORGANIZACJI LUB INSTYTUCJI W CIĄGU 4 TYGODNI POPRZEDZAJĄCYCH BADANIE WEDŁUG STANU CYWILNEGO (dok.)

PERSONS PERFORMING VOLUNTEER WORK THROUGH ORGANIZATIONS OR INSTITUTIONS DURING 4 WEEKS PRECEDING THE SURVEY, BY MARITAL STATUS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION a – w milionach <i>in million</i> b – w % wszystkich osób w danej kategorii <i>in % of all persons from given group</i>	Ogółem <i>Total</i>	W tym <i>Of which</i>				
		sektor non-profit <i>non-profit sector</i>	w tym <i>of which</i>		sektor publiczny <i>public sector</i>	
			stowarzyszenia i podobne organizacje społeczne ¹ <i>associations and other similar social organizations¹</i>	kościół, wspólnoty lub organizacje religijne ² <i>churches, communities or religious organizations²</i>		
MIASTA <i>URBAN AREAS</i>						
Kawaler/panna <i>Single</i>	a	0,6	0,5	0,4	0,2	0,1
	b	11,8	10,7	7,7	3,8	2,3
Żonaty/zamężna <i>Married</i>	a	1,2	1,1	0,6	0,4	0,1
	b	10,5	9,9	4,9	3,4	1,1
Wdowiec/wdowa <i>Widower /widow</i>	a	0,2	0,2	.	0,1	.
	b	8,6	8,1	2,5	4,6	1,6
Rozwiedziony(a), w separacji <i>Divorced, separated</i>	a	0,1	0,1	0,1	.	.
	b	10,1	9,4	5,6	1,9	1,4
WIEŚ <i>RURAL AREAS</i>						
Kawaler/panna <i>Single</i>	a	0,4	0,4	0,2	0,2	0,1
	b	11,0	10,0	6,5	4,9	2,0
Żonaty/zamężna <i>Married</i>	a	0,7	0,7	0,3	0,3	0,1
	b	9,4	9,1	4,7	3,7	1,4
Wdowiec/wdowa <i>Widower /widow</i>	a	0,1	0,1	.	0,1	.
	b	9,3	9,2	2,2	7,2	0,3
Rozwiedziony(a), w separacji <i>Divorced, separated</i>	a
	b	4,1	3,6	2,7	0,7	0,7

¹ Stowarzyszenia (w tym: kluby sportowe, ochotnicze straże pożarne, rady rodziców, stowarzyszenia zwykłe) podobne organizacje społeczne (np. koła łowieckie, Polski Czerwony Krzyż), fundacje oraz grupy nieformalne.

² Kościoły, wspólnoty lub organizacje religijne albo placówki przez nie prowadzone.

¹ *Associations (of which: sports clubs, voluntary fire brigades, parents council, ordinary associations), similar social organizations (e.g. hunting circles, the Polish Red Cross), foundations and informal groups.*

² *Churches, communities or religious organizations or their posts.*

TABL. 5.1.2.3. OSOBY ŚWIADCZĄCE PRACĘ NIEZAROBKOWĄ W RAMACH ORGANIZACJI LUB INSTYTUCJI W CIĄGU 4 TYGODNI POPRZEDZAJĄCYCH BADANIE WEDŁUG STOPNIA NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

PERSONS PERFORMING VOLUNTEER WORK THROUGH ORGANIZATIONS OR INSTITUTIONS DURING 4 WEEKS PRECEDING THE SURVEY, BY LEVEL OF DISABILITY

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION a – w milionach <i>in million</i> b – w % wszystkich osób w danej kategorii <i>in % of all persons from given group</i>	Ogółem <i>Total</i>	W tym <i>Of which</i>				sektor publiczny <i>public sector</i>
		sektor non-profit <i>non-profit sector</i>	w tym <i>of which</i>		sektor publiczny <i>public sector</i>	
			stowarzyszenia i podobne organizacje społeczne ¹ <i>associations and other similar social organizations¹</i>	kościół, wspólnoty lub organizacje religijne ² <i>churches, communities or religious organizations²</i>		
OGÓŁEM TOTAL						
Osoby z orzeczeniem o niepełnosprawności <i>Persons with certificate of disability</i>	a	0,3	0,3	0,1	0,1	.
	b	8,7	8,1	3,5	3,8	1,0
w stopniu: <i>with degree:</i>						
znacznym <i>severe</i>	a	0,1	0,1	.	.	.
	b	7,6	7,4	2,4	4,1	0,2
umiarkowanym <i>moderate</i>	a	0,1	0,1	.	.	.
	b	8,4	7,3	3,7	2,8	1,5
lekkim <i>slight</i>	a	0,1	0,1	0,1	0,1	.
	b	10,6	10,1	4,6	4,8	1,4
Mężczyźni Males						
Osoby z orzeczeniem o niepełnosprawności <i>Persons with certificate of disability</i>	a	0,1	0,1	0,1	.	.
	b	8,5	8,2	4,3	2,5	0,9
w stopniu: <i>with degree:</i>						
znacznym <i>severe</i>	a
	b	5,6	5,4	2,6	2,0	0,3
umiarkowanym <i>moderate</i>	a	0,1	0,1	.	.	.
	b	8,4	8,4	3,7	2,6	0,3
lekkim <i>slight</i>	a	0,1	0,1	.	.	.
	b	11,4	10,6	6,8	2,8	2,2
Kobiety Females						
Osoby z orzeczeniem o niepełnosprawności <i>Persons with certificate of disability</i>	a	0,1	0,1	.	0,1	.
	b	9,0	8,1	2,7	5,1	1,2
w stopniu: <i>with degree:</i>						
znacznym <i>severe</i>	a
	b	9,0	8,9	2,2	5,6	0,1
umiarkowanym <i>moderate</i>	a	0,1
	b	8,4	6,2	3,7	2,9	2,7
lekkim <i>slight</i>	a	0,1	0,1	.	.	.
	b	9,7	9,4	2,1	7,2	0,6

¹ Stowarzyszenia (w tym: kluby sportowe, ochotnicze straże pożarne, rady rodziców, stowarzyszenia zwykłe) podobne organizacje społeczne (np. koła łowieckie, Polski Czerwony Krzyż), fundacje oraz grupy nieformalne.

² Kościoły, wspólnoty lub organizacje religijne albo placówki przez nie prowadzone.

¹ Association s (of which: sport s clubs, volunt ary fire brigad es, parents coun cil, ordinary as sociations), simi lar social organ izations (e.g. hunting circles, the Polish Red Cross), foundations and informal groups.

² Churches, communities or religious organizations or their posts.

TABL. 5.1.2.3. OSOBY ŚWIADCZĄCE PRACĘ NIEZAROBKOWĄ W RAMACH ORGANIZACJI LUB INSTYTUCJI W CIĄGU 4 TYGODNI POPRZEDZAJĄCYCH BADANIE WEDŁUG STOPNIA NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI (dok.)

PERSONS PERFORMING VOLUNTEER WORK THROUGH ORGANIZATIONS OR INSTITUTIONS DURING 4 WEEKS PRECEDING THE SURVEY, BY LEVEL OF DISABILITY (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION a – w milionach <i>in million</i> b – w % wszystkich osób w danej kategorii <i>in % of all persons from given group</i>	Ogółem <i>Total</i>	W tym <i>Of which</i>				sektor publiczny <i>public sector</i>
		sektor non-profit <i>non-profit sector</i>	stowarzyszenia i podobne organizacje społeczne ¹ <i>associations and other similar social organizations¹</i>	kościół, wspólnoty lub organizacje religijne ² <i>churches, communities or religious organizations²</i>	w tym <i>of which</i>	
MIASTA <i>URBAN AREAS</i>						
Osoby z orzeczeniem o niepełnosprawności <i>Persons with certificate of disability</i>	a	0,2	0,2	0,1	0,1	.
	b	8,7	8,1	4,0	3,6	0,8
w stopniu: <i>with degree:</i>						
znacznym <i>severe</i>	a
	b	7,3	7,1	2,9	3,4	0,2
umiarkowanym <i>moderate</i>	a	0,1	0,1	.	.	.
	b	9,5	8,6	4,7	3,7	1,4
lekkim <i>slight</i>	a	0,1	0,1	.	.	.
	b	9,3	8,8	4,5	3,8	0,9
WIEŚ <i>RURAL AREAS</i>						
Osoby z orzeczeniem o niepełnosprawności <i>Persons with certificate of disability</i>	a	0,1	0,1	.	0,1	.
	b	8,9	8,1	2,6	4,1	1,4
w stopniu: <i>with degree:</i>						
znacznym <i>severe</i>	a
	b	8,1	8,1	1,3	5,5	0,2
umiarkowanym <i>moderate</i>	a
	b	6,5	5,0	1,9	1,2	1,5
lekkim <i>slight</i>	a	0,1	0,1	.	.	.
	b	12,8	12,2	4,8	6,5	2,4

¹ Stowarzyszenia (w tym: kluby sportowe, ochotnicze straże pożarne, rady rodziców, stowarzyszenia zwykłe) podobne organizacje społeczne (np. koła łowieckie, Polski Czerwony Krzyż), fundacje oraz grupy nieformalne.

² Kościoły, wspólnoty lub organizacje religijne albo placówki przez nie prowadzone.

¹ *Association s (of which: sport s clubs, volunt ary fire brigad es, parents coun cil, ordinary as sociations), simi lar social organ izations (e.g. hunting circles, the Polish Red Cross), foundations and informal groups.*

² *Churches, communities or religious organizations or their posts.*

TABL. 5.1.2.4. OSOBY ŚWIADCZĄCE PRACĘ NIEZAROBKOWĄ W RAMACH ORGANIZACJI LUB INSTYTUCJI W CIĄGU 4 TYGODNI POPRZEDZAJĄCYCH BADANIE WEDŁUG ZAMIESZKIWANIA W GOSPODARSTWIE DOMOWYM Z DZIECKIEM W WIEKU PONIŻEJ 15 ROKU ŻYCIA

PERSONS PERFORMING VOLUNTEER WORK THROUGH ORGANIZATIONS OR INSTITUTIONS DURING 4 WEEKS PRECEDING THE SURVEY, BY LIVING IN A HOUSEHOLD WITH A CHILD UNDER 15 YEARS OF AGE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	W tym / Of which w tym / of which		sektor publiczny public sector	
			sektor non-profit non-profit sector	stowarzyszenia i podobne organizacje społeczne ¹ associations and other similar social organizations ¹		kościół, wspólnoty lub organizacje religijne ² churches, communities or religious organizations ²
a – w milionach in million						
b – w % wszystkich osób w danej kategorii in % of all persons from given group						
OGÓŁEM TOTAL						
Osoby nie zamieszkujące z dzieckiem <i>Persons not living with a child</i>	a	2,1	2,0	1,1	0,8	0,3
	b	9,9	9,3	5,1	3,6	1,3
Osoby zamieszkujące z dzieckiem <i>Persons living with a child</i>	a	1,2	1,1	0,6	0,5	0,2
	b	11,0	10,4	5,4	4,4	1,8
Mężczyźni Males						
Osoby nie zamieszkujące z dzieckiem <i>Persons not living with a child</i>	a	1,0	1,0	0,6	0,3	0,1
	b	9,8	9,3	5,6	2,8	1,3
Osoby zamieszkujące z dzieckiem <i>Persons living with a child</i>	a	0,5	0,5	0,3	0,1	0,1
	b	10,9	10,5	6,9	2,8	1,5
Kobiety Females						
Osoby nie zamieszkujące z dzieckiem <i>Persons not living with a child</i>	a	1,1	1,0	0,5	0,5	0,2
	b	10,0	9,2	4,7	4,3	1,4
Osoby zamieszkujące z dzieckiem <i>Persons living with a child</i>	a	0,6	0,6	0,2	0,3	0,1
	b	11,1	10,3	4,1	5,8	2,0
MIASTA URBAN AREAS						
Osoby nie zamieszkujące z dzieckiem <i>Persons not living with a child</i>	a	1,5	1,4	0,8	0,5	0,2
	b	10,6	9,8	5,4	3,5	1,4
Osoby zamieszkujące z dzieckiem <i>Persons living with a child</i>	a	0,6	0,6	0,3	0,2	0,1
	b	10,7	10,1	5,3	3,6	1,8
WIEŚ RURAL AREAS						
Osoby nie zamieszkujące z dzieckiem <i>Persons not living with a child</i>	a	0,6	0,6	0,3	0,3	0,1
	b	8,7	8,4	4,5	3,8	1,3
Osoby zamieszkujące z dzieckiem <i>Persons living with a child</i>	a	0,5	0,5	0,3	0,3	0,1
	b	11,5	10,9	5,6	5,5	1,7

¹ Stowarzyszenia (w tym: kluby sportowe, ochotnicze straże pożarne, rady rodziców, stowarzyszenia zwykłe) podobne organizacje społeczne (np. koła łowieckie, Polski Czerwony Krzyż), fundacje oraz grupy nieformalne.

² Kościoły, wspólnoty lub organizacje religijne albo placówki przez nie prowadzone.

¹ Association s (of which: sport s clubs, volunt ary fire brigad es, parents coun cil, ordinary as sociations), simi lar social organ izations (e.g. hunting circles, the Polish Red Cross), foundations and informal groups.

² Churches, communities or religious organizations or their posts.

TABL. 5.1.2.5. OSOBY ŚWIADCZĄCE PRACĘ NIEZAROBKOWĄ W RAMACH ORGANIZACJI LUB INSTYTUCJI W CIĄGU 4 TYGODNI POPRZEDZAJĄCYCH BADANIE WEDŁUG MIEJSCA ZAMIESZKANIA

PERSONS PERFORMING VOLUNTEER WORK THROUGH ORGANIZATIONS OR INSTITUTIONS DURING 4 WEEKS PRECEDING THE SURVEY, BY PLACE OF RESIDENCE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	W tym Of which			
			sektor non-profit non-profit sector	w tym of which		sektor publiczny public sector
				stowarzyszenia i podobne organizacje społeczne ¹ associations and other similar social organizations ¹	kościół, wspólnoty lub organizacje religijne ² churches, communities or religious organizations ²	
a – w milionach in million	b – w % wszystkich osób w danej kategorii in % of all persons from given group					
OGÓŁEM TOTAL						
Miasta	a	2,1	1,9	1,1	0,7	0,3
Urban areas	b	10,6	9,9	5,4	3,5	1,5
powyżej 100 tys. mieszkańców	a	1,1	1,0	0,6	0,3	0,1
over 100 thous. inhabitants	b	11,5	10,7	6,4	3,6	1,5
20–100 tys. mieszkańców	a	0,6	0,5	0,3	0,2	0,1
thous. inhabitants	b	9,7	9,1	4,6	3,3	1,4
do 20 tys. mieszkańców	a	0,4	0,4	0,2	0,1	0,1
below 20 thous. inhabitants	b	10,0	9,1	4,4	3,6	1,8
Wieś	a	1,2	1,1	0,6	0,5	0,2
Rural areas	b	9,7	9,2	4,9	4,4	1,4
Mężczyźni Males						
Miasta	a	1,0	0,9	0,5	0,3	0,1
Urban areas	b	10,6	10,0	5,7	2,8	1,3
powyżej 100 tys. mieszkańców	a	0,5	0,5	0,3	0,1	0,1
over 100 thous. inhabitants	b	11,4	11,0	6,6	3,3	1,4
20–100 tys. mieszkańców	a	0,3	0,3	0,1	0,1	.
thous. inhabitants	b	10,1	9,6	5,4	2,2	1,1
do 20 tys. mieszkańców	a	0,2	0,2	0,1	0,1	.
below 20 thous. inhabitants	b	9,4	8,6	4,3	2,8	1,7
Wieś	a	0,6	0,6	0,4	0,2	0,1
Rural areas	b	9,5	9,2	6,4	2,8	1,3
Kobiety Females						
Miasta	a	1,1	1,0	0,5	0,4	0,2
Urban areas	b	10,7	9,8	5,1	4,1	1,6
powyżej 100 tys. mieszkańców	a	0,6	0,5	0,3	0,2	0,1
over 100 thous. inhabitants	b	11,6	10,5	6,1	3,9	1,6
20–100 tys. mieszkańców	a	0,3	0,3	0,1	0,1	.
thous. inhabitants	b	9,4	8,7	4,0	4,2	1,6
do 20 tys. mieszkańców	a	0,2	0,2	0,1	0,1	.
below 20 thous. inhabitants	b	10,6	9,6	4,5	4,3	1,8
Wieś	a	0,6	0,6	0,2	0,4	0,1
Rural areas	b	9,8	9,3	3,4	5,8	1,5

¹ Stowarzyszenia (w tym: kluby sportowe, ochotnicze straże pożarne, rady rodziców, stowarzyszenia zwykłe) podobne organizacje społeczne (np. koła łowieckie, Polski Czerwony Krzyż), fundacje oraz grupy nieformalne.

² Kościoły, wspólnoty lub organizacje religijne albo placówki przez nie prowadzone.

¹ Association s (of which: sport s clubs, volunt ary fire brigad es, parents coun cil, ordinary as sociations), simi lar social organ izations (e.g. hunting circles, the Polish Red Cross), foundations and informal groups.

² Churches, communities or religious organizations or their posts.

TABL. 5.1.2.6. OSOBY ŚWIADCZĄCE PRACĘ NIEZAROBKOWĄ W RAMACH ORGANIZACJI LUB INSTYTUCJI W CIĄGU 4 TYGODNI POPRZEDZAJĄCYCH BADANIE WEDŁUG REGIONÓW

PERSONS PERFORMING VOLUNTEER WORK THROUGH ORGANIZATIONS OR INSTITUTIONS DURING 4 WEEKS PRECEDING THE SURVEY, BY REGIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION a – w milionach <i>in million</i> b – w % wszystkich osób w danej kategorii <i>in % of all persons from given group</i>	Ogółem <i>Total</i>	W tym <i>Of which</i>				sektor publiczny <i>public sector</i>
		sektor non-profit <i>non-profit sector</i>	w tym <i>of which</i>		sektor publiczny <i>public sector</i>	
			stowarzyszenia i podobne organizacje społeczne ¹ <i>associations and other similar social organizations¹</i>	kościół, wspólnoty lub organizacje religijne ² <i>churches, communities or religious organizations²</i>		
		REGION CENTRALNY	CENTRAL REGION			
OGÓŁEM	a	0,7	0,7	0,3	0,3	0,1
TOTAL	b	10,6	10,0	5,0	4,2	1,4
Mężczyźni	a	0,3	0,3	0,2	0,1	.
<i>Males</i>	b	9,6	9,3	5,8	2,4	1,1
Kobiety	a	0,4	0,4	0,2	0,2	0,1
<i>Females</i>	b	11,6	10,6	4,1	5,9	1,7
		REGION POŁUDNIOWY	SOUTHERN REGION			
OGÓŁEM	a	0,7	0,6	0,3	0,3	0,1
TOTAL	b	10,0	9,4	5,2	3,8	1,4
Mężczyźni	a	0,3	0,3	0,2	0,1	.
<i>Males</i>	b	10,5	10,1	6,1	3,4	1,5
Kobiety	a	0,3	0,3	0,1	0,1	.
<i>Females</i>	b	9,4	8,8	4,2	4,2	1,4
		REGION WSCHODNI	EASTERN REGION			
OGÓŁEM	a	0,6	0,6	0,3	0,3	0,1
TOTAL	b	10,7	10,2	5,0	4,8	1,5
Mężczyźni	a	0,3	0,3	0,2	0,1	.
<i>Males</i>	b	9,5	9,1	5,4	3,0	1,6
Kobiety	a	0,4	0,3	0,1	0,2	.
<i>Females</i>	b	11,7	11,1	4,8	6,3	1,4
		REGION PÓŁNOCNO-ZACHODNI	NORTH-WESTERN REGION			
OGÓŁEM	a	0,5	0,4	0,2	0,1	0,1
TOTAL	b	9,6	8,8	4,9	3,0	1,5
Mężczyźni	a	0,2	0,2	0,1	0,1	.
<i>Males</i>	b	9,9	9,4	5,6	2,7	1,5
Kobiety	a	0,2	0,2	0,1	0,1	.
<i>Females</i>	b	9,3	8,2	4,3	3,3	1,5
		REGION POŁUDNIOWO-ZACHODNI	SOUTH-WESTERN REGION			
OGÓŁEM	a	0,3	0,3	0,2	0,1	0,1
TOTAL	b	11,3	10,6	7,1	3,2	1,8
Mężczyźni	a	0,2	0,2	0,1	0,1	.
<i>Males</i>	b	14,7	14,6	10,1	4,3	1,3
Kobiety	a	0,1	0,1	0,1	.	.
<i>Females</i>	b	8,3	7,3	4,6	2,3	2,1
		REGION PÓŁNOCNY	NORTHERN REGION			
OGÓŁEM	a	0,5	0,4	0,2	0,2	0,1
TOTAL	b	10,6	9,9	5,4	3,5	1,5
Mężczyźni	a	0,2	0,2	0,1	0,1	.
<i>Males</i>	b	10,6	10,0	5,7	2,8	1,4
Kobiety	a	0,2	0,2	0,1	0,1	.
<i>Females</i>	b	10,7	9,8	5,1	4,1	1,6

¹ Stowarzyszenia (w tym: kluby sportowe, ochotnicze straże pożarne, rady rodziców, stowarzyszenia zwykłe) podobne organizacje społeczne (np. koła łowieckie, Polski Czerwony Krzyż), fundacje oraz grupy nieformalne.

² Kościoły, wspólnoty lub organizacje religijne albo placówki przez nie prowadzone.

¹ Association s (of which: sport s clubs, volunt ary fire brigad es, parents coun cil, ordinary as sociations), simi lar social organ izations (e.g. hunting circles, the Polish Red Cross), foundations and informal groups.

² Churches, communities or religious organizations or their posts.

TABL. 5.1.2.7. OSOBY ŚWIADCZĄCE PRACĘ NIEZAROBKOWĄ W RAMACH ORGANIZACJI LUB INSTYTUCJI W CIĄGU 4 TYGODNI POPRZEDZAJĄCYCH BADANIE WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA

PERSONS PERFORMING VOLUNTEER WORK THROUGH ORGANIZATIONS OR INSTITUTIONS DURING 4 WEEKS PRECEDING THE SURVEY, BY LEVEL OF EDUCATION

POZIOM WYKSZTAŁCENIA LEVEL OF EDUCATION a – w milionach <i>in million</i> b – w % wszystkich osób w danej kategorii <i>in % of all persons from given group</i>	Ogółem <i>Total</i>	W tym <i>Of which</i>				sektor publiczny <i>public sector</i>
		sektor non-profit <i>non-profit sector</i>	w tym <i>of which</i>		sektor publiczny <i>public sector</i>	
			stowarzyszenia i podobne organizacje społeczne ¹ <i>associations and other similar social organizations¹</i>	kościół, wspólnoty lub organizacje religijne ² <i>churches, communities or religious organizations²</i>		
OGÓŁEM TOTAL						
OGÓŁEM	a	3,3	3,1	1,7	1,2	0,5
GRAND TOTAL	b	10,3	9,6	5,2	3,8	1,5
Wyższe <i>Higher</i>	a	1,0	1,0	0,6	0,3	0,1
	b	17,4	16,4	10,5	5,0	2,5
Średnie zawodowe <i>Secondary vocational</i>	a	0,7	0,6	0,3	0,2	0,1
	b	9,0	8,6	4,1	3,1	0,8
Średnie ogólnokształcące <i>General secondary</i>	a	0,4	0,3	0,2	0,1	.
	b	10,6	9,9	5,9	4,4	1,5
Zasadnicze zawodowe <i>Basic vocational</i>	a	0,6	0,5	0,3	0,2	0,1
	b	7,2	7,0	3,4	3,0	0,8
Gimnazjalne i niższe <i>Lower secondary and lower</i>	a	0,6	0,6	0,3	0,3	0,1
	b	8,6	7,7	3,5	4,3	2,0
Mężczyźni Males						
Razem	a	1,5	1,5	0,9	0,4	0,2
Total	b	10,1	9,7	6,0	2,8	1,3
Wyższe <i>Higher</i>	a	0,5	0,4	0,3	0,1	0,1
	b	19,1	18,6	12,0	4,9	2,1
Średnie zawodowe <i>Secondary vocational</i>	a	0,3	0,3	0,2	0,1	.
	b	8,5	8,2	4,3	2,2	0,9
Średnie ogólnokształcące <i>General secondary</i>	a	0,2	0,1	0,1	.	.
	b	13,2	12,4	8,8	3,8	1,8
Zasadnicze zawodowe <i>Basic vocational</i>	a	0,4	0,4	0,2	0,1	.
	b	7,7	7,3	4,3	2,3	0,6
Gimnazjalne i niższe <i>Lower secondary and lower</i>	a	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1
	b	7,1	6,5	4,5	2,3	2,2

¹ Stowarzyszenia (w tym: kluby sportowe, ochotnicze straże pożarne, rady rodziców, stowarzyszenia zwykłe) podobne organizacje społeczne (np. koła łowieckie, Polski Czerwony Krzyż), fundacje oraz grupy nieformalne.

² Kościoły, wspólnoty lub organizacje religijne albo placówki przez nie prowadzone.

¹ Association s (of which: sport s clubs, volunt ary fire brigad es, parents coun cil, ordinary as sociations), simi lar social organ izations (e.g. hunting circles, the Polish Red Cross), foundations and informal groups.

² Churches, communities or religious organizations or their posts.

TABL. 5.1.2.7. OSOBY ŚWIADCZĄCE PRACĘ NIEZAROBKOWĄ W RAMACH ORGANIZACJI LUB INSTYTUCJI W CIĄGU 4 TYGODNI POPRZEDZAJĄCYCH BADANIE WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA (cd.)

PERSONS PERFORMING VOLUNTEER WORK THROUGH ORGANIZATIONS OR INSTITUTIONS DURING 4 WEEKS PRECEDING THE SURVEY, BY LEVEL OF EDUCATION (cont.)

POZIOM WYKSZTAŁCENIA LEVEL OF EDUCATION	a – w milionach in million	b – w % wszystkich osób w danej kategorii in % of all persons from given group	Ogółem Total	W tym Of which			
				sektor non-profit non-profit sector	w tym of which		sektor publiczny public sector
					stowarzyszenia i podobne organizacje społeczne ¹ associations and other similar social organizations ¹	kościół, wspólnoty lub organizacje religijne ² churches, communities or religious organizations ²	
Kobiety Females							
Razem	a	1,7	1,6	0,7	0,8	0,3	
Total	b	10,4	9,6	4,5	4,7	1,6	
Wyższe	a	0,6	0,5	0,3	0,2	0,1	
Higher	b	16,2	14,9	9,4	5,1	2,8	
Średnie zawodowe	a	0,4	0,3	0,2	0,2	.	
Secondary vocational	b	9,5	9,1	3,9	3,9	0,8	
Średnie ogólnokształcące	a	0,2	0,2	0,1	0,1	.	
General secondary	b	9,0	8,4	4,2	4,7	1,3	
Zasadnicze zawodowe	a	0,2	0,2	0,1	0,1	.	
Basic vocational	b	6,6	6,4	2,0	4,1	1,1	
Gimnazjalne i niższe	a	0,4	0,4	0,1	0,2	0,1	
Lower secondary and lower	b	9,7	8,6	2,8	5,8	1,8	
MIASTA URBAN AREAS							
RAZEM	a	2,1	1,9	1,1	0,1	0,3	
TOTAL	b	10,6	9,9	5,4	3,5	1,5	
Wyższe	a	0,8	0,8	0,5	0,2	0,1	
Higher	b	17,5	16,4	10,3	5,1	2,4	
Średnie zawodowe	a	0,5	0,4	0,2	0,2	.	
Secondary vocational	b	9,4	9,0	3,8	3,1	0,8	
Średnie ogólnokształcące	a	0,3	0,2	0,2	0,1	.	
General secondary	b	10,9	10,1	6,2	4,0	1,4	
Zasadnicze zawodowe	a	0,2	0,2	0,1	0,1	.	
Basic vocational	b	5,8	5,5	2,2	2,3	0,6	
Gimnazjalne i niższe	a	0,3	0,2	0,1	0,1	0,1	
Lower secondary and lower	b	8,0	7,0	4,1	2,9	2,5	

¹ Stowarzyszenia (w tym: kluby sportowe, ochotnicze straże pożarne, rady rodziców, stowarzyszenia zwykłe) podobne organizacje społeczne (np. koła łowieckie, Polski Czerwony Krzyż), fundacje oraz grupy nieformalne.

² Kościoły, wspólnoty lub organizacje religijne albo placówki przez nie prowadzone.

¹ Associations (of which: sports clubs, voluntary fire brigades, parents council, ordinary associations), similar social organizations (e.g. hunting circles, the Polish Red Cross), foundations and informal groups.

² Churches, communities or religious organizations or their posts.

TABL. 5.1.2.7. OSOBY ŚWIADCZĄCE PRACĘ NIEZAROBKOWĄ W RAMACH ORGANIZACJI LUB INSTYTUCJI W CIĄGU 4 TYGODNI POPRZEDZAJĄCYCH BADANIE POZIOMU WYKSZTAŁCENIA (dok.)

PERFORMING VOLUNTEER WORK THROUGH ORGANIZATIONS OR INSTITUTIONS DURING 4 WEEKS PRECEDING THE SURVEY, BY LEVEL OF EDUCATION (cont.)

POZIOM WYKSZTAŁCENIA LEVEL OF EDUCATION a – w milionach <i>in million</i> b – w % wszystkich osób w danej kategorii <i>in % of all persons from given group</i>	Ogółem <i>Total</i>	W tym <i>Of which</i>				
		sektor non-profit <i>non-profit sector</i>	w tym <i>of which</i>		sektor publiczny <i>public sector</i>	
			stowarzyszenia i podobne organizacje społeczne ¹ <i>associations and other similar social organizations¹</i>	kościół, wspólnoty lub organizacje religijne ² <i>churches, communities or religious organizations²</i>		
WIEŚ <i>RURAL AREAS</i>						
RAZEM TOTAL	a b	1,2 9,7	1,1 9,2	0,6 4,9	0,5 4,4	0,2 1,4
Wyższe <i>Higher</i>	a b	0,2 17,1	0,2 16,6	0,1 11,2	0,1 5,0	. 3,0
Średnie zawodowe <i>Secondary vocational</i>	a b	0,2 8,1	0,2 7,9	0,1 4,8	0,1 3,0	. 0,9
Średnie ogólnokształcące <i>General secondary</i>	a b	0,1 10,0	0,1 9,7	. 5,1	. 5,2	. 1,5
Zasadnicze zawodowe <i>Basic vocational</i>	a b	0,3 8,8	0,3 8,6	0,2 4,7	0,1 3,8	. 1,1
Gimnazjalne i niższe <i>Lower secondary and lower</i>	a b	0,4 9,1	0,3 8,5	0,1 3,1	0,2 5,4	0,1 1,5

¹ Stowarzyszenia (w tym: kluby sportowe, ochotnicze straże pożarne, rady rodziców, stowarzyszenia zwykłe) podobne organizacje społeczne (np. koła łowieckie, Polski Czerwony Krzyż), fundacje oraz grupy nieformalne.

² Kościoły, wspólnoty lub organizacje religijne albo placówki przez nie prowadzone.

¹ *Associations (of which: sports clubs, voluntary fire brigades, parents council, ordinary associations), similar social organizations (e.g. hunting circles, the Polish Red Cross), foundations and informal groups.*

² *Churches, communities or religious organizations or their posts.*

TABL. 5.1.2.8. OSOBY ŚWIADCZĄCE PRACĘ NIEZAROBKOWĄ W RAMACH ORGANIZACJI LUB INSTYTUCJI W CIĄGU 4 TYGODNI POPRZEDZAJĄCYCH BADANIE, KTÓRE KONTYNUUJĄ NAUKĘ, WEDŁUG SZKOŁY DO KTÓREJ UCZĘSZCZAJĄ

PERSONS PERFORMING VOLUNTEER WORK THROUGH ORGANIZATIONS OR INSTITUTIONS DURING 4 WEEKS PRECEDING THE SURVEY, BY TYPE OF SCHOOLING

RODZAJE SZKOŁY TYPES OF SCHOOL	a – w milionach in million	b – % z wszystkich osób w danej kategorii % of all persons from given group	Ogółem Total	W tym Of which		sektor publiczny public sector	
				sektor non-profit non-profit sector	w tym of which		
					stowarzyszenia i podobne organizacje społeczne ¹ associations and other similar social organizations ¹		kościół, wspólnoty lub organizacje religijne ² churches, communities or religious organizations ²
OGÓŁEM TOTAL							
OGÓŁEM	a	0,7	0,6	0,4	0,2	0,2	
GRAND TOTAL	b	15,4	13,7	9,5	5,8	3,7	
Szkoła wyższa <i>Higher school</i>	a	0,3	0,2	0,2	0,1	.	
	b	13,8	13,2	8,6	5,6	2,0	
Szkoła średnia zawodowa <i>Secondary vocational school</i>	a	0,1	0,1	0,1	.	0,1	
	b	15,6	12,0	9,7	3,6	7,7	
Szkoła średnia ogólnokształcąca <i>General secondary school</i>	a	0,2	0,2	0,1	0,1	.	
	b	21,5	19,3	13,2	9,3	4,2	
Szkoła zasadnicza zawodowa <i>Basic vocational school</i>	a	
	b	7,7	6,2	3,4	4,4	1,6	
Gimnazjum, szkoła podstawowa <i>Lower secondary school, primary school</i>	a	0,1	0,1	0,1	.	.	
	b	15,7	15,7	10,4	5,2	.	
Mężczyźni Males							
Razem	a	0,3	0,3	0,2	0,1	0,1	
Total	b	14,2	13,3	9,5	5,1	3,7	
Szkoła wyższa <i>Higher school</i>	a	0,1	0,1	0,1	.	.	
	b	12,2	12,1	7,4	4,6	1,5	
Szkoła średnia zawodowa <i>Secondary vocational school</i>	a	0,1	0,1	.	.	.	
	b	15,5	13,1	10,2	4,6	8,6	
Szkoła średnia ogólnokształcąca <i>General secondary school</i>	a	0,1	0,1	0,1	.	.	
	b	23,3	22,3	17,3	9,1	4,1	
Szkoła zasadnicza zawodowa <i>Basic vocational school</i>	a	
	b	3,8	3,8	3,8	1,8	.	
Gimnazjum, szkoła podstawowa <i>Lower secondary school, primary school</i>	a	0,1	0,1	.	.	.	
	b	17,2	17,2	11,5	5,8	.	
Kobiety Females							
Razem	a	0,4	0,3	0,2	0,1	0,1	
Total	b	16,4	14,0	9,4	6,3	3,7	
Szkoła wyższa <i>Higher school</i>	a	0,2	0,2	0,1	0,1	.	
	b	14,9	13,9	9,4	6,3	2,3	
Szkoła średnia zawodowa <i>Secondary vocational school</i>	a	0,1	
	b	15,9	10,6	9,2	2,4	6,6	
Szkoła średnia ogólnokształcąca <i>General secondary school</i>	a	0,1	0,1	0,1	.	.	
	b	20,4	17,4	10,7	9,4	4,3	
Szkoła zasadnicza zawodowa <i>Basic vocational school</i>	a	
	b	20,8	14,3	2,1	13,1	6,9	
Gimnazjum, szkoła podstawowa <i>Lower secondary school, primary school</i>	a	
	b	

¹ Stowarzyszenia (w tym: kluby sportowe, ochotnicze straże pożarne, rady rodziców, stowarzyszenia zwykłe) podobne organizacje społeczne (np. koła łowieckie, Polski Czerwony Krzyż), fundacje oraz grupy nieformalne.

² Kościoły, wspólnoty lub organizacje religijne albo placówki przez nie prowadzone.

¹ Association s (of which: sport s clubs, volunt ary fire brigad es, parents coun cil, ordinary as sociations), simi lar social organ izations (e.g. hunting circles, the Polish Red Cross), foundations and informal groups.

² Churches, communities or religious organizations or their posts.

TABL. 5.1.2.8. OSOBY ŚWIADCZĄCE PRACĘ NIEZAROBKOWĄ W RAMACH ORGANIZACJI LUB INSTYTUCJI W CIĄGU 4 TYGODNI POPRZEDZAJĄCYCH BADANIE, KTÓRE KONTYNUUJĄ NAUKĘ, WEDŁUG SZKOŁY DO KTÓREJ UCZĘSZCZAJĄ (dok.)

PERSONS PERFORMING VOLUNTEER WORK THROUGH ORGANIZATIONS OR INSTITUTIONS DURING 4 WEEKS PRECEDING THE SURVEY, BY TYPE OF SCHOOLING (cont.)

RODZAJE SZKOŁY TYPES OF SCHOOL	a – w milionach <i>in million</i> b – w % wszystkich osób w danej kategorii <i>in % of all persons from given group</i>	Ogółem <i>Total</i>	W tym <i>Of which</i>			
			sektor non-profit <i>non-profit sector</i>	w tym <i>of which</i>		sektor publiczny <i>public sector</i>
				stowarzyszenia i podobne organizacje społeczne ¹ <i>associations and other similar social organizations¹</i>	kościół, wspólnoty lub organizacje religijne ² <i>churches, communities or religious organizations²</i>	
MIASTA URBAN AREAS						
RAZEM	a	0,4	0,4	0,3	0,1	0,1
TOTAL	b	15,2	13,6	10,3	4,5	3,6
Szkoła wyższa <i>Higher school</i>	a	0,2	0,2	0,1	0,1	.
	b	14,8	14,0	9,4	5,8	1,8
Szkoła średnia zawodowa <i>Secondary vocational school</i>	a	0,1
	b	17,4	13,3	11,5	3,0	9,2
Szkoła średnia ogólnokształcąca <i>General secondary school</i>	a	0,1	0,1	0,1	.	.
	b	15,8	14,1	12,9	2,6	3,6
Szkoła zasadnicza zawodowa <i>Basic vocational school</i>	a
	b	5,0	3,2	2,2	1,5	1,9
Gimnazjum, szkoła podstawowa <i>Lower secondary school, primary school</i>	a	0,1	0,1	0,1	.	.
	b	18,0	18,0	18,0	.	.
WIEŚ RURAL AREAS						
RAZEM	a	0,3	0,2	0,1	0,1	0,1
TOTAL	b	15,8	14,0	8,0	8,1	3,9
Szkoła wyższa <i>Higher school</i>	a	0,1	0,1	.	.	.
	b	11,1	10,8	6,2	5,1	2,4
Szkoła średnia zawodowa <i>Secondary vocational school</i>	a	0,1	.	0,1	.	.
	b	13,5	10,4	7,5	4,3	5,8
Szkoła średnia ogólnokształcąca <i>General secondary school</i>	a	0,1	0,1	.	0,1	.
	b	29,2	26,2	13,6	18,3	5,0
Szkoła zasadnicza zawodowa <i>Basic vocational school</i>	a
	b	9,4	8,0	4,1	6,2	1,4
Gimnazjum, szkoła podstawowa <i>Lower secondary school, primary school</i>	a
	b	12,5	12,5	.	12,5	.

¹ Stowarzyszenia (w tym: kluby sportowe, ochotnicze straże pożarne, rady rodziców, stowarzyszenia zwykłe) podobne organizacje społeczne (np. koła łowieckie, Polski Czerwony Krzyż), fundacje oraz grupy nieformalne.

² Kościoły, wspólnoty lub organizacje religijne albo placówki przez nie prowadzone.

¹ Association s (of which: sport s clubs, volunt ary fire brigad es, parents coun cil, ordinary as sociations), simi lar social organ izations (e.g. hunting circles, the Polish Red Cross), foundations and informal groups.

² Churches, communities or religious organizations or their posts.

TABL. 5.1.2.9. OSOBY ŚWIADCZĄCE PRACĘ NIEZAROBKOWĄ W RAMACH ORGANIZACJI LUB INSTYTUCJI W CIĄGU 4 TYGODNI POPRZEDZAJĄCYCH BADANIE, KTÓRE UKOŃCZYŁY EDUKACJĘ SZKOLNĄ, WEDŁUG NAJWYŻSZEGO OSIĄGNIĘTEGO POZIOMU WYKSZTAŁCENIA

PERSONS PERFORMING VOLUNTEER WORK THROUGH ORGANIZATIONS OR INSTITUTIONS DURING 4 WEEKS PRECEDING THE SURVEY, BY THE HIGHEST LEVEL OF COMPLETED EDUCATION

POZIOM WYKSZTAŁCENIA LEVEL OF EDUCATION a – w milionach <i>in million</i> b – w % wszystkich osób w danej kategorii <i>in % of all persons from given group</i>	Ogółem <i>Total</i>	W tym <i>Of which</i>				sektor publiczny <i>public sector</i>
		sektor non-profit <i>non-profit sector</i>	w tym <i>of which</i>		sektor publiczny <i>public sector</i>	
			stowarzyszenia i podobne organizacje społeczne ¹ <i>associations and other similar social organizations¹</i>	kościół, wspólnoty lub organizacje religijne ² <i>churches, communities or religious organizations²</i>		
OGÓŁEM TOTAL						
OGÓŁEM	a	2,6	2,5	1,3	1,0	0,3
GRAND TOTAL	b	9,5	9,1	4,6	3,6	1,2
Wyższe <i>Higher</i>	a	1,0	0,9	0,6	0,3	0,1
	b	17,8	16,7	10,6	5,0	2,7
Średnie zawodowe <i>Secondary vocational</i>	a	0,6	0,6	0,3	0,2	0,1
	b	8,9	8,5	3,9	3,1	0,8
Średnie ogólnokształcące <i>General secondary</i>	a	0,2	0,2	0,1	0,1	.
	b	8,9	8,3	4,7	3,3	0,9
Zasadnicze zawodowe <i>Basic vocational</i>	a	0,5	0,5	0,2	0,2	0,1
	b	7,1	6,8	3,2	3,0	0,8
Gimnazjalne i niższe <i>Lower secondary and lower</i>	a	0,3	0,3	0,1	0,2	.
	b	5,6	5,5	1,3	3,7	0,6
Mężczyźni Males						
Razem	a	1,3	1,2	0,7	0,3	0,1
Total	b	9,6	9,2	5,5	2,5	1,0
Wyższe <i>Higher</i>	a	0,5	0,4	0,3	0,1	0,1
	b	19,6	19,0	12,4	4,8	2,3
Średnie zawodowe <i>Secondary vocational</i>	a	0,3	0,3	0,1	0,1	.
	b	8,5	8,2	4,3	2,2	0,9
Średnie ogólnokształcące <i>General secondary</i>	a	0,1	0,1	0,1	0,0	.
	b	12,8	11,6	8,1	3,0	1,7
Zasadnicze zawodowe <i>Basic vocational</i>	a	0,3	0,3	0,2	0,1	.
	b	7,3	7,0	4,0	2,2	0,6
Gimnazjalne i niższe <i>Lower secondary and lower</i>	a	0,1	0,1	.	.	.
	b	3,6	3,6	2,0	1,1	0,4

¹ Stowarzyszenia (w tym: kluby sportowe, ochotnicze straże pożarne, rady rodziców, stowarzyszenia zwykłe) podobne organizacje społeczne (np. koła łowieckie, Polski Czerwony Krzyż), fundacje oraz grupy nieformalne.

² Kościoły, wspólnoty lub organizacje religijne albo placówki przez nie prowadzone.

¹ Association s (of which: sport s clubs, volunt ary fire brigad es, parents coun cil, ordinary as sociations), simi lar social organ izations (e.g. hunting circles, the Polish Red Cross), foundations and informal groups.

² Churches, communities or religious organizations or their posts.

TABL. 5.1.2.9. OSOBY ŚWIADCZĄCE PRACĘ NIEZAROBKOWĄ W RAMACH ORGANIZACJI LUB INSTYTUCJI W CIĄGU 4 TYGODNI POPRZEDZAJĄCYCH BADANIE, KTÓRE UKOŃCZYŁY EDUKACJĘ SZKOLNĄ, WEDŁUG NAJWYŻSZEGO OSIĄGNIĘTEGO POZIOMU WYKSZTAŁCENIA (cd.)

PERSONS PERFORMING VOLUNTEER WORK THROUGH ORGANIZATIONS OR INSTITUTIONS DURING 4 WEEKS PRECEDING THE SURVEY, BY THE HIGHEST LEVEL OF COMPLETED EDUCATION (cont.)

POZIOM WYKSZTAŁCENIA LEVEL OF EDUCATION a – w milionach <i>in million</i> b – w % wszystkich osób w danej kategorii <i>in % of all persons from given group</i>	Ogółem <i>Total</i>	W tym <i>Of which</i>				sektor publiczny <i>public sector</i>
		sektor non-profit <i>non-profit sector</i>	w tym <i>of which</i>		sektor publiczny <i>public sector</i>	
			stowarzyszenia i podobne organizacje społeczne ¹ <i>associations and other similar social organizations¹</i>	kościół, wspólnoty lub organizacje religijne ² <i>churches, communities or religious organizations²</i>		
Kobiety <i>Females</i>						
Razem Total	a	1,4	1,3	0,5	0,7	0,2
	b	9,5	8,9	3,8	4,5	1,3
Wyższe <i>Higher</i>	a	0,5	0,5	0,3	0,2	0,1
	b	16,4	15,0	9,2	5,1	3,0
Średnie zawodowe <i>Secondary vocational</i>	a	0,3	0,3	0,1	0,1	.
	b	9,3	8,9	3,5	4,0	0,8
Średnie ogólnokształcące <i>General secondary</i>	a	0,1	0,1	.	0,1	.
	b	6,8	6,4	2,8	3,5	0,5
Zasadnicze zawodowe <i>Basic vocational</i>	a	0,2	0,2	0,1	0,1	.
	b	6,7	6,5	2,0	4,2	1,1
Gimnazjalne i niższe <i>Lower secondary and lower</i>	a	0,2	0,2	.	0,2	.
	b	6,9	6,7	0,8	5,3	0,6
MIASTA <i>URBAN AREAS</i>						
RAZEM TOTAL	a	1,7	1,6	0,8	0,6	0,2
	b	10,0	9,4	4,7	3,4	1,2
Wyższe <i>Higher</i>	a	0,8	0,7	0,4	0,2	0,1
	b	17,7	16,5	10,2	5,0	2,5
Średnie zawodowe <i>Secondary vocational</i>	a	0,4	0,4	0,2	0,1	.
	b	9,3	8,8	3,6	3,1	0,8
Średnie ogólnokształcące <i>General secondary</i>	a	0,2	0,1	0,1	0,1	.
	b	8,8	8,1	4,6	2,9	0,9
Zasadnicze zawodowe <i>Basic vocational</i>	a	0,2	0,2	0,1	0,1	.
	b	5,9	5,5	2,2	2,4	0,6
Gimnazjalne i niższe <i>Lower secondary and lower</i>	a	0,1	0,1	.	0,1	.
	b	4,2	4,2	0,6	3,0	0,6

¹ Stowarzyszenia (w tym: kluby sportowe, ochotnicze straże pożarne, rady rodziców, stowarzyszenia zwykłe) podobne organizacje społeczne (np. koła łowieckie, Polski Czerwony Krzyż), fundacje oraz grupy nieformalne.

² Kościoły, wspólnoty lub organizacje religijne albo placówki przez nie prowadzone.

¹ *Association s (of which: sport s clubs, volunt ary fire brigad es, parents coun cil, ordinary as sociations), simi lar social organ izations (e.g. hunting circles, the Polish Red Cross), foundations and informal groups.*

² *Churches, communities or religious organizations or their posts.*

TABL. 5.1.2.9. OSOBY ŚWIADCZĄCE PRACĘ NIEZAROBKOWĄ W RAMACH ORGANIZACJI LUB INSTYTUCJI W CIĄGU 4 TYGODNI POPRZEDZAJĄCYCH BADANIE, KTÓRE UKOŃCZYŁY EDUKACJĘ SZKOLNĄ, WEDŁUG NAJWYŻSZEGO OSIĄGNIĘTEGO POZIOMU WYKSZTAŁCENIA (dok.)

PERSONS PERFORMING VOLUNTEER WORK THROUGH ORGANIZATIONS OR INSTITUTIONS DURING 4 WEEKS PRECEDING THE SURVEY, BY THE HIGHEST LEVEL OF COMPLETED EDUCATION (cont.)

POZIOM WYKSZTAŁCENIA LEVEL OF EDUCATION a – w milionach <i>in million</i> b – w % wszystkich osób w danej kategorii <i>in % of all persons from given group</i>	Ogółem <i>Total</i>	W tym <i>Of which</i>				
		sektor non-profit <i>non-profit sector</i>	w tym <i>of which</i>		sektor publiczny <i>public sector</i>	
			stowarzyszenia i podobne organizacje społeczne ¹ <i>associations and other similar social organizations¹</i>	kościół, wspólnoty lub organizacje religijne ² <i>churches, communities or religious organizations²</i>		
WIEŚ RURAL AREAS						
RAZEM	a	0,9	0,9	0,5	0,4	0,1
TOTAL	b	8,9	8,6	4,5	3,6	1,2
Wyższe	a	0,2	0,2	0,1	0,1	.
<i>Higher</i>	b	18,2	17,8	12,2	5,0	2,7
Średnie zawodowe	a	0,2	0,2	0,1	0,1	.
<i>Secondary vocational</i>	b	8,1	8,0	4,7	3,1	0,8
Średnie ogólnokształcące	a	0,1	0,1	.	.	0,0
<i>General secondary</i>	b	9,1	8,6	4,9	3,3	0,9
Zasadnicze zawodowe	a	0,3	0,3	0,2	0,1	.
<i>Basic vocational</i>	b	8,5	8,3	4,4	3,0	0,8
Gimnazjalne i niższe	a	0,2	0,2	0,1	0,1	.
<i>Lower secondary and lower</i>	b	6,6	6,4	1,7	4,1	0,5

¹ Stowarzyszenia (w tym: kluby sportowe, ochotnicze straże pożarne, rady rodziców, stowarzyszenia zwykłe) podobne organizacje społeczne (np. koła łowieckie, Polski Czerwony Krzyż), fundacje oraz grupy nieformalne.

² Kościoły, wspólnoty lub organizacje religijne albo placówki przez nie prowadzone.

¹ *Associations (of which: sports clubs, voluntary fire brigades, parents council, ordinary associations), similar social organizations (e.g. hunting circles, the Polish Red Cross), foundations and informal groups.*

² *Churches, communities or religious organizations or their posts.*

TABL. 5.1.2.10. OSOBY ŚWIADCZĄCE PRACĘ NIEZAROBKOWĄ W RAMACH ORGANIZACJI LUB INSTYTUCJI W CIĄGU 4 TYGODNI POPRZEDZAJĄCYCH BADANIE WEDŁUG AKTYWNOŚCI EKONOMICZNEJ

PERSONS PERFORMING VOLUNTEER WORK THROUGH ORGANIZATIONS OR INSTITUTIONS DURING 4 WEEKS PRECEDING THE SURVEY, BY EMPLOYMENT STATUS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	W tym Of which			
			sektor non-profit non-profit sector	w tym of which		sektor publiczny public sector
				stowarzyszenia i podobne organizacje społeczne ¹ associations and other similar social organizations ¹	kościół, wspólnoty lub organizacje religijne ² churches, communities or religious organizations ²	
a – w milionach in million						
b – w % wszystkich osób w danej kategorii in % of all persons from given group						
OGÓŁEM TOTAL						
Pracownicy najemni <i>Employed persons</i>	a	1,3	1,3	0,7	0,4	0,2
	b	11,0	10,4	5,9	3,2	1,5
Pracujący na własny rachunek <i>Own-account workers</i>	a	0,2	0,2	0,2	0,1	.
	b	10,5	10,4	6,8	3,3	0,9
Pomagający członkowie rodzin <i>Contributing family workers</i>	a
	b	5,7	5,3	1,4	3,6	0,4
Pracodawcy <i>Employers</i>	a	0,1	0,1	0,1	.	.
	b	15,2	14,2	9,4	4,1	1,5
Bezrobotni <i>Unemployed persons</i>	a	0,1	0,1	0,1	.	.
	b	7,0	6,8	4,4	2,2	0,5
Bierni zawodowo <i>Economically inactive persons</i>	a	1,4	1,3	0,6	0,7	0,3
	b	10,0	9,3	4,3	4,8	1,8
z powodu: <i>due to:</i>						
nauki <i>learning</i>	a	0,5	0,5	0,3	0,2	0,2
	b	17,0	14,8	10,3	6,5	4,8
emerytury <i>retirement</i>	a	0,6	0,6	0,2	0,3	0,1
	b	9,6	9,2	3,1	5,1	1,1
obowiązków rodzinnych <i>family duties</i>	a	0,1	0,1	.	0,1	.
	b	6,1	6,1	2,2	4,3	0,9
inna przyczyna bierności zawodowej <i>another cause of economically inactivity</i>	a	0,2	0,1	0,1	0,1	.
	b	5,5	5,1	2,1	2,7	1,0

¹ Stowarzyszenia (w tym: kluby sportowe, ochotnicze straże pożarne, rady rodziców, stowarzyszenia zwykłe) podobne organizacje społeczne (np. koła łowieckie, Polski Czerwony Krzyż), fundacje oraz grupy nieformalne.

² Kościoły, wspólnoty lub organizacje religijne albo placówki przez nie prowadzone.

¹ Association s (of which: sport s clubs, volunt ary fire brigad es, parents coun cil, ordinary as sociations), simi lar social organ izations (e.g. hunting circles, the Polish Red Cross), foundations and informal groups.

² Churches, communities or religious organizations or their posts.

TABL. 5.1.2.10. OSOBY ŚWIADCZĄCE PRACĘ NIEZAROBKOWĄ W RAMACH ORGANIZACJI LUB INSTYTUCJI W CIĄGU 4 TYGODNI POPRZEDZAJĄCYCH BADANIE WEDŁUG AKTYWNOŚCI EKONOMICZNEJ (cd.)

PERSONS PERFORMING VOLUNTEER WORK THROUGH ORGANIZATIONS OR INSTITUTIONS DURING 4 WEEKS PRECEDING THE SURVEY, BY EMPLOYMENT STATUS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION a – w milionach <i>in million</i> b – w % wszystkich osób w danej kategorii <i>in % of all persons from given group</i>	Ogółem <i>Total</i>	W tym <i>Of which</i>				sektor publiczny <i>public sector</i>
		sektor non-profit <i>non-profit sector</i>	w tym <i>of which</i>		sektor publiczny <i>public sector</i>	
			stowarzyszenia i podobne organizacje społeczne ¹ <i>associations and other similar social organizations¹</i>	kościół, wspólnoty lub organizacje religijne ² <i>churches, communities or religious organizations²</i>		
Mężczyźni <i>Males</i>						
Pracownicy najemni <i>Employed persons</i>	a	0,7	0,6	0,4	0,2	0,1
	b	10,3	9,9	5,7	2,8	1,0
Pracujący na własny rachunek <i>Own-account workers</i>	a	0,2	0,2	0,1	.	.
	b	10,6	10,4	8,0	2,1	0,8
Pomagający członkowie rodzin <i>Contributing family workers</i>	a
	b	5,3	4,4	1,4	3,0	0,9
Pracodawcy <i>Employers</i>	a	0,1	0,1	0,1	.	.
	b	17,0	15,6	10,9	4,0	2,0
Bezrobotni <i>Unemployed persons</i>	a	0,1	0,1	.	.	.
	b	6,1	6,0	4,7	0,5	0,3
Bierni zawodowo <i>Economically inactive persons</i>	a	0,6	0,5	0,3	0,2	0,1
	b	10,3	9,8	5,8	3,5	2,2
z powodu: <i>due to:</i>						
nauki <i>learning</i>	a	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1
	b	15,1	14,0	10,8	5,1	4,6
emerytury <i>retirement</i>	a	0,2	0,2	0,1	0,1	.
	b	10,0	9,7	4,5	3,6	1,3
obowiązków rodzinnych <i>family duties</i>	a
	b	3,5	3,5	.	3,5	3,5
inna przyczyna bierności zawodowej <i>another cause of economically inactivity</i>	a	0,1	0,1	.	.	.
	b	5,3	5,1	2,9	1,5	1,2

¹ Stowarzyszenia (w tym: kluby sportowe, ochotnicze straże pożarne, rady rodziców, stowarzyszenia zwykłe) podobne organizacje społeczne (np. koła łowieckie, Polski Czerwony Krzyż), fundacje oraz grupy nieformalne.

² Kościoły, wspólnoty lub organizacje religijne albo placówki przez nie prowadzone.

¹ *Association s (of which: sport s clubs, volunt ary fire brigad es, parents coun cil, ordinary as sociations), simi lar social organ izations (e.g. hunting circles, the Polish Red Cross), foundations and informal groups.*

² *Churches, communities or religious organizations or their posts.*

TABL. 5.1.2.10. OSOBY ŚWIADCZĄCE PRACĘ NIEZAROBKOWĄ W RAMACH ORGANIZACJI LUB INSTYTUCJI W CIĄGU 4 TYGODNI POPRZEDZAJĄCYCH BADANIE WEDŁUG AKTYWNOŚCI EKONOMICZNEJ (cd.)

PERSONS PERFORMING VOLUNTEER WORK THROUGH ORGANIZATIONS OR INSTITUTIONS DURING 4 WEEKS PRECEDING THE SURVEY, BY EMPLOYMENT STATUS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION a – w milionach <i>in million</i> b – w % wszystkich osób w danej kategorii <i>in % of all persons from given group</i>	Ogółem <i>Total</i>	W tym <i>Of which</i>				sektor publiczny <i>public sector</i>
		sektor non-profit <i>non-profit sector</i>	w tym <i>of which</i>		sektor publiczny <i>public sector</i>	
			stowarzyszenia i podobne organizacje społeczne ¹ <i>associations and other similar social organizations¹</i>	kościół, wspólnoty lub organizacje religijne ² <i>churches, communities or religious organizations²</i>		
<i>Kobiety Females</i>						
Pracownicy najemni <i>Employed persons</i>	a	0,7	0,6	0,4	0,2	0,1
	b	11,8	11,0	6,2	3,6	2,0
Pracujący na własny rachunek <i>Own-account workers</i>	a	0,1	0,1	.	.	.
	b	10,4	10,3	4,6	5,5	1,1
Pomagający członkowie rodzin <i>Contributing family workers</i>	a
	b	6,1	5,9	1,4	4,0	0,1
Pracodawcy <i>Employers</i>	a
	b	11,3	11,1	6,3	4,5	0,6
Bezrobotni <i>Unemployed persons</i>	a	0,1	0,1	.	.	.
	b	7,8	7,6	4,0	3,8	0,7
Bierni zawodowo <i>Economically inactive persons</i>	a	0,9	0,8	0,3	0,5	0,1
	b	9,9	9,0	3,4	5,7	1,6
z powodu: <i>due to:</i>						
nauki <i>learning</i>	a	0,2	0,1	0,1	0,1	.
	b	19,0	15,6	9,9	7,9	5,1
emerytury <i>retirement</i>	a	0,1	0,1	.	.	.
	b	9,3	8,9	2,3	6,0	0,9
obowiązków rodzinnych <i>family duties</i>	a
	b	6,1	6,1	2,2	4,3	0,8
inna przyczyna bierności zawodowej <i>another cause of economically inactivity</i>	a
	b	5,7	5,1	1,3	3,7	0,7

¹ Stowarzyszenia (w tym: kluby sportowe, ochotnicze straże pożarne, rady rodziców, stowarzyszenia zwykłe) podobne organizacje społeczne (np. koła łowieckie, Polski Czerwony Krzyż), fundacje oraz grupy nieformalne.

² Kościoły, wspólnoty lub organizacje religijne albo placówki przez nie prowadzone.

¹ *Association s (of which: sport s clubs, volunt ary fire brigad es, parents coun cil, ordinary as sociations), simi lar social organ izations (e.g. hunting circles, the Polish Red Cross), foundations and informal groups.*

² *Churches, communities or religious organizations or their posts.*

TABL. 5.1.2.10. OSOBY ŚWIADCZĄCE PRACĘ NIEZAROBKOWĄ W RAMACH ORGANIZACJI LUB INSTYTUCJI W CIĄGU 4 TYGODNI POPRZEDZAJĄCYCH BADANIE WEDŁUG AKTYWNOŚCI EKONOMICZNEJ (cd.)

PERSONS PERFORMING VOLUNTEER WORK THROUGH ORGANIZATIONS OR INSTITUTIONS DURING 4 WEEKS PRECEDING THE SURVEY, BY EMPLOYMENT STATUS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION a – w milionach in million b – w % wszystkich osób w danej kategorii in % of all persons from given group	Ogółem Total	W tym Of which				sektor publiczny public sector
		sektor non-profit non-profit sector	w tym of which		sektor publiczny public sector	
			stowarzyszenia i podobne organizacje społeczne ¹ associations and other social organizations ¹	kościół, wspólnoty lub organizacje religijne ² churches, communities or religious organizations ²		
MIASTA URBAN AREAS						
Pracownicy najemni <i>Employed persons</i>	a	1,0	0,9	0,5	0,3	0,1
	b	11,7	10,9	5,9	3,1	1,5
Pracujący na własny rachunek <i>Own-account workers</i>	a	0,1	0,1	0,1	.	.
	b	13,6	13,3	9,0	3,6	1,3
Pomagający członkowie rodzin <i>Contributing family workers</i>	a
	b	9,9	8,2	0,2	5,7	1,9
Pracodawcy <i>Employers</i>	a	0,1	0,1	.	.	.
	b	16,7	15,5	10,1	5,0	1,3
Bezrobotni <i>Unemployed persons</i>	a	0,1	0,1	.	.	.
	b	6,1	5,8	3,4	2,1	0,3
Bierni zawodowo <i>Economically inactive persons</i>	a	0,8	0,8	0,4	0,3	0,2
	b	9,7	8,9	4,7	4,1	1,8
z powodu: <i>due to:</i>						
nauki <i>learning</i>	a	0,3	0,3	0,2	0,1	0,1
	b	16,7	14,5	11,6	4,8	4,9
emerytury <i>retirement</i>	a	0,4	0,4	0,1	0,2	.
	b	9,0	8,5	3,2	4,2	1,1
obowiązków rodzinnych <i>family duties</i>	a	0,1	0,1	.	.	.
	b	6,4	6,4	2,2	4,3	0,3
inna przyczyna bierności zawodowej <i>another cause of economically inactivity</i>	a	0,1	0,1	.	.	.
	b	4,9	4,8	2,1	2,5	0,7

¹ Stowarzyszenia (w tym: kluby sportowe, ochotnicze straże pożarne, rady rodziców, stowarzyszenia zwykłe) podobne organizacje społeczne (np. koła łowieckie, Polski Czerwony Krzyż), fundacje oraz grupy nieformalne.

² Kościoły, wspólnoty lub organizacje religijne albo placówki przez nie prowadzone.

¹ Association s (of which: sport s clubs, volunt ary fire brigad es, parents coun cil, ordinary as sociations), simi lar social organ izations (e.g. hunting circles, the Polish Red Cross), foundations and informal groups.

² Churches, communities or religious organizations or their posts.

TABL. 5.1.2.10. OSOBY ŚWIADCZĄCE PRACĘ NIEZAROBKOWĄ W RAMACH ORGANIZACJI LUB INSTYTUCJI W CIĄGU 4 TYGODNI POPRZEDZAJĄCYCH BADANIE WEDŁUG AKTYWNOŚCI EKONOMICZNEJ (dok.)

PERSONS PERFORMING VOLUNTEER WORK THROUGH ORGANIZATIONS OR INSTITUTIONS DURING 4 WEEKS PRECEDING THE SURVEY, BY EMPLOYMENT STATUS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	W tym Of which			
			sektor non-profit non-profit sector	w tym of which		sektor publiczny public sector
				stowarzyszenia i podobne organizacje społeczne ¹ associations and other similar social organizations ¹	kościół, wspólnoty lub organizacje religijne ² churches, communities or religious organizations ²	
a – w milionach in million	b – w % wszystkich osób w danej kategorii in % of all persons from given group					
WIEŚ RURAL AREAS						
Pracownicy najemni <i>Employed persons</i>	a	0,4	0,4	0,2	0,1	0,1
	b	9,5	9,2	5,9	3,3	1,4
Pracujący na własny rachunek <i>Own-account workers</i>	a	0,1	0,1	0,1	.	.
	b	8,6	8,5	5,5	3,1	0,7
Pomagający członkowie rodzin <i>Contributing family workers</i>	a
	b	4,7	4,6	1,7	3,1	0,1
Pracodawcy <i>Employers</i>	a
	b	13,0	12,2	8,4	2,9	1,8
Bezrobotni <i>Unemployed persons</i>	a	0,1	0,1	.	.	.
	b	8,1	8,1	5,7	2,3	0,8
Bierni zawodowo <i>Economically inactive persons</i>	a	0,6	0,5	0,2	0,3	0,1
	b	10,6	9,9	3,8	6,1	1,9
z powodu: <i>due to:</i>						
nauki <i>learning</i>	a	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1
	b	17,6	15,2	8,2	9,3	4,8
emerytury <i>retirement</i>	a	0,2	0,2	0,1	0,1	.
	b	10,5	10,4	3,1	6,6	0,9
obowiązków rodzinnych <i>family duties</i>	a
	b	5,7	5,7	2,2	4,3	1,5
inna przyczyna bierności zawodowej <i>another cause of economically inactivity</i>	a	0,1	0,1	.	.	.
	b	6,4	5,6	2,0	2,9	1,4

¹ Stowarzyszenia (w tym: kluby sportowe, ochotnicze straże pożarne, rady rodziców, stowarzyszenia zwykłe) podobne organizacje społeczne (np. koła łowieckie, Polski Czerwony Krzyż), fundacje oraz grupy nieformalne.

² Kościoły, wspólnoty lub organizacje religijne albo placówki przez nie prowadzone.

¹ Association s (of which: sport s clubs, volunt ary fire brigad es, parents coun cil, ordinary as sociations), simi lar social organ izations (e.g. hunting circles, the Polish Red Cross), foundations and informal groups.

² Churches, communities or religious organizations or their posts.

TABL. 5.1.2.11. OSOBY ŚWIADCZĄCE PRACĘ NIEZAROBKOWĄ W RAMACH ORGANIZACJI LUB INSTYTUCJI W CIĄGU 4 TYGODNI POPRZEDZAJĄCYCH BADANIE WŚRÓD PRACUJĄCYCH ZAROBKOWO WEDŁUG WYMIARU CZASU PRACY ZAROBKOWEJ

PERSONS PERFORMING VOLUNTEER WORK THROUGH ORGANIZATIONS OR INSTITUTIONS DURING 4 WEEKS PRECEDING THE SURVEY, BY THE NUMBER OF HOURS WORKED WITHIN PAID JOB

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION a – w milionach <i>in million</i> b – w % wszystkich osób w danej kategorii <i>in % of all persons from given group</i>	Ogółem <i>Total</i>	W tym <i>Of which</i>				sektor publiczny <i>public sector</i>
		sektor non-profit <i>non-profit sector</i>	w tym <i>of which</i>		kościół, wspólnoty lub organizacje religijne ² <i>churches, communities or religious organizations²</i>	
			stowarzyszenia i podobne organizacje społeczne ¹ <i>associations and other similar social organizations¹</i>			
OGÓŁEM TOTAL						
OGÓŁEM	a	1,7	1,6	1,0	0,5	0,2
GRAND TOTAL	b	11,0	10,4	6,1	3,3	1,3
Pełny etat <i>Full-time work</i>	a	1,6	1,5	0,9	0,5	0,2
	b	10,8	10,3	5,9	3,2	1,3
Niepełny etat <i>Part-time work</i>	a	0,2	0,2	0,1	.	.
	b	13,6	12,6	8,4	3,5	1,6
Mężczyźni <i>Males</i>						
Razem	a	0,9	0,9	0,5	0,2	0,1
Total	b	10,6	10,2	6,3	2,8	1,0
Pełny etat <i>Full-time work</i>	a	0,8	0,8	0,5	0,2	0,1
	b	10,4	9,9	6,1	2,7	1,0
Niepełny etat <i>Part-time work</i>	a	0,1	0,1	0,1	.	.
	b	15,8	15,1	10,5	4,3	1,6
Kobiety <i>Females</i>						
Razem	a	0,8	0,8	0,4	0,3	0,1
Total	b	11,4	10,7	5,8	3,9	1,8
Pełny etat <i>Full-time work</i>	a	0,7	0,7	0,4	0,3	0,1
	b	11,4	10,7	5,7	4,0	1,8
Niepełny etat <i>Part-time work</i>	a	0,1	0,1	0,1	.	.
	b	12,1	10,8	6,9	3,0	1,6
MIASTA <i>URBAN AREAS</i>						
RAZEM	a	1,2	1,1	0,6	0,3	0,1
TOTAL	b	12,1	11,3	6,3	3,3	1,5
Pełny etat <i>Full-time work</i>	a	1,1	1,0	0,6	0,3	0,1
	b	11,9	11,2	6,1	3,2	1,4
Niepełny etat <i>Part-time work</i>	a	0,1	0,1	0,1	.	.
	b	14,7	13,3	8,3	3,8	1,5
WIEŚ <i>RURAL AREAS</i>						
RAZEM	a	0,5	0,5	0,3	0,2	0,1
TOTAL	b	9,1	8,9	5,6	3,2	1,2
Pełny etat <i>Full-time work</i>	a	0,5	0,5	0,3	0,2	0,1
	b	9,0	8,8	5,5	3,2	1,1
Niepełny etat <i>Part-time work</i>	a	0,1	0,1	.	.	.
	b	11,5	11,2	8,6	3,0	1,9

¹ Stowarzyszenia (w tym: kluby sportowe, ochotnicze straże pożarne, rady rodziców, stowarzyszenia zwykłe) podobne organizacje społeczne (np. koła łowieckie, Polski Czerwony Krzyż), fundacje oraz grupy nieformalne.

² Kościoły, wspólnoty lub organizacje religijne albo placówki przez nie prowadzone.

¹ Association s (of which: sport s clubs, volunt ary fire brigad es, parents coun cil, ordinary as sociations), simi lar social organ izations (e.g. hunting circles, the Polish Red Cross), foundations and informal groups.

² Churches, communities or religious organizations or their posts.

TABL. 5.1.2.12. OSOBY ŚWIADCZĄCE PRACĘ NIEZAROBKOWĄ W RAMACH ORGANIZACJI LUB INSTYTUCJI W CIĄGU 4 TYGODNI POPRZEDZAJĄCYCH BADANIE WEDŁUG WYBRANYCH ZAWODÓW WYKONYWANYCH W RAMACH PRACY ZAROBKOWEJ

PERSONS PERFORMING VOLUNTEER WORK THROUGH ORGANIZATIONS OR INSTITUTIONS DURING 4 WEEKS PRECEDING THE SURVEY, BY THEIR (SELECTED) PAID OCCUPATIONS

WYBRANE GRUPY ZAWODÓW <i>SELECTED PROFESSIONAL GROUPS</i> a – w milionach <i>in million</i> b – w % wszystkich osób w danej kategorii <i>in % of all persons from given group</i>	Ogółem <i>Total</i>	W tym <i>Of which</i>			
		sektor non-profit <i>Non-profit sector</i>	w tym <i>of which</i>		sektor publiczny <i>public sector</i>
			stowarzyszenia i podobne organizacje społeczne ¹ <i>associations and other similar social organizations¹</i>	kościół, wspólnoty lub organizacje religijne ² <i>churches, communities or religious organizations²</i>	
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy <i>Managers</i>	a 0,2 b 15,8	0,2 14,9	0,1 9,7	.	.
Specjaliści <i>Professionals</i>	a 0,6 b 20,4	0,5 19,2	0,3 11,9	0,2 5,5	0,1 3,1
Technicy i inny średni personel <i>Technicians and associate professionals</i>	a 0,2 b 11,3	0,2 10,6	0,1 6,8	.	1,2
Pracownicy biurowi <i>Clerical support workers</i>	a 0,1 b 10,3	0,1 9,4	0,1 5,8	.	1,9
Pracownicy usług i sprzedawcy <i>Services and sale workers</i>	a 0,2 b 8,4	0,2 8,0	0,1 4,9	0,1 3,1	.
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy <i>Skilled agricultural, forestry and fishery workers</i>	a 0,1 b 8,3	0,1 8,2	0,1 3,7	0,1 3,8	.
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy <i>Craft and related trades workers</i>	a 0,2 b 7,1	0,2 6,6	0,1 3,3	0,1 2,4	.
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń <i>Plant and machine operators, and assemblers</i>	a 0,1 b 6,8	0,1 6,7	0,1 3,3	.	0,5
Pracownicy przy pracach prostych <i>Elementary occupations</i>	a 0,1 b 7,7	0,1 7,5	.	.	0,6

¹ Stowarzyszenia (w tym: kluby sportowe, ochotnicze straże pożarne, rady rodziców, stowarzyszenia zwykłe) podobne organizacje społeczne (np. koła łowieckie, Polski Czerwony Krzyż), fundacje oraz grupy nieformalne.

² Kościoły, wspólnoty lub organizacje religijne albo placówki przez nie prowadzone.

¹ Association s (of which: sport s clubs, volunt ary fire brigad es, parents coun cil, ordinary as sociations), simi lar social organ izations (e.g. hunting circles, the Polish Red Cross), foundations and informal groups.

² Churches, communities or religious organizations or their posts.

TABL. 5.1.2.13. OSOBY ŚWIADCZĄCE PRACĘ NIEZAROBKOWĄ W RAMACH ORGANIZACJI LUB INSTYTUCJI W CIĄGU 4 TYGODNI POPRZEDZAJĄCYCH BADANIE WEDŁUG GŁÓWNEGO ŹRÓDŁA UTRZYMANIA

PERSONS PERFORMING VOLUNTEER WORK THROUGH ORGANIZATIONS OR INSTITUTIONS DURING 4 WEEKS PRECEDING THE SURVEY, BY MAIN SOURCE OF INCOME

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	W tym / Of which		sektor publiczny public sector	
			sektor non-profit non-profit sector	w tym / of which		
				stowarzyszenia i podobne organizacje społeczne ¹ associations and other similar social organizations ¹		kościół, wspólnoty lub organizacje religijne ² churches, communities or religious organizations ²
a – w milionach in million						
b – w % wszystkich osób w danej kategorii in % of all persons from given group						
OGÓŁEM TOTAL						
Praca najemna <i>Employed persons</i>	a	1,3	1,2	0,7	0,4	0,2
	b	11,0	10,3	5,9	3,2	1,5
Praca na własny rachunek <i>Own-account workers</i>	a	0,4	0,4	0,2	0,1	.
	b	10,9	10,5	6,5	3,5	1,0
Emerytura <i>Pension</i>	a	0,7	0,7	0,2	0,4	0,1
	b	9,8	9,4	3,4	5,0	1,1
Renta inwalidzka, zasiłek dla bezrobotnych, inne świadczenie społeczne <i>Disability pension, unemployment benefit, another social benefit</i>	a	0,3	0,3	0,1	0,1	.
	b	7,8	7,3	3,0	4,1	1,6
Inne niezarobkowe źródło <i>Another non-earned source</i>	a	0,1	0,1	0,1	.	.
	b	14,4	13,5	10,4	4,4	1,8
Pozostawanie na utrzymaniu <i>Dependent persons</i>	a	0,6	0,5	0,3	0,2	.
	b	10,5	9,4	6,1	4,2	2,3
Mężczyźni Males						
Praca najemna <i>Employed persons</i>	a	0,6	0,6	0,4	0,2	0,1
	b	10,4	9,8	5,3	3,9	1,5
Praca na własny rachunek <i>Own-account workers</i>	a	0,3	0,2	0,2	0,1	.
	b	11,5	10,9	7,9	2,4	1,2
Emerytura <i>Pension</i>	a	0,3	0,3	0,1	0,1	.
	b	10,4	10,1	4,8	3,7	1,3
Renta inwalidzka, zasiłek dla bezrobotnych, inne świadczenie społeczne <i>Disability pension, unemployment benefit, another social benefit</i>	a	0,1	0,1	0,1	.	.
	b	8,0	7,7	4,0	2,8	3,0
Inne niezarobkowe źródło <i>Another non-earned source</i>	a
	b	10,8	10,8	8,2	2,7	0,5
Pozostawanie na utrzymaniu <i>Dependent persons</i>	a	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1
	b	10,2	9,5	7,8	2,6	2,6

¹ Stowarzyszenia (w tym: kluby sportowe, ochotnicze straże pożarne, rady rodziców, stowarzyszenia zwykłe) podobne organizacje społeczne (np. koła łowieckie, Polski Czerwony Krzyż), fundacje oraz grupy nieformalne.

² Kościoły, wspólnoty lub organizacje religijne albo placówki przez nie prowadzone.

¹ Association s (of which: sport s clubs, volunt ary fire brigad es, parents coun cil, ordinary as sociations), simi lar social organ izations (e.g. hunting circles, the Polish Red Cross), foundations and informal groups.

² Churches, communities or religious organizations or their posts.

TABL. 5.1.2.13. OSOBY ŚWIADCZĄCE PRACĘ NIEZAROBKOWĄ W RAMACH ORGANIZACJI LUB INSTYTUCJI W CIĄGU 4 TYGODNI POPRZEDZAJĄCYCH BADANIE WEDŁUG GŁÓWNEGO ŹRÓDŁA UTRZYMANIA (cd.)

PERSONS PERFORMING VOLUNTEER WORK THROUGH ORGANIZATIONS OR INSTITUTIONS DURING 4 WEEKS PRECEDING THE SURVEY, BY MAIN SOURCE OF INCOME (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	sektor non-profit non-profit sector	W tym Of which		sektor publiczny public sector
				w tym of which		
				stowarzyszenia i podobne organizacje społeczne ¹ associations and other social organizations ¹	kościół, wspólnoty lub organizacje religijne ² churches, communities or religious organizations ²	
a – w milionach in million						
b – w % wszystkich osób w danej kategorii in % of all persons from given group						
Kobiety Females						
Praca najemna <i>Employed persons</i>	a	0,6	0,6	0,3	0,2	0,1
	b	11,7	10,8	6,1	3,6	2,0
Praca na własny rachunek <i>Own-account workers</i>	a	0,1	0,1	0,1	0,1	.
	b	9,9	9,7	4,3	5,3	0,7
Emerytura <i>Pension</i>	a	0,4	0,4	0,1	0,3	.
	b	9,5	9,1	2,5	5,9	0,9
Renta inwalidzka, zasiłek dla bezrobotnych, inne świadczenie społeczne <i>Disability pension, unemployment benefit, another social benefit</i>	a	0,1	0,1	.	0,1	.
	b	7,7	7,1	2,5	4,7	1,0
Inne niezarobkowe źródło <i>Another non-earned source</i>	a	0,1	0,1	0,1	.	.
	b	17,8	16,1	12,4	6,0	3,1
Pozostawanie na utrzymaniu <i>Dependent persons</i>	a	0,3	0,3	0,2	0,2	0,1
	b	10,6	9,3	5,0	5,3	2,2
MIASTA URBAN AREAS						
Praca najemna <i>Employed persons</i>	a	0,9	0,9	0,5	0,2	0,1
	b	11,6	10,8	5,9	3,1	1,5
Praca na własny rachunek <i>Own-account workers</i>	a	0,2	0,2	0,1	0,1	.
	b	14,3	13,6	8,6	4,4	1,3
Emerytura <i>Pension</i>	a	0,4	0,4	0,2	0,2	0,1
	b	9,4	8,9	3,5	4,1	1,1
Renta inwalidzka, zasiłek dla bezrobotnych, inne świadczenie społeczne <i>Disability pension, unemployment benefit, another social benefit</i>	a	0,1	0,1	0,1	0,1	.
	b	7,2	6,8	3,2	3,8	1,2
Inne niezarobkowe źródło <i>Another non-earned source</i>	a	0,1	0,1	0,1	.	.
	b	17,9	16,8	12,9	5,7	2,4
Pozostawanie na utrzymaniu <i>Dependent persons</i>	a	0,3	0,3	0,2	0,1	0,1
	b	9,9	8,8	6,2	3,3	2,4

¹ Stowarzyszenia (w tym: kluby sportowe, ochotnicze straże pożarne, rady rodziców, stowarzyszenia zwykłe) podobne organizacje społeczne (np. koła łowieckie, Polski Czerwony Krzyż), fundacje oraz grupy nieformalne.

² Kościoły, wspólnoty lub organizacje religijne albo placówki przez nie prowadzone.

¹ Association s (of which: sport s clubs, volunt ary fire brigad es, parents coun cil, ordinary as sociations), simi lar social organ izations (e.g. hunting circles, the Polish Red Cross), foundations and informal groups.

² Churches, communities or religious organizations or their posts.

TABL. 5.1.2.13. OSOBY ŚWIADZĄCE PRACĘ NIEZAROBKOWĄ W RAMACH ORGANIZACJI LUB INSTYTUCJI W CIĄGU 4 TYGODNI POPRZEDZAJĄCYCH BADANIE WEDŁUG GŁÓWNEGO ŹRÓDŁA UTRZYMANIA (dok.)

PERSONS PERFORMING VOLUNTEER WORK THROUGH ORGANIZATIONS OR INSTITUTIONS DURING 4 WEEKS PRECEDING THE SURVEY, BY MAIN SOURCE OF INCOME (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	W tym / Of which		sektor publiczny public sector	
			sektor non-profit non-profit sector	stowarzyszenia i podobne organizacje społeczne ¹ associations and other similar social organizations ¹		kościół, wspólnoty lub organizacje religijne ² churches, communities or religious organizations ²
a – w milionach in million						
b – w % wszystkich osób w danej kategorii in % of all persons from given group						
WIEŚ RURAL AREAS						
Praca najemna <i>Employed persons</i>	a	0,3	0,3	0,2	0,1	.
	b	9,5	9,3	6,0	3,3	1,4
Praca na własny rachunek <i>Own-account workers</i>	a	0,2	0,2	0,1	0,1	.
	b	8,5	8,3	5,0	2,9	0,8
Emerytura <i>Pension</i>	a	0,3	0,3	0,1	0,2	.
	b	10,6	10,4	3,2	6,6	0,9
Renta inwalidzka, zasiłek dla bezrobotnych, inne świadczenie społeczne <i>Disability pension, unemployment benefit, another social benefit</i>	a	0,1	0,1	.	0,1	.
	b	8,6	8,0	2,6	4,5	2,2
Inne niezarobkowe źródło <i>Another non-earned source</i>	a
	b	3,4	3,4	2,4	0,1	.
Pozostawanie na utrzymaniu <i>Dependent persons</i>	a	0,3	0,2	0,1	0,1	0,1
	b	11,1	10,2	5,9	5,5	2,3

¹ Stowarzyszenia (w tym: kluby sportowe, ochotnicze straże pożarne, rady rodziców, stowarzyszenia zwykłe) podobne organizacje społeczne (np. koła łowieckie, Polski Czerwony Krzyż), fundacje oraz grupy nieformalne.

² Kościoły, wspólnoty lub organizacje religijne albo placówki przez nie prowadzone.

¹ *Association s (of which: sport s clubs, volunt ary fire brigad es, parents coun cil, ordinary as sociations), simi lar social organ izations (e.g. hunting circles, the Polish Red Cross), foundations and informal groups.*

² *Churches, communities or religious organizations or their posts.*

TABL. 5.1.2.14. OSOBY ŚWIADCZĄCE PRACĘ NIEZAROBKOWĄ W RAMACH ORGANIZACJI LUB INSTYTUCJI W CIĄGU 4 TYGODNI POPRZEDZAJĄCYCH BADANIE WEDŁUG PRZYNALEŻNOŚCI DO ORGANIZACJI LUB INSTYTUCJI

PERSONS PERFORMING VOLUNTEER WORK THROUGH ORGANIZATIONS OR INSTITUTIONS DURING 4 WEEKS PRECEDING THE SURVEY, BY MEMBERSHIP IN ORGANIZATION OR INSTITUTION

RODZAJ ORGANIZACJI LUB INSTYTUCJI <i>TYPE OF ORGANIZATION OR INSTITUTION</i>	Ogółem <i>Total</i>	W tym <i>Of which</i>			
		sektor non-profit <i>non-profit sector</i>	w tym <i>of which</i>		sektor publiczny <i>public sector</i>
			stowarzyszenia i podobne organizacje społeczne ¹ <i>associations and other similar social organizations¹</i>	kościół, wspólnoty lub organizacje religijne ² <i>churches, communities or religious organizations²</i>	
		w %	in %		
OGÓŁEM TOTAL					
Osoby przynależące do organizacji lub instytucji <i>Persons adhere to organization or institution</i>	24,9	23,8	12,6	9,5	3,2
W tym do organizacji lub instytucji sektora non-profit <i>Of which to non-profit organization or institution</i>	28,1	27,5	15,1	11,5	3,2
w tym do: <i>of which to:</i>					
stowarzyszeń i podobnych organizacji społecznych ¹ <i>associations and other similar social organizations¹</i>	46,3	45,3	41,3	9,8	5,7
kościół, wspólnot lub organizacji religijnych ² <i>churches, communities or religious organizations²</i>	24,3	23,9	8,6	18,0	2,8
Osoby nieprzynależące do: <i>Persons not adhere to:</i>					
Żadnej organizacji lub instytucji <i>Any organization or institution</i>	1,6	1,3	0,9	0,5	0,4
Organizacji lub instytucji sektora non-profit <i>Non-profit organization or institution</i>	2,6	2,0	0,9	0,5	0,7
Stowarzyszeń i podobnych organizacji społecznych ¹ <i>Associations and other similar social organizations¹</i>	6,2	5,6	1,1	3,2	1,0
Kościół, wspólnot lub organizacji religijnych ² <i>Churches, communities or religious organizations²</i>	7,1	6,4	4,4	0,6	1,2

¹ Stowarzyszenia (w tym: kluby sportowe, ochotnicze straże pożarne, rady rodziców, stowarzyszenia zwykłe) podobne organizacje społeczne (np. koła łowieckie, Polski Czerwony Krzyż), fundacje oraz grupy nieformalne.

² Kościoły, wspólnoty lub organizacje religijne albo placówki przez nie prowadzone.

¹ *Association s (of which: sport s clubs, volunt ary fire brigad es, parents coun cil, ordinary as sociations), simi lar social organ izations (e.g. hunting circles, the Polish Red Cross), foundations and informal groups.*

² *Churches, communities or religious organizations or their posts.*

TABL. 5.1.2.14. OSOBY ŚWIADCZĄCE PRACĘ NIEZAROBKOWĄ W RAMACH ORGANIZACJI LUB INSTYTUCJI W CIĄGU 4 TYGODNI POPRZEDZAJĄCYCH BADANIE WEDŁUG PRZYNALEŻNOŚCI DO ORGANIZACJI LUB INSTYTUCJI (cd.)

PERSONS PERFORMING VOLUNTEER WORK THROUGH ORGANIZATIONS OR INSTITUTIONS DURING 4 WEEKS PRECEDING THE SURVEY, BY MEMBERSHIP IN ORGANIZATION OR INSTITUTION (cont.)

RODZAJ ORGANIZACJI LUB INSTYTUCJI <i>TYPE OF ORGANIZATION OR INSTITUTION</i>	Ogółem <i>Total</i>	W tym <i>Of which</i>				sektor publiczny <i>public sector</i>
		sektor non-profit <i>non-profit sector</i>	w tym <i>of which</i>		sektor publiczny <i>public sector</i>	
			stowarzyszenia i podobne organizacje społeczne ¹ <i>associations and other similar social organizations¹</i>	kościół, wspólnoty lub organizacje religijne ² <i>churches, communities or religious organizations²</i>		
		w %	in %			
Mężczyźni <i>Males</i>						
Osoby przynależące do organizacji lub instytucji <i>Persons adhere to organization or institution</i>	25,0	24,3	14,9	6,9	3,1	
W tym do organizacji lub instytucji sektora non-profit <i>Of which to non-profit organization or institution</i>	27,5	27,1	17,6	8,2	3,3	
w tym do: <i>of which to:</i>						
stowarzyszeń i podobnych organizacji społecznych ¹ <i>associations and other similar social organizations¹</i>	46,0	45,2	41,1	8,5	6,3	
kościół, wspólnot lub organizacji religijnych ² <i>churches, communities or religious organizations²</i>	21,7	21,5	10,0	14,4	2,7	
Osoby nieprzynależące do: <i>Persons not adhere to:</i>						
Żadnej organizacji lub instytucji <i>Any organization or institution</i>	1,5	1,2	0,8	0,4	0,3	
Organizacji lub instytucji sektora non-profit <i>Non-profit organization or institution</i>	2,5	2,0	0,9	0,5	0,5	
Stowarzyszeń i podobnych organizacji społecznych ¹ <i>Associations and other similar social organizations¹</i>	5,0	4,6	1,0	2,0	0,6	
Kościół, wspólnot lub organizacji religijnych ² <i>Churches, communities or religious organizations²</i>	7,9	7,4	5,2	0,6	1,1	

¹ Stowarzyszenia (w tym: kluby sportowe, ochotnicze straże pożarne, rady rodziców, stowarzyszenia zwykłe) podobne organizacje społeczne (np. koła łowieckie, Polski Czerwony Krzyż), fundacje oraz grupy nieformalne.

² Kościoły, wspólnoty lub organizacje religijne albo placówki przez nie prowadzone.

¹ *Association s (of which: sport s clubs, volunt ary fire brigad es, parents coun cil, ordinary as sociations), simi lar social organ izations (e.g. hunting circles, the Polish Red Cross), foundations and informal groups.*

² *Churches, communities or religious organizations or their posts.*

TABL. 5.1.2.14. OSOBY ŚWIADCZĄCE PRACĘ NIEZAROBKOWĄ W RAMACH ORGANIZACJI LUB INSTYTUCJI W CIĄGU 4 TYGODNI POPRZEDZAJĄCYCH BADANIE WEDŁUG PRZYNALEŻNOŚCI DO ORGANIZACJI LUB INSTYTUCJI (cd.)

PERSONS PERFORMING VOLUNTEER WORK THROUGH ORGANIZATIONS OR INSTITUTIONS DURING 4 WEEKS PRECEDING THE SURVEY, BY MEMBERSHIP IN ORGANIZATION OR INSTITUTION (cont.)

RODZAJ ORGANIZACJI LUB INSTYTUCJI TYPE OF ORGANIZATION OR INSTITUTION	Ogółem Total	W tym Of which				sektor publiczny public sector
		sektor non-profit non-profit sector	w tym of which		sektor publiczny public sector	
			stowarzyszenia i podobne organizacje społeczne ¹ associations and other similar social organizations ¹	kościół, wspólnoty lub organizacje religijne ² churches, communities or religious organizations ²		
		w %	in %			
Kobiety Females						
Osoby przynależące do organizacji lub instytucji Persons adhere to organization or institution	24,7	23,3	10,5	11,9	3,3	
W tym do organizacji lub instytucji sektora non-profit <i>Of which to non-profit organization or institution</i>	28,6	27,8	12,9	14,7	3,2	
w tym do: <i>of which to:</i>						
stowarzyszeń i podobnych organizacji społecznych ¹ <i>associations and other similar social organizations¹</i>	46,9	45,6	41,6	11,7	4,9	
kościół, wspólnot lub organizacji religijnych ² <i>churches, communities or religious organizations²</i>	26,1	25,6	7,6	20,6	2,8	
Osoby nieprzynależące do: Persons not adhere to:						
Żadnej organizacji lub instytucji <i>Any organization or institution</i>	1,8	1,4	0,9	0,5	0,6	
Organizacji/instytucji sektora non-profit <i>Non-profit organization or institution</i>	2,7	1,9	1,0	0,6	0,9	
Stowarzyszeń i podobnych organizacji społecznych ¹ <i>Associations and other similar social organizations¹</i>	7,2	6,5	1,3	4,1	1,3	
Kościół, wspólnot lub organizacji religijnych ² <i>Churches, communities or religious organizations²</i>	6,3	5,5	3,7	0,7	1,3	

¹ Stowarzyszenia (w tym: kluby sportowe, ochotnicze straże pożarne, rady rodziców, stowarzyszenia zwykłe) podobne organizacje społeczne (np. koła łowieckie, Polski Czerwony Krzyż), fundacje oraz grupy nieformalne.

² Kościoły, wspólnoty lub organizacje religijne albo placówki przez nie prowadzone.

¹ Association s (of which: sport s clubs, volunt ary fire brigad es, parents coun cil, ordinary as sociations), simi lar social organ izations (e.g. hunting circles, the Polish Red Cross), foundations and informal groups.

² Churches, communities or religious organizations or their posts.

TABL. 5.1.2.14. OSOBY ŚWIADCZĄCE PRACĘ NIEZAROBKOWĄ W RAMACH ORGANIZACJI LUB INSTYTUCJI W CIĄGU 4 TYGODNI POPRZEDZAJĄCYCH BADANIE WEDŁUG PRZYNALEŻNOŚCI DO ORGANIZACJI LUB INSTYTUCJI (cd.)

PERSONS PERFORMING VOLUNTEER WORK THROUGH ORGANIZATIONS OR INSTITUTIONS DURING 4 WEEKS PRECEDING THE SURVEY, BY MEMBERSHIP IN ORGANIZATION OR INSTITUTION (cont.)

RODZAJ ORGANIZACJI LUB INSTYTUCJI <i>TYPE OF ORGANIZATION OR INSTITUTION</i>	Ogółem <i>Total</i>	W tym <i>Of which</i>			
		sektor non-profit <i>non-profit sector</i>	w tym <i>of which</i>		sektor publiczny <i>public sector</i>
			stowarzyszenia i podobne organizacje społeczne ¹ <i>associations and other similar social organizations¹</i>	kościół, wspólnoty lub organizacje religijne ² <i>churches, communities or religious organizations²</i>	
		w %	in %		
MIASTA URBAN AREAS					
Osoby przynależące do organizacji lub instytucji <i>Persons adhere to organization or institution</i>	23,4	22,3	11,9	7,9	2,9
W tym do organizacji lub instytucji sektora non-profit <i>Of which to non-profit organization or institution</i>	28,0	27,1	15,5	10,4	3,2
w tym do: <i>of which to:</i>					
stowarzyszeń i podobnych organizacji społecznych ¹ <i>associations and other similar social organizations¹</i>	44,9	43,7	39,3	9,1	5,7
kościół, wspólnot lub organizacji religijnych ² <i>churches, communities or religious organizations²</i>	25,3	24,8	10,0	17,8	2,8
Osoby nieprzynależące do: <i>Persons not adhere to:</i>					
Żadnej organizacji lub instytucji <i>Any organization or institution</i>	1,8	1,4	0,9	0,5	0,5
Organizacji lub instytucji sektora non-profit <i>Non-profit organization or institution</i>	3,1	2,3	1,0	0,5	0,7
Stowarzyszeń i podobnych organizacji społecznych ¹ <i>Associations and other similar social organizations¹</i>	6,4	5,8	1,3	2,8	1,0
Kościół, wspólnot lub organizacji religijnych ² <i>Churches, communities or religious organizations²</i>	7,6	6,9	4,5	0,6	1,2

¹ Stowarzyszenia (w tym: kluby sportowe, ochotnicze straże pożarne, rady rodziców, stowarzyszenia zwykłe) podobne organizacje społeczne (np. koła łowieckie, Polski Czerwony Krzyż), fundacje oraz grupy nieformalne.

² Kościoły, wspólnoty lub organizacje religijne albo placówki przez nie prowadzone.

¹ *Association s (of which: sport s clubs, volunt ary fire brigad es, parents coun cil, ordinary as sociations), simi lar social organ izations (e.g. hunting circles, the Polish Red Cross), foundations and informal groups.*

² *Churches, communities or religious organizations or their posts.*

TABL. 5.1.2.14. OSOBY ŚWIADCZĄCE PRACĘ NIEZAROBKOWĄ W RAMACH ORGANIZACJI LUB INSTYTUCJI W CIĄGU 4 TYGODNI POPRZEDZAJĄCYCH BADANIE WEDŁUG PRZYNALEŻNOŚCI DO ORGANIZACJI LUB INSTYTUCJI (dok.)

PERSONS PERFORMING VOLUNTEER WORK THROUGH ORGANIZATIONS OR INSTITUTIONS DURING 4 WEEKS PRECEDING THE SURVEY, BY MEMBERSHIP IN ORGANIZATION OR INSTITUTION (cont.)

RODZAJ ORGANIZACJI LUB INSTYTUCJI TYPE OF ORGANIZATION OR INSTITUTION	Ogółem Total	W tym Of which				sektor publiczny public sector
		sektor non-profit non-profit sector	w tym of which		sektor publiczny public sector	
			stowarzyszenia i podobne organizacje społeczne ¹ associations and other similar social organizations ¹	kościół, wspólnoty lub organizacje religijne ² churches, communities or religious organizations ²		
WIEŚ RURAL AREAS						
Osoby przynależące do organizacji lub instytucji Persons adhere to organization or institution	27,9	26,9	13,9	12,9	3,8	
W tym do organizacji lub instytucji sektora non-profit Of which to non-profit organization or institution	28,4	28,0	14,6	13,5	3,2	
w tym do: of which to:						
stowarzyszeń i podobnych organizacji społecznych ¹ associations and other similar social organizations ¹	49,2	48,7	45,3	11,3	5,9	
kościół, wspólnot lub organizacji religijnych ² churches, communities or religious organizations ²	22,9	22,7	6,8	18,2	2,8	
Osoby nieprzynależące do: Persons not adhere to:						
Żadnej organizacji lub instytucji Any organization or institution	1,4	1,2	0,8	0,5	0,4	
Organizacji lub instytucji sektora non-profit Non-profit organization or institution	1,8	1,4	0,8	0,5	0,7	
Stowarzyszeń i podobnych organizacji społecznych ¹ Associations and other similar social organizations ¹	5,8	5,4	0,9	3,7	1,0	
Kościół, wspólnot lub organizacji religijnych ² Churches, communities or religious organizations ²	6,2	5,7	4,4	0,7	1,1	

¹ Stowarzyszenia (w tym: kluby sportowe, ochotnicze straże pożarne, rady rodziców, stowarzyszenia zwykłe) podobne organizacje społeczne (np. koła łowieckie, Polski Czerwony Krzyż), fundacje oraz grupy nieformalne.

² Kościoły, wspólnoty lub organizacje religijne albo placówki przez nie prowadzone.

¹ Association s (of which: sport s clubs, volunt ary fire brigad es, parents coun cil, ordinary as sociations), simi lar social organ izations (e.g. hunting circles, the Polish Red Cross), foundations and informal groups.

² Churches, communities or religious organizations or their posts.

TABL. 5.2. OSOBY ŚWIADCZĄCE PRACĘ NIEZAROBKOWĄ W 2010 R. WEDŁUG RODZAJU TEJ PRACY
PERSONS PERFORMING VOLUNTEER WORK IN 2010, BY TYPE OF THE WORK

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Świadczona indywidualnie <i>Performed directly</i>	W tym na rzecz <i>Of which for</i>				Świadczona w ramach organizacji lub instytucji <i>Performed through organizations or institutions</i>
		rodziny <i>family</i>	znajomych, przyjaciół, sąsiadów <i>acquaintances, friends, neighbours</i>	osób nieznanym <i>strangers</i>	społeczeństwa, środowiska naturalnego, miejscowości <i>community, natural environment</i>	
w milionach <i>in million</i>						
OGÓŁEM TOTAL						
OGÓŁEM GRAND TOTAL	14,3	11,1	5,9	0,7	1,1	5,7
w tym (w %) ¹ : <i>of which (in %)¹:</i>						
Pracownicy opieki osobistej i pokrewni <i>Personal care workers</i>	57,3	66,0	45,8	66,0	53,1	5,7
Personel ds. biznesu, administracji, ekonomii i zarządzania <i>Business, administration, economy and management associate professionals</i>	47,4	51,7	49,3	48,8	53,0	20,7
Pomoce domowe, sprzątaczk <i>Cleaners and helpers</i>	35,6	43,4	25,8	38,5	40,8	21,5
Pracownicy usług osobistych i ochrony (w tym strażacy) <i>Protective services workers (including firefighters)</i>	22,8	24,7	24,9	42,2	62,3	8,1
Robotnicy i rzemieślnicy <i>Craft and related trades workers</i>	35,5	32,8	51,4	56,5	38,6	8,8
Pracownicy przy pracach prostych <i>Elementary workers</i>	26,3	25,6	33,1	36,4	71,2	5,9
Personel z dziedzin społecznych i prawa <i>Legal, social, cultural and related associate professionals</i>	3,2	2,8	6,4	10,4	7,0	11,8
Rolnicy, leśnicy, rybacy <i>Skilled agricultural, forestry and fishery workers</i>	12,5	11,7	15,1	17,0	36,5	3,2
Pracownicy biurowi (sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych) <i>Clerical support workers (general and keyboard clerks)</i>	11,1	10,6	14,0	65,7	30,9	12,2
Monterzy, kierowcy i operatorzy pojazdów <i>Assemblers, drivers and mobile plant operators</i>	19,5	18,8	28,0	35,9	16,5	1,5
Specjaliści wychowania i nauczania <i>Teaching professionals</i>	11,6	8,6	22,5	10,9	14,4	6,0
Sprzedawcy i pokrewni <i>Sales workers and associate</i>	3,9	3,0	8,1	8,0	5,1	9,2
Technicy, informatycy, specjaliści ds. technologii informacyjno-komunikacyjnych <i>Technicians, information and communications technology professionals</i>	0,9	0,8	1,4	2,0	1,5	0,4
Personel nauk fizycznych, matematycznych i technicznych <i>Science and engineering associate professionals</i>	0,7	0,7	1,5	.	1,5	1,5

¹ Każda osoba mogła świadczyć prace różnego typu, dlatego procenty nie sumują się do 100.

¹ Person might perform different types of volunteer work, the percentage does not total up to a 100.

TABL. 5.2. OSOBY ŚWIADCZĄCE PRACĘ NIEZAROBKOWĄ W 2010 R. WEDŁUG RODZAJU TEJ PRACY (cd.)
PERSONS PERFORMING VOLUNTEER WORK IN 2010, BY TYPE OF THE WORK (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Świadczona indywidualnie <i>Performed directly</i>	W tym na rzecz <i>Of which for</i>				Świadczona w ramach organizacji lub instytucji <i>Performed through organizations or institutions</i>
		rodziny <i>family</i>	znajomych, przyjaciół, sąsiadów <i>acquaintances, friends, neighbours</i>	osób nieznanym <i>strangers</i>	społeczeństwa, środowiska naturalnego, miejscowości <i>community, natural environment</i>	
w milionach <i>in million</i>						
Mężczyźni <i>Males</i>						
Razem Total	6,4	4,7	2,9	0,3	0,4	2,3
w tym (w %) ¹ : <i>of which (in %)¹:</i>						
Pracownicy opieki osobistej i pokrewni <i>Personal care workers</i>	34,8	44,5	22,4	43,1	27,7	2,9
Personel ds. biznesu, administracji, ekonomii i zarządzania <i>Business, administration, economy and management associate professionals</i>	39,0	47,7	26,3	36,2	32,6	20,5
Pomoce domowe, sprzątaczk <i>Cleaners and helpers</i>	17,0	23,0	8,3	15,1	21,9	8,0
Pracownicy usług osobistych i ochrony (w tym strażacy) <i>Protective services workers (including firefighters)</i>	8,5	7,8	8,6	27,2	39,7	10,0
Robotnicy i rzemieślnicy <i>Craft and related trades workers</i>	62,2	60,0	78,8	74,0	57,4	16,0
Pracownicy przy pracach prostych <i>Elementary workers</i>	33,6	35,3	37,1	31,9	71,4	5,6
Personel z dziedzin społecznych i prawa <i>Legal, social, cultural and related associate professionals</i>	3,2	2,4	6,5	6,8	5,6	13,5
Rolnicy, leśnicy, rybacy <i>Skilled agricultural, forestry and fishery workers</i>	23,0	22,3	27,7	24,2	47,7	5,5
Pracownicy biurowi (sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych) <i>Clerical support workers (general and keyboard clerks)</i>	11,0	12,2	10,1	59,9	29,8	15,8
Monterzy, kierowcy i operatorzy pojazdów <i>Assemblers, drivers and mobile plant operators</i>	33,3	33,4	42,0	48,6	29,8	2,0
Specjaliści wychowania i nauczania <i>Teaching professionals</i>	8,8	5,4	17,4	1,5	10,2	3,5
Sprzedawcy i pokrewni <i>Sales workers and associate</i>	2,1	1,3	4,6	5,6	0,8	12,6
Technicy, informatycy, specjaliści ds. technologii informacyjno-komunikacyjnych <i>Technicians, information and communications technology professionals</i>	1,6	1,2	1,9	4,2	3,7	0,3
Personel nauk fizycznych, matematycznych i technicznych <i>Science and engineering associate professionals</i>	1,6	1,7	3,2	.	3,7	3,7

¹ Każda osoba mogła świadczyć prace różnego typu, dlatego procenty nie sumują się do 100.

¹ Person might perform different types of volunteer work, the percentage does not total up to a 100.

TABL. 5.2. OSOBY ŚWIADCZĄCE PRACĘ NIEZAROBKOWĄ W 2010 R. WEDŁUG RODZAJU TEJ PRACY (cd.)
PERSONS PERFORMING VOLUNTEER WORK IN 2010, BY TYPE OF THE WORK (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Świadczona indywidualnie <i>Performed directly</i>	W tym na rzecz <i>Of which for</i>				Świadczona w ramach organizacji lub instytucji <i>Performed through organizations or institutions</i>
		rodziny <i>family</i>	znajomych, przyjaciół, sąsiadów <i>acquaintances, friends, neighbours</i>	osób nieznanym <i>strangers</i>	społeczeństwa, środowiska naturalnego, miejscowości <i>community, natural environment</i>	
w milionach <i>in million</i>						
<i>Kobiety Females</i>						
Razem Total	7,9	6,3	3,1	0,4	0,7	3,4
<i>w tym (w %)¹: of which (in %)¹:</i>						
Pracownicy opieki osobistej i pokrewni <i>Personal care workers</i>	74,2	81,1	66,6	81,0	66,6	7,5
Personel ds. biznesu, administracji, ekonomii i zarządzania <i>Business, administration, economy and management associate professionals</i>	55,8	56,8	69,9	58,6	64,2	20,8
Pomoce domowe, sprzątaczk <i>Cleaners and helpers</i>	50,3	58,1	42,1	55,7	51,6	30,7
Pracownicy usług osobistych i ochrony (w tym strażacy) <i>Protective services workers (including firefighters)</i>	34,4	37,1	40,4	53,7	74,1	6,8
Robotnicy i rzemieślnicy <i>Craft and related trades workers</i>	11,3	10,4	21,0	37,7	24,6	3,9
Pracownicy przy pracach prostych <i>Elementary workers</i>	21,4	19,2	31,6	40,1	71,0	6,1
Personel z dziedzin społecznych i prawa <i>Legal, social, cultural and related associate professionals</i>	3,3	3,2	6,6	13,5	7,9	10,7
Rolnicy, leśnicy, rybacy <i>Skilled agricultural, forestry and fishery workers</i>	4,2	4,0	3,5	10,4	28,7	1,7
Pracownicy biurowi (sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych) <i>Clerical support workers (general and keyboard clerks)</i>	11,8	9,9	18,6	70,3	31,6	9,8
Monterzy, kierowcy i operatorzy pojazdów <i>Assemblers, drivers and mobile plant operators</i>	8,5	8,1	15,6	23,8	7,3	1,2
Specjaliści wychowania i nauczania <i>Teaching professionals</i>	14,3	11,3	28,7	18,6	17,0	7,7
Sprzedawcy i pokrewni <i>Sales workers and associate</i>	5,5	4,4	11,8	10,0	7,7	7,0
Technicy, informatycy, specjaliści ds. technologii informacyjno-komunikacyjnych <i>Technicians, information and communications technology professionals</i>	0,5	0,6	1,0	.	.	0,4
Personel nauk fizycznych, matematycznych i technicznych <i>Science and engineering associate professionals</i>

¹ Każda osoba mogła świadczyć prace różnego typu, dlatego procenty nie sumują się do 100.

¹ Person might perform different types of volunteer work, the percentage does not total up to a 100.

TABL. 5.2. OSOBY ŚWIADCZĄCE PRACĘ NIEZAROBKOWĄ W 2010 R. WEDŁUG RODZAJU TEJ PRACY (cd.)
PERSONS PERFORMING VOLUNTEER WORK IN 2010, BY TYPE OF THE WORK (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Świadczona indywidualnie <i>Performed directly</i>	W tym na rzecz <i>Of which for</i>				Świadczona w ramach organizacji lub instytucji <i>Performed through organizations or institutions</i>
		rodziny <i>family</i>	znajomych, przyjaciół, sąsiadów <i>acquaintances, friends, neighbours</i>	osób nieznanym <i>strangers</i>	społeczeństwa, środowiska naturalnego, miejscowości <i>community, natural environment</i>	
w milionach <i>in million</i>						
MIASTA URBAN AREAS						
RAZEM TOTAL	9,0	7,1	3,6	0,5	0,7	3,7
w tym (w %) ¹ : <i>of which (in %)¹:</i>						
Pracownicy opieki osobistej i pokrewni <i>Personal care workers</i>	61,7	70,2	51,4	70,5	58,2	7,0
Personel ds. biznesu, administracji, ekonomii i zarządzania <i>Business, administration, economy and management associate professionals</i>	50,6	55,0	53,8	52,3	59,0	26,8
Pomoce domowe, sprzątaczk <i>Cleaners and helpers</i>	38,2	45,3	31,5	42,8	49,0	9,9
Pracownicy usług osobistych i ochrony (w tym strażacy) <i>Protective services workers (including firefighters)</i>	23,7	24,8	26,5	42,6	70,2	7,8
Robotnicy i rzemieślnicy <i>Craft and related trades workers</i>	35,2	32,2	52,5	57,0	36,4	7,0
Pracownicy przy pracach prostych <i>Elementary workers</i>	24,8	23,0	32,1	35,9	71,0	4,6
Personel z dziedzin społecznych i prawa <i>Legal, social, cultural and related associate professionals</i>	2,7	2,3	5,4	15,1	8,6	14,2
Rolnicy, leśnicy, rybacy <i>Skilled agricultural, forestry and fishery workers</i>	6,9	7,1	7,7	11,1	28,5	3,2
Pracownicy biurowi (sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych) <i>Clerical support workers (general and keyboard clerks)</i>	12,2	11,9	15,9	67,6	33,5	17,0
Monterzy, kierowcy i operatorzy pojazdów <i>Assemblers, drivers and mobile plant operators</i>	16,3	16,7	24,0	24,7	15,4	1,3
Specjaliści wychowania i nauczania <i>Teaching professionals</i>	11,8	8,9	23,8	9,1	15,1	8,3
Sprzedawcy i pokrewni <i>Sales workers and associate</i>	4,2	3,2	9,4	9,7	5,8	11,3
Technicy, informatycy, specjaliści ds. technologii informacyjno-komunikacyjnych <i>Technicians, information and communications technology professionals</i>	1,1	0,8	1,9	2,8	.	.
Personel nauk fizycznych, matematycznych i technicznych <i>Science and engineering associate professionals</i>	0,8	0,9	1,7	.	1,5	2,1

¹ Każda osoba mogła świadczyć prace różnego typu, dlatego procenty nie sumują się do 100.

¹ Person might perform different types of volunteer work, the percentage does not total up to a 100.

TABL. 5.2. OSOBY ŚWIADCZĄCE PRACĘ NIEZAROBKOWĄ W 2010 R. WEDŁUG RODZAJU TEJ PRACY (dok.)
PERSONS PERFORMING VOLUNTEER WORK IN 2010, BY TYPE OF THE WORK (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Świadczona indywidualnie <i>Performed directly</i>	W tym na rzecz <i>Of which for</i>				Świadczona w ramach organizacji lub instytucji <i>Performed through organizations or institutions</i>
		rodziny <i>family</i>	znajomych, przyjaciół, sąsiadów <i>acquaintances, friends, neighbours</i>	osób nieznanym <i>strangers</i>	społeczeństwa, środowiska naturalnego, miejscowości <i>community, natural environment</i>	
w milionach <i>in million</i>						
WIEŚ RURAL AREAS						
RAZEM TOTAL	5,3	4,0	2,3	0,2	0,3	2,0
w tym (w %) ¹ : <i>of which (in %)¹:</i>						
Pracownicy opieki osobistej i pokrewni <i>Personal care workers</i>	49,1	57,8	36,5	55,0	41,2	3,2
Personel ds. biznesu, administracji, ekonomii i zarządzania <i>Business, administration, economy and management associate professionals</i>	41,5	45,6	41,9	40,8	39,0	9,4
Pomoce domowe, sprzątaczk <i>Cleaners and helpers</i>	31,0	39,7	16,5	28,5	21,2	43,1
Pracownicy usług osobistych i ochrony (w tym strażacy) <i>Protective services workers (including firefighters)</i>	21,1	24,5	22,5	41,2	42,3	8,6
Robotnicy i rzemieślnicy <i>Craft and related trades workers</i>	36,0	33,9	49,8	55,4	43,1	12,1
Pracownicy przy pracach prostych <i>Elementary workers</i>	28,8	30,0	34,6	37,4	71,4	8,5
Personel z dziedzin społecznych i prawa <i>Legal, social, cultural and related associate professionals</i>	3,9	3,8	7,9	.	3,5	7,4
Rolnicy, leśnicy, rybacy <i>Skilled agricultural, forestry and fishery workers</i>	21,8	19,8	25,9	29,1	51,9	3,3
Pracownicy biurowi (sekretarki, operatorzy urzędzeń biurowych) <i>Clerical support workers (general and keyboard clerks)</i>	9,2	8,4	11,1	61,2	25,2	3,3
Monterzy, kierowcy i operatorzy pojazdów <i>Assemblers, drivers and mobile plant operators</i>	24,9	22,5	34,0	57,2	18,8	1,9
Specjaliści wychowania i nauczania <i>Teaching professionals</i>	11,2	8,0	20,4	14,6	13,0	1,7
Sprzedawcy i pokrewni <i>Sales workers and associate</i>	3,3	2,8	5,9	4,2	3,5	5,4
Technicy, informatycy, specjaliści ds. technologii informacyjno-komunikacyjnych <i>Technicians, information and communications technology professionals</i>	0,7	0,9	0,6	.	4,6	1,0
Personel nauk fizycznych, matematycznych i technicznych <i>Science and engineering associate professionals</i>	0,5	0,3	1,1	.	1,3	0,4

¹ Każda osoba mogła świadczyć prace różnego typu, dlatego procenty nie sumują się do 100.

¹ Person might perform different types of volunteer work, the percentage does not total up to a 100.

TABL. 5.3.1. ŚREDNIE, MEDIANY, DOMINANTY CZASU PRACY NIEZAROBKOWEJ ŚWIADCZONEJ W CIĄGU 4 TYGODNI POPRZEDZAJĄCYCH BADANIE WEDŁUG WIEKU

AVERAGES, MEDIANS, MODES OF TIME OF VOLUNTEER WORK PERFORMED DURING 4 WEEKS PRECEDING THE SURVEY, BY AGE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION a - średnia <i>average</i> b - mediana <i>median</i> c - dominanta <i>mode</i> w godzinach <i>in hours</i>	Czas pracy świadczonej indywidualnie <i>Time of work performed directly</i>	W tym na rzecz <i>Of which for</i>				Czas pracy świadczonej w ramach organizacji lub instytucji <i>Time of work performed through organizations or institutions</i>	
		rodziny <i>family</i>	znajomych, przyjaciół, sąsiadów <i>acquaintances, friends, neighbours</i>	osób nieznajomych <i>strangers</i>	społeczeństwa, środowiska naturalnego, miejscowości <i>community, natural environment</i>		
OGÓŁEM TOTAL							
OGÓŁEM	a	19,5	22,6	6,0	1,3	4,3	11,6
GRAND TOTAL	b	8	9	3	1	2	4
	c	4	4	2	.	1	2
15-17 lat	a	10,5	7,8	9,0	0,3	4,9	7,5
	b	5	4	4	.	4	4
	c	3	4	3	.	7	4
18-24	a	12,6	14,7	6,0	0,6	2,3	9,6
	b	5	6	3	.	2	5
	c	2	2	2	.	2	3
25-34	a	10,9	11,8	5,0	1,2	4,7	19,7
	b	5	6	3	1	2	4
	c	4	4	3	.	2	4
35-44	a	11,8	12,4	6,0	1,1	4,3	8,7
	b	6	6	3	1	2	5
	c	4	4	2	1	1	2
45-54	a	19,2	22,0	5,4	1,6	4,2	5,9
	b	7	8	3	1	2	3
	c	4	4	2	.	1	1
55-64	a	34,0	37,9	7,2	2,3	5,6	15,2
	b	16	.	3	1	3	4
	c	2	.	2	.	1	2
65 lat i więcej <i>and more</i>	a	29,8	37,3	6,3	0,8	3,4	13,4
	b	13	20	4	1	2	7
	c	10	10	1	.	1	20

TABL. 5.3.1. ŚREDNIE, MEDIANY, DOMINANTY CZASU PRACY NIEZAROBKOWEJ ŚWIADCZONEJ W CIĄGU 4 TYGODNI POPRZEDZAJĄCYCH BADANIE WEDŁUG WIEKU (cd.)

AVERAGES, MEDIANS, MODES OF TIME OF VOLUNTEER WORK PERFORMED DURING 4 WEEKS PRECEDING THE SURVEY, BY AGE (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION a - średnia <i>average</i> b - mediana <i>median</i> c - dominanta <i>mode</i> w godzinach <i>in hours</i>	Czas pracy świadczonej indywidualnie <i>Time of work performed directly</i>	W tym na rzecz <i>Of which for</i>				Czas pracy świadczonej w ramach organizacji lub instytucji <i>Time of work performed through organizations or institutions</i>	
		rodziny <i>family</i>	znajomych, przyjaciół, sąsiadów <i>acquaintances, friends, neighbours</i>	osób nieznajomych <i>strangers</i>	społeczeństwa, środowiska naturalnego, miejscowości <i>community, natural environment</i>		
Mężczyźni <i>Males</i>							
Razem	a	14,1	16,1	5,8	1,2	4,3	12,6
Total	b	6	6	3	1	2	4
	c	4	4	2	.	2	4
15-17 lat	a	8,1	5,1	8,8	0,3	3,8	14,6
	b	4	4	3	.	2	12
	c	4	4	4	.	2	15
18-24	a	8,6	9,5	5,4	0,6	3,3	15,9
	b	5	5	3	.	4	8
	c	4	4	2	.	4	1
25-34	a	9,6	9,9	5,5	0,7	2,8	19,6
	b	5	6	3	.	3	4
	c	4	2	3	.	3	4
35-44	a	11,8	12,8	5,6	1,0	4,7	11,2
	b	5	6	3	1	2	8
	c	4	8	2	.	1	18
45-54	a	12,4	13,9	4,9	2,6	3,8	2,9
	b	5	5	3	1	2	1
	c	4	4	2	1	1	1
55-64	a	22,8	25,2	6,7	0,7	6,0	13,5
	b	10	11	3	1	3	4
	c	2	2	2	.	1	3
65 lat i więcej <i>and more</i>	a	25,3	31,9	6,5	1,1	4,1	18,3
	b	10	15	3	1	3	12
	c	10	10	2	.	3	20

TABL. 5.3.1. ŚREDNIE, MEDIANY, DOMINANTY CZASU PRACY NIEZAROBKOWEJ ŚWIADCZONEJ W CIĄGU 4 TYGODNI POPRZEDZAJĄCYCH BADANIE WEDŁUG WIEKU (cd.)

AVERAGES, MEDIANS, MODES OF TIME OF VOLUNTEER WORK PERFORMED DURING 4 WEEKS PRECEDING THE SURVEY, BY AGE (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION a - średnia <i>average</i> b - mediana <i>median</i> c - dominanta <i>mode</i> w godzinach <i>in hours</i>	Czas pracy świadczonej indywidualnie <i>Time of work performed directly</i>	W tym na rzecz <i>Of which for</i>				Czas pracy świadczonej w ramach organizacji lub instytucji <i>Time of work performed through organizations or institutions</i>	
		rodziny <i>family</i>	znajomych, przyjaciół, sąsiadów <i>acquaintances, friends, neighbours</i>	osób nieznajomych <i>strangers</i>	społeczeństwa, środowiska naturalnego, miejscowości <i>community, natural environment</i>		
Kobiety <i>Females</i>							
Razem	a	23,8	27,4	6,3	1,4	4,3	10,9
Total	b	10	11	3	1	2	4
	c	4	4	2	.	1	2
15-17 lat	a	12,3	9,1	9,2	.	5,7	5,5
	b	7	4	5	.	7	4
	c	3	3	12	.	7	4
18-24	a	16,5	19,1	6,6	0,5	2,0	5,4
	b	6	6	4	1	1	4
	c	2	2	6	.	1	3
25-34	a	12,1	13,5	4,3	1,5	6,2	19,8
	b	6	7	3	1	2	5
	c	4	4	3	.	2	2
35-44	a	11,8	12,0	6,4	1,3	4,2	7,4
	b	6	6	3	1	1	3
	c	4	4	1	1	1	2
45-54	a	24,5	27,6	5,9	0,6	4,5	7,8
	b	10	12	3	.	2	4
	c	4	4	2	.	1	2
55-64	a	41,6	45,9	7,7	3,1	5,3	16,5
	b	23	30	3	1	3	4
	c	40	40	2	.	4	2
65 lat i więcej <i>and more</i>	a	32,3	40,2	6,3	0,6	3,0	10,5
	b	16	22	4	1	2	5
	c	10	10	4	1	1	5

TABL. 5.3.1. ŚREDNIE, MEDIANY, DOMINANTY CZASU PRACY NIEZAROBKOWEJ ŚWIADCZONEJ W CIĄGU 4 TYGODNI POPRZEDZAJĄCYCH BADANIE WEDŁUG WIEKU (cd.)

AVERAGES, MEDIANS, MODES OF TIME OF VOLUNTEER WORK PERFORMED DURING 4 WEEKS PRECEDING THE SURVEY, BY AGE (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION a - średnia <i>average</i> b - mediana <i>median</i> c - dominanta <i>mode</i> w godzinach <i>in hours</i>	Czas pracy świadczonej indywidualnie <i>Time of work performed directly</i>	W tym na rzecz <i>Of which for</i>				Czas pracy świadczonej w ramach organizacji lub instytucji <i>Time of work performed through organizations or institutions</i>	
		rodziny <i>family</i>	znajomych, przyjaciół, sąsiadów <i>acquaintances, friends, neighbours</i>	osób nieznajomych <i>strangers</i>	społeczeństwa, środowiska naturalnego, miejscowości <i>community, natural environment</i>		
MIASTA URBAN AREAS							
RAZEM	a	20,9	24,1	6,2	1,4	3,9	12,0
TOTAL	b	8	10	3	.	2	4
	c	4	4	2	.	1	2
15-17 lat	a	14,7	10,7	11,9	0,3	6,1	6,3
	b	7	7	9	.	7	4
	c	4	4	12	.	7	4
18-24	a	13,9	16,4	6,6	0,6	2,4	10,7
	b	6	6	3	.	2	8
	c	6	2	6	.	2	3
25-34	a	11,2	11,8	5,3	0,7	6,6	19,9
	b	5	6	3	.	2	4
	c	4	2	3	.	1	4
35-44	a	11,8	12,3	5,2	1,1	3,9	9,3
	b	6	7	3	1	1	6
	c	4	4	2	.	1	2
45-54	a	19,6	22,5	5,4	2,2	3,2	5,8
	b	8	9	3	.	1	3
	c	4	4	1	.	1	1
55-64	a	36,1	40,3	7,6	2,4	4,7	14,5
	b	20	21	3	1	3	4
	c	40	40	2	.	1	2
65 lat i więcej <i>and more</i>	a	29,4	37,1	5,3	0,8	3,5	15,0
	b	13	20	3	1	2	9
	c	10	10	2	.	1	20

TABL. 5.3.1. ŚREDNIE, MEDIANY, DOMINANTY CZASU PRACY NIEZAROBKOWEJ ŚWIADCZONEJ W CIĄGU 4 TYGODNI POPRZEDZAJĄCYCH BADANIE WEDŁUG WIEKU (dok.)

AVERAGES, MEDIANS, MODES OF TIME OF VOLUNTEER WORK PERFORMED DURING 4 WEEKS PRECEDING THE SURVEY, BY AGE (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION a - średnia <i>average</i> b - mediana <i>median</i> c - dominanta <i>mode</i> w godzinach <i>in hours</i>	Czas pracy świadczonej indywidualnie <i>Time of work performed directly</i>	W tym na rzecz <i>Of which for</i>				Czas pracy świadczonej w ramach organizacji lub instytucji <i>Time of work performed through organizations or institutions</i>	
		rodziny <i>family</i>	znajomych, przyjaciół, sąsiadów <i>acquaintances, friends, neighbours</i>	osób nieznajomych <i>strangers</i>	społeczeństwa, środowiska naturalnego, miejscowości <i>community, natural environment</i>		
WIEŚ RURAL AREAS							
RAZEM	a	17,0	19,9	5,8	1,1	5,0	10,2
TOTAL	b	6	8	3	1	2	4
	c	4	4	2	1	1	2
15-17 lat	a	5,7	4,2	5,6	.	1,8	10,4
	b	4	4	3	.	2	10
	c	3	4	3	.	2	15
18-24	a	10,7	12,0	5,3	0,6	0,8	5,0
	b	5	5	3	1	1	3
	c	4	4	2	1	1	2
25-34	a	10,5	11,9	4,4	1,8	3,6	19,2
	b	6	8	3	1	3	6
	c	8	8	2	1	3	10
35-44	a	11,8	12,4	7,0	1,1	5,0	7,4
	b	5	5	3	1	2	4
	c	2	4	3	1	1	2
45-54	a	18,5	21,2	5,4	0,6	6,8	6,0
	b	6	8	2	1	4	3
	c	4	4	2	1	6	2
55-64	a	29,2	32,4	6,4	0,6	7,9	18,2
	b	11	14	3	1	4	4
	c	4	20	2	.	2	2
65 lat i więcej <i>and more</i>	a	30,8	37,7	8,9	0,7	3,4	2,5
	b	14	20	4	1	2	3
	c	10	10	1	1	1	3

TABL. 5.3.2. ŚREDNIE, MEDIANY, DOMINANTY CZASU PRACY NIEZAROBKOWEJ ŚWIADCZONEJ W CIĄGU 4 TYGODNI POPRZEDZAJĄCYCH BADANIE WEDŁUG STANU CYWILNEGO

AVERAGES, MEDIANS, MODES OF TIME OF VOLUNTEER WORK PERFORMED DURING 4 WEEKS PRECEDING THE SURVEY, BY MARITAL STATUS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION a - średnia <i>average</i> b - mediana <i>median</i> c - dominanta <i>mode</i> w godzinach <i>in hours</i>		Czas pracy świadczonej indywidualnie <i>Time of work performed directly</i>	W tym na rzecz <i>Of which for</i>				Czas pracy świadczonej w ramach organizacji lub instytucji <i>Time of work performed through organizations or institutions</i>
			rodziny <i>family</i>	znajomych, przyjaciół, sąsiadów <i>acquaintances, friends, neighbours</i>	osób nieznanym <i>strangers</i>	społeczeństwa, środowiska naturalnego, miejscowości <i>community, natural environment</i>	
OGÓŁEM TOTAL							
Kawaler/panna <i>Single</i>	a	12,3	13,6	6,4	0,7	4,4	14,7
	b	6	6	3	1	2	4
	c	4	4	2	.	1	4
Żonaty/zamężna <i>Married</i>	a	20,4	22,9	5,5	1,7	4,3	10,4
	b	8	9	3	1	2	4
	c	4	4	2	.	1	2
Wdowiec/wdowa <i>Widower/widow</i>	a	32,6	42,2	5,9	0,9	3,9	10,2
	b	11	20	3	1	2	8
	c	4	10	2	.	1	2
Rozwiedziony(a), w separacji <i>Divorced, separated</i>	a	23,5	29,5	8,6	0,7	3,7	13,6
	b	10	13	4	1	2	5
	c	2	10	3	1	1	2
Mężczyźni Males							
Kawaler <i>Single</i>	a	9,2	9,6	6,0	0,7	3,7	21,2
	b	4	5	3	1	3	6
	c	4	4	2	.	2	4
Żonaty <i>Married</i>	a	15,6	17,5	5,3	1,4	4,6	9,6
	b	6	8	3	1	2	4
	c	4	2	2	.	1	1
Wdowiec <i>Widower</i>	a	18,6	24,9	2,3	1,7	1,4	10,9
	b	7	9	2	3	1	9
	c	7	4	3	3	.	9
Rozwiedziony, w separacji <i>Divorced, separated</i>	a	23,5	28,2	10,6	0,6	3,1	30,9
	b	7	16	4	1	1	2
	c	2	2	1	1	1	2

TABL. 5.3.2. ŚREDNIE, MEDIANY, DOMINANTY CZASU PRACY NIEZAROBKOWEJ ŚWIADCZONEJ W CIĄGU 4 TYGODNI POPRZEDZAJĄCYCH BADANIE WEDŁUG STANU CYWILNEGO (cd.)

AVERAGES, MEDIANS, MODES OF TIME OF VOLUNTEER WORK PERFORMED DURING 4 WEEKS PRECEDING THE SURVEY, BY MARITAL STATUS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION a - średnia <i>average</i> b - mediana <i>median</i> c - dominanta <i>mode</i> w godzinach <i>in hours</i>	Czas pracy świadczonej indywidualnie <i>Time of work performed directly</i>	W tym na rzecz <i>Of which for</i>				Czas pracy świadczonej w ramach organizacji lub instytucji <i>Time of work performed through organizations or institutions</i>	
		rodziny <i>family</i>	znajomych, przyjaciół, sąsiadów <i>acquaintances, friends, neighbours</i>	osób nieznajomych <i>strangers</i>	społeczeństwa, środowiska naturalnego, miejscowości <i>community, natural environment</i>		
Kobiety <i>Females</i>							
Panna <i>Single</i>	a	15,6	17,1	6,9	0,7	4,8	10,9
	b	7	8	4	.	2	4
	c	3	3	2	.	1	4
Zamężna <i>Married</i>	a	24,6	27,2	5,7	2,0	4,1	11,1
	b	10	11	3	1	2	4
	c	4	4	1	.	1	2
Wdowa <i>Widow</i>	a	34,5	44,6	6,2	0,7	4,3	10,2
	b	14	25	3	1	2	6
	c	2	10	2	0	2	2
Rozwiedziona, w separacji <i>Divorced, separated</i>	a	23,5	30,1	7,4	0,8	3,8	10,9
	b	.	13	3	1	2	5
	c	.	10	3	.	1	2
MIASTA <i>URBAN AREAS</i>							
Kawaler/panna <i>Single</i>	a	13,7	14,4	7,1	0,7	4,9	16,5
	b	6	6	3	.	2	4
	c	4	2	2	.	7	4
Żonaty/zamężna <i>Married</i>	a	22,0	24,8	5,2	1,8	3,8	10,7
	b	9	10	3	1	2	4
	c	4	4	1	.	1	2
Wdowiec/wdowa <i>Widower/widow</i>	a	32,7	42,8	6,4	1,0	3,0	10,3
	b	11	20	3	1	1	9
	c	2	4	2	.	1	16
Rozwiedziony(a), w separacji <i>Divorced, separated</i>	a	22,9	28,9	8,3	0,8	3,4	9,2
	b	10	16	4	1	2	4
	c	3	6	3	.	1	2

TABL. 5.3.2. ŚREDNIE, MEDIANY, DOMINANTY CZASU PRACY NIEZAROBKOWEJ ŚWIADCZONEJ W CIĄGU 4 TYGODNI POPRZEDZAJĄCYCH BADANIE WEDŁUG STANU CYWILNEGO (dok.)

AVERAGES, MEDIANS, MODES OF TIME OF VOLUNTEER WORK PERFORMED DURING 4 WEEKS PRECEDING THE SURVEY, BY MARITAL STATUS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION a - średnia <i>average</i> b - mediana <i>median</i> c - dominanta <i>mode</i> w godzinach <i>in hours</i>	Czas pracy świadczonej indywidualnie <i>Time of work performed directly</i>	W tym na rzecz <i>Of which for</i>				Czas pracy świadczonej w ramach organizacji lub instytucji <i>Time of work performed through organizations or institutions</i>	
		rodziny <i>family</i>	znajomych, przyjaciół, sąsiadów <i>acquaintances, friends, neighbours</i>	osób nieznajomych <i>strangers</i>	społeczeństwa, środowiska naturalnego, miejscowości <i>community, natural environment</i>		
WIEŚ RURAL AREAS							
Kawaler/panna <i>Single</i>	a	10,0	11,9	5,5	0,7	3,5	8,0
	b	5	5	3	1	2	6
	c	4	4	2	1	2	2
Żonaty/zamężna <i>Married</i>	a	17,7	19,6	5,8	1,5	5,4	9,4
	b	7	8	3	1	3	3
	c	4	4	2	1	1	2
Wdowiec/wdowa <i>Widower/widow</i>	a	32,2	41,0	4,6	0,4	5,8	9,9
	b	11	20	3	1	2	4
	c	10	10	4	1	2	18
Rozwiedziony(a), w separacji <i>Divorced, separated</i>	a	25,7	31,6	9,5	0,4	5,7	40,9
	b	10	10	3	.	10	24
	c	2	5	2	.	10	.

TABL. 5.3.3. ŚREDNIE, MEDIANY, DOMINANTY CZASU PRACY NIEZAROBKOWEJ ŚWIADCZONEJ W CIĄGU 4 TYGODNI POPRZEDZAJĄCYCH BADANIE WEDŁUG ZAMIESZKIWANIA W GOSPODARSTWIE DOMOWYM Z DZIECKIEM PONIŻEJ 15 ROKU ŻYCIA

AVERAGES, MEDIANS, MODES OF TIME OF VOLUNTEER WORK PERFORMED DURING 4 WEEKS PRECEDING THE SURVEY, BY LIVING IN A HOUSEHOLD WITH A CHILD UNDER 15 YEARS OF AGE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Czas pracy świadczonej indywidualnie <i>Time of work performed directly</i>	W tym na rzecz <i>Of which for</i>				Czas pracy świadczonej w ramach organizacji lub instytucji <i>Time of work performed through organizations or institutions</i>
		rodziny <i>family</i>	znajomych, przyjaciół, sąsiadów <i>acquaintances, friends, neighbours</i>	osób nieznajomych <i>strangers</i>	społeczeństwa, środowiska naturalnego, miejscowości <i>community, natural environment</i>	
a - średnia <i>average</i> b - mediana <i>median</i> c - dominanta <i>mode</i> w godzinach <i>in hours</i>						
OGÓŁEM TOTAL						
Osoby nie zamieszkujące z dzieckiem <i>Persons not living with a child</i>	a 22,1 b 8 c 4	25,9 10 4	5,8 3 2	1,4 . .	4,4 2 1	13,6 5 3
Osoby zamieszkujące z dzieckiem <i>Persons living with a child</i>	a 14,1 b 6 c 4	15,4 6 4	6,6 3 3	1,2 1 1	3,8 2 1	7,2 4 2
Mężczyźni Males						
Osoby nie zamieszkujące z dzieckiem <i>Persons not living with a child</i>	a 15,4 b 6 c 4	18,1 7 4	5,6 3 2	1,4 1 .	5,1 3 1	14,5 4 3
Osoby zamieszkujące z dzieckiem <i>Persons living with a child</i>	a 11,7 b 5 c 2	12,4 6 2	6,0 3 3	0,9 1 .	2,8 2 2	8,4 6 2
Kobiety Females						
Osoby nie zamieszkujące z dzieckiem <i>Persons not living with a child</i>	a 27,1 b 11 c 4	31,0 15 4	5,9 3 2	1,4 . .	4,1 2 1	13,0 5 2
Osoby zamieszkujące z dzieckiem <i>Persons living with a child</i>	a 16,3 b 6 c 4	18,2 7 4	7,1 3 3	1,4 1 1	4,8 2 1	6,5 4 2
MIASTA URBAN AREAS						
Osoby nie zamieszkujące z dzieckiem <i>Persons not living with a child</i>	a 23,0 b 9 c 4	26,6 11 4	6,0 3 2	1,6 . .	4,1 2 1	14,1 5 3
Osoby zamieszkujące z dzieckiem <i>Persons living with a child</i>	a 15,1 b 6 c 4	16,8 6 6	6,7 3 3	1,0 1 .	3,3 2 1	6,2 4 4
WIEŚ RURAL AREAS						
Osoby nie zamieszkujące z dzieckiem <i>Persons not living with a child</i>	a 19,9 b 8 c 4	24,2 9 4	5,3 3 2	0,8 1 1	5,4 3 1	10,8 4 4
Osoby zamieszkujące z dzieckiem <i>Persons living with a child</i>	a 12,9 b 6 c 2	13,9 6 8	6,4 3 2	1,5 1 1	4,4 2 1	9,4 3 2

TABL. 5.3.4. ŚREDNIE, MEDIANY, DOMINANTY CZASU PRACY NIEZAROBKOWEJ ŚWIADCZONEJ W CIĄGU 4 TYGODNI POPRZEDZAJĄCYCH BADANIE WEDŁUG MIEJSCA ZAMIESZKANIA

AVERAGES, MEDIANS, MODES OF TIME OF VOLUNTEER WORK PERFORMED DURING 4 WEEKS PRECEDING THE SURVEY, BY PLACE OF RESIDENCE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Czas pracy świadczonej indywidualnie Time of work performed directly	W tym na rzecz Of which for				Czas pracy świadczonej w ramach organizacji lub instytucji Time of work performed through organizations or institutions	
		rodziny family	znajomych, przyjaciół, sąsiadów acquaintances, friends, neighbours	osób nieznanym strangers	społeczeństwa, środowiska naturalnego, miejscowości community, natural environment		
a - średnia <i>average</i> b - mediana <i>median</i> c - dominanta <i>mode</i> w godzinach <i>in hours</i>							
OGÓŁEM TOTAL							
Miasta <i>Urban areas</i>	a	20,9	24,1	6,2	1,4	3,9	12,0
	b	8	10	3	.	2	4
	c	4	4	2	.	1	2
powyżej 100 tys. mieszkańców <i>over 100 thous. inhabitants</i>	a	20,1	22,9	6,4	1,6	4,0	9,3
	b	8	10	3	1	2	4
	c	4	4	2	.	1	2
20-100 tys. mieszkańców <i>thous. inhabitants</i>	a	21,6	25,7	5,8	1,6	3,8	10,0
	b	8	10	3	.	2	4
	c	4	4	2	.	1	2
do 20 tys. mieszkańców <i>below 20 thous. inhabitants</i>	a	21,6	24,4	6,3	1,0	4,0	14,0
	b	8	10	3	1	2	5
	c	2	2	1	.	1	3
Wieś <i>Rural areas</i>	a	18,0	20,8	6,0	1,2	5,1	10,2
	b	7	8	3	1	2	4
	c	4	4	2	1	1	2
Mężczyźni Males							
Miasta <i>Urban areas</i>	a	15,2	17,3	5,5	1,3	3,6	12,5
	b	6	7	3	.	2	4
	c	4	4	2	.	1	1
powyżej 100 tys. mieszkańców <i>over 100 thous. inhabitants</i>	a	14,1	16,0	5,9	0,7	3,1	11,3
	b	6	8	3	.	3	6
	c	4	4	2	.	1	1
20-100 tys. mieszkańców <i>thous. inhabitants</i>	a	15,4	17,2	5,4	2,1	3,7	12,8
	b	6	8	3	.	2	6
	c	2	6	2	.	2	2
do 20 tys. mieszkańców <i>below 20 thous. inhabitants</i>	a	16,9	20,0	5,2	0,6	4,0	12,7
	b	6	7	3	.	2	4
	c	2	2	3	.	6	3
Wieś <i>Rural areas</i>	a	12,7	14,1	6,1	1,0	5,4	13,3
	b	6	6	3	1	3	5
	c	4	2	2	1	2	2
Kobiety Females							
Miasta <i>Urban areas</i>	a	25,2	28,9	6,7	1,5	4,1	11,6
	b	10	12	4	1	2	4
	c	4	4	2	.	1	2
powyżej 100 tys. mieszkańców <i>over 100 thous. inhabitants</i>	a	24,3	27,5	6,8	2,1	4,4	8,3
	b	10	12	4	1	2	4
	c	4	4	4	.	2	2
20-100 tys. mieszkańców <i>thous. inhabitants</i>	a	26,5	32,2	6,2	1,0	3,8	8,0
	b	10	14	3	.	2	4
	c	4	4	2	.	1	2
do 20 tys. mieszkańców <i>below 20 thous. inhabitants</i>	a	25,2	27,4	7,3	1,2	4,1	14,8
	b	11	12	3	1	2	5
	c	2	6	1	.	7	2
Wieś <i>Rural areas</i>	a	23,0	26,2	5,9	1,3	4,9	8,7
	b	8	10	3	1	2	4
	c	4	4	2	1	1	2

TABL. 5.3.5. ŚREDNIE, MEDIANY, DOMINANTY CZASU PRACY NIEZAROBKOWEJ ŚWIADCZONEJ W CIĄGU 4 TYGODNI POPRZEDZAJĄCYCH BADANIE WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA

AVERAGES, MEDIANS, MODES OF TIME OF VOLUNTEER WORK PERFORMED DURING 4 WEEKS PRECEDING THE SURVEY, BY LEVEL OF EDUCATION

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION a - średnia <i>average</i> b - mediana <i>median</i> c - dominanta <i>mode</i> w godzinach <i>in hours</i>	Czas pracy świadczonej indywidualnie <i>Time of work performed directly</i>	W tym na rzecz <i>Of which for</i>				Czas pracy świadczonej w ramach organizacji lub instytucji <i>Time of work performed through organizations or institutions</i>	
		rodziny <i>family</i>	znajomych, przyjaciół, sąsiadów <i>acquaintances, friends, neighbours</i>	osób nieznajomych <i>strangers</i>	społeczeństwa, środowiska naturalnego, miejscowości <i>community, natural environment</i>		
OGÓŁEM TOTAL							
OGÓŁEM GRAND TOTAL	a	19,5	22,6	6,0	1,3	4,3	11,6
	b	8	9	3	1	2	4
	c	4	4	2	.	1	2
Wyższe <i>Higher</i>	a	16,4	18,3	5,5	1,6	4,0	12,1
	b	8	8	4	1	2	6
	c	4	2	2	.	1	3
Średnie zawodowe <i>Secondary vocational</i>	a	19,8	23,0	5,4	1,6	4,4	14,2
	b	8	10	3	1	2	6
	c	4	4	3	.	1	2
Średnie ogólnokształcące <i>General secondary</i>	a	20,4	24,0	5,9	1,6	3,1	16,9
	b	7	8	3	1	2	5
	c	4	4	2	.	2	4
Zasadnicze zawodowe <i>Basic vocational</i>	a	20,3	23,6	6,1	0,9	4,6	5,2
	b	8	8	3	1	3	2
	c	4	4	1	.	1	1
Gimnazjalne i niższe <i>Lower secondary and lower</i>	a	19,5	22,6	6,0	1,3	4,3	7,5
	b	8	9	3	1	2	4
	c	4	4	2	.	1	4
Mężczyźni Males							
Razem Total	a	14,1	16,1	5,8	1,2	4,3	12,6
	b	6	6	3	1	2	4
	c	4	4	2	.	2	4
Wyższe <i>Higher</i>	a	13,0	14,7	4,9	0,8	2,4	12,1
	b	6	7	4	1	1	6
	c	8	2	2	.	1	3
Średnie zawodowe <i>Secondary vocational</i>	a	14,9	16,8	5,6	2,5	4,2	14,0
	b	6	8	3	1	2	8
	c	4	4	2	.	2	.
Średnie ogólnokształcące <i>General secondary</i>	a	10,6	12,3	3,7	0,7	2,2	.
	b	5	5	3	1	3	.
	c	4	4	4	1	3	.
Zasadnicze zawodowe <i>Basic vocational</i>	a	15,0	17,4	5,3	0,8	5,1	4,6
	b	6	6	3	1	4	1
	c	4	4	1	.	1	1
Gimnazjalne i niższe <i>Lower secondary and lower</i>	a	13,7	15,5	8,2	0,9	5,3	6,2
	b	5	6	3	1	2	3
	c	4	2	3	.	2	1

TABL. 5.3.5. ŚREDNIE, MEDIANY, DOMINANTY CZASU PRACY NIEZAROBKOWEJ ŚWIADCZONEJ W CIĄGU 4 TYGODNI POPRZEDZAJĄCYCH BADANIE WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA (cd.)

AVERAGES, MEDIANS, MODES OF TIME OF VOLUNTEER WORK PERFORMED DURING 4 WEEKS PRECEDING THE SURVEY, BY LEVEL OF EDUCATION (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION a - średnia <i>average</i> b - mediana <i>median</i> c - dominanta <i>mode</i> w godzinach <i>in hours</i>	Czas pracy świadczonej indywidualnie <i>Time of work performed directly</i>	W tym na rzecz <i>Of which for</i>				Czas pracy świadczonej w ramach organizacji lub instytucji <i>Time of work performed through organizations or institutions</i>	
		rodziny <i>family</i>	znajomych, przyjaciół, sąsiadów <i>acquaintances, friends, neighbours</i>	osób nieznajomych <i>strangers</i>	społeczeństwa, środowiska naturalnego, miejscowości <i>community, natural environment</i>		
<i>Kobiety Females</i>							
Razem	a	23,8	27,4	6,3	1,4	4,3	10,9
Total	b	10	11	3	1	2	4
	c	4	4	2	.	1	2
Wyższe <i>Higher</i>	a	18,5	20,4	5,9	2,1	4,9	12,1
	b	8	10	4	1	2	5
	c	4	4	1	.	1	2
Średnie zawodowe <i>Secondary vocational</i>	a	24,0	27,7	5,1	0,8	4,6	14,4
	b	10	12	3	.	2	6
	c	4	4	3	.	1	2
Średnie ogólnokształcące <i>General secondary</i>	a	24,7	29,2	6,8	2,3	3,2	9,5
	b	8	10	3	1	2	4
	c	2	4	2	.	2	2
Zasadnicze zawodowe <i>Basic vocational</i>	a	27,6	31,1	7,3	1,1	4,0	6,2
	b	11	14	3	1	1	3
	c	4	4	3	.	1	2
Gimnazjalne i niższe <i>Lower secondary and lower</i>	a	25,7	30,5	6,7	0,5	4,2	7,9
	b	9	11	4	1	3	4
	c	4	4	2	1	7	4
<i>MIASTA URBAN AREAS</i>							
RAZEM	a	20,9	24,1	6,2	1,4	3,9	12,0
TOTAL	b	8	10	3	.	2	4
	c	4	4	2	.	1	2
Wyższe <i>Higher</i>	a	16,7	18,5	5,5	1,5	4,5	12,6
	b	8	8	4	1	1	5
	c	4	4	2	.	1	3
Średnie zawodowe <i>Secondary vocational</i>	a	20,9	23,9	5,2	2,0	3,4	14,6
	b	8	10	3	.	2	6
	c	4	4	3	.	1	2
Średnie ogólnokształcące <i>General secondary</i>	a	21,7	26,1	6,2	1,9	3,3	15,2
	b	8	9	3	1	2	5
	c	4	4	3	.	2	4
Zasadnicze zawodowe <i>Basic vocational</i>	a	24,3	28,4	6,1	0,7	4,3	3,2
	b	8	10	3	.	2	2
	c	2	2	3	.	1	1
Gimnazjalne i niższe <i>Lower secondary and lower</i>	a	23,3	27,5	9,3	0,4	4,0	9,1
	b	8	10	4	.	2	4
	c	4	4	.	.	7	4

TABL. 5.3.5. ŚREDNIE, MEDIANY, DOMINANTY CZASU PRACY NIEZAROBKOWEJ ŚWIADCZONEJ W CIĄGU 4 TYGODNI POPRZEDZAJĄCYCH BADANIE WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA (dok.)

AVERAGES, MEDIANS, MODES OF TIME OF VOLUNTEER WORK PERFORMED DURING 4 WEEKS PRECEDING THE SURVEY, BY LEVEL OF EDUCATION (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION a - średnia <i>average</i> b - mediana <i>median</i> c - dominanta <i>mode</i> w godzinach <i>in hours</i>	Czas pracy świadczonej indywidualnie <i>Time of work performed directly</i>	W tym na rzecz <i>Of which for</i>				Czas pracy świadczonej w ramach organizacji lub instytucji <i>Time of work performed through organizations or institutions</i>	
		rodziny <i>family</i>	znajomych, przyjaciół, sąsiadów <i>acquaintances, friends, neighbours</i>	osób nieznajomych <i>strangers</i>	społeczeństwa, środowiska naturalnego, miejscowości <i>community, natural environment</i>		
WIEŚ RURAL AREAS							
RAZEM TOTAL	a	17,0	19,9	5,8	1,1	5,0	10,2
	b	6	8	3	1	2	4
	c	4	4	2	1	1	2
Wyższe <i>Higher</i>	a	15,3	17,6	5,5	1,7	3,0	9,6
	b	7	8	4	1	2	6
	c	2	2	2	1	2	2
Średnie zawodowe <i>Secondary vocational</i>	a	17,6	20,9	5,8	0,5	6,8	13,1
	b	6	8	3	1	1	4
	c	4	4	2	1	1	1
Średnie ogólnokształcące <i>General secondary</i>	a	16,1	17,7	4,9	0,6	2,1	.
	b	6	6	3	1	2	.
	c	2	4	2	1	2	.
Zasadnicze zawodowe <i>Basic vocational</i>	a	16,0	18,1	6,1	1,2	5,3	8,9
	b	6	8	3	1	3	3
	c	4	4	1	.	3	2
Gimnazjalne i niższe <i>Lower secondary and lower</i>	a	18,9	23,4	5,7	0,9	5,2	4,8
	b	6	8	3	1	2	3
	c	2	4	2	1	1	2

TABL. 5.3.6. ŚREDNIE, MEDIANY, DOMINANTY CZASU PRACY NIEZAROBKOWEJ ŚWIADCZONEJ W CIĄGU 4 TYGODNI POPRZEDZAJĄCYCH BADANIE WEDŁUG AKTYWNOŚCI EKONOMICZNEJ

AVERAGES, MEDIANS, MODES OF TIME OF VOLUNTEER WORK PERFORMED DURING 4 WEEKS PRECEDING THE SURVEY, BY EMPLOYMENT STATUS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION a - średnia <i>average</i> b - mediana <i>median</i> c - dominanta <i>mode</i> w godzinach <i>in hours</i>	Czas pracy świadczonej indywidualnie <i>Time of work performed directly</i>	W tym na rzecz <i>Of which for</i>				Czas pracy świadczonej w ramach organizacji lub instytucji <i>Time of work performed through organizations or institutions</i>	
		rodziny <i>family</i>	znajomych, przyjaciół, sąsiadów <i>acquaintances, friends, neighbours</i>	osób nieznanym <i>strangers</i>	społeczeństwa, środowiska naturalnego, miejscowości <i>community, natural environment</i>		
OGÓŁEM TOTAL							
Pracujący <i>Employed persons</i>	a	13,2	14,6	5,0	1,1	4,6	9,8
	b	6	7	3	1	2	4
	c	4	4	2	.	1	2
pracownicy najemni <i>employees</i>	a	13,2	14,7	5,0	1,1	4,6	10,4
	b	6	7	3	1	2	4
	c	4	4	2	.	1	2
pracujący na własny rachunek niezatrudniający pracowników <i>own-account workers without employees</i>	a	13,6	15,2	4,6	1,0	4,5	8,7
	b	6	7	3	1	3	3
	c	2	4	2	1	2	.
pomagający członkowie rodzin <i>contributing family workers</i>	a	15,2	16,8	5,8	0,5	4,5	3,6
	b	8	8	3	1	1	2
	c	8	8	1	1	1	1
pracodawcy <i>employers</i>	a	9,9	8,5	6,3	1,3	5,6	5,0
	b	5	4	2	1	6	3
	c	4	4	2	1	6	3
Bezrobotni <i>Unemployed persons</i>	a	22,2	27,2	6,6	1,4	5,4	9,4
	b	10	13	3	.	3	4
	c	4	4	4	.	1	
Bierni zawodowo <i>Economically inactive persons</i>	a	19,5	22,6	6,0	1,3	4,3	11,6
	b	8	9	3	1	2	4
	c	4	4	2	.	1	2
z powodu: <i>due to:</i>							
nauki <i>learning</i>	a	10,9	10,9	7,2	0,8	3,9	6,6
	b	5	5	4	1	2	4
	c	2	2	2	.	7	4
emerytury <i>retirement</i>	a	36,2	42,2	7,5	2,8	3,5	19,3
	b	18	24	4	1	2	9
	c	10	20	2	.	1	2
obowiązków rodzinnych <i>family duties</i>	a	20,3	23,9	8,7	0,4	3,2	15,9
	b	7	8	3	.	2	6
	c	6	6	3	.	1	2
innej przyczyny bierności zawodowej <i>another cause of economic inactivity</i>	a	28,4	33,2	7,0	1,0	4,9	9,4
	b	10	14	3	1	2	3
	c	4	4	2	.	1	2

TABL. 5.3.6. ŚREDNIE, MEDIANY, DOMINANTY CZASU PRACY NIEZAROBKOWEJ ŚWIADCZONEJ W CIĄGU 4 TYGODNI POPRZEDZAJĄCYCH BADANIE WEDŁUG AKTYWNOŚCI EKONOMICZNEJ (cd.)

AVERAGES, MEDIANS, MODES OF TIME OF VOLUNTEER WORK PERFORMED DURING 4 WEEKS PRECEDING THE SURVEY, BY EMPLOYMENT STATUS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION a - średnia <i>average</i> b - mediana <i>median</i> c - dominanta <i>mode</i> w godzinach <i>in hours</i>	Czas pracy świadczonej indywidualnie <i>Time of work performed directly</i>	W tym na rzecz <i>Of which for</i>				Czas pracy świadczonej w ramach organizacji lub instytucji <i>Time of work performed through organizations or institutions</i>	
		rodziny <i>family</i>	znajomych, przyjaciół, sąsiadów <i>acquaintances, friends, neighbours</i>	osób nieznajomych <i>strangers</i>	społeczeństwa, środowiska naturalnego, miejscowości <i>community, natural environment</i>		
		Mężczyźni		Males			
Pracujący <i>Employed persons</i>	a	10,6	11,4	5,3	0,8	4,6	11,0
	b	5	6	3	1	3	4
	c	4	4	2	.	2	1
pracownicy najemni <i>employees</i>	a	10,7	11,7	5,4	0,8	4,0	11,5
	b	5	6	3	1	2	4
	c	4	2	2	.	1	1
pracujący na własny rachunek niezatrudniający pracowników <i>own-account workers without employees</i>	a	10,8	11,5	4,6	0,8	4,9	11,3
	b	6	6	3	1	2	.
	c	2	2	2	1	2	.
pomagający członkowie rodzin <i>contributing family workers</i>	a	10,5	10,6	8,6	0,3	.	6,0
	b	8	8	2	.	.	1
	c	8	8	1	.	.	1
pracodawcy <i>employers</i>	a	9,2	7,9	5,9	1,3	6,3	5,1
	b	4	4	2	1	6	3
	c	5	3	2	1	6	3
Bezrobotni <i>Unemployed persons</i>	a	22,5	29,8	5,8	0,3	2,2	3,3
	b	9	14	3	.	3	4
	c	3	4	4	.	1	4
Bierni zawodowo <i>Economically inactive persons</i>	a	14,1	16,1	5,8	1,2	4,3	12,6
	b	6	6	3	1	2	4
	c	4	4	2	.	2	4
z powodu: <i>due to:</i>							
nauki <i>learning</i>	a	8,9	8,3	6,9	1,1	5,5	9,0
	b	5	4	3	1	2	8
	c	2	6	3	1	2	1
emerytury <i>retirement</i>	a	26,9	31,5	6,5	4,4	3,8	21,6
	b	11	19	3	1	3	9
	c	10	20	1	1	1	10
obowiązków rodzinnych <i>family duties</i>	a	43,2	53,2	0,5	.	2,1	.
	b	17	.	1	.	2	.
	c	.	.	1	.	2	.
inna przyczyna bierności zawodowej <i>another cause of economic inactivity</i>	a	18,5	21,7	7,0	0,6	4,1	9,1
	b	7	7	3	1	2	11
	c	1	4	3	.	1	11

TABL. 5.3.6. ŚREDNIE, MEDIANY, DOMINANTY CZASU PRACY NIEZAROBKOWEJ ŚWIADCZONEJ W CIĄGU 4 TYGODNI POPRZEDZAJĄCYCH BADANIE WEDŁUG AKTYWNOŚCI EKONOMICZNEJ (dok.)

AVERAGES, MEDIANS, MODES OF TIME OF VOLUNTEER WORK PERFORMED DURING 4 WEEKS PRECEDING THE SURVEY BY EMPLOYMENT STATUS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Czas pracy świadczonej indywidualnie <i>Time of work performed directly</i>	W tym na rzecz <i>Of which for</i>				Czas pracy świadczonej w ramach organizacji lub instytucji <i>Time of work performed through organizations or institutions</i>
			rodziny <i>family</i>	znajomych, przyjaciół, sąsiadów <i>acquaintances, friends, neighbours</i>	osób nieznajomych <i>strangers</i>	społeczeństwa, środowiska naturalnego, miejscowości <i>community, natural environment</i>	
		Kobiety <i>Females</i>					
Pracujący <i>Employed persons</i>	a	16,1	17,9	4,7	1,4	4,6	8,8
	b	8	8	3	1	2	4
	c	4	4	2	.	1	2
pracownicy najemni <i>employees</i>	a	15,7	17,5	4,6	1,5	4,9	9,5
	b	7	8	3	1	2	4
	c	4	4	2	.	1	2
pracujący na własny rachunek niezatrudniający pracowników <i>own-account workers without employees</i>	a	18,4	20,4	4,6	2,1	3,7	5,7
	b	8	10	3	1	3	3
	c	2	4	2	.	2	3
pomagający członkowie rodzin <i>contributing family workers</i>	a	16,8	18,2	4,7	0,5	1,1	3,3
	b	7	8	3	1	1	2
	c	6	8	3	1	1	1
pracodawcy <i>employers</i>	a	13,0	11,1	10,8	.	4,6	4,2
	b	9	5	16	.	4	4
	c	12	3	16	.	4	6
Bezrobotni <i>Unemployed persons</i>	a	21,9	24,8	7,5	1,9	8,8	13,3
	b	10	10	3	.	10	8
	c	4	8	4	.	1	2
Bierni zawodowo <i>Economically inactive persons</i>	a	23,8	27,4	6,3	1,4	4,3	10,9
	b	10	11	3	1	2	4
	c	4	4	2	.	1	2
z powodu: <i>due to:</i>							
nauki <i>learning</i>	a	12,3	12,4	7,3	0,5	3,6	5,6
	b	6	5	4	.	2	4
	c	2	2	2	.	7	4
emerytury <i>retirement</i>	a	40,8	47,2	8,0	1,8	3,3	18,2
	b	20	30	4	1	2	7
	c	10	10	4	.	1	2
obowiązków rodzinnych <i>family duties</i>	a	19,3	22,3	9,0	0,4	3,4	13,7
	b	6	8	3	.	1	5
	c	6	6	3	.	1	2
innej przyczyny bierności zawodowej <i>another cause of economic inactivity</i>	a	33,9	38,8	6,9	1,3	5,5	9,4
	b	15	18	3	1	2	2
	c	4	.	2	.	1	5,6

TABL. 5.3.7. ŚREDNIE, MEDIANY, DOMINANTY CZASU PRACY NIEZAROBKOWEJ ŚWIADCZONEJ W CIĄGU 4 TYGODNI POPRZEDZAJĄCYCH BADANIE WEDŁUG GŁÓWNEGO ŹRÓDŁA UTRZYMANIA

AVERAGES, MEDIANS, MODES OF TIME OF VOLUNTEER WORK PERFORMED DURING 4 WEEKS PRECEDING THE SURVEY, BY MAIN SOURCE OF INCOME

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Czas pracy świadczonej indywidualnie Time of work performed directly	W tym na rzecz / Of which for				Czas pracy świadczonej w ramach organizacji lub instytucji Time of work performed through organizations or institutions
		rodziny family	znajomych, przyjaciół, sąsiadów acquaintances, friends, neighbours	osób nieznanym strangers	społeczeństwa, środowiska naturalnego, miejscowości community, natural environment	
a - średnia <i>average</i> b - mediana <i>median</i> c - dominanta <i>mode</i> w godzinach <i>in hours</i>						
OGÓŁEM TOTAL						
Praca najemna <i>Employed persons</i>	a 13,2 b 6 c 4	14,7 7 4	5,0 3 2	0,8 1 .	4,3 2 1	10,0 4 2
Praca na własny rachunek <i>Own-account workers</i>	a 12,5 b 6 c 4	13,1 6 4	5,2 3 2	0,9 1 1	5,1 3 2	5,8 3 3
Emerytura <i>Pension</i>	a 34,7 b 17 c 10	40,4 21 20	7,3 4 3	3,5 1 .	3,6 2 1	19,0 9 2
Renta inwalidzka, zasiłek dla bezrobotnych, inne świadczenie społeczne <i>Disability pension, unemployment benefit, another social benefit</i>	a 27,7 b 10 c 3	32,6 12 20	8,5 3 3	1,0 1 .	5,6 2 1	7,9 2 2
Inne niezarobkowe źródło <i>Another non-earned source</i>	a 15,7 b 6 c 2	19,9 6 3	6,6 4 2	0,4 . .	3,6 2 2	15,7 9 3
Pozostawanie na utrzymaniu <i>Dependent persons</i>	a 16,6 b 6 c 2	19,6 7 4	6,2 3 2	1,1 . .	3,5 2 2	6,5 4 4
Mężczyźni Males						
Praca najemna <i>Employed persons</i>	a 10,8 b 5 c 4	11,9 6 2	5,4 3 2	0,8 1 .	3,4 2 1	10,6 4 1
Praca na własny rachunek <i>Own-account workers</i>	a 10,1 b 5 c 4	10,1 5 4	5,2 2 2	0,8 1 1	5,6 3 2	5,9 3 3
Emerytura <i>Pension</i>	a 25,3 b 10 c 10	29,4 17 20	6,5 4 1	4,1 1 1	4,2 3 1	23,9 10 20
Renta inwalidzka, zasiłek dla bezrobotnych, inne świadczenie społeczne <i>Disability pension, unemployment benefit, another social benefit</i>	a 18,7 b 6 c 3	21,4 7 5	7,8 3 3	0,6 1 .	6,1 4 1	6,1 8 2
Inne niezarobkowe źródło <i>Another non-earned source</i>	a 18,1 b 7 c 2	24,1 6 3	4,6 4 7	0,3 . .	2,8 3 2	19,0 14 .
Pozostawanie na utrzymaniu <i>Dependent persons</i>	a 13,5 b 5 c 2	16,5 5 4	6,3 3 3	0,8 1 .	3,3 2 2	6,6 4 1

TABL. 5.3.7. ŚREDNIE, MEDIANY, DOMINANTY CZASU PRACY NIEZAROBKOWEJ ŚWIADCZONEJ W CIĄGU 4 TYGODNI POPRZEDZAJĄCYCH BADANIE WEDŁUG GŁÓWNEGO ŹRÓDŁA UTRZYMANIA (dok.)

AVERAGES, MEDIANS, MODES OF TIME OF VOLUNTEER WORK PERFORMED DURING 4 WEEKS PRECEDING THE SURVEY, BY MAIN SOURCE OF INCOME (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION a - średnia <i>average</i> b - mediana <i>median</i> c - dominanta <i>mode</i> w godzinach <i>in hours</i>	Czas pracy świadczonej indywidualnie <i>Time of work performed directly</i>	W tym na rzecz <i>Of which for</i>				Czas pracy świadczonej w ramach organizacji lub instytucji <i>Time of work performed through organizations or institutions</i>	
		rodziny <i>family</i>	znajomych, przyjaciół, sąsiadów <i>acquaintances, friends, neighbours</i>	osób nieznanym <i>strangers</i>	społeczeństwa, środowiska naturalnego, miejscowości <i>community, natural environment</i>		
Kobiety <i>Females</i>							
Praca najemna <i>Employed persons</i>	a	15,6	17,4	4,5	0,9	4,9	9,4
	b	7	8	3	1	2	4
	c	4	4	1	.	1	2
Praca na własny rachunek <i>Own-account workers</i>	a	16,2	16,9	5,1	1,0	4,0	5,6
	b	8	8	3	1	4	3
	c	6	4	1	1	2	3
Emerytura <i>Pension</i>	a	39,5	45,8	7,7	3,1	3,4	16,6
	b	20	28	4	1	2	7
	c	10	40	3	.	1	2
Renta inwalidzka, zasiłek dla bezrobotnych, inne świadczenie społeczne <i>Disability pension, unemployment benefit, another social benefit</i>	a	33,2	39,3	8,9	1,2	5,4	10,0
	b	12	19	3	1	2	3
	c	3	.	2	.	7	2
Inne niezarobkowe źródło <i>Another non-earned source</i>	a	14,0	16,7	8,4	0,6	3,9	13,7
	b	5	8	4	1	2	9
	c	2	10	2	1	2	3
Pozostawanie na utrzymaniu <i>Dependent persons</i>	a	18,2	20,9	6,2	1,2	3,5	6,5
	b	8	8	4	.	2	4
	c	2	4	2	.	1	4

TABL. 5.3.8. ŚREDNIE, MEDIANY, DOMINANTY CZASU PRACY NIEZAROBKOWEJ ŚWIADCZONEJ W CIĄGU 4 TYGODNI POPRZEDZAJĄCYCH BADANIE WEDŁUG RODZAJU TEJ PRACY
AVERAGES, MEDIANS, MODES OF TIME OF VOLUNTEER WORK PERFORMED DURING 4 WEEKS PRECEDING THE SURVEY, BY TYPE OF THE WORK

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION a - średnia <i>average</i> b - mediana <i>median</i> c - dominanta <i>mode</i> w godzinach <i>in hours</i>	Czas pracy świadczonej indywidualnie <i>Time of work performed directly</i>	W tym na rzecz <i>Of which for</i>				Czas pracy świadczonej w ramach organizacji lub instytucji <i>Time of work performed through organizations or institutions</i>
		rodziny <i>family</i>	znajomych, przyjaciół, sąsiadów <i>acquaintances, friends, neighbours</i>	osób nieznanym <i>strangers</i>	społeczeństwa, środowiska naturalnego, miejscowości <i>community, natural environment</i>	
OGÓŁEM TOTAL						
Pracownicy opieki osobistej i pokrewni <i>Personal care workers</i>	a 34,6	38,5	10,1	2,2	6,6	9,7
	b 16	20	6	.	6	7
	c 10	10	4	.	6	12
Personel ds. biznesu, administracji, ekonomii i zarządzania <i>Business, administration, economy and management associate professionals</i>	a 4,4	4,7	2,7	1,2	5,6	6,6
	b 3	3	2	1	4	3
	c 2	2	1	1	1	2
Pomoce domowe, sprzątaczk <i>Cleaners and helpers</i>	a 8,2	8,5	4,7	3,0	3,7	3,7
	b 4	4	3	3	1	3
	c 4	4	2	3	1	2
Pracownicy usług osobistych i ochrony (w tym strażacy) <i>Protective services workers (including firefighters)</i>	a 9,7	11,2	7,0	0,4	5,5	28,2
	b 4	6	3	.	3	5
	c 2	2	2	.	1	2
Robotnicy i rzemieślnicy <i>Craft and related trades workers</i>	a 8,1	10,2	5,0	0,8	5,6	23,0
	b 4	4	3	1	4	.
	c 2	4	2	1	2	.
Pracownicy przy pracach prostych <i>Elementary workers</i>	a 3,2	3,1	2,9	0,8	3,2	3,3
	b 2	2	1	1	2	2
	c 1	1	1	1	1	4
Personel z dziedzin społecznych i prawa <i>Legal, social, cultural and related associate professionals</i>	a 5,1	4,0	6,0	2,2	5,2	16,6
	b 2	4	2	3	8	8
	c 2	5	2	3	2	2

TABL. 5.3.8. ŚREDNIE, MEDIANY, DOMINANTY CZASU PRACY NIEZAROBKOWEJ ŚWIADCZONEJ W CIĄGU 4 TYGODNI POPRZEDZAJĄCYCH BADANIE WEDŁUG RODZAJU TEJ PRACY (dok.)

AVERAGES, MEDIANS, MODES OF TIME OF VOLUNTEER WORK PERFORMED DURING 4 WEEKS PRECEDING THE SURVEY, BY TYPE OF THE WORK (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION a - średnia <i>average</i> b - mediana <i>median</i> c - dominanta <i>mode</i> w godzinach <i>in hours</i>	Czas pracy świadczonej indywidualnie <i>Time of work performed directly</i>	W tym na rzecz <i>Of which for</i>				Czas pracy świadczonej w ramach organizacji lub instytucji <i>Time of work performed through organizations or institutions</i>
		rodziny <i>family</i>	znajomych, przyjaciół, sąsiadów <i>acquaintances, friends, neighbours</i>	osób nieznajomych <i>strangers</i>	społeczeństwa, środowiska naturalnego, miejscowości <i>community, natural environment</i>	
		O G Ó Ł E M (dok.)		T O T A L (cont.)		
Rolnicy, leśnicy, rybacy <i>Skilled agricultural, forestry and fishery workers</i>	a 6,9 b 4 c 4	7,9 4 4	7,3 4 2	0,5 1 1	2,7 2 1	15,3 10 .
Pracownicy biurowi (sekretarki, operatorzy urzędzeń biurowych) <i>Clerical support workers (general and keyboard clerks)</i>	a 2,3 b 1 c 1	2,4 2 2	3,1 2 1	1,1 . .	2,1 1 1	6,5 3 1
Monterzy, kierowcy i operatorzy pojazdów <i>Assemblers, drivers and mobile plant operators</i>	a 3,6 b 2 c 1	3,8 3 2	3,2 2 1	1,3 1 1	8,0 8 8	4,0 4 4
Specjaliści wychowania i nauczania <i>Teaching professionals</i>	a 5,7 b 4 c 2	6,3 4 2	5,1 4 4	4,0 4 4	1,0 1 1	5,5 4 4
Sprzedawcy i pokrewni <i>Sales workers and associate</i>	a 2,5 b 2 c 2	3,6 2 2	2,1 2 2	0,3 . .	3,0 3 3	5,3 6 1
Technicy, informatycy, specjaliści ds. technologii informacyjno-komunika- cyjnych <i>Technicians, information and communications technology professionals</i>	a 4,3 b 4 c 2	5,6 8 8	3,2 4 4	. . .	3,0 3 3	11,1 8 8
Personel nauk fizycznych, matematycznych i tech- nicznych <i>Science and engineering associate professionals</i>	a 5,4 b 6 c 6	6,7 6 6	3,8 4 4	3,3 3 3

TABL. 5.4.1. ŚREDNIE, MEDIANY, DOMINANTY WARTOŚCI PRACY NIEZAROBKOWEJ ŚWIADCZONEJ W CIĄGU 4 TYGODNI POPRZEDZAJĄCYCH BADANIE WEDŁUG WIEKU

AVERAGES, MEDIANS, MODES OF VALUE OF VOLUNTEER WORK PERFORMED DURING 4 WEEKS PRECEDING THE SURVEY, BY AGE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION a - średnia <i>average</i> b - mediana <i>median</i> c - dominanta <i>mode</i> w złotych in PLN	Wartość pracy świadczonej indywidualnie <i>Value of work performed directly</i>	W tym na rzecz <i>Of which for</i>				Wartość pracy świadczonej w ramach organizacji lub instytucji <i>Value of work performed through organizations or institutions</i>	
		rodziny <i>family</i>	znajomych, przyjaciół, sąsiadów <i>acquaintances, friends, neighbours</i>	osób nieznajomych <i>strangers</i>	społeczeństwa, środowiska naturalnego, miejscowości <i>community, natural environment</i>		
OGÓŁEM TOTAL							
OGÓŁEM	a	303,3	339,2	116,0	24,9	81,9	301,3
GRAND TOTAL	b	132	143	61	9	34	113
	c	91	91	23	5	23	47
15-17 lat	a	236,7	136,9	238,8	6,4	106,5	167,4
	b	114	82	128	6	75	.
	c	113	39	150	6	162	.
18-24	a	221,6	239,3	129,2	10,3	36,8	307,2
	b	101	95	70	6	23	140
	c	225	52	225	6	29	5
25-34	a	185,7	195,9	93,4	21,1	98,5	561,7
	b	96	114	53	9	48	105
	c	46	46	23	5	31	91
35-44	a	201,6	207,7	106,0	24,8	86,8	233,0
	b	102	102	49	14	24	113
	c	91	91	23	18	23	47
45-54	a	294,8	329,6	97,7	29,7	74,2	164,0
	b	118	137	54	7	28	94
	c	91	91	11	5	23	312
55-64	a	496,6	543,2	128,0	37,9	105,5	336,0
	b	258	288	63	9	57	119
	c	547	547	46	5	14	85
65 lat i więcej <i>and more</i>	a	429,4	526,0	111,5	15,9	65,1	290,3
	b	216	.	64	9	38	186
	c	137	.	46	5	14	269

TABL. 5.4.1. ŚREDNIE, MEDIANY, DOMINANTY WARTOŚCI PRACY NIEZAROBKOWEJ ŚWIADCZONEJ W CIĄGU 4 TYGODNI POPRZEDZAJĄCYCH BADANIE WEDŁUG WIEKU (cd.)

AVERAGES, MEDIANS, MODES OF VALUE OF VOLUNTEER WORK PERFORMED DURING 4 WEEKS PRECEDING THE SURVEY, BY AGE (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION a - średnia <i>average</i> b - mediana <i>median</i> c - dominanta <i>mode</i> w złotych in PLN	Wartość pracy świadczanej indywidualnie <i>Value of work performed directly</i>	W tym na rzecz <i>Of which for</i>				wartości pracy świadczanej w ramach organizacji lub instytucji <i>Value of work performed through organizations or institutions</i>	
		rodziny <i>family</i>	znajomych, przyjaciół, sąsiadów <i>acquaintances, friends, neighbours</i>	osób nieznajomych <i>strangers</i>	społeczeństwa, środowiska naturalnego, miejscowości <i>community, natural environment</i>		
		Mężczyźni		<i>Males</i>			
Razem	a	232,3	254,9	112,3	23,2	77,7	273,9
Total	b	109	115	57	9	45	114
	c	91	91	40	5	28	22
15-17 lat	a	196,8	93,2	238,8	6,4	75,5	348,5
	b	107	.	113	.	34	212
	c	150	.	150	.	28	.
18-24	a	165,6	166,6	121,9	11,4	47,1	416,8
	b	88	91	68	6	57	428
	c	225	64	225	5	57	.
25-34	a	175,3	178,6	105,5	14,2	62,3	494,3
	b	98	115	53	6	69	112
	c	46	46	14	5	9	91
35-44	a	198,4	213,2	95,8	18,8	84,2	283,9
	b	101	105	43	14	38	.
	c	68	68	40	5	24	.
45-54	a	200,6	219,1	88,9	47,9	67,7	114,0
	b	.	97	48	7	45	70
	c	.	91	40	5	13	37
55-64	a	350,7	377,6	123,5	13,1	102,1	342,9
	b	173	178	63	.	77	.
	c	.	.	18	.	85	.
65 lat i więcej <i>and more</i>	a	371,1	458,9	108,7	22,9	75,9	207,7
	b	162	216	48	9	.	184
	c	137	137	28	64	.	269

TABL. 5.4.1. ŚREDNIE, MEDIANY, DOMINANTY WARTOŚCI PRACY NIEZAROBKOWEJ ŚWIADCZONEJ W CIĄGU 4 TYGODNI POPRZEDZAJĄCYCH BADANIE WEDŁUG WIEKU (cd.)

AVERAGES, MEDIANS, MODES OF VALUE OF VOLUNTEER WORK PERFORMED DURING 4 WEEKS PRECEDING THE SURVEY, BY AGE (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION a - średnia <i>average</i> b - mediana <i>median</i> c - dominanta <i>mode</i> w złotych in PLN	Wartość pracy świadczanej indywidualnie <i>Value of work performed directly</i>	W tym na rzecz <i>Of which for</i>				wartości pracy świadczanej w ramach organizacji lub instytucji <i>Value of work performed through organizations or institutions</i>	
		rodziny <i>family</i>	znajomych, przyjaciół, sąsiadów <i>acquaintances, friends, neighbours</i>	osób nieznajomych <i>strangers</i>	społeczeństwa, środowiska naturalnego, miejscowości <i>community, natural environment</i>		
Kobiety <i>Females</i>							
Razem	a	360,2	400,8	119,5	26,4	84,7	243,7
Total	b	157	178	68	9	31	94
	c	91	547	23	5	15	47
15-17 lat	a	266,3	159,1	238,8	.	127,0	136,7
	b	145	91	150	.	.	.
	c	39	39	75	.	.	.
18-24	a	275,8	300,5	136,9	9,7	33,8	107,1
	b	128	109	.	9	21	94
	c	225	26	.	6	29	168
25-34	a	195,5	211,3	79,6	26,2	127,7	615,1
	b	96	109	53	9	35	105
	c	23	39	23	5	15	47
35-44	a	204,6	202,7	116,4	32,2	88,1	192,8
	b	105	101	58	12	23	.
	c	91	91	23	6	12	.
45-54	a	368,5	406,1	106,4	10,9	78,8	185,7
	b	164	184	55	6	26	127
	c	91	52	46	5	15	312
55-64	a	594,5	646,1	132,2	50,8	108,6	323,8
	b	353	410	65	10	.	.
	c	547	547	46	5	.	.
65 lat i więcej <i>and more</i>	a	462,1	562,7	112,7	9,5	58,3	417,1
	b	222	323	72	10	34	.
	c	410	273	58	5	14	.

TABL. 5.4.1. ŚREDNIE, MEDIANY, DOMINANTY WARTOŚCI PRACY NIEZAROBKOWEJ ŚWIADCZONEJ W CIĄGU 4 TYGODNI POPRZEDZAJĄCYCH BADANIE WEDŁUG WIEKU (cd.)

AVERAGES, MEDIANS, MODES OF VALUE OF VOLUNTEER WORK PERFORMED DURING 4 WEEKS PRECEDING THE SURVEY, BY AGE (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION a - średnia <i>average</i> b - mediana <i>median</i> c - dominanta <i>mode</i> w złotych in PLN	Wartość pracy świadczonej indywidualnie <i>Value of work performed directly</i>	W tym na rzecz <i>Of which for</i>				wartości pracy świadczonej w ramach organizacji lub instytucji <i>Value of work performed through organizations or institutions</i>	
		rodziny <i>family</i>	znajomych, przyjaciół, sąsiadów <i>acquaintances, friends, neighbours</i>	osób nieznajomych <i>strangers</i>	społeczeństwa, środowiska naturalnego, miejscowości <i>community, natural environment</i>		
MIASTA URBAN AREAS							
RAZEM	a	325,0	360,1	122,6	27,3	76,7	269,4
TOTAL	b	140	163	61	6	31	117
	c	91	91	23	5	23	22
15-17 lat	a	329,9	184,5	319,1	6,4	134,9	183,3
	b	156	124	167	.	.	.
	c	.	156
18-24	a	233,3	253,3	143,1	10,3	39,2	359,1
	b	101	91	75	6	28	168
	c	225	26	225	6	29	5
25-34	a	192,8	195,7	105,9	12,6	145,6	563,4
	b	91	101	53	.	31	.
	c	46	46	23	.	9	.
35-44	a	209,9	214,8	97,5	26,5	84,6	254,6
	b	116	117	48	16	.	113
	c	91	68	.	18	.	76
45-54	a	298,9	334,0	98,6	41,5	58,3	166,4
	b	129	154	57	6	26	127
	c	91	91	11	5	23	312
55-64	a	526,0	576,2	136,3	39,8	86,1	252,3
	b	288	328	63	9	44	119
	c	547	547	46	5	85	85
65 lat i więcej <i>and more</i>	a	426,5	525,7	100,2	17,4	65,9	308,2
	b	207	.	.	9	46	186
	c	137	.	.	64	14	269

TABL. 5.4.1. ŚREDNIE, MEDIANY, DOMINANTY WARTOŚCI PRACY NIEZAROBKOWEJ ŚWIADCZONEJ W CIĄGU 4 TYGODNI POPRZEDZAJĄCYCH BADANIE WEDŁUG WIEKU (dok.)

AVERAGES, MEDIANS, MODES OF VALUE OF VOLUNTEER WORK PERFORMED DURING 4 WEEKS PRECEDING THE SURVEY, BY AGE (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION a - średnia <i>average</i> b - mediana <i>median</i> c - dominanta <i>mode</i> w złotych in PLN	Wartość pracy świadczanej indywidualnie <i>Value of work performed directly</i>	W tym na rzecz <i>Of which for</i>				Wartość pracy świadczanej w ramach organizacji lub instytucji <i>Value of work performed through organizations or institutions</i>	
		rodziny <i>family</i>	znajomych, przyjaciół, sąsiadów <i>acquaintances, friends, neighbours</i>	osób nieznajomych <i>strangers</i>	społeczeństwa, środowiska naturalnego, miejscowości <i>community, natural environment</i>		
WIEŚ RURAL AREAS							
RAZEM	a	266,0	301,1	105,8	19,7	93,0	206,0
TOTAL	b	114	127	58	10	44	76
	c	91	91	75	6	14	26
15-17 lat	a	132,0	78,6	145,3	.	29,8	110,9
	b	107	68	.	.	.	65
	c	113	91	.	.	.	264
18-24	a	203,7	216,9	113,3	10,4	11,5	65,3
	b	105	97	68	.	11	.
	c	75	52	75	.	7	.
25-34	a	174,9	196,4	75,8	31,2	71,4	556,7
	b	109	137	50	.	69	197
	c	71	71	14	.	15	264
35-44	a	190,1	197,0	117,6	20,6	90,1	165,4
	b	91	.	55	.	38	86
	c	26	.	101	.	24	47
45-54	a	287,4	321,8	96,2	9,8	119,6	159,3
	b	109	119	46	7	.	.
	c	91	52	40	10	.	.
55-64	a	428,1	465,5	111,5	10,8	153,8	803,1
	b	187	212	62	9	68	.
	c	91	547	46	6	14	.
65 lat i więcej <i>and more</i>	a	435,7	526,5	140,4	10,7	62,9	64,8
	b	219	305	72	.	38	.
	c	410	547	.	.	16	.

TABL. 5.4.2. ŚREDNIE, MEDIANY, DOMINANTY WARTOŚCI PRACY NIEZAROBKOWEJ ŚWIADCZONEJ W CIĄGU 4 TYGODNI POPRZEDZAJĄCYCH BADANIE WEDŁUG STANU CYWILNEGO

AVERAGES, MEDIANS, MODES OF VALUE OF VOLUNTEER WORK PERFORMED DURING 4 WEEKS PRECEDING THE SURVEY, BY MARITAL STATUS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION a - średnia <i>average</i> b - mediana <i>median</i> c - dominanta <i>mode</i> w złotych in PLN	Wartość pracy świadczonej indywidualnie <i>Value of work performed directly</i>	W tym na rzecz <i>Of which for</i>				Wartość pracy świadczonej w ramach organizacji lub instytucji <i>Value of work performed through organizations or institutions</i>	
		rodziny <i>family</i>	znajomych, przyjaciół, sąsiadów <i>acquaintances, friends, neighbours</i>	osób nieznajomych <i>strangers</i>	społeczeństwa, środowiska naturalnego, miejscowości <i>community, natural environment</i>		
OGÓŁEM TOTAL							
Kawaler/panna <i>Single</i>	a	227,3	231,3	140,8	13,0	96,9	362,6
	b	109	107	71	8	34	.
	c	225	39	150	6	162	.
Żonaty/zamężna <i>Married</i>	a	308,4	338,6	98,2	31,4	78,3	245,4
	b	134	143	54	9	33	112
	c	91	91	23	5	23	47
Wdowiec/wdowa <i>Widower/widow</i>	a	471,1	598,5	101,8	18,0	75,9	404,4
	b	182	287	55	9	38	.
	c	137	273	46	6	15	.
Rozwiedziony(a), w separacji <i>Divorced, separated</i>	a	355,8	432,0	147,4	12,0	66,1	482,3
	b	166	204	79	10	31	87
	c	23	137	68	4	23	47
Mężczyźni Males							
Kawaler <i>Single</i>	a	181,6	177,0	133,7	13,6	77,9	410,3
	b	92	91	61	14	57	.
	c	75	46	150	22	57	.
Żonaty <i>Married</i>	a	245,8	270,0	93,8	26,5	80,9	250,3
	b	115	123	52	9	45	119
	c	91	91	40	5	23	85
Wdowiec <i>Widower</i>	a	271,1	356,4	48,1	41,2	22,0	421,7
	b	114	138	51	.	12	448
	c	154	154	61	.	7	552
Rozwiedziony, w separacji <i>Divorced, separated</i>	a	366,1	427,2	178,7	10,4	48,4	.
	b	135	210	85	9	.	.
	c	23	23	18	6	.	.

TABL. 5.4.2. ŚREDNIE, MEDIANY, DOMINANTY WARTOŚCI PRACY NIEZAROBKOWEJ ŚWIADCZONEJ W CIĄGU 4 TYGODNI POPRZEDZAJĄCYCH BADANIE WEDŁUG STANU CYWILNEGO (cd.)

AVERAGES, MEDIANS, MODES OF VALUE OF VOLUNTEER WORK PERFORMED DURING 4 WEEKS PRECEDING THE SURVEY, BY MARITAL STATUS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION a - średnia <i>average</i> b - mediana <i>median</i> c - dominanta <i>mode</i> w złotych in PLN	Wartość pracy świadczanej indywidualnie <i>Value of work performed directly</i>	W tym na rzecz <i>Of which for</i>				Wartość pracy świadczanej w ramach organizacji lub instytucji <i>Value of work performed through organizations or institutions</i>	
		rodziny <i>family</i>	znajomych, przyjaciół, sąsiadów <i>acquaintances, friends, neighbours</i>	osób nieznajomych <i>strangers</i>	społeczeństwa, środowiska naturalnego, miejscowości <i>community, natural environment</i>		
Kobiety <i>Females</i>							
Panna <i>Single</i>	a	274,5	279,4	149,1	12,5	106,0	318,4
	b	137	137	82	6	29	.
	c	39	39	75	5	162	.
Zamężna <i>Married</i>	a	363,6	394,1	103,0	36,5	75,9	239,6
	b	157	175	55	10	26	.
	c	91	.	23	5	15	.
Wdowa <i>Widow</i>	a	499,3	632,7	107,4	13,5	83,8	400,7
	b	205	369	57	9	38	.
	c	46	547	46	6	15	.
Rozwiedziona, w separacji <i>Divorced, separated</i>	a	350,5	434,4	128,7	13,4	69,6	323,7
	b	176	186	.	16	38	.
	c	137	137	.	4	31	.
MIASTO <i>URBAN AREAS</i>							
Kawaler/panna <i>Single</i>	a	250,5	241,4	159,2	12,6	108,3	408,4
	b	113	115	74	.	35	.
	c	225	46	225	.	162	.
Żonaty/zamężna <i>Married</i>	a	331,7	365,8	96,7	33,9	69,1	232,5
	b	143	164	55	8	31	119
	c	91	.	23	5	23	76
Wdowiec/wdowa <i>Widower/widow</i>	a	474,6	606,9	113,3	20,4	52,4	388,4
	b	187	313	58	10	22	.
	c	46	.	46	6	15	.
Rozwiedziony(a), w separacji <i>Divorced, separated</i>	a	351,0	427,7	146,8	13,7	64,4	313,3
	b	176	219	70	16	31	.
	c	23	137	68	4	23	.

TABL. 5.4.2. ŚREDNIE, MEDIANY, DOMINANTY WARTOŚCI PRACY NIEZAROBKOWEJ ŚWIADCZONEJ W CIĄGU 4 TYGODNI POPRZEDZAJĄCYCH BADANIE STANU CYWILNEGO (dok.)

AVERAGES, MEDIANS, MODES OF VALUE OF VOLUNTEER WORK PERFORMED DURING 4 WEEKS PRECEDING THE SURVEY, BY MARITAL STATUS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION a - średnia <i>average</i> b - mediana <i>median</i> c - dominanta <i>mode</i> w złotych in PLN	Wartość pracy świadczonej indywidualnie <i>Value of work performed directly</i>	W tym na rzecz <i>Of which for</i>				Wartość pracy świadczonej w ramach organizacji lub instytucji <i>Value of work performed through organizations or institutions</i>	
		rodziny <i>family</i>	znajomych, przyjaciół, sąsiadów <i>acquaintances, friends, neighbours</i>	osób nieznajomych <i>strangers</i>	społeczeństwa, środowiska naturalnego, miejscowości <i>community, natural environment</i>		
WIEŚ RURAL AREAS							
Kawaler/panna <i>Single</i>	a	187,7	209,9	114,9	13,6	71,6	152,6
	b	107	95	68	12	31	.
	c	75	39	75	22	28	.
Żonaty/zamężna <i>Married</i>	a	271,3	294,0	100,4	25,2	96,3	288,4
	b	113	122	51	.	48	84
	c	91	91	40	.	15	47
Wdowiec/wdowa <i>Widower/widow</i>	a	463,4	581,0	73,7	7,0	122,6	447,4
	b	182	273	52	9	46	.
	c	137	137	46	5	38	.
Rozwiedziony(a), w separacji <i>Divorced, separated</i>	a	374,0	448,7	149,4	7,3	81,3	1180,8
	b	138	137	91	.	.	.
	c	.	.	18	.	.	.

TABL. 5.4.3. ŚREDNIE, MEDIANY, DOMINANTY WARTOŚCI PRACY NIEZAROBKOWEJ ŚWIADCZONEJ W CIĄGU 4 TYGODNI POPRZEDZAJĄCYCH BADANIE WEDŁUG ZAMIESZKIWANIA W GOSPODARSTWIE DOMOWYM Z DZIECKIEM PONIŻEJ 15 ROKU ŻYCIA

AVERAGES, MEDIANS, MODES OF VALUE OF VOLUNTEER WORK PERFORMED DURING 4 WEEKS PRECEDING THE SURVEY, BY LIVING IN A HOUSEHOLD WITH A CHILD UNDER 15 YEARS OF AGE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION a - średnia <i>average</i> b - mediana <i>median</i> c - dominanta <i>mode</i> w złotych in PLN	Wartość pracy świadczanej indywidualnie <i>Value of work performed directly</i>	W tym na rzecz <i>Of which for</i>				Wartość pracy świadczanej w ramach organizacji lub instytucji <i>Value of work performed through organizations or institutions</i>
		rodziny <i>family</i>	znajomych, przyjaciół, sąsiadów <i>acquaintances, friends, neighbours</i>	osób nieznajomych <i>strangers</i>	społeczeństwa, środowiska naturalnego, miejscowości <i>community, natural environment</i>	
OGÓŁEM TOTAL						
Osoby nie zamieszkujące z dzieckiem <i>Persons not living with a child</i>	a 338,7 b 148 c 91	384,3 173 .	111,8 61 23	25,3 6 5	87,1 43 14	293,3 113 22
Osoby zamieszkujące z dzieckiem <i>Persons living with a child</i>	a 228,9 b 105 c 91	240,3 113 46	124,2 58 150	24,3 10 5	67,9 . .	171,8 101 47
Mężczyźni Males						
Osoby nie zamieszkujące z dzieckiem <i>Persons not living with a child</i>	a 251,0 b 113 c 91	283,7 120 91	111,9 60 40	26,1 9 5	94,5 58 14	313,1 113 22
Osoby zamieszkujące z dzieckiem <i>Persons living with a child</i>	a 197,0 b 99 c 46	202,4 112 46	112,9 50 40	17,6 10 5	45,3 . .	185,4 114 342
Kobiety Females						
Osoby nie zamieszkujące z dzieckiem <i>Persons not living with a child</i>	a 404,7 b 193 c 547	450,6 219 .	111,7 65 23	24,5 6 5	83,1 31 162	281,1 113 312
Osoby zamieszkujące z dzieckiem <i>Persons living with a child</i>	a 258,0 b 107 c 91	275,1 113 91	135,1 68 23	29,1 11 9	90,1 31 15	163,8 76 147
MIASTA URBAN AREAS						
Osoby nie zamieszkujące z dzieckiem <i>Persons not living with a child</i>	a 353,6 b 157 c 91	394,5 186 .	118,4 61 23	29,3 6 5	81,6 32 162	308,3 119 22
Osoby zamieszkujące z dzieckiem <i>Persons living with a child</i>	a 246,0 b 109 c 46	260,0 116 46	133,5 62 150	23,4 14 5	58,2 28 23	166,2 111 147
WIEŚ RURAL AREAS						
Osoby nie zamieszkujące z dzieckiem <i>Persons not living with a child</i>	a 306,2 b 128 c 91	360,7 143 91	99,0 61 150	13,9 10 6	102,8 47 14	224,5 76 39
Osoby zamieszkujące z dzieckiem <i>Persons living with a child</i>	a 210,3 b 103 c 23	218,6 109 52	114,7 53 40	25,7 . .	78,6 38 28	183,5 79 26

TABL. 5.4.4. ŚREDNIE, MEDIANY, DOMINANTY WARTOŚCI PRACY NIEZAROBKOWEJ ŚWIADCZONEJ W CIĄGU 4 TYGODNI POPRZEDZAJĄCYCH BADANIE WEDŁUG MIEJSCA ZAMIESZKANIA

AVERAGES, MEDIANS, MODES OF VALUE OF VOLUNTEER WORK PERFORMED DURING 4 WEEKS PRECEDING THE SURVEY, BY PLACE OF RESIDENCE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Wartość pracy świadczonej indywidualnie <i>Value of work performed directly</i>	W tym na rzecz <i>Of which for</i>				Wartość pracy świadczonej w ramach organizacji lub instytucji <i>Value of work performed through organizations or institutions</i>
			rodziny <i>family</i>	znajomych, przyjaciół, sąsiadów <i>acquaintances, friends, neighbours</i>	osób nieznanym <i>strangers</i>	społeczeństwa, środowiska naturalnego, miejscowości <i>community, natural environment</i>	
a - średnia <i>average</i> b - mediana <i>median</i> c - dominanta <i>mode</i>							
w złotych <i>in PLN</i>							
OGÓŁEM TOTAL							
Miasta <i>Urban areas</i>	a	325,0	360,1	122,6	27,3	76,7	269,4
	b	140	163	61	6	31	117
	c	91	91	23	5	23	22
powyżej 100 tys. mieszkańców <i>over 100 thous. inhabitants</i>	a	313,9	343,3	128,2	26,9	85,0	325,7
	b	140	164	69	9	35	147
	c	91	91	23	5	15	22
20-100 tys. mieszkańców <i>thous. inhabitants</i>	a	331,8	379,1	114,9	33,4	70,0	188,4
	b	137	158	61	6	31	93
	c	.	.	40	5	14	9
do 20 tys. mieszkańców <i>below 20 thous. inhabitants</i>	a	337,4	367,5	123,1	18,8	75,0	235,5
	b	152	159	58	8	31	101
	c	82	82	23	5	162	47
Wieś <i>Rural areas</i>	a	266,0	301,1	105,8	19,7	93,0	206,0
	b	114	127	58	10	44	76
	c	91	91	75	6	14	26
Mężczyźni Males							
Miasta <i>Urban areas</i>	a	250,0	273,7	111,9	25,7	63,7	267,2
	b	113	123	56	6	34	119
	c	91	91	61	5	23	22
powyżej 100 tys. mieszkańców <i>over 100 thous. inhabitants</i>	a	236,9	252,5	128,2	13,9	60,7	279,9
	b	113	128	57	.	57	148
	c	91	91	36	.	57	22
20-100 tys. mieszkańców <i>thous. inhabitants</i>	a	246,5	268,6	99,8	39,4	60,7	249,6
	b	113	123	48	6	34	101
	c	61	94	40	5	28	5
do 20 tys. mieszkańców <i>below 20 thous. inhabitants</i>	a	280,0	323,0	101,4	12,8	70,5	257,6
	b	117	120	56	6	32	112
	c	46	46	225	5	13	28
Wieś <i>Rural areas</i>	a	205,3	222,8	112,7	18,2	100,6	302,1
	b	103	107	58	14	62	113
	c	18	91	40	10	28	79
Kobiety Females							
Miasta <i>Urban areas</i>	a	380,4	420,8	131,3	28,6	84,0	270,8
	b	176	196	68	8	31	117
	c	.	.	23	5	23	47
powyżej 100 tys. mieszkańców <i>over 100 thous. inhabitants</i>	a	368,3	404,0	128,2	34,4	95,6	356,6
	b	184	194	75	9	31	.
	c	91	91	23	5	15	.
20-100 tys. mieszkańców <i>thous. inhabitants</i>	a	398,0	465,3	128,0	25,9	76,4	144,3
	b	176	218	68	8	28	78
	c	.	.	46	.	14	9
do 20 tys. mieszkańców <i>below 20 thous. inhabitants</i>	a	380,5	397,3	141,4	22,5	77,5	224,4
	b	164	186	60	9	31	57
	c	82	82	23	5	162	47
Wieś <i>Rural areas</i>	a	321,8	362,8	97,6	21,2	86,4	160,2
	b	131	143	58	9	33	68
	c	137	91	46	10	15	26

TABL. 5.4.5. ŚREDNIE, MEDIANY, DOMINANTY WARTOŚCI PRACY NIEZAROBKOWEJ ŚWIADCZONEJ W CIĄGU 4 TYGODNI POPRZEDZAJĄCYCH BADANIE WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA

AVERAGES, MEDIANS, MODES OF VALUE OF VOLUNTEER WORK PERFORMED DURING 4 WEEKS PRECEDING THE SURVEY, BY LEVEL OF EDUCATION

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION a - średnia <i>average</i> b - mediana <i>median</i> c - dominanta <i>mode</i> w złotych in PLN	Wartość pracy świadczonej indywidualnie <i>Value of work performed directly</i>	W tym na rzecz <i>Of which for</i>				wartości pracy świadczonej w ramach organizacji lub instytucji <i>Value of work performed through organizations or institutions</i>	
		rodziny <i>family</i>	znajomych, przyjaciół, sąsiadów <i>acquaintances, friends, neighbours</i>	osób nieznajomych <i>strangers</i>	społeczeństwa, środowiska naturalnego, miejscowości <i>community, natural environment</i>		
OGÓŁEM TOTAL							
OGÓŁEM GRAND TOTAL	a	303,3	339,2	116,0	24,9	81,9	255,1
	b	132	143	61	9	34	111
	c	91	91	23	5	23	47
Wyższe <i>Higher</i>	a	274,6	294,1	111,9	31,3	90,2	301,7
	b	137	150	75	10	31	126
	c	91	91	23	5	23	47
Średnie zawodowe <i>Secondary vocational</i>	a	306,4	344,9	102,5	30,3	80,6	286,6
	b	.	161	54	9	32	138
	c	.	.	40	5	15	47
Średnie ogólnokształcące <i>General secondary</i>	a	310,0	351,9	112,0	25,8	63,0	356,6
	b	117	132	66	14	31	105
	c	91	91	.	5	46	91
Zasadnicze zawodowe <i>Basic vocational</i>	a	304,7	347,0	103,9	17,3	76,4	103,4
	b	121	137	49	9	46	39
	c	91	.	91	5	14	22
Gimnazjalne i niższe <i>Lower secondary and lower</i>	a	327,8	369,8	154,1	11,8	90,1	128,4
	b	137	143	.	.	38	65
	c	75	39	.	.	162	147
Mężczyźni Males							
Razem Total	a	232,3	254,9	112,3	23,2	77,7	273,9
	b	109	115	57	9	45	114
	c	91	91	40	5	28	22
Wyższe <i>Higher</i>	a	219,0	239,9	95,3	15,6	49,7	258,4
	b	115	121	69	9	24	151
	c	41	68	41	5	31	85
Średnie zawodowe <i>Secondary vocational</i>	a	250,5	271,0	113,6	49,0	77,2	327,8
	b	124	129	53	9	.	184
	c	40	173	40	5	.	49
Średnie ogólnokształcące <i>General secondary</i>	a	186,8	205,6	86,2	14,2	34,0	725,5
	b	101	101	71	.	.	499
	c	91	91	101	.	.	91
Zasadnicze zawodowe <i>Basic vocational</i>	a	234,7	266,6	95,0	15,2	84,4	92,8
	b	107	114	48	9	.	28
	c	18	91	18	5	.	22
Gimnazjalne i niższe <i>Lower secondary and lower</i>	a	233,3	241,9	164,9	15,7	100,5	125,7
	b	94	107	68	15	34	57
	c	75	74	150	6	28	5

TABL. 5.4.5. ŚREDNIE, MEDIANY, DOMINANTY WARTOŚCI PRACY NIEZAROBKOWEJ ŚWIADCZONEJ W CIĄGU 4 TYGODNI POPRZEDZAJĄCYCH BADANIE WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA (cd.)

AVERAGES, MEDIANS, MODES OF VALUE OF VOLUNTEER WORK PERFORMED DURING 4 WEEKS PRECEDING THE SURVEY, BY LEVEL OF EDUCATION (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION a - średnia <i>average</i> b - mediana <i>median</i> c - dominanta <i>mode</i> w złotych in PLN	Wartość pracy świadczanej indywidualnie <i>Value of work performed directly</i>	W tym na rzecz <i>Of which for</i>				wartości pracy świadczanej w ramach organizacji lub instytucji <i>Value of work performed through organizations or institutions</i>	
		rodziny <i>family</i>	znajomych, przyjaciół, sąsiadów <i>acquaintances, friends, neighbours</i>	osób nieznajomych <i>strangers</i>	społeczeństwa, środowiska naturalnego, miejscowości <i>community, natural environment</i>		
Kobiety <i>Females</i>							
Razem	a	360,2	400,8	119,5	26,4	84,7	243,7
Total	b	157	178	68	9	31	94
	c	91	.	23	5	15	47
Wyższe <i>Higher</i>	a	309,3	326,6	122,3	43,0	112,9	327,7
	b	152	176	76	10	44	117
	c	23	52	23	5	23	47
Średnie zawodowe <i>Secondary vocational</i>	a	353,4	401,3	88,9	14,2	82,7	259,5
	b	150	182	55	6	23	113
	c	137	.	11	5	15	47
Średnie ogólnokształcące <i>General secondary</i>	a	364,5	416,7	123,1	35,0	64,4	197,5
	b	150	154	65	14	31	58
	c	.	26	23	5	46	.
Zasadnicze zawodowe <i>Basic vocational</i>	a	398,9	444,2	118,5	19,6	64,1	120,8
	b	182	208	51	8	28	65
	c	547	.	91	98	14	26
Gimnazjalne i niższe <i>Lower secondary and lower</i>	a	390,3	436,9	145,5	8,9	83,1	129,3
	b	164	162	82	9	44	70
	c	82	39	75	9	162	147
MIASTO <i>URBAN AREAS</i>							
RAZEM	a	325,0	360,1	122,6	27,3	76,7	269,4
TOTAL	b	140	163	61	6	31	117
	c	91	91	23	5	23	22
Wyższe <i>Higher</i>	a	277,7	293,6	113,7	32,3	99,5	321,1
	b	133	140	71	7	.	127
	c	91	91	23	5	.	47
Średnie zawodowe <i>Secondary vocational</i>	a	322,4	357,4	103,2	36,5	64,0	280,2
	b	149	170	55	.	45	184
	c	.	.	61	.	58	47
Średnie ogólnokształcące <i>General secondary</i>	a	330,1	383,5	117,7	30,2	65,4	331,3
	b	137	151	68	14	31	105
	c	91	91	101	5	46	91
Zasadnicze zawodowe <i>Basic vocational</i>	a	357,9	411,7	103,7	13,6	70,5	70,2
	b	137	164	53	8	31	28
	c	.	.	68	5	14	22
Gimnazjalne i niższe <i>Lower secondary and lower</i>	a	367,9	398,6	198,9	7,9	82,7	159,5
	b	156	162	95	.	34	.
	c	219	39	150	.	162	.

TABL. 5.4.5. ŚREDNIE, MEDIANY, DOMINANTY WARTOŚCI PRACY NIEZAROBKOWEJ ŚWIADCZONEJ W CIĄGU 4 TYGODNI POPRZEDZAJĄCYCH BADANIE WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA (dok.)

AVERAGES, MEDIANS, MODES OF VALUE OF VOLUNTEER WORK PERFORMED DURING 4 WEEKS PRECEDING THE SURVEY, BY LEVEL OF EDUCATION (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION a - średnia <i>average</i> b - mediana <i>median</i> c - dominanta <i>mode</i> w złotych in PLN	Wartość pracy świadczonej indywidualnie <i>Value of work performed directly</i>	W tym na rzecz <i>Of which for</i>				Wartość pracy świadczonej w ramach organizacji lub instytucji <i>Value of work performed through organizations or institutions</i>	
		rodziny <i>family</i>	znajomych, przyjaciół, sąsiadów <i>acquaintances, friends, neighbours</i>	osób nieznajomych <i>strangers</i>	społeczeństwa, środowiska naturalnego, miejscowości <i>community, natural environment</i>		
WIEŚ RURAL AREAS							
RAZEM TOTAL	a	266,0	301,1	105,8	19,7	93,0	206,0
	b	114	127	58	10	44	76
	c	91	91	75	6	14	26
Wyższe <i>Higher</i>	a	263,7	295,9	106,1	28,2	68,9	204,9
	b	150	158	75	15	56	114
	c	225	182	109	22	31	47
Średnie zawodowe <i>Secondary vocational</i>	a	274,0	317,6	101,1	11,0	121,4	308,0
	b	107	132	52	.	16	76
	c	52	52	40	.	15	26
Średnie ogólnokształcące <i>General secondary</i>	a	244,9	255,8	96,9	11,3	44,0	570,1
	b	.	105	65	.	33	87
	c	.	91	150	.	38	429
Zasadnicze zawodowe <i>Basic vocational</i>	a	246,1	272,3	104,1	22,1	88,2	167,2
	b	109	118	48	9	57	65
	c	91	91	18	6	69	26
Gimnazjalne i niższe <i>Lower secondary and lower</i>	a	292,3	344,2	114,0	16,1	98,2	77,1
	b	118	135	71	12	38	53
	c	75	91	75	9	14	13

TABL. 5.4.6. ŚREDNIE, MEDIANY, DOMINANTY WARTOŚCI PRACY NIEZAROBKOWEJ ŚWIADCZONEJ W CIĄGU 4 TYGODNI POPRZEDZAJĄCYCH BADANIE WEDŁUG AKTYWNOŚCI EKONOMICZNEJ

AVERAGES, MEDIANS, MODES OF VALUE OF VOLUNTEER WORK PERFORMED DURING 4 WEEKS PRECEDING THE SURVEY, BY EMPLOYMENT STATUS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION a - średnia <i>average</i> b - mediana <i>median</i> c - dominanta <i>mode</i> w złotych <i>in PLN</i>	Wartość pracy świadczonej indywidualnie <i>Value of work performed directly</i>	W tym na rzecz <i>Of which for</i>				Wartość pracy świadczonej w ramach organizacji lub instytucji <i>Value of work performed through organizations or institutions</i>
		rodziny <i>family</i>	znajomych, przyjaciół, sąsiadów <i>acquaintances, friends, neighbours</i>	osób nieznajomych <i>strangers</i>	społeczeństwa, środowiska naturalnego, miejscowości <i>community, natural environment</i>	
OGÓŁEM TOTAL						
Pracujący <i>Employed persons</i>	a 219,4	235,0	95,5	21,4	88,8	230,1
	b 107	115	54	9	35	94
	c 91	91	23	5	23	22
pracownicy najemni <i>employees</i>	a 220,1	237,4	97,2	22,6	88,7	247,8
	b 107	116	57	9	31	111
	c 91	91	23	5	23	22
pracujący na własny rachunek niezatrudniający pracowników <i>own-account workers without employees</i>	a 223,5	243,0	84,3	18,4	88,9	174,3
	b 110	119	48	9	69	94
	c 206	91	36	5	9	.
pomagający członkowie rodzin <i>contributing family workers</i>	a 230,4	250,1	95,3	8,5	64,1	66,3
	b 114	119	56	.	.	33
	c 181	181	14	.	.	13
pracodawcy <i>employers</i>	a 177,2	151,4	114,3	26,9	109,3	135,4
	b 91	91	35	.	92	.
	c 101	101	12	.	85	.
Bezrobotni <i>Unemployed persons</i>	a 345,9	419,0	111,6	21,1	77,5	184,1
	b 182	218	47	5	51	57
	c 52	314	18	5	7	300
Bierni zawodowo <i>Economically inactive persons</i>	a 411,3	471,6	145,3	31,3	74,4	291,0
	b 182	219	.	10	34	.
	c .	.	.	5	14	.
z powodu: <i>due to:</i>						
nauki <i>learning</i>	a 221,8	183,2	184,8	13,1	83,4	146,3
	b 115	83	113	12	38	147
	c 75	26	75	6	162	147
emerytury <i>retirement</i>	a 520,0	594,4	132,5	48,6	65,7	427,7
	b 273	328	68	9	44	184
	c .	.	46	5	14	683
obowiązków rodzinnych <i>family duties</i>	a 404,3	472,6	122,9	31,9	55,7	295,5
	b 151	184	68	19	21	105
	c .	.	23	98	19	26
innej przyczyny bierności zawodowej <i>another cause of economic inactivity</i>	a 377,2	430,2	120,9	11,5	103,4	140,0
	b 148	182	55	9	31	39
	c .	.	46	4	28	312

TABL. 5.4.6. ŚREDNIE, MEDIANY, DOMINANTY WARTOŚCI PRACY NIEZAROBKOWEJ ŚWIADCZONEJ W CIĄGU 4 TYGODNI POPRZEDZAJĄCYCH BADANIE WEDŁUG AKTYWNOŚCI EKONOMICZNEJ (cd.)

AVERAGES, MEDIANS, MODES OF VALUE OF VOLUNTEER WORK PERFORMED DURING 4 WEEKS PRECEDING THE SURVEY BY EMPLOYMENT STATUS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION a - średnia <i>average</i> b - mediana <i>median</i> c - dominanta <i>mode</i> w złotych in PLN	Wartość pracy świadczonej indywidualnie <i>Value of work performed directly</i>	W tym na rzecz <i>Of which for</i>				wartość pracy świadczonej w ramach organizacji lub instytucji <i>Value of work performed through organizations or institutions</i>	
		rodziny <i>family</i>	znajomych, przyjaciół, sąsiadów <i>acquaintances, friends, neighbours</i>	osób nieznajomych <i>strangers</i>	społeczeństwa, środowiska naturalnego, miejscowości <i>community, natural environment</i>		
		Mężczyźni		Males			
Pracujący <i>Employed persons</i>	a	183,1	191,3	98,9	15,0	83,4	240,0
	b	101	107	53	9	56	111
	c	91	91	40	5	28	22
pracownicy najemni <i>employees</i>	a	184,6	196,4	101,7	15,4	72,8	252,7
	b	101	107	57	9	36	113
	c	91	91	40	5	28	22
pracujący na własny rachunek niezatrudniający pracowników <i>own-account workers without employees</i>	a	184,5	192,5	84,9	13,8	94,5	225,2
	b	109	111	48	9	69	351
	c	206	170	36	5	9	378
pomagający członkowie rodzin <i>contributing family workers</i>	a	170,0	170,8	141,4	6,4	283,9	133,3
	b	.	.	39	.	.	.
	c	.	.	14	.	.	.
pracodawcy <i>employers</i>	a	164,8	139,6	106,5	26,9	120,5	140,1
	b	89	91	35	.	101	.
	c	101	101	12	.	85	.
Bezrobotni <i>Unemployed persons</i>	a	371,5	485,0	108,7	4,8	32,5	65,0
	b	176	240	43	.	51	57
	c	18	.	18	.	7	112
Bierni zawodowo <i>Economically inactive persons</i>	a	314,0	356,0	143,1	46,3	71,9	366,3
	b	137	137	69	14	44	181
	c	.	.	150	9	14	5
z powodu: <i>due to:</i>							
nauki <i>learning</i>	a	195,5	150,6	184,7	20,1	119,7	218,2
	b	88	.	113	.	.	168
	c	75	.	150	.	.	5
emerytury <i>retirement</i>	a	398,3	456,2	115,8	84,6	71,6	456,5
	b	204	273	63	.	45	140
	c	137	.	28	.	14	234
obowiązków rodzinnych <i>family duties</i>	a	639,7	800,8	63,3	.	22,7	841,7
	b	241	506	18	.	21	.
	c	.	.	10	.	19	.
inna przyczyna bierności zawodowej <i>another cause of economic inactivity</i>	a	252,3	277,3	128,5	10,7	74,2	147,4
	b	103	102	57	9	32	.
	c	189	.	40	14	28	.

TABL. 5.4.6. ŚREDNIE, MEDIANY, DOMINANTY WARTOŚCI PRACY NIEZAROBKOWEJ ŚWIADCZONEJ W CIĄGU 4 TYGODNI POPRZEDZAJĄCYCH BADANIE WEDŁUG AKTYWNOŚCI EKONOMICZNEJ (dok.)

AVERAGES, MEDIANS, MODES OF VALUE OF VOLUNTEER WORK PERFORMED DURING 4 WEEKS PRECEDING THE SURVEY, BY EMPLOYMENT STATUS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION a - średnia <i>average</i> b - mediana <i>median</i> c - dominanta <i>mode</i> w złotych in PLN	Wartość pracy świadczonej indywidualnie <i>Value of work performed directly</i>	W tym na rzecz <i>Of which for</i>				wartości pracy świadczonej w ramach organizacji lub instytucji <i>Value of work performed through organizations or institutions</i>	
		rodziny <i>family</i>	znajomych, przyjaciół, sąsiadów <i>acquaintances, friends, neighbours</i>	osób nieznajomych <i>strangers</i>	społeczeństwa, środowiska naturalnego, miejscowości <i>community, natural environment</i>		
Kobiety <i>Females</i>							
Pracujący <i>Employed persons</i>	a	259,6	278,9	90,9	29,0	93,4	221,4
	b	116	137	56	9	26	92
	c	91	91	23	5	15	47
pracownicy najemni <i>employees</i>	a	255,8	275,0	92,2	30,1	99,4	243,7
	b	116	133	57	9	25	94
	c	91	91	23	5	15	47
pracujący na własny rachunek niezatrudniający pracowników <i>own-account workers without employees</i>	a	289,5	316,3	82,6	43,3	78,0	116,8
	b	137	164	46	11	.	.
	c	184	184	23	6	.	.
pomagający członkowie rodzin <i>contributing family workers</i>	a	251,3	268,6	76,9	9,4	16,7	57,3
	b	111	114	56	.	.	33
	c	111	79	32	.	.	13
pracodawcy <i>employers</i>	a	233,7	198,6	192,6	.	92,3	109,7
	b	192	114	.	.	.	72
	c	364	64	.	.	.	177
Bezrobotni <i>Unemployed persons</i>	a	319,0	357,6	115,0	27,7	124,9	261,5
	b	182	166	57	.	142	.
	c	314	314	164	.	23	.
Bierni zawodowo <i>Economically inactive persons</i>	a	458,9	523,6	146,6	23,3	75,5	263,9
	b	219	247	75	10	31	135
	c	.	.	46	5	162	147
z powodu: <i>due to:</i>							
nauki <i>learning</i>	a	239,2	202,5	184,9	8,5	76,8	114,9
	b	145	91	120	.	38	.
	c	225	26	75	.	162	.
emerytury <i>retirement</i>	a	579,7	659,6	141,0	28,2	62,8	414,2
	b	323	410	68	8	38	186
	c	547	547	46	5	14	683
obowiązków rodzinnych <i>family duties</i>	a	385,8	446,7	128,5	31,9	65,8	233,9
	b	146	178	68	19	19	105
	c	.	.	23	98	15	26
innej przyczyny bierności zawodowej <i>another cause of economic inactivity</i>	a	469,9	530,5	114,6	12,1	130,6	138,7
	b	222	260	55	.	28	39
	c	.	.	46	.	15	312

TABL. 5.4.7. ŚREDNIE, MEDIANY, DOMINANTY WARTOŚCI PRACY NIEZAROBKOWEJ ŚWIADCZONEJ W CIĄGU 4 TYGODNI POPRZEDZAJĄCYCH BADANIE WEDŁUG GŁÓWNEGO ŹRÓDŁA UTRZYMANIA

AVERAGES, MEDIANS, MODES OF VALUE OF VOLUNTEER WORK PERFORMED DURING 4 WEEKS PRECEDING THE SURVEY, BY MAIN SOURCE OF INCOME

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION a - średnia <i>average</i> b - mediana <i>median</i> c - dominanta <i>mode</i> w złotych in PLN	Wartość pracy świadczonej indywidualnie <i>Value of work performed directly</i>	W tym na rzecz <i>Of which for</i>				Wartość pracy świadczonej w ramach organizacji lub instytucji <i>Value of work performed through organizations or institutions</i>	
		rodziny <i>family</i>	znajomych, przyjaciół, sąsiadów <i>acquaintances, friends, neighbours</i>	osób nieznajomych <i>strangers</i>	społeczeństwa, środowiska naturalnego, miejscowości <i>community, natural environment</i>		
OGÓŁEM TOTAL							
Praca najemna <i>Employed persons</i>	a	219,1	236,9	96,7	18,1	83,5	242,2
	b	107	116	56	9	31	101
	c	91	91	23	5	23	22
Praca na własny rachunek <i>Own-account workers</i>	a	206,8	211,4	92,0	15,9	101,4	129,1
	b	109	111	46	.	69	.
	c	26	91	14	.	9	.
Emerytura <i>Pension</i>	a	502,0	573,5	128,6	61,4	67,4	413,3
	b	270	328	68	10	44	186
	c	547	547	46	5	14	378
Renta inwalidzka, zasiłek dla bezrobotnych, inne świadczenie społeczne <i>Disability pension, unemployment benefit, another social benefit</i>	a	409,8	469,6	142,9	16,5	113,6	114,4
	b	156	191	62	9	63	38
	c	.	.	46	5	162	312
Inne niezarobkowe źródło <i>Another non-earned source</i>	a	262,4	310,6	141,2	7,8	53,6	330,8
	b	113	132	88	.	29	285
	c	306	62	11	.	21	41
Pozostawanie na utrzymaniu <i>Dependent persons</i>	a	274,5	297,1	144,5	19,5	59,5	127,8
	b	130	117	.	8	29	105
	c	75	39	.	6	23	147
Mężczyźni Males							
Praca najemna <i>Employed persons</i>	a	185,9	199,0	101,8	16,1	59,9	242,2
	b	101	110	57	10	36	113
	c	91	91	40	5	28	22
Praca na własny rachunek <i>Own-account workers</i>	a	175,5	170,9	93,9	13,7	109,8	141,1
	b	101	102	46	7	69	.
	c	68	68	14	5	9	.
Emerytura <i>Pension</i>	a	375,8	427,1	113,3	78,0	75,8	477,3
	b	178	225	71	.	45	234
	c	137	547	81	.	14	378
Renta inwalidzka, zasiłek dla bezrobotnych, inne świadczenie społeczne <i>Disability pension, unemployment benefit, another social benefit</i>	a	286,4	319,5	134,6	10,9	100,8	112,8
	b	110	115	61	.	63	153
	c	101	101	18	.	85	181
Inne niezarobkowe źródło <i>Another non-earned source</i>	a	318,7	386,7	129,5	5,0	41,3	509,7
	b	141	114	88	5	51	499
	c	306	62	244	5	29	.
Pozostawanie na utrzymaniu <i>Dependent persons</i>	a	247,3	271,4	149,9	13,1	63,8	128,8
	b	94	91	57	15	.	57
	c	75	64	150	5	.	5

TABL. 5.4.7. ŚREDNIE, MEDIANY, DOMINANTY WARTOŚCI PRACY NIEZAROBKOWEJ ŚWIADCZONEJ W CIĄGU 4 TYGODNI POPRZEDZAJĄCYCH BADANIE WEDŁUG GŁÓWNEGO ŹRÓDŁA UTRZYMANIA (dok.)

AVERAGES, MEDIANS, MODES OF VALUE OF VOLUNTEER WORK PERFORMED DURING 4 WEEKS PRECEDING THE SURVEY, BY MAIN SOURCE OF INCOME (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION a - średnia <i>average</i> b - mediana <i>median</i> c - dominanta <i>mode</i> w złotych in PLN	Wartość pracy świadczonej indywidualnie <i>Value of work performed directly</i>	W tym na rzecz <i>Of which for</i>				Wartość pracy świadczonej w ramach organizacji lub instytucji <i>Value of work performed through organizations or institutions</i>	
		rodziny <i>family</i>	znajomych, przyjaciół, sąsiadów <i>acquaintances, friends, neighbours</i>	osób nieznajomych <i>strangers</i>	społeczeństwa, środowiska naturalnego, miejscowości <i>community, natural environment</i>		
Kobiety <i>Females</i>							
Praca najemna <i>Employed persons</i>	a	253,0	272,1	90,8	20,3	99,3	242,3
	b	115	133	56	7	25	94
	c	91	52	23	5	15	47
Praca na własny rachunek <i>Own-account workers</i>	a	255,7	264,0	87,2	20,8	84,5	116,3
	b	119	137	51	.	92	.
	c	105	105	23	.	48	.
Emerytura <i>Pension</i>	a	565,8	645,6	136,0	51,4	63,4	380,9
	b	310	410	68	10	33	186
	c	547	547	46	5	14	683
Renta inwalidzka, zasiłek dla bezrobotnych, inne świadczenie społeczne <i>Disability pension, unemployment benefit, another social benefit</i>	a	485,4	559,8	147,2	19,7	119,9	148,7
	b	205	260	62	9	68	47
	c	.	.	46	18	162	312
Inne niezarobkowe źródło <i>Another non-earned source</i>	a	220,5	250,2	151,8	14,2	59,4	228,0
	b	109	132	91	.	29	152
	c	26	82	225	.	21	41
Pozostawanie na utrzymaniu <i>Dependent persons</i>	a	288,9	308,2	140,7	21,4	57,5	127,5
	b	150	130	79	8	29	105
	c	39	39	75	6	23	147

TABL. 5.4.8. ŚREDNIE, MEDIANY, DOMINANTY WARTOŚCI PRACY NIEZAROBKOWEJ ŚWIADCZONEJ W CIĄGU 4 TYGODNI POPRZEDZAJĄCYCH BADANIE WEDŁUG RODZAJU TEJ PRACY

AVERAGES, MEDIANS, MODES OF VALUE OF VOLUNTEER WORK PERFORMED DURING 4 WEEKS PRECEDING THE SURVEY, BY TYPE OF THE WORK

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION a - średnia <i>average</i> b - mediana <i>median</i> c - dominanta <i>mode</i> w złotych in PLN	Wartość pracy świadczonej indywidualnie <i>Value of work performed directly</i>	W tym na rzecz <i>Of which for</i>				Wartość pracy świadczonej w ramach organizacji lub instytucji <i>Value of work performed through organizations or institutions</i>	
		rodziny <i>family</i>	znajomych, przyjaciół, sąsiadów <i>acquaintances, friends, neighbours</i>	osób nieznajomych <i>strangers</i>	społeczeństwa, środowiska naturalnego, miejscowości <i>community, natural environment</i>		
O G Ó Ł E M T O T A L							
Pracownicy opieki osobistej i pokrewni <i>Personal care workers</i>	a b c	480,9 224 137	534,2 273 547	147,5 82 109	34,6 6 4	113,1 .br/>.	147,2 125 58
Personel ds. biznesu, administracji, ekonomii i zarządzania <i>Business, administration, economy and management associate professionals</i>	a b c	102,5 68 46	111,2 68 91	63,2 46 23	27,5 .br/>.	136,9 101 23	157,6 79 47
Pomoce domowe, sprzątaczk <i>Cleaners and helpers</i>	a b c	107,3 .br/>.	111,0 .br/>.	61,2 35 26	39,3 .br/>.	48,9 12 9	48,4 .br/>.
Pracownicy usług osobistych i ochrony (w tym strażacy) <i>Protective services workers (including firefighters)</i>	a b c	150,9 71 57	162,1 86 57	119,6 43 29	6,6 .br/>.	120,9 62 23	559,4 86 .
Robotnicy i rzemieślnicy <i>Craft and related trades workers</i>	a b c	141,8 64 61	174,7 81 57	89,9 43 40	15,1 10 9	104,3 77 148	334,5 .br/>.
Pracownicy przy pracach prostych <i>Elementary workers</i>	a b c	45,7 23 8	44,6 24 8	41,3 .br/>.	11,7 10 7	46,3 25 14	54,5 .br/>.
Personel z dziedzin społecznych i prawa <i>Legal, social, cultural and rela- ted associate professionnals</i>	a b c	133,0 68 34	90,2 95 114	164,2 55 19	50,7 55 64	164,2 184 272	354,9 213 378

TABL. 5.4.8. ŚREDNIE, MEDIANY, DOMINANTY WARTOŚCI PRACY NIEZAROBKOWEJ ŚWIADCZONEJ W CIĄGU 4 TYGODNI POPRZEDZAJĄCYCH BADANIE WEDŁUG RODZAJU TEJ PRACY (dok.)

AVERAGES, MEDIANS, MODES OF VALUE OF VOLUNTEER WORK PERFORMED DURING 4 WEEKS PRECEDING THE SURVEY, BY TYPE OF THE WORK (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION a - średnia <i>average</i> b - mediana <i>median</i> c - dominanta <i>mode</i> w złotych <i>in PLN</i>	Wartość pracy świadczonej indywidualnie <i>Value of work performed directly</i>	W tym na rzecz <i>Of which for</i>				wartości pracy świadczonej w ramach organizacji lub instytucji <i>Value of work performed through organizations or institutions</i>
		rodziny <i>family</i>	znajomych, przyjaciół, sąsiadów <i>acquaintances, friends, neighbours</i>	osób nieznajomych <i>strangers</i>	społeczeństwa, środowiska naturalnego, miejscowości <i>community, natural environment</i>	
		O G Ó Ł E M (dok.)		T O T A L (cont.)		
Rolnicy, leśnicy, rybacy <i>Skilled agricultural, forestry and fishery workers</i>	a 121,6 b 69 c 46	139,9	126,3	7,8	46,3	251,5
Pracownicy biurowi (sekretarki, operatorzy urzędzeń biurowych) <i>Clerical support workers (general and keyboard clerks)</i>	a 50,8 b 25 c 5	52,2	67,3	21,2	42,8	136,2
Monterzy, kierowcy i operatorzy pojazdów <i>Assemblers, drivers and mobile plant operators</i>	a 65,2 b . c .	67,4	57,1	22,6	154,9	71,3
Specjaliści wychowania i nauczania <i>Teaching professionals</i>	a 216,3 b 150 c 75	243,5	192,8	150,1	53,5	218,9
Sprzedawcy i pokrewni <i>Sales workers and associate</i>	a 53,4 b . c .	70,3	47,1	5,8	35,1	54,0
Technicy, informatycy, specjaliści ds. technologii informacyjno-komunika- cyjnych <i>Technicians, information and communications technology professionals</i>	a 140,8 b 149 c 227	166,1	115,6	.	132,0	440,3
Personel nauk fizycznych, matematycznych i tech- nicznych <i>Science and engineering associate professionals</i>	a 158,1 b . c .	188,7	118,8	.	.	120,6

TABL. 5.5.1. STRUKTURA CZASU PRACY NIEZAROBKOWEJ ŚWIADCZONEJ W 2010 R. WEDŁUG WIEKU
DISTRIBUTION OF TIME SPENT ON VOLUNTEER WORK IN 2010, BY AGE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem w tys. etatów <i>Total full-time equivalent in thous.</i>	Świadczonej indywidualnie <i>Performed directly</i>	W tym na rzecz / Of which for				Świadczonej w ramach organizacji lub instytucji <i>Performed through organizations or institutions</i>
			rodziny <i>family</i>	znajomych, przyjaciół, sąsiadów <i>acquaintan- ces, friends, neighbours</i>	osób nieznajomych <i>strangers</i>	społeczeństwa, środowiska naturalnego, miejscowości <i>community, natural environment</i>	
		w %		in %			
OGÓŁEM TOTAL							
OGÓŁEM GRAND TOTAL	1457,5	85,2	73,8	10,0	0,2	1,3	14,8
15-17 lat	24,1	90,6	37,5	47,9	.	5,2	9,4
18-24	98,1	87,3	65,4	21,0	0,1	0,7	12,7
25-34	160,7	84,4	66,8	15,7	0,5	1,4	15,6
35-44	157,5	77,8	61,7	13,9	0,4	1,9	22,2
45-54	268,3	89,7	78,2	9,7	0,3	1,6	10,3
55-64	506,1	85,9	79,4	5,5	0,2	0,8	14,1
65 lat i więcej <i>and more</i>	242,9	82,9	76,5	5,2	0,1	1,1	17,1
Mężczyźni <i>Males</i>							
Razem Total	495,7	80,6	65,3	13,6	0,3	1,4	19,4
15-17 lat	7,9	90,3	25,3	60,1	0,1	4,8	9,7
18-24	36,2	79,7	52,2	26,7	0,2	0,6	20,3
25-34	156,9	86,4	26,9	9,5	0,1	0,4	13,6
35-44	71,2	83,2	66,8	14,5	0,4	1,4	16,8
45-54	82,7	82,3	65,6	13,9	0,8	1,9	17,7
55-64	133,7	87,3	76,5	9,2	0,1	1,6	12,7
65 lat i więcej <i>and more</i>	84,7	72,6	66,5	4,5	0,1	1,5	27,4
Kobiety <i>Females</i>							
Razem Total	961,9	87,6	78,1	8,1	0,2	1,2	12,4
15-17 lat	16,2	90,7	43,4	41,9	.	5,3	9,3
18-24	61,9	91,8	73,1	17,7	0,1	0,8	8,2
25-34	81,3	95,4	80,1	12,6	0,7	2,0	4,6
35-44	86,3	73,4	57,4	13,4	0,4	2,2	26,6
45-54	185,6	93,0	83,7	7,7	0,1	1,4	7,0
55-64	372,4	85,4	80,5	4,1	0,2	0,6	14,6
65 lat i więcej <i>and more</i>	158,2	88,4	81,9	5,5	.	0,9	11,6

TABL. 5.5.1. STRUKTURA CZASU PRACY NIEZAROBKOWEJ ŚWIADCZONEJ W 2010 R. WEDŁUG WIEKU (dok.)
DISTRIBUTION OF TIME SPENT ON VOLUNTEER WORK IN 2010, BY AGE (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Ogółem w tys. etatów <i>Total full-time equivalent in thous.</i>	Świadczonej indywidualnie <i>Performed directly</i>	w tym na rzecz / <i>of which for</i>				Świadczonej w ramach organizacji lub instytucji <i>Performed through organizations or institutions</i>
			rodziny <i>family</i>	znajomych, przyjaciół, sąsiadów <i>acquaintan- ces, friends, neighbours</i>	osób nieznajomych <i>strangers</i>	społeczeństwa, środowiska naturalnego, miejscowości <i>community, natural environment</i>	
			w %		in %		
MIASTA URBAN AREAS							
RAZEM TOTAL	1015,0	83,2	72,8	9,0	0,3	1,1	16,8
15-17 lat	17,0	95,2	40,3	48,4	.	6,6	4,8
18-24	65,2	87,4	67,5	18,7	0,1	1,1	12,6
25-34	98,3	85,5	68,0	16,1	0,2	1,2	14,5
35-44	97,3	73,2	59,8	11,3	0,5	1,6	26,8
45-54	176,5	88,8	77,6	9,4	0,4	1,4	11,2
55-64	384,7	83,8	77,8	5,1	0,2	0,7	16,2
65 lat i więcej <i>and more</i>	175,9	77,6	72,1	4,3	0,1	1,1	22,4
WIEŚ RURAL AREAS							
RAZEM TOTAL	442,6	89,9	75,9	12,3	0,2	1,5	10,1
15-17 lat	7,1	79,3	30,8	46,7	.	1,7	20,7
18-24	32,8	87,1	61,2	25,7	0,2	0,1	12,9
25-34	62,4	82,6	65,0	15,1	0,8	1,7	17,4
35-44	60,1	85,3	64,6	18,1	0,3	2,3	14,7
45-54	91,8	91,5	79,2	10,2	0,1	2,0	8,5
55-64	121,3	92,5	84,3	6,7	.	1,4	7,5
65 lat i więcej <i>and more</i>	67,0	96,7	88,1	7,5	.	1,0	3,3

TABL. 5.5.2. STRUKTURA CZASU PRACY NIEZAROBKOWEJ ŚWIADCZONEJ W 2010 R. WEDŁUG STANU CYWILNEGO
DISTRIBUTION OF TIME SPENT ON VOLUNTEER WORK IN 2010, BY MARITAL STATUS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem w tys. etatów <i>Total full-time equivalent in thous.</i>	Świadczonej indywidualnie <i>Performed directly</i>	W tym na rzecz <i>Of which for</i>				Świadczonej w ramach organizacji lub instytucji <i>Performed through organizations or institutions</i>
			rodziny <i>family</i>	znajomych, przyjaciół, sąsiadów <i>acquaintan- ces, friends, neighbours</i>	osób nieznajomych <i>strangers</i>	społeczeństwa, środowiska naturalnego, miejscowości <i>community, natural environment</i>	
			w %		in %		
OGÓŁEM TOTAL							
Kawaler/panna <i>Single</i>	250,7	78,1	54,9	21,2	0,2	1,8	21,9
Zonaty/zamężna <i>Married</i>	947,3	85,6	77,0	7,2	0,3	1,2	14,4
Wdowiec/wdowa <i>Widower/widow</i>	178,8	92,1	84,6	6,4	0,1	0,9	7,9
Rozwiedziony(a), w separacji <i>Divorced, separated</i>	80,8	87,4	70,9	15,4	0,1	1,0	12,6
Mężczyźni Males							
Kawaler <i>Single</i>	106,9	69,3	42,7	25,2	0,2	1,2	30,7
Zonaty <i>Married</i>	347,2	83,5	71,7	9,8	0,3	1,7	16,5
Wdowiec <i>Widower</i>	13,3	87,1	82,9	3,2	0,4	0,6	12,9
Rozwiedziony, w separacji <i>Divorced, separated</i>	28,2	84,3	63,5	20,3	0,1	0,4	15,7
Kobiety Females							
Panna <i>Single</i>	143,7	84,6	63,9	18,2	0,2	2,3	15,4
Zamężna <i>Married</i>	600,0	86,9	80,0	5,7	0,3	0,9	13,1
Wdowa <i>Widow</i>	165,5	92,5	84,7	6,7	0,1	1,0	7,5
Rozwiedziona, w separacji <i>Divorced, separated</i>	52,6	89,1	74,9	12,7	0,1	1,4	10,9
MIASTA URBAN AREAS							
Kawaler/panna <i>Single</i>	178,3	76,8	55,4	19,3	0,1	1,9	23,2
Zonaty/zamężna <i>Married</i>	649,3	83,0	75,8	5,9	0,3	1,0	17,0
Wdowiec/wdowa <i>Widower/widow</i>	126,4	90,0	82,2	7,0	0,1	0,7	10,0
Rozwiedziony(a), w separacji <i>Divorced, separated</i>	61,0	89,5	73,0	15,2	0,1	1,2	10,5
WIEŚ RURAL AREAS							
Kawaler/panna <i>Single</i>	72,4	81,4	53,6	25,9	0,3	1,6	18,6
Zonaty/zamężna <i>Married</i>	298,0	91,3	79,5	10,1	0,2	1,6	8,7
Wdowiec/wdowa <i>Widower/widow</i>	52,4	97,1	90,4	5,0	.	1,6	2,9
Rozwiedziony(a), w separacji <i>Divorced, separated</i>	19,8	81,0	64,4	15,9	0,1	0,7	19,0

TABL. 5.5.3. STRUKTURA CZASU PRACY NIEZAROBKOWEJ ŚWIADCZONEJ W 2010 R. WEDŁUG ZAMIESZKIWANIA W GOSPODARSTWIE DOMOWYM Z DZIECKIEM PONIŻEJ 15 ROKU ŻYCIA

DISTRIBUTION OF TIME SPENT ON VOLUNTEER WORK IN 2010, BY LIVING IN A HOUSEHOLD WITH A CHILD UNDER 15 YEARS OF AGE

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Ogółem w tys. etatów <i>Total full-time equivalent in thous.</i>	Świadczonej indywidualnie <i>Performed directly</i>	W tym na rzecz <i>Of which for</i>				Świadczonej w ramach organizacji lub instytucji <i>Performed through organizations or institutions</i>
			rodziny <i>family</i>	znajomych, przyjaciół, sąsiadów <i>acquaintan- ces, friends, neighbours</i>	osób nieznajomych <i>strangers</i>	społeczeństwa, środowiska naturalnego, miejscowości <i>community, natural environment</i>	
		w %		in %			
OGÓŁEM TOTAL							
Osoby nie zamieszkujące z dzieckiem <i>Persons not living with a child</i>	1130,0	84,3	74,8	8,1	0,2	1,2	15,7
Osoby zamieszkujące z dzieckiem <i>Persons living with a child</i>	327,5	88,3	70,2	16,4	0,4	1,3	11,7
Mężczyźni Males							
Osoby nie zamieszkujące z dzieckiem <i>Persons not living with a child</i>	356,9	79,8	65,9	12,1	0,3	1,6	20,2
Osoby zamieszkujące z dzieckiem <i>Persons living with a child</i>	138,8	82,5	63,6	17,5	0,3	1,2	17,5
Kobiety Females							
Osoby nie zamieszkujące z dzieckiem <i>Persons not living with a child</i>	773,1	86,4	78,9	6,3	0,2	1,1	13,6
Osoby zamieszkujące z dzieckiem <i>Persons living with a child</i>	188,8	92,6	75,0	15,6	0,4	1,5	7,4
MIASTA URBAN AREAS							
Osoby nie zamieszkujące z dzieckiem <i>Persons not living with a child</i>	828,9	82,3	73,3	7,6	0,2	1,1	17,7
Osoby zamieszkujące z dzieckiem <i>Persons living with a child</i>	186,1	87,1	70,8	14,9	0,3	1,1	12,9
WIEŚ RURAL AREAS							
Osoby nie zamieszkujące z dzieckiem <i>Persons not living with a child</i>	301,1	89,9	78,9	9,5	0,1	1,5	10,1
Osoby zamieszkujące z dzieckiem <i>Persons living with a child</i>	141,5	89,9	69,4	18,4	0,4	1,7	10,1

TABL. 5.5.4. STRUKTURA CZASU PRACY NIEZAROBKOWEJ ŚWIADCZONEJ W 2010 R. WEDŁUG MIEJSCA ZAMIESZKANIA
DISTRIBUTION OF TIME SPENT ON VOLUNTEER WORK IN 2010, BY PLACE OF RESIDENCE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem w tys. etatów <i>Total full-time equivalent in thous.</i>	Świadczonej indywidualnie <i>Performed directly</i>	W tym na rzecz <i>Of which for</i>				Świadczonej w ramach organizacji lub instytucji <i>Performed through organizations or institutions</i>
			rodziny <i>family</i>	znajomych, przyjaciół, sąsiadów <i>acquaintan- ces, friends, neighbours</i>	osób nieznajomych <i>strangers</i>	społeczeństwa, środowiska naturalnego, miejscowości <i>community, natural environment</i>	
			w %		in %		
Miasta <i>Urban areas</i>	1 015,0	83,2	72,8	9,0	0,3	1,1	16,8
powyżej 100 tys. mieszkańców <i>over 100 thous. inhabitants</i>	464,1	78,7	68,8	8,7	0,2	0,9	33,1
20-100 tys. mieszkańców <i>over 100 thous. inhabitants</i>	308,8	90,2	79,8	8,9	0,3	1,3	9,8
do 20 tys. mieszkańców <i>below 20 thous. inhabitants</i>	242,0	82,8	71,7	9,5	0,2	1,5	10,2
Wieś <i>Rural areas</i>	442,6	89,9	75,9	12,3	0,2	1,5	10,1

TABL. 5.5.5. STRUKTURA CZASU PRACY NIEZAROBKOWEJ ŚWIADCZONEJ W 2010 R. WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA
DISTRIBUTION OF TIME SPENT ON VOLUNTEER WORK IN 2010, BY LEVEL OF EDUCATION

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem w tys. etatów <i>Total full-time equivalent in thous.</i>	Świadczonej indywidualnie <i>Performed directly</i>	W tym na rzecz <i>Of which for</i>				Świadczonej w ramach organizacji lub instytucji <i>Performed through organizations or institutions</i>
			rodziny <i>family</i>	znajomych, przyjaciół, sąsiadów <i>acquaintan- ces, friends, neighbours</i>	osób nieznajomych <i>strangers</i>	społeczeństwa, środowiska naturalnego, miejscowości <i>community, natural environment</i>	
			w %		in %		
OGÓŁEM TOTAL	1 457,5	85,2	73,8	10,0	0,2	1,3	14,8
Wyższe <i>Higher</i>	314,3	69,7	59,2	8,8	0,4	1,3	30,3
Średnie zawodowe <i>Secondary vocational</i>	380,7	86,7	76,8	8,4	0,3	1,3	13,3
Średnie ogólnokształcące <i>General secondary</i>	160,0	88,1	77,1	9,9	0,3	0,9	11,9
Zasadnicze zawodowe <i>Basic vocational</i>	361,1	91,0	79,9	9,7	0,2	1,2	9,0
Gimnazjalne i niższe <i>Lower secondary and lower</i>	241,5	92,6	76,5	14,6	0,1	1,5	7,4

TABL. 5.5.6. STRUKTURA CZASU PRACY NIEZAROBKOWEJ ŚWIADCZONEJ W 2010 R. WEDŁUG AKTYWNOŚCI EKONOMICZNEJ
DISTRIBUTION OF TIME SPENT ON VOLUNTEER WORK IN 2010, BY EMPLOYMENT STATUS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem w tys. etatów <i>Total full-time equivalent in thous.</i>	Świadczonej indywidualnie <i>Performed directly</i>	W tym na rzecz <i>Of which for</i>				Świadczonej w ramach organizacji lub instytucji <i>Performed through organizations or institutions</i>
			rodziny <i>family</i>	znajomych, przyjaciół, sąsiadów <i>acquaintan- ces, friends, neighbours</i>	osób nieznajomych <i>strangers</i>	społeczeństwa, środowiska naturalnego, miejscowości <i>community, natural environment</i>	
			w % <i>in %</i>				
OGÓŁEM TOTAL	1 457,5	85,2	73,8	10,0	0,2	1,3	14,8
Pracujący <i>Employed persons</i>	563,6	81,9	67,9	11,9	0,3	1,8	18,1
pracownicy najemni <i>employees</i>	432,6	80,6	67,1	11,4	0,3	1,7	19,4
pracujący na własny rachunek niezatrudniający pracowników <i>own-account workers without employees</i>	94,4	84,3	70,0	11,9	0,2	2,2	15,7
pomagający członkowie rodzin <i>contributing family workers</i>	21,4	93,5	76,8	15,4	0,2	1,1	6,5
pracodawcy <i>employers</i>	15,2	89,3	64,0	22,5	0,1	2,7	10,7
Bezrobotni <i>Unemployed persons</i>	66,5	96,2	83,2	12,0	0,2	0,8	3,8
Bierni zawodowo <i>Economically inactive persons</i>	827,4	86,6	77,0	8,5	0,2	0,9	13,4
z powodu: <i>due to:</i>							
nauki <i>learning</i>	67,5	87,0	52,6	32,3	0,1	2,0	13,0
emerytury <i>retirement</i>	495,5	83,0	77,3	4,8	0,2	0,7	17,0
obowiązków rodzinnych <i>family duties</i>	46,5	90,0	75,0	14,1	.	0,8	10,0
innej przyczyny bierności <i>another cause of economic inactivity</i>	217,9	93,9	84,4	8,2	0,2	1,1	6,1

TABL. 5.5.7. STRUKTURA CZASU PRACY NIEZAROBKOWEJ ŚWIADCZONEJ W 2010 R. WEDŁUG GŁÓWNEGO ŹRÓDŁA UTRZYMANIA

DISTRIBUTION OF TIME SPENT ON VOLUNTEER WORK IN 2010, BY MAIN SOURCE OF INCOME

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Ogółem w tys. etatów <i>Total full-time equivalent in thous.</i>	Świadczonej indywidualnie <i>Performed directly</i>	W tym na rzecz <i>Of which for</i>				Świadczonej w ramach organizacji lub instytucji <i>Performed through organizations or institutions</i>
			rodziny <i>family</i>	znajomych, przyjaciół, sąsiadów <i>acquaintan- ces, friends, neighbours</i>	osób nieznajomych <i>strangers</i>	społeczeństwa, środowiska naturalnego, miejscowości <i>community, natural environment</i>	
Praca najemna <i>Employed persons</i>	408,6	81,7	68,4	11,5	0,2	1,6	18,3
Praca na własny rachunek <i>Own-account workers</i>	107,0	90,2	71,7	15,9	0,2	2,4	9,8
Emerytura <i>Pension</i>	538,0	81,5	75,5	4,9	0,3	0,8	18,5
Renta inwalidzka, zasiłek dla bezrobotnych, inne świadcze- nie społeczne <i>Disability pension, unemployment benefit, another social benefit</i>	205,5	90,9	78,0	11,3	0,2	1,5	9,1
Inne niezarobkowe źródło <i>Another non-earned source</i>	32,2	86,1	68,2	16,5	0,1	1,4	13,9
Pozostawanie na utrzymaniu <i>Dependent persons</i>	166,3	95,7	78,5	16,1	0,2	0,9	4,3

TABL. 5.5.8. STRUKTURA CZASU PRACY NIEZAROBKOWEJ ŚWIADCZONEJ W 2010 R. WEDŁUG RODZAJU TEJ PRACY
DISTRIBUTION OF TIME SPENT ON VOLUNTEER WORK IN 2010, BY TYPE OF THE WORK

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Ogółem w tys. etatów <i>Total full-time equivalent in thous.</i>	W tym <i>Of which</i>					Świadczonej w ramach organizacji lub instytucji <i>Performed through organizations or institutions</i>
		Świadczonej indywidualnie <i>Performed directly</i>	w tym na rzecz <i>of which for</i>		osób nieznajomych <i>strangers</i>	społeczeństwa, środowiska naturalnego, miejscowości <i>community, natural environment</i>	
			rodziny <i>family</i>	znajomych, przyjaciół, sąsiadów <i>acquaintan- ces, friends, neighbours</i>			
<i>ETATY w tys. FULL-TIME EQUIVALENT in thous.</i>							
OGÓŁEM TOTAL	1 457,6	1 242,3	1 075,1	145,5	3,5	18,3	215,3
<i>w % in %</i>							
OGÓŁEM TOTAL	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Pracownicy opieki osobistej i pokrewni <i>Personal care workers</i>	53,1	61,5	67,5	25,0	31,3	1,3	5,2
Personel ds. biznesu, admini- stracji, ekonomii i zarządzania <i>Business, administration, economy and management associate professionals</i>	8,1	6,2	5,8	9,2	3,8	3,2	19,3
Pomoce domowe, sprzątaczk <i>Cleaners and helpers</i>	7,3	8,3	9,0	4,0	0,7	2,2	1,7
Pracownicy usług osobistych i ochrony (w tym strażacy) <i>Protective services workers (including firefighters)</i>	6,7	6,0	5,2	7,8	1,1	41,0	10,6
Robotnicy i rzemieślnicy <i>Craft and related trades workers</i>	8,3	8,2	6,5	20,7	12,4	5,9	8,9
Pracownicy przy pracach prostych <i>Elementary workers</i>	2,3	2,3	1,4	5,8	3,0	28,4	2,3
Personel z dziedzin społecznych i prawa <i>Legal, social, cultural and related associate professionals</i>	5,8	0,4	0,1	2,2	2,8	2,5	36,7

TABL. 5.5.8. STRUKTURA CZASU PRACY NIEZAROBKOWEJ ŚWIADCZONEJ W 2010 R. WEDŁUG RODZAJU TEJ PRACY (dok.)

DISTRIBUTION OF TIME SPENT ON VOLUNTEER WORK IN 2010, BY TYPE OF THE WORK (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem etaty w tys. <i>Total full-time equivalent in thous.</i>	W tym <i>Of which</i>					Świadczonej w ramach organizacji lub instytucji <i>Performed through organizations or institutions</i>
		Świadczonej indywidualnie <i>Performed directly</i>	w tym na rzecz <i>of which for</i>		osób nieznajomych <i>strangers</i>	społeczeństwa, środowiska naturalnego, miejscowości <i>community, natural environment</i>	
			rodziny <i>family</i>	znajomych, przyjaciół, sąsiadów <i>acquaintan- ces, friends, neighbours</i>			
		w % (dok)	<i>in % (cont.)</i>				
Rolnicy, leśnicy, rybacy <i>Skilled agricultural, forestry and fishery workers</i>	2,3	2,3	1,6	6,2	0,2	10,2	2,4
Pracownicy biurowi (sekretarki, operatorzy urzędzeń biurowych) <i>Clerical support workers (general and keyboard clerks)</i>	1,5	0,7	0,4	1,8	29,1	3,6	6,4
Monterzy, kierowcy i operatorzy pojazdów <i>Assemblers, drivers and mobile plant operators</i>	1,7	1,9	1,3	6,7	12,2	0,7	0,2
Specjaliści wychowania i nauczania <i>Teaching professionals</i>	1,7	1,7	0,8	8,8	3,3	0,1	1,7
Sprzedawcy i pokrewni <i>Sales workers and associate</i>	0,6	0,3	0,1	1,2	0,2	0,3	2,4
Technicy, informatycy, spe- cjaliści ds. technologii infor- macyjno-komunikacyjnych <i>Technicians, information and communications technology professionals</i>	0,1	0,1	0,1	0,3	.	0,5	0,2
Personel nauk fizycznych, matematycznych i tech- nicznych <i>Science and engineering associate professionals</i>	0,1	0,1	0,1	0,3	.	.	0,4

TABL. 5.5.9. STRUKTURA CZASU PRACY NIEZAROBKOWEJ ŚWIADCZONEJ W RAMACH ORGANIZACJI LUB INSTYTUCJI W 2010 R. WEDŁUG GŁÓWNEJ DZIEDZINY DZIAŁALNOŚCI JEDNOSTKI

DISTRIBUTION OF TIME SPENT ON VOLUNTEERING THROUGH ORGANIZATIONS OR INSTITUTIONS IN 2010, BY MAIN FIELD OF ENTITIES' ACTIVITY

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Ogółem <i>Total</i>	W tym <i>Of which</i>			
		świadczonej w ramach sektora non-profit <i>performed through non-profit sector</i>	w tym <i>of which</i>		świadczonej w ramach sektora publicznego <i>performed through public sector</i>
			stowarzyszeń i podobnych organizacji społecznych ¹ <i>associations and other similar social organizations¹</i>	kościół, wspólnot lub organizacji religijnych ² <i>churches, communities or religious organizations²</i>	
ETATY w tys. <i>FULL-TIME EQUIVALENT in thous.</i>					
OGÓŁEM TOTAL	215,3	159,6	85,3	50,1	42,3
w % <i>in %</i>					
OGÓŁEM TOTAL	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Kultura i sztuka <i>Culture and art</i>	6,0	8,0	14,2	0,5	0,1
Sport, turystyka, rekreacja, hobby <i>Sport, tourism, recreation, hobby</i>	13,4	15,2	27,8	0,3	10,8
Edukacja i wychowanie, działalność naukowo-badawcza, badania naukowe <i>Education, science and research activity, scientific researches</i>	4,3	3,7	6,7	0,5	7,8
Ochrona zdrowia <i>Health care</i>	1,2	1,7	2,8	0,5	.
Pomoc społeczna i usługi socjalne <i>Social welfare and welfare services</i>	17,6	23,3	31,5	20,4	1,8
Ochrona środowiska <i>Environmental protection</i>	1,9	2,5	4,8	.	.
Rozwój lokalny (społeczny i ekono- miczny) <i>Local development (social and economics)</i>	11,1	3,1	3,3	0,2	13,1
Prawo i jego ochrona, prawa człowieka <i>Law and its protection, human rights</i>	16,0	4,2	6,3	0,4	65,6
Religia <i>Religion</i>	18,0	24,2	.	77,2	.
Sprawy zawodowe, pracownicze, branżowe <i>Professional, staff and trade matters</i>	9,6	12,8	1,0	.	0,3
Pozostała działalność <i>Other activity</i>	0,9	1,3	1,6	.	0,5

¹ Stowarzyszenia (w tym: kluby sportowe, ochotnicze straże pożarne, rady rodziców, stowarzyszenia zwykłe), podobne organizacje społeczne (np. koła łowieckie, Polski Czerwony Krzyż), fundacje oraz grupy nieformalne.

² Kościoły, wspólnoty lub organizacje religijne albo placówki przez nie prowadzone.

¹ *Associations (of which: sports clubs, voluntary fire brigades, parents council, ordinary associations), similar social organizations (e.g. hunting circles, the Polish Red Cross), foundations and informal groups.*

² *Churches, communities or religious organizations or their posts.*

TABL. 5.5.10. STRUKTURA CZASU PRACY NIEZAROBKOWEJ ŚWIADCZONEJ W RAMACH ORGANIZACJI LUB INSTYTUCJI W 2010 R. WEDŁUG PKD JEDNOSTKI, W RAMACH KTÓREJ PRACA BYŁA ŚWIADCZONA

DISTRIBUTION OF TIME SPENT ON VOLUNTEERING THROUGH ORGANIZATIONS OR INSTITUTIONS IN 2010, BY NACE (ISIC) OF THE BENEFITING ENTITY

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which			
		świadczonej w ramach sektora non-profit performed through non- profit sector	w tym of which		świadczonej w ramach sektora publicznego performed through public sector
			stowarzyszeń i podobnych organizacji społecznych ¹ associations and other similar social organizations ¹	kościół, wspólnot lub organizacji religijnych ² churches, communities or religious organizations ²	
ETATY w tys. FULL-TIME EQUIVALENT in thous.					
OGÓŁEM TOTAL	215,3	159,6	85,3	50,1	42,3
w % in %					
OGÓŁEM TOTAL	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (A) <i>Agriculture, forestry and fishing (A)</i>	0,3	0,4	0,4	.	.
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (G) <i>Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles (G)</i>	0,1	0,2	0,4	.	.
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości (L) <i>Real estate activities (L)</i>	6,3	.	.	.	0,4
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (M) <i>Professional, scientific and technical activities (M)</i>	0,3	0,3	0,2	.	.
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca (N) <i>Administrative and support service activities (N)</i>	9,7	12,2	3,2	.	3,2
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne (O) <i>Public administration and defence; compulsory social security (O)</i>	9,3	12,6	23,5	0,1	.
Edukacja (P) <i>Education (P)</i>	5,0	4,5	8,1	0,5	8,6
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna (Q) <i>Human health and social work activities (Q)</i>	23,6	14,0	13,7	21,2	67,4
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją (R) <i>Arts, entertainment and recreation (R)</i>	14,6	17,2	31,2	0,8	9,3
Pozostała działalność usługowa (U) <i>Other service activities (U)</i>	30,8	38,6	19,4	77,5	11,1

¹ Stowarzyszenia (w tym: kluby sportowe, ochotnicze straże pożarne, rady rodziców, stowarzyszenia zwykłe), podobne organizacje społeczne (np. koła łowieckie, Polski Czerwony Krzyż), fundacje oraz grupy nieformalne.

² Kościoły, wspólnoty lub organizacje religijne albo placówki przez nie prowadzone.

¹ *Associations (of which: sports clubs, voluntary fire brigades, parents council, ordinary associations), similar social organizations (e.g. hunting circles, the Polish Red Cross), foundations and informal groups.*

² *Churches, communities or religious organizations or their posts.*

TABL. 5.6.1. STRUKTURA WARTOŚCI PRACY NIEZAROBKOWEJ ŚWIADCZONEJ W 2010 R. WEDŁUG WIEKU
DISTRIBUTION OF VOLUNTEER WORK VALUE IN 2010, BY AGE

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Ogółem w mld zł <i>Total in the bn PLN</i>	Świadczonej indywidualnie <i>Performed directly</i>	W tym na rzecz / <i>Of which for</i>				Świadczonej w ramach organizacji lub instytucji <i>Performed through organizations or institutions</i>
			rodziny <i>family</i>	znajomych, przyjaciół, sąsiadów <i>acquaintan- ces, friends, neighbours</i>	osób nieznajomych <i>strangers</i>	społeczeństwa, środowiska naturalnego, miejscowości <i>community, natural environment</i>	
		w %		in %			
OGÓŁEM TOTAL							
OGÓŁEM GRAND TOTAL	41,1	79,0	65,9	11,4	0,3	1,4	21,0
15-17 lat	0,9	92,5	29,8	57,5	.	5,1	7,5
18-24	3,0	84,7	58,8	25,1	0,1	0,7	15,3
25-34	4,7	82,0	63,0	16,9	0,5	1,7	18,0
35-44	5,0	70,2	54,7	13,0	0,5	2,0	29,8
45-54	7,2	85,8	72,8	10,9	0,4	1,7	14,2
55-64	13,9	76,8	69,6	6,0	0,2	1,0	23,2
65 lat i więcej <i>and more</i>	6,4	76,2	68,9	5,8	0,1	1,3	23,8
Mężczyźni <i>Males</i>							
Razem Total	14,6	75,7	58,8	15,1	0,3	1,5	24,3
15-17 lat	0,3	92,2	19,4	68,8	0,1	4,0	7,8
18-24	1,2	76,6	46,0	30,0	0,1	0,5	23,4
25-34	2,5	71,2	51,0	19,1	0,3	0,9	28,8
35-44	2,2	77,1	61,6	13,7	0,5	1,4	22,9
45-54	2,4	75,7	58,4	14,4	0,9	1,9	24,3
55-64	3,8	80,4	68,5	10,2	0,1	1,7	19,6
65 lat i więcej <i>and more</i>	2,2	68,2	61,4	4,9	0,2	1,7	31,8
Kobiety <i>Females</i>							
Razem Total	26,5	80,8	69,8	9,4	0,2	1,4	19,2
15-17 lat	0,6	92,6	35,6	51,4	.	5,6	7,4
18-24	1,8	90,3	67,6	21,7	0,1	0,8	9,7
25-34	2,2	94,1	76,6	14,3	0,7	2,5	5,9
35-44	2,8	64,9	49,5	12,5	0,5	2,4	35,1
45-54	4,8	90,9	80,1	9,1	0,1	1,6	9,1
55-64	10,1	75,4	70,0	4,4	0,2	0,7	24,6
65 lat i więcej <i>and more</i>	4,2	80,4	72,9	6,3	.	1,1	19,6

TABL. 5.6.1. STRUKTURA WARTOŚCI PRACY NIEZAROBKOWEJ ŚWIADCZONEJ W 2010 R. WEDŁUG WIEKU (dok.)
DISTRIBUTION OF VOLUNTEER WORK VALUE IN 2010, BY AGE (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Ogółem w mld zł <i>Total in the bn PLN</i>	Świadczonej indywidualnie <i>Performed directly</i>	W tym na rzecz <i>Of which for</i>				Świadczonej w ramach organizacji lub instytucji <i>Performed through organizations or institutions</i>
			rodziny <i>family</i>	znajomych, przyjaciół, sąsiadów <i>acquaintan- ces, friends, neighbours</i>	osób nieznajomych <i>strangers</i>	społeczeństwa, środowiska naturalnego, miejscowości <i>community, natural environment</i>	
		w %		in %			
MIASTA URBAN AREAS							
RAZEM TOTAL	29,0	75,7	63,8	10,4	0,3	1,3	24,3
15-17 lat	0,6	95,6	31,0	58,0	.	6,6	4,4
18-24	1,9	83,3	59,2	22,9	0,1	1,0	16,7
25-34	2,9	83,0	63,3	18,0	0,2	1,4	17,0
35-44	3,3	65,0	52,1	10,6	0,6	1,7	35,0
45-54	4,8	84,2	71,6	10,6	0,5	1,5	15,8
55-64	10,8	73,3	66,9	5,5	0,2	0,7	26,7
65 lat i więcej <i>and more</i>	4,8	69,9	63,4	5,1	0,1	1,3	30,1
WIEŚ RURAL AREAS							
RAZEM TOTAL	12,0	86,8	70,9	13,9	0,2	1,8	13,2
15-17 lat	0,3	84,6	26,9	56,4	.	1,3	15,4
18-24	1,0	87,4	58,1	29,1	0,2	0,1	12,6
25-34	1,8	80,4	62,5	15,0	0,8	2,0	19,6
35-44	1,7	79,9	59,6	17,6	0,3	2,4	20,1
45-54	2,5	88,8	75,1	11,4	0,1	2,1	11,2
55-64	3,1	88,7	79,1	7,7	.	1,8	11,3
65 lat i więcej <i>and more</i>	1,6	94,8	85,2	8,2	.	1,3	5,2

TABL. 5.6.2. STRUKTURA WARTOŚCI PRACY NIEZAROBKOWEJ ŚWIADCZONEJ W 2010 R. WEDŁUG STANU CYWILNEGO
DISTRIBUTION OF VOLUNTEER WORK VALUE IN 2010, BY MARITAL STATUS

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Ogółem w mld zł <i>Total in the bn PLN</i>	Świadczonej indywidualnie <i>Performed directly</i>	W tym na rzecz <i>Of which for</i>				Świadczonej w ramach organizacji lub instytucji <i>Performed through organizations or institutions</i>
			rodziny <i>family</i>	znajomych, przyjaciół, sąsiadów <i>acquaintan- ces, friends, neighbours</i>	osób nieznajomych <i>strangers</i>	społeczeństwa, środowiska naturalnego, miejscowości <i>community, natural environment</i>	
		w %		in %			
OGÓŁEM TOTAL							
Kawaler/panna <i>Single</i>	8,1	74,8	48,5	24,1	0,2	2,1	25,2
Zonaty/zamężna <i>Married</i>	26,2	78,5	69,0	7,8	0,3	1,3	21,5
Wdowiec/wdowa <i>Widower/widow</i>	4,5	88,3	79,5	7,4	0,1	1,2	11,7
Rozwiedziony(a), w separacji <i>Divorced, separated</i>	2,2	81,0	63,6	16,2	0,1	1,1	19,0
Mężczyźni Males							
Kawaler <i>Single</i>	3,6	67,6	38,7	27,5	0,2	1,2	32,4
Zonaty <i>Married</i>	9,8	78,4	65,9	10,4	0,4	1,7	21,6
Wdowiec <i>Widower</i>	0,4	79,4	74,0	4,1	0,7	0,6	20,6
Rozwiedziony, w separacji <i>Divorced, separated</i>	0,8	77,3	56,6	20,2	0,1	0,4	22,7
Kobiety Females							
Panna <i>Single</i>	4,5	80,7	56,5	21,3	0,2	2,8	19,3
Zamężna <i>Married</i>	16,4	78,5	70,9	6,3	0,3	1,0	21,5
Wdowa <i>Widow</i>	4,2	89,1	80,0	7,7	0,1	1,3	10,9
Rozwiedziona, w separacji <i>Divorced, separated</i>	1,4	83,2	67,6	13,9	0,1	1,6	16,8
MIASTA URBAN AREAS							
Kawaler/panna <i>Single</i>	5,8	72,2	47,8	22,1	0,1	2,2	27,8
Zonaty/zamężna <i>Married</i>	18,3	74,4	66,5	6,5	0,4	1,1	25,6
Wdowiec/wdowa <i>Widower/widow</i>	3,2	85,4	76,3	8,2	0,2	0,8	14,6
Rozwiedziony(a), w separacji <i>Divorced, separated</i>	1,7	83,5	65,7	16,4	0,1	1,3	16,5
WIEŚ RURAL AREAS							
Kawaler/panna <i>Single</i>	2,3	81,3	50,3	29,0	0,3	1,7	18,7
Zonaty/zamężna <i>Married</i>	7,9	87,9	75,0	10,9	0,3	1,8	12,1
Wdowiec/wdowa <i>Widower/widow</i>	1,3	95,6	87,8	5,5	.	2,3	4,4
Rozwiedziony(a), w separacji <i>Divorced, separated</i>	0,5	73,2	56,9	15,6	0,1	0,6	26,8

TABL. 5.6.3. STRUKTURA WARTOŚCI PRACY NIEZAROBKOWEJ ŚWIADCZONEJ W 2010 R. WEDŁUG ZAMIESZKIWANIA W GOSPODARSTWIE DOMOWYM Z DZIECKIEM PONIŻEJ 15 ROKU ŻYCIA

DISTRIBUTION OF VOLUNTEER WORK VALUE IN 2010, BY LIVING IN A HOUSEHOLD WITH A CHILD UNDER 15 YEARS OF AGE

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Ogółem w mld zł <i>Total in the bn PLN</i>	Świadczonej indywidualnie <i>Performed directly</i>	W tym na rzecz <i>Of which for</i>				Świadczonej w ramach organizacji lub instytucji <i>Performed through organizations or institutions</i>
			rodziny <i>family</i>	znajomych, przyjaciół, sąsiadów <i>acquaintan- ces, friends, neighbours</i>	osób nieznajomych <i>strangers</i>	społeczeństwa, środowiska naturalnego, miejscowości <i>community, natural environment</i>	
				w % <i>in %</i>			
OGÓŁEM TOTAL							
Osoby nie zamieszkujące z dzieckiem <i>Persons not living with a child</i>	31,8	77,2	66,1	9,4	0,2	1,4	22,9
Osoby zamieszkujące z dzieckiem <i>Persons living with a child</i>	9,3	85,3	64,9	18,5	0,4	1,4	14,7
Mężczyźni Males							
Osoby nie zamieszkujące z dzieckiem <i>Persons not living with a child</i>	10,5	74,4	58,8	13,7	0,3	1,7	25,6
Osoby zamieszkujące z dzieckiem <i>Persons living with a child</i>	4,1	78,8	58,8	18,6	0,3	1,1	21,2
Kobiety Females							
Osoby nie zamieszkujące z dzieckiem <i>Persons not living with a child</i>	21,3	78,5	69,7	7,3	0,2	1,3	21,5
Osoby zamieszkujące z dzieckiem <i>Persons living with a child</i>	5,1	90,5	69,9	18,3	0,6	1,7	9,5
MIASTA URBAN AREAS							
Osoby nie zamieszkujące z dzieckiem <i>Persons not living with a child</i>	23,8	73,9	63,6	8,8	0,2	1,3	26,1
Osoby zamieszkujące z dzieckiem <i>Persons living with a child</i>	5,3	83,7	64,6	17,5	0,5	1,1	16,3
WIEŚ RURAL AREAS							
Osoby nie zamieszkujące z dzieckiem <i>Persons not living with a child</i>	8,1	86,6	73,6	11,1	0,1	1,7	13,4
Osoby zamieszkujące z dzieckiem <i>Persons living with a child</i>	4,0	87,3	65,4	19,7	0,4	1,8	12,7

TABL. 5.6.4. STRUKTURA WARTOŚCI PRACY NIEZAROBKOWEJ ŚWIADCZONEJ W 2010 R. WEDŁUG MIEJSCA ZAMIESZKANIA
DISTRIBUTION OF VOLUNTEER WORK VALUE IN 2010, BY PLACE OF RESIDENCE

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Ogółem w mld zł <i>Total in the bn PLN</i>	Świadczonej indywidualnie <i>Performed directly</i>	W tym na rzecz <i>Of which for</i>				Świadczonej w ramach organizacji lub instytucji <i>Performed through organizations or institutions</i>
			rodziny <i>family</i>	znajomych, przyjaciół, sąsiadów <i>acquaintan- ces, friends, neighbours</i>	osób nieznajomych <i>strangers</i>	społeczeństwa, środowiska naturalnego, miejscowości <i>community, natural environment</i>	
		w %		in %			
Miasta <i>Urban areas</i>	29,0	75,7	63,8	10,4	0,3	1,3	24,3
powyżej 100 tys. mieszkańców <i>over 100 thous. inhabitants</i>	14,0	68,3	57,3	9,7	0,2	1,0	31,7
20-100 tys. mieszkańców <i>thous. inhabitants</i>	8,2	87,3	74,3	11,1	0,5	1,5	12,7
do 20 tys. mieszkańców <i>below 20 thous. inhabitants</i>	6,8	77,1	64,3	11,0	0,2	1,6	22,9
Wieś <i>Rural areas</i>	12,0	86,8	70,9	13,9	0,2	1,8	13,2

TABL. 5.6.5. STRUKTURA WARTOŚCI PRACY NIEZAROBKOWEJ ŚWIADCZONEJ W 2010 R. WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA
DISTRIBUTION OF VOLUNTEER WORK VALUE IN 2010, BY LEVEL OF EDUCATION

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Ogółem w mld zł <i>Total in the bn PLN</i>	Świadczonej indywidualnie <i>Performed directly</i>	w tym na rzecz <i>of which for</i>				Świadczonej w ramach organizacji lub instytucji <i>Performed through organizations or institutions</i>
			rodziny <i>family</i>	znajomych, przyjaciół, sąsiadów <i>acquaintan- ces, friends, neighbours</i>	osób nieznajomych <i>strangers</i>	społeczeństwa, środowiska naturalnego, miejscowości <i>community, natural environment</i>	
		w %		in %			
OGÓŁEM TOTAL	41,1	79,0	65,9	11,4	0,3	1,4	21,0
Wyższe <i>Higher</i>	10,6	57,9	47,3	8,8	0,4	1,4	42,1
Srednie zawodowe <i>Secondary vocational</i>	10,4	82,4	70,9	9,8	0,3	1,5	17,6
Srednie ogólnokształcące <i>General secondary</i>	4,3	83,1	70,0	11,7	0,3	1,1	16,9
Zasadnicze zawodowe <i>Basic vocational</i>	9,3	88,6	76,3	10,8	0,2	1,3	11,4
Gimnazjalne i niższe <i>Lower secondary and lower</i>	6,4	91,6	70,5	19,2	0,1	1,9	8,4

TABL. 5.6.6. STRUKTURA WARTOŚCI PRACY NIEZAROBKOWEJ ŚWIADCZONEJ W 2010 R. WEDŁUG AKTYWNOŚCI EKONOMICZNEJ
DISTRIBUTION OF VOLUNTEER WORK VALUE IN 2010, BY EMPLOYMENT STATUS

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Ogółem w mld zł <i>Total in the bn PLN</i>	Świadczonej indywidualnie <i>Performed directly</i>	W tym na rzecz <i>Of which for</i>				Świadczonej w ramach organizacji lub instytucji <i>Performed through organizations or institutions</i>
			rodziny <i>family</i>	znajomych, przyjaciół, sąsiadów <i>acquaintan- ces, friends, neighbours</i>	osób nieznajomych <i>strangers</i>	społeczeństwa, środowiska naturalnego, miejscowości <i>community, natural environment</i>	
		w %		in %			
OGÓŁEM TOTAL	41,1	79,0	65,9	11,4	0,3	41,1	21,0
Pracujący <i>Employed persons</i>	16,9	76,1	61,1	12,7	0,3	1,9	23,9
pracownicy najemni <i>employees</i>	13,2	73,9	59,5	12,2	0,4	1,8	26,1
pracujący na własny rachunek niezatrudniający pracowników <i>own-account workers without employees</i>	2,7	81,4	66,0	12,7	0,2	2,5	18,6
pomagający członkowie rodzin <i>contributing family workers</i>	0,6	92,1	74,4	16,4	0,2	1,1	7,9
pracodawcy <i>employers</i>	0,5	86,4	61,5	22,0	0,1	2,8	13,6
Bezrobotni <i>Unemployed persons</i>	1,8	93,9	80,2	12,7	0,2	0,7	6,1
Bierni zawodowo <i>Economically inactive persons</i>	22,4	80,0	68,3	10,4	0,2	1,1	20,0
z powodu: <i>due to:</i>							
nauki <i>learning</i>	2,3	86,6	43,5	40,9	0,1	2,1	13,4
emerytury <i>retirement</i>	13,5	73,2	66,9	5,2	0,3	0,8	26,8
obowiązków rodzinnych <i>family duties</i>	1,2	86,9	71,2	14,8	.	0,9	13,1
innej przyczyny bierności <i>another cause of economic inactivity</i>	5,4	92,5	81,6	9,3	0,2	1,4	7,5

**TABL. 5.6.7. STRUKTURA WARTOŚCI PRACY NIEZAROBKOWEJ ŚWIADCZONEJ W 2010 R.
WEDŁUG GŁÓWNEGO ŹRÓDŁA UTRZYMANIA**

DISTRIBUTION OF VOLUNTEER WORK VALUE IN 2010, BY MAIN SOURCE OF INCOME

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Ogółem w mld zł <i>Total in the bn PLN</i>	Świadczonej indywidualnie <i>Performed directly</i>	W tym na rzecz <i>Of which for</i>				Świadczonej w ramach organizacji lub instytucji <i>Performed through organizations or institutions</i>
			rodziny <i>family</i>	znajomych, przyjaciół, sąsiadów <i>acquaintan- ces, friends, neighbours</i>	osób nieznajomych <i>strangers</i>	społeczeństwa, środowiska naturalnego, miejscowości <i>community, natural environment</i>	
		w %		in %			
Praca najemna <i>Employed persons</i>	12,3	75,6	61,2	12,4	0,3	1,8	24,4
Praca na własny rachunek <i>Own-account workers</i>	3,0	88,0	68,3	16,7	0,2	2,8	12,0
Emerytura <i>Pension</i>	14,9	71,5	65,0	5,2	0,3	0,9	28,5
Renta inwalidzka, zasiłek dla bezrobotnych, inne świadczenie społeczne <i>Disability pension, unemployment benefit, another social benefit</i>	5,2	88,3	73,8	12,4	0,2	2,0	11,7
Inne niezarobkowe źródło <i>Another non-earned source</i>	0,9	82,5	61,0	20,3	0,1	1,2	17,5
Pozostawanie na utrzymaniu <i>Dependent persons</i>	4,7	94,6	71,2	22,4	0,2	0,9	5,4

TABL. 5.6.8. STRUKTURA WARTOŚCI PRACY NIEZAROBKOWEJ ŚWIADCZONEJ W 2010 R. WEDŁUG RODZAJU TEJ PRACY
DISTRIBUTION OF VOLUNTEER WORK VALUE IN 2010, BY TYPE OF THE WORK

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Ogółem w mld zł <i>Total in the bn PLN</i>	W tym <i>Of which</i>					Świadczonej w ramach organizacji lub instytucji <i>Performed through organizations or institutions</i>
		Świadczonej indywidualnie <i>Performed directly</i>	w tym na rzecz <i>of which for</i>		osób nieznajomych <i>strangers</i>	społeczeństwa, środowiska naturalnego, miejscowości <i>community, natural environment</i>	
			rodziny <i>family</i>	znajomych, przyjaciół, sąsiadów <i>acquaintan- ces, friends, neighbours</i>			
W MILIARDACH ŻŁOTYCH <i>IN THE BILLION PLN</i>							
OGÓŁEM TOTAL	41,1	32,5	27,1	4,7	0,1	0,6	8,6
<i>w % in %</i>							
OGÓŁEM TOTAL	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Pracownicy opieki osobistej i pokrewni <i>Personal care workers</i>	44,1	54,9	62,4	18,9	26,8	1,2	3,3
Personel ds. biznesu, admini- stracji, ekonomii i zarządzania <i>Business, administration, economy and management associate professionals</i>	11,9	9,3	9,1	11,0	4,6	4,1	21,7
Pomoce domowe, sprzątaczk <i>Cleaners and helpers</i>	5,7	7,0	7,9	2,7	0,5	1,6	0,9
Pracownicy usług osobistych i ochrony (w tym strażacy) <i>Protective services workers (including firefighters)</i>	6,7	6,0	5,0	6,9	0,9	46,7	9,3
Robotnicy i rzemieślnicy <i>Craft and related trades workers</i>	8,6	9,2	7,5	19,5	12,8	5,7	6,1
Pracownicy przy pracach prostych <i>Elementary workers</i>	1,9	2,1	1,3	4,4	2,3	21,4	1,3
Personel z dziedzin społecz- nych i prawa <i>Legal, social, cultural and related associate professionals</i>	9,5	0,7	0,2	3,1	3,4	4,2	42,8

TABL. 5.6.8. STRUKTURA WARTOŚCI PRACY NIEZAROBKOWEJ ŚWIADCZONEJ W 2010 R. WEDŁUG RODZAJU TEJ PRACY (dok.)

DISTRIBUTION OF VOLUNTEER WORK VALUE IN 2010, BY TYPE OF THE WORK (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Ogółem w mld zł <i>Total in the bn PLN</i>	W tym <i>Of which</i>					Świadczonej w ramach organizacji lub instytucji <i>Performed through organizations or institutions</i>
		Świadczonej indywidualnie <i>Performed directly</i>	w tym na rzecz <i>of which for</i>		osób nieznajomych <i>strangers</i>	społeczeństwa, środowiska naturalnego, miejscowości <i>community, natural environment</i>	
			rodziny <i>family</i>	znajomych, przyjaciół, sąsiadów <i>acquaintan- ces, friends, neighbours</i>			
		w % (dok.)		in % (cont.)			
Rolnicy, leśnicy, rybacy <i>Skilled agricultural, forestry and fishery workers</i>	2,4	2,6	1,9	5,6	0,1	9,1	1,6
Pracownicy biurowi (sekretarki, operatorzy urzędzeń biurowych) <i>Clerical support workers (general and keyboard clerks)</i>	2,0	1,0	0,6	2,0	30,1	3,8	5,8
Monterzy, kierowcy i operatorzy pojazdów <i>Assemblers, drivers and mobile plant operators</i>	1,8	2,2	1,5	6,3	11,6	0,7	0,1
Specjaliści wychowania i nauczania <i>Teaching professionals</i>	3,9	4,3	2,1	17,2	6,6	0,2	2,7
Sprzedawcy i pokrewni <i>Sales workers and associate</i>	0,5	0,3	0,2	1,4	0,2	0,2	1,0
Technicy, informatycy, spe- cjaliści ds. technologii infor- macyjno-komunikacyjnych <i>Technicians, information and communications technology professionals</i>	0,2	0,2	0,1	0,5	.	1,2	0,2
Personel nauk fizycznych, matematycznych i tech- nicznych <i>Science and engineering associate professionals</i>	0,3	0,2	0,1	0,4	.	.	0,5

TABL. 5.6.9. STRUKTURA WARTOŚCI PRACY NIEZAROBKOWEJ ŚWIADCZONEJ W RAMACH ORGANIZACJI LUB INSTYTUCJI W 2010 R. WEDŁUG GŁÓWNEJ DZIEDZINY DZIAŁALNOŚCI JEDNOSTKI

DISTRIBUTION OF MONETARY VALUE OF ORGANIZATION-BASED VOLUNTEERING IN 2010, BY MAIN FIELD OF ENTITIES' ACTIVITY

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Ogółem <i>Total</i>	W tym <i>Of which</i>			
		świadczonej w ramach sektora non-profit <i>performed through non-profit sector</i>	w tym <i>of which</i>		świadczonej w ramach sektora publicznego <i>performed through public sector</i>
			stowarzyszeń i podobnych organizacji społecznych ¹ <i>associations and other similar social organizations¹</i>	kościół, wspólnot lub organizacji religijnych ² <i>churches, communities or religious organizations²</i>	
W MILIARDACH ZŁOTYCH <i>IN THE BILLION PLN</i>					
OGÓŁEM TOTAL	8,6	5,8	3,3	1,4	2,2
w % <i>in %</i>					
OGÓŁEM TOTAL	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Kultura i sztuka <i>Culture and art</i>	5,9	8,8	15,0	0,6	.
Sport, turystyka, rekreacja, hobby <i>Sport, tourism, recreation, hobby</i>	12,0	14,9	26,0	0,4	7,9
Edukacja i wychowanie, działalność naukowo-badawcza, badania naukowe <i>Education, science and research activity, scientific researches</i>	4,6	4,3	7,2	1,0	6,7
Ochrona zdrowia <i>Health care</i>	0,9	1,3	2,2	0,4	.
Pomoc społeczna i usługi socjalne <i>Social welfare and welfare services</i>	14,8	21,4	30,1	18,2	1,5
Ochrona środowiska <i>Environmental protection</i>	1,9	2,8	5,0	.	.
Rozwój lokalny (społeczny i ekono- miczny) <i>Local development (social and economics)</i>	12,2	3,2	3,2	0,2	10,1
Prawo i jego ochrona, prawa człowieka <i>Law and its protection, human rights</i>	22,1	5,6	8,3	0,5	73,1
Religia <i>Religion</i>	13,2	19,6	.	78,7	.
Sprawy zawodowe, pracownicze, branżowe <i>Professional, staff and trade matters</i>	11,3	16,7	0,9	.	0,3
Pozostała działalność <i>Other activity</i>	1,1	1,5	2,1	.	0,4

¹ Stowarzyszenia (w tym: kluby sportowe, ochotnicze straże pożarne, rady rodziców, stowarzyszenia zwykłe), podobne organizacje społeczne (np. koła łowieckie, Polski Czerwony Krzyż), fundacje oraz grupy nieformalne.

² Kościoły, wspólnoty lub organizacje religijne albo placówki przez nie prowadzone.

¹ *Associations (of which: sports clubs, voluntary fire brigades, parents council, ordinary associations), similar social organizations (e.g. hunting circles, the Polish Red Cross), foundations and informal groups.*

² *Churches, communities or religious organizations or their posts.*

TABL. 5.6.10. STRUKTURA WARTOŚCI PRACY NIEZAROBKOWEJ ŚWIADCZONEJ W RAMACH ORGANIZACJI LUB INSTYTUCJI W 2010 R. WEDŁUG PKD JEDNOSTKI, W RAMACH KTÓREJ PRACA BYŁA ŚWIADCZONA

DISTRIBUTION OF MONETARY VALUE OF ORGANIZATION-BASED VOLUNTEERING IN 2010, BY NACE (ISIC) OF THE BENEFITING ENTITIES

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which			
		świadczonej w ramach sektora non-profit performed through non-profit sector	w tym of which		świadczonej w ramach sektora publicznego performed through public sector
			stowarzyszeń i podobnych organizacji społecznych ¹ associations and other similar social organizations ¹	kościół, wspólnot lub organizacji religijnych ² churches, communities or religious organizations ²	
W MILIARDACH ZŁOTYCH IN THE BILLION PLN					
OGÓŁEM TOTAL	8,6	5,8	3,3	1,4	2,2
w % in %					
OGÓŁEM TOTAL	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
w tym: of which:					
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (A) <i>Agriculture, forestry and fishing (A)</i>	0,3	0,5	0,5	.	.
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (G) <i>Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles (G)</i>	0,1	0,1	0,2	.	.
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości (L) <i>Real estate activities (L)</i>	7,6	.	.	.	0,2
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (M) <i>Professional, scientific and technical activities (M)</i>	0,5	0,8	0,4	.	0,1
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca (N) <i>Administrative and support service activities (N)</i>	10,5	14,7	3,0	.	2,2
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne (O) <i>Public administration and defence; compulsory social security (O)</i>	8,7	12,8	22,8	0,1	.
Edukacja (P) <i>Education (P)</i>	5,3	5,1	8,7	1,0	7,2
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna (Q) <i>Human health and social work activities (Q)</i>	27,2	12,6	14,1	19,0	74,5
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją (R) <i>Arts, entertainment and recreation (R)</i>	13,9	18,0	31,3	1,0	6,9
Pozostała działalność usługowa (U) <i>Other service activities (U)</i>	26,0	35,3	19,0	79,0	8,7

¹ Stowarzyszenia (w tym: kluby sportowe, ochotnicze straże pożarne, rady rodziców, stowarzyszenia zwykłe), podobne organizacje społeczne (np. koła łowieckie, Polski Czerwony Krzyż), fundacje oraz grupy nieformalne.

² Kościoły, wspólnoty lub organizacje religijne albo placówki przez nie prowadzone.

¹ Associations (of which: sports clubs, voluntary fire brigades, parents council, ordinary associations), similar social organizations (e.g. hunting circles, the Polish Red Cross), foundations and informal groups.

² Churches, communities or religious organizations or their posts.

ANEKS

ANNEXE

ANEKS 6.1.

Zastosowana w badaniu PNZ lista form organizacyjno-prawnych podmiotów, w których świadczono pracę niezarobkową

ORGANIZACJE POZARZĄDOWE LUB PLACÓWKI PRZEZ NIE PROWADZONE:

- Fundacja
- Klub sportowy (z wyjątkiem tych działających jako spółki), uczniowski klub sportowy
- Organizacja harcerska, organizacja studencka
- Ochotnicza straż pożarna, Górskie Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe (GOPR), Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe (WOPR) itp.
- Polski Czerwony Krzyż (PCK), Polski Związek Łowiecki (koła łowieckie), Polski Związek Wędkarski (koła wędkarskie), Polski Związek Działkowców itp.
- Organizacja kobieca, np. Stowarzyszenie Amazonek
- Stowarzyszenie, związek stowarzyszeń, towarzystwo, federacja
- Rada rodziców, samorząd uczniowski, samorząd studencki
- Komitet budowy wodociągu lub drogi, pomnika, komitet mieszkańców itp.
- Prowadzona przez stowarzyszenie, fundację lub inną organizację pozarządową placówka taka jak szkoła, przedszkole, ośrodek kultury, gazeta internetowa, chór, zespół muzyczny, muzeum, teatr, klub, świetlica, poradnia, przychodnia, warsztat terapii zajęciowej itp.
- Grupa nieformalna, grupa lub klub internetowy

KOŚCIOŁY, WSPÓLNOTY LUB ORGANIZACJE RELIGIJNE ALBO PLACÓWKI PRZEZ NIE PROWADZONE:

- Parafia, zbór, kościół, rada parafialna, inne inicjatywy wspomagające kościół
- Wspólnota lub ruch religijny np. kółko różańcowe, neokatechumenat
- Zespół charytatywny, Caritas parafialna i diecezjalna, szkolne koła Caritas itp.
- Organizacje członkowskie jak np. Bractwo Młodzieży Prawosławnej, Akcja Katolicka
- Prowadzona przez parafię, zakon lub inną organizację religijną szkoła, przedszkole, ośrodek kultury, muzeum, chór, zespół muzyczny, teatr, klub, świetlica, poradnia, przychodnia, dom pomocy społecznej, warsztat terapii zajęciowej itp.
- Inna organizacja lub instytucja kościelna/wyznaniowa

Związek zawodowy, w tym związek zawodowy rolników

Partia polityczna

Rada pracowników, samorząd załogi

Pracownicza Kasa Zapomogowo-Pożyczkowa

ORGANIZACJE SAMORZĄDU GOSPODARCZEGO LUB ZAWODOWEGO ALBO PLACÓWKI PRZEZ TAKIE ORGANIZACJE PROWADZONE:

- Cech, izba gospodarcza, izba przemysłowo-handlowa, izba rzemieślnicza
- Rada adwokacka, izba lekarska, izba aptekarska i inne organizacje, do których przynależność jest obowiązkowa z powodu wykonywania zawodu zaufania publicznego
- Zrzeszenie handlu, usług lub transportu
- Organizacja społeczno-zawodowa rolników, jak kółko rolnicze
- Koło gospodyń wiejskich

Spółdzielnia, w tym spółdzielnia mieszkaniowa, spółdzielnia socjalna, bank spółdzielczy, SKOK, Gminna Spółdzielnia „Samopomoc Chłopska”, spółdzielnia inwalidów itp.

Wspólnota mieszkaniowa

Spółka wodna

INSTYTUCJE RZĄDOWE LUB SAMORZĄDOWE LUB PLACÓWKI PRZEZ NIE PROWADZONE:

- Bezpłatne wykonywanie obowiązków sołtysa
- Różne ciała doradcze przy organach samorządu lokalnego lub urzędach administracji rządowej
- Prowadzona przez samorząd lokalny lub przez administrację centralną placówka taka jak ośrodek pomocy społecznej, szkoła, szpital, świetlica, klub, muzeum, ośrodek kultury itp., inny organ państwowy, np. sąd.

Programy społeczne w firmach prywatnych i spółkach, w tym w ramach „społecznej odpowiedzialności biznesu”

Brak wiedzy, co do formy prawnej jednostki lub forma, której nie ma na powyższej liście

ANEKS 6.2.

Zastosowana w badaniu PNZ lista dziedzin i pól działalności organizacji/institucji¹

KULTURA I SZTUKA

- Środki masowego przekazu, produkcja telewizyjna lub radiowa, wydawanie czasopism lub książek
- Sztuki plastyczne, malarstwo, rzeźba, fotografia, architektura, wzornictwo
- Działalność sceniczna; teatr, muzyka, kinematografia
- Ochrona zabytków i miejsc pamięci narodowej, podtrzymywanie tradycji narodowych, regionalnych, kulturowych
- Działalność wystawiennicza, muzealna
- Prowadzenie bibliotek
- Pozostałe działania w tej dziedzinie

SPORT, TURYSTYKA, REKREACJA, HOBBY

- Prowadzenie zajęć w zakresie kultury fizycznej, organizowanie zawodów sportowych, prowadzenie obiektów sportowych
- Organizowanie imprez turystycznych i rekreacyjnych, prowadzenie obiektów służących turystyce lub rekreacji
- Działalność hobbystyczna, kluby i koła zainteresowań, kluby członkowskie, kluby kolekcjonerów
- Pozostałe działania w tej dziedzinie

EDUKACJA I WYCHOWANIE

- Prowadzenie przedszkoli oraz inne formy opieki przedszkolnej
- Prowadzenie szkół podstawowych lub gimnazjalnych
- Prowadzenie szkół ponadgimnazjalnych
- Prowadzenie działalności wychowawczej i formacyjnej dzieci i młodzieży, w tym harcerstwo
- Kształcenie ustawiczne, edukacja dorosłych, szkolenia uzupełniające i kursy
- Prowadzenie szkół wyższych
- Pozostałe działania w tej dziedzinie

DZIAŁALNOŚĆ NAUKOWO-BADAWCZA, BADANIA NAUKOWE

OCHRONA ZDROWIA

- Profilaktyka, promocja i edukacja zdrowia, krwiodawstwo
- Opieka szpitalna
- Opieka ambulatoryjna (przychodnie, poradnie, gabinety)
- Rehabilitacja i terapia (sanatoria, ośrodki rehabilitacyjne)
- Opieka długoterminowa (zakłady opiekuńczo-lecznicze, pielęgnacyjno-opiekuńcze, hospicja)
- Usługi pomocnicze (diagnostyczne, analityczne np. RTG, EKG)
- Dystrybucja leków, materiałów i sprzętu medycznego
- Prowadzenie interwencji kryzysowej (pomoc psychologiczna)
- Ratownictwo medyczne
- Pozostałe działania w tej dziedzinie

POMOC SPOŁECZNA I SOCJALNA (w tym ratownictwo)

- Prowadzenie lub wspieranie żłobków, domów dziecka, rodzin zastępczych, usługi adopcyjne, prowadzenie świetlic, inne usługi socjalne adresowane do dzieci i młodzieży
- Działania wspomagające rodziny (w tym wielodzietne oraz osoby samotnie wychowujące dzieci) znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej, niewydolne wychowawczo, pomoc ofiarom przemocy w rodzinie
- Pomoc ubogim
- Pomoc bezdomnym, w tym prowadzenie schronisk
- Pomoc uzależnionym lub ich bliskim, profilaktyka uzależnień
- Pomoc uchodźcom
- Pomoc osobom niepełnosprawnym, chorym oraz starszym
- Ratownictwo górskie, wodne, pomoc ofiarom klęsk żywiołowych, katastrof itp.
- Ratownictwo pożarnicze

¹ Zastosowana lista pól i dziedzin działalności jednostek jest spójna z Międzynarodową Klasyfikacją Organizacji Non-Profit (*International Classification of Non-Profit Organizations* - ICNPO). ICNPO jest przyjętym przez Biuro Statystyczne ONZ standardem klasyfikacji jednostek non-profit według rodzaju prowadzonej przez nie działalności (zob. *Handbook on Non-profit Institutions in the System of National Accounts*, Statistics Division, Department of Economic and Social Affairs, United Nations, New York: 2003, s. 27-34).

- Zorganizowana dystrybucja darów rzeczowych, odzieży i żywności (np. Banki Żywności) oraz wsparcia finansowego (pożyczki, zasiłki itp.)
- Pozostałe działania w tej dziedzinie

OCHRONA ŚRODOWISKA

- Redukcja i kontrola zanieczyszczeń, recykling
- Ochrona środowiska przyrodniczego i zasobów naturalnych (lasów, wód, powietrza itp.)
- Ochrona i opieka nad zwierzętami, usługi weterynaryjne
- Edukacja ekologiczna, promowanie zrównoważonego rozwoju
- Pozostałe działania w tej dziedzinie

RYNEK PRACY, AKTYWIZACJA ZAWODOWA

- Pośrednictwo pracy
- Doradztwo zawodowe, szkolenia, kursy zawodowe, aktywizacja zawodowa (np. trening psychologiczny)
- Tworzenie stałych miejsc pracy, praca chroniona, zatrudnienie socjalne
- Organizowanie pracy tymczasowej, praktyk, staży
- Usługi na rzecz instytucji rynku pracy
- Pozostałe działania w tej dziedzinie

ROZWÓJ LOKALNY W WYMIARZE SPOŁECZNYM I EKONOMICZNYM

- Animowanie działań wspólnot lokalnych, działania sąsiedzkie, samopomoc sąsiedzka
- Rozwój terenów wiejskich, rolnictwa
- Lokalny rozwój ekonomiczny, rozwój przedsiębiorczości lokalnej, usługi finansowe/doradcze dla przedsiębiorstw
- Rozwój lokalnej infrastruktury technicznej – drogi, transport, wodociągi, telefonizacja, Internet itp.
- Mieszkalnictwo, budownictwo w tym socjalne
- Pozostałe działania w tej dziedzinie

PRAWO I JEGO OCHRONA, PRAWA CZŁOWIEKA

- Rzecznictwo – aktywne, publiczne działania w obronie interesów określonych środowisk
- Ochrona praw i wolności człowieka, ochrona mniejszości, działania na rzecz równości szans
- Ochrona praw konsumenckich
- Edukacja i informacja obywatelska, promocja postaw obywatelskich oraz wartości demokratycznych
- Pomoc prawna, poradnictwo w zakresie posiadanych uprawnień (np. Biuro Porad Obywatelskich)
- Zapobieganie przestępczości, ochrona bezpieczeństwa publicznego, pomoc ofiarom przestępstw
- Pomoc więźniom, pomoc postpenitencjarna, resocjalizacja
- Działalność o charakterze politycznym
- Kontrola standardów w życiu publicznym, działania antykorupcyjne, działania strażnicze
- Pozostałe działania w tej dziedzinie

WSPARCIE DLA INSTYTUCJI, ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH I INICJATYW OBYWATELSKICH

- Finansowe wspieranie innych instytucji, organizacji pozarządowych i inicjatyw obywatelskich
- Działalność informacyjna, szkoleniowa wspierająca inne instytucje, organizacje pozarządowe i inicjatywy obywatelskie
- Promocja i wspieranie wolontariatu oraz filantropii
- Reprezentowanie interesów organizacji pozarządowych, wpływanie na zmiany systemowe w sferze działalności społecznej
- Pozostałe działania w tej dziedzinie

DZIAŁALNOŚĆ MIĘDZYNARODOWA

- Programy wymiany doświadczeń, kojarzenie partnerów dla wspólnych przedsięwzięć
- Pomoc rozwojowa prowadzona na terenie innych krajów, pomoc ofiarom klęsk żywiołowych, katastrof, wojen za granicą
- Międzynarodowe działania na rzecz praw człowieka i pokoju na świecie
- Pozostałe działania w tej dziedzinie

RELIGIA

SPRAWY ZAWODOWE, PRACOWNICZE, BRANŻOWE

- Organizacje grupujące przedstawicieli zawodów, branż itp.
- Pozostałe działania w tej dziedzinie

POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ

ANEKS 6.3.

**Kategorie rodzajów pracy niezarobkowej zastosowane w publikacji
a duże grupy zawodów (specjalności) KZiS 2010**

Rodzaje wykonywanej pracy niezarobkowej		Duże grupy Klasyfikacji Zawodów i Specjalności (KZiS 2010) ²	
Lp.	nazwa	kod	nazwa
1	Pracownicy opieki osobistej i pokrewni	22	Specjaliści do spraw zdrowia
		32	Średni personel do spraw zdrowia
		53	Pracownicy opieki osobistej i pokrewni
2	Personel ds. biznesu, administracji, ekonomii i zarządzania	24	Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania
		33	Średni personel do spraw biznesu i administracji
3	Pomoce domowe, sprzątaczk	91	Pomoce domowe i sprzątaczk
4	Pracownicy usług osobistych i ochrony (w tym strażacy)	51	Pracownicy usług osobistych
		54	Pracownicy usług ochrony
		94	Pracownicy pomocniczy przygotowujący posiłki
5	Robotnicy i rzemieślnicy	71	Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków)
		72	Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni
		73	Rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni
		74	Elektrycy i elektronicy
		75	Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni
93	Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie		
6	Pracownicy przy pracach prostych	96	Ładowacze nieczystości i inni pracownicy przy pracach prostych
7	Personel z dziedzin społecznych i prawa	26	Specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury
		34	Średni personel z dziedziny prawa, spraw społecznych, kultury i pokrewny
8	Rolnicy, leśnicy, rybacy	61	Rolnicy produkcji towarowej
		62	Leśnicy i rybacy
		63	Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby
		92	Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie
9	Pracownicy biurowi (sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych)	41	Sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni
		42	Pracownicy obsługi klienta
		43	Pracownicy do spraw finansowo-statystycznych i ewidencji materiałowej
		44	Pozostali pracownicy obsługi biura
10	Monterzy, kierowcy i operatorzy pojazdów	81	Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych
		82	Monterzy
		83	Kierowcy i operatorzy pojazdów
11	Specjaliści wychowania i nauczania	23	Specjaliści nauczania i wychowania
12	Sprzedawcy i pokrewni	52	Sprzedawcy i pokrewni
		95	Sprzedawcy uliczni i pracownicy świadczący usługi na ulicach
13	Technicy, informatycy, specjaliści ds. technologii informacyjno-komunikacyjnych	25	Specjaliści do spraw technologii informacyjno-komunikacyjnych
		35	Technicy informatycy
14	Personel nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	21	Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych
		31	Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych

² Na podstawie rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 kwietnia 2010 r.; w tabeli nie uwzględniono 5 dużych grup KZiS ze względu na brak występowania przypisanych do nich rodzajów prac niezarobkowych w zbiorze wyników badania PNZ.

ANEKS 6.4.

Definicje pojęć stosowanych w publikacji

Aktywność ekonomiczna (*Economic activity*) - określa status ludności (w wieku 15 lat i więcej) na rynku pracy. Ludność w wieku 15 lat i więcej dzieli się - z punktu widzenia aktywności ekonomicznej na: pracujących, bezrobotnych i nieaktywnych zawodowo.

Pracujący i bezrobotni tworzą razem zbiorowość aktywnych zawodowo. W przypadku badania aktywności ekonomicznej ludności (BAEL) aktywność ekonomiczną ocenia się na podstawie sytuacji w określonym tygodniu.

Bezrobotni (*Unemployed persons*) - osoby w wieku 15-74 lata, które spełniają jednocześnie trzy warunki:

- w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi,
- aktywnie poszukiwały pracy, tzn. podjęły konkretne działania w ciągu 4 tygodni (wliczając jako ostatni - tydzień badany), aby znaleźć pracę,
- były gotowe (zdolne) podjąć pracę w ciągu dwóch tygodni następujących po tygodniu badanym.

Do bezrobotnych zostały zaliczone także osoby, które nie poszukiwały pracy, ponieważ miały pracę załatwioną i oczekiwały na jej rozpoczęcie przez okres nie dłuższy niż 3 miesiące oraz były gotowe ją podjąć.

Dominanta (*Dominant*) - zwana także wartością modalną; jest to najczęściej występująca wartość w badanej zbiorowości statystycznej (szeregu rozdzielczym).

Koszty związane z zatrudnieniem (*Compensation of employees*) - pełne wynagrodzenie, pieniężne lub w naturze, płacone przez pracodawcę na rzecz pracownika, w zamian za wykonywaną przez niego pracę w czasie okresu księgowego. Obejmują one: wynagrodzenia i inne koszty związane z zatrudnieniem pieniężne i w naturze oraz składki na ubezpieczenia społeczne płacone przez pracodawców.

Mediana (*Median*) - wartość cechy, która dzieli uporządkowaną zbiorowość statystyczną na dwie równoliczne części w ten sposób, że poniżej i powyżej tej wartości znajduje się jednakowa liczba obserwacji.

Bierni (nieaktywni) zawodowo (*Economically inactive persons*) - osoby w wieku 15 lat i więcej, które w badanym tygodniu:

- nie pracowały, nie miały pracy i jej nie poszukiwały;
- nie pracowały, poszukiwały pracy, ale nie były gotowe do jej podjęcia w ciągu dwóch tygodni następujących po tygodniu badanym;
- nie pracowały i nie poszukiwały pracy, ponieważ miały pracę załatwioną i oczekiwały na jej rozpoczęcie w okresie:
 - o dłuższym niż 3 miesiące,
 - o do 3 miesięcy, ale nie były gotowe tej pracy podjąć.

PKD - Polska Klasyfikacja Działalności jest klasyfikacją określającą rodzaje działalności podmiotów gospodarczych. Jest zbudowana hierarchicznie i ustala symbole, nazwy i zakres grupowań klasyfikacyjnych na pięciu różnych poziomach, tj. sekcji i podsekcji, działów, grup, klas oraz podklas – w tej publikacji dane prezentowane są na poziomie sekcji. Zastosowana w tej publikacji PKD 2007 opracowana na podstawie Statystycznej Klasyfikacji Działalności Gospodarczych we Wspólnocie Europejskiej – Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 wprowadzona została z dniem 1 I 2008 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 XII 2007 r.

Praca niezarobkowa (*Unpaid work, volunteer work*) jest to działanie (aktywność) podejmowane dobrowolnie, bez wynagrodzenia, mające na celu przyniesienie korzyści osobom lub grupie osób spoza gospodarstwa domowego; może również być świadczona na rzecz społeczeństwa, środowiska naturalnego, konkretnej miejscowości lub społeczności. Wykonywanie pracy niezarobkowej wiąże się z poświęceniem na nią wolnego czasu. Czynność zaliczana do pracy niezarobkowej winna mieć charakter pracy, to znaczy za jej wykonanie można byłoby uzyskać zapłatę (wynagrodzenie), ale osoba wykonująca tę pracę nie oczekiwała za nią wynagrodzenia i nie otrzymała go.

Praca niezarobkowa może być świadczona indywidualnie albo w ramach działalności organizacji/institucji.

Praca niezarobkowa świadczona indywidualnie (bezpośrednio) (*Unpaid (direct) work performed individually*) - praca niezarobkowa, która nie jest wykonywana w ramach struktur organizacyjnych. Zalicza się

do niej: pomoc rodzinie mieszkającej poza gospodarstwem domowym osoby świadczącej pracę (w tym rodzicom, dziadkom, dzieciom, wnukom, teściom, rodzeństwu), pomoc przyjaciołom, znajomym i sąsiadom, pomoc osobom nieznanym oraz działania na rzecz społeczeństwa, środowiska naturalnego, miejscowości, w której się mieszka lub przebywa albo społeczności lokalnej.

Praca niezarobkowa świadczona w ramach organizacji/institucji (*Volunteer work through organisations*) - praca niezarobkowa (praca wolontariacka, praca społeczna), którą respondent wykonał jako członek jakiejś organizacji lub osoba wspomagająca pewne działanie organizacji, stowarzyszenia, fundacji, komitetu, instytucji publicznej, spółdzielni, kościoła czy innej jednostki organizacyjnej. Dotyczy to również działań, programów i inicjatyw funkcjonujących przy wyżej wymienionych jednostkach organizacyjnych a nawet przy firmach prywatnych (patrz Aneks 6.1.).

Pracujący (*Employed persons*) - osoby w wieku 15 lat i więcej, które w okresie badanego tygodnia:

- wykonywały przez co najmniej 1 godzinę pracę przynoszącą zarobek lub dochód tzn. były zatrudnione w charakterze pracownika najemnego, pracowały we własnym (lub dzierżawionym) gospodarstwie rolnym lub prowadziły własną działalność gospodarczą poza rolnictwem, pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa rolnego lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem,
- miały pracę, ale jej nie wykonywały:
 - o z powodu choroby, urlopu macierzyńskiego lub wypoczynkowego,
 - o z innych powodów, przy czym długość przerwy w pracy wynosiła:
 - do 3 miesięcy,
 - powyżej 3 miesięcy, ale osoby te były pracownikami najemnymi i w tym czasie otrzymywały co najmniej 50% dotychczasowego wynagrodzenia.

Do pracujących - zgodnie z międzynarodowymi standardami - zaliczani byli również uczniowie, z którymi zakłady pracy lub osoby fizyczne zawarły umowę o naukę zawodu lub przyuczenie do określonej pracy, jeżeli otrzymują wynagrodzenie.

Produkt krajowy brutto (PKB) (*Gross dome stic product*) - Obrazuje końcowy rezultat działalności wszystkich podmiotów gospodarki narodowej. Obliczanie wartości rocznego PKB polega na oszacowaniu trzech równych co do wartości kategorii makroekonomicznych określających PKB poprzez:

- 1) rozmiary działalności produkcyjnej; PKB równa się sumie wartości dodanej wszystkich sektorów instytucjonalnych lub wszystkich sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) krajowych jednostek produkcyjnych powiększonej o podatki od produktów i pomniejszonej o dotacje do produktów,
- 2) końcowy rezultat działalności produkcyjnej; PKB obliczany jest jako suma popytu krajowego, tj. spożycia i akumulacji oraz salda wymiany produktów z zagranicą,
- 3) suma rozchodów na rachunku tworzenia dochodów gospodarki ogółem (koszty związane z zatrudnieniem, podatki związane z produkcją i importem pomniejszone o dotacje, nadwyżka operacyjna brutto oraz dochód mieszany gospodarki ogółem).

Przeciętna liczba pracujących (*The average number of employed persons*) - jest to średnia liczba osób pracujących w roku w gospodarce narodowej w przeliczeniu na pełne etaty (z wyjątkiem pracodawców i pracujących na własny rachunek), przy czym za pracujących uznawane są:

- osoby wykonujące pracę przynoszącą im zarobek (w formie wynagrodzenia za pracę) lub dochód, bez względu na czas i miejsce trwania tej pracy, na podstawie stosunku pracy bądź innego stosunku prawnego lub czynności prawnej, na podstawie której jest świadczona praca; bez osób pracujących na umowę zlecenie lub umowę o dzieło;
- osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

Przeciętne wynagrodzenie godzinowe (*The average hourly gross wage and salary*) - Stosunek sumy wynagrodzeń osobowych brutto, honorariów wypłaconych niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, wypłat z tytułu udziału w zysku do podziału lub z nadwyżki bilansowej w spółdzielniach oraz dodatkowych wynagrodzeń rocznych dla pracowników jednostek sfery budżetowej do liczby godzin opłaconych (bądź przepracowanych) w danym okresie.

Przynależność do organizacji (*Membership of the organization*) - występuje, gdy dana osoba spełnia co najmniej jeden z 3 warunków:

- płaci składki członkowskie w danej organizacji,
- ma udział w majątku organizacji (np. we wspólnocie mieszkaniowej, spółdzielni, kasie zapomogowo-pożyczkowej),

- ma poczucie przynależności i współodpowiedzialności za organizację, grupę czy wspólnotę. Dotyczy to np. stowarzyszeń lub innych organizacji członkowskich, w których nie obowiązuje płacenie składek, a nawet organizacji, które formalnie nie mają członków (np. Caritas) albo są niesformalizowane czy niezarejestrowane (ale są trwałe), jak np. kółko różańcowe czy grupa internetowa.

Sektor non-profit (*Non-profit sector*) – jest to sektor organizacji prywatnych, nienastawionych na zysk. Zaliczają się do niego organizacje spełniające równocześnie następujące cechy:

1. posiadają charakter formalny, trwałą strukturę organizacyjną,
2. są instytucjonalnie odseparowane od administracji publicznej,
3. mają niezarobkowy charakter (ewentualna nadwyżka przychodów nad kosztami nie może być rozdzielana między członków, założycieli, pracowników czy kierownictwo organizacji),
4. są samorządne (samodzielnie decydujące o działaniach i władzach organizacji),
5. charakteryzują się dobrowolnością uczestnictwa w organizacji. (za: *Handbook on Non-profit Institutions in the System of National Accounts, Statistics Division* , Department of Economic and Social Affairs, United Nations 2003).

W Polsce wymogi powyższej definicji spełniają:

- fundacje,
- stowarzyszenia, w tym także kluby sportowe, ochotnicze straże pożarne, związki stowarzyszeń,
- inne organizacje społeczne podobne do stowarzyszeń działające jednak na mocy ustaw branżowych lub umów międzynarodowych jak np. koła łowieckie, rady rodziców lub Polski Czerwony Krzyż,
- jednostki kościelne lub wyznaniowe będące organizacjami członkowskimi albo placówkami świadczącymi pozareligijne usługi społeczne,
- organizacje samorządu gospodarczego i zawodowego, takie jak kółka rolnicze i koła gospodyń wiejskich, izby i zrzeszenia branżowe, cechy, organizacje samorządu zawodów zaufania publicznego,
- organizacje pracodawców,
- związki zawodowe,
- partie polityczne,
- kościoły i związki wyznaniowe, w tym parafie, zakony itp.

Wartość dodana brutto (*Value added, Gross*) - wartość produktów (wyrobów i usług) wytworzona przez jednostki krajowe rynkowe i nierynkowe pomniejszona o zużycie pośrednie poniesione w związku z jej wytworzeniem.

Wolontariusz (*Volunteer*) to osoba fizyczna, która dobrowolnie i bez wynagrodzenia wykonuje świadczenia na rzecz organizacji, instytucji, osób indywidualnych, szerszej społeczności lub środowiska naturalnego. Wykonywanie tych świadczeń jest określane jako praca społeczna lub wolontariat.